ו׳ כסלו תשל״ט, 6.12.78 שנה 48 המחיר: 15.00 ל״י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2153

העולם הזה

הקומדיה באוסלו

תשקיף

חשש לגורל הסכם השלום

ידיעות שהגיעו לירושלים בשבוע שעבר ממצריים, מעוררות דאגה חמורה בקשר לעתיד חוזה השלום. על־פי ידיעות אלה עלול נשיא מצריים, אנוואר אל־סאדאת, לנקוט בצעד שפירושו המעשי יהיה ביטול כל מה שהושג בשיחות השלום בוושינגטון.

סאדאת עלול לנצל, על־פי ידיעות אלה, את תשובתו התקיפה והבלתי מתפשרת של ראש־הממשלה מנחם בגין לאיגרת האישית ששיגר אליו, כתואנה להפסקה מוחלטת של כל המגעים עם ישראל.

בירושלים חוששים שסאדאת ינקוט בצעד זה עוד לפני טכס חלוקת פרס נובל לשלום, בעשירי בחודש, במטרה לשים ללעג ולקלס את בגין במעמד זה.

גם אם ישהה אל־סאדאת את תגובתו, נערכים כבר בירושלים לקראת האפשרות של פיצוץ מוחלט של הסכמי קמפ־דייוויד, כדי לצאת במערכת הסברה בעולם על מנת להוכיח שמצריים היא האשמה בכישלון יוזמת השלום.

דאגה ליחסי תורכיה־ישראל

תורכיה מנהלת באחרונה מדיניות התקרבות אל שתיים ממדינות הסירוב הערביות: לוב ועיראק. ראש־ממשלת תורכיה, בולט אצ׳וויט, יצא במוצאי־השבת שעברה לעיראק, לביקור אצל חסן אל־באקר, כדי לדון עימו על הסכם־סחר תורכי־עיראקי.

לביקור זה קדמו שלושה הסכמי־סחר שנחתמו באוגוסט ובספטמבר השנה, שניים עם לוב ואחד עם עיראק. בהסכם עם לוב נקבעו, בין השאר, כמויות הנפט שלוב אמורה לספק לתורכיה בתנאים נוחים ובזול, תמורת העסקת פועלים תורכים בפרוייקטים משותפים לתורכיה וללוב.

סמוך לחתימת ההסכמים האלה, באוגוסט השנה, ביקרה בתורכיה יעל ורד, סגנית ראש מחלקת המזרח התיכון במישרד־החוץ ונפגשה עם אנשי מישרד־החוץ התורכי, כנראה במגמה לבלום הידרדרות יחסים אפשרית בין ישראל ותורכיה כתוצאה מחתימת ההסכמים הכלכליים.

הקואליציה של האופוזיציה

המגעים להקמתה של „הקואליציה של האופוזיציה" בכנסת נמצאים בשלבים מתקדמים ביותר, ולא מן הנמנע כי כבר בעתיד הקרוב ביותר יוכרז על הקמת גוף זה, שהוא חסר־תקדים בתולדות הכנסת.

הרעיון לגיבוש גוש אופוזיציוני שיכלול את סיעות המערך, תנועת שינוי ויוזמה, ל״ע ור״ץ וימנה 40 חברי־כנסת, נולד ביוזמתו של ראש האופוזיציה שימעון פרס.

הכוונה היא לא רק להקים גוש פרלמנטרי אד־הוק, אלא לארגן סיעה עם הנהלה נבחרת, מוסדות וועדות.

במיפלגת העבודה מקווים כי אם התוכנית, שעל ניסוח תקנונה עובדים עתה, תתגשם, היא תשמש בסיס לליכוד מיפלגות המרכז שבאופוזיציה למערך משותף לקראת הבחירות הבאות.

נכד יהודי לנשיא רומניה

עובדה המוצנעת מאנשים המקורבים למימשל הרומני היא „הקשר היהודי" של נשיא רומניה, ניקולא צ׳אושסקו: אחד מבניו של נשיא רומניה נשוי לאשה שאמה יהודיה, כך שהנכד שיוולד לו יהיה יהודי. לאשתו של נשיא רומניה, אלנה צ׳אושסקו, יש אח הנשוי גם הוא ליהודיה.

חרף „קשר יהודי" זה קיימת כיום סכנת הידרדרות ביחסי רומניה־ישראל, בשל גל לאומנות הגואה עתה ברומניה. גל זה מופנה בין היתר נגד שיכבת עסקנים ותיקים המכונה „המישמרת הסטאליניסטית", הכוללת יהודים רבים שהוצאו בשנים האחרונות מתפקידי מפתח ברומניה.

כבר כיום יש ברומניה תסיסה נגד יהודים, המתבטאת בנסיונות שונים להחשידם בחוסר נאמנות לקו של צ׳אושסקו, הידוע כלאומני נוקשה.

הפסדי ענק לקונצרן ישראלי

הפסדים בסכומים של עשרות מיליוני ל״י נגרמו לאחד הקונצרנים הישראליים הגדולים ביותר, כתוצאה מביטול עיסקת־ענק עם מדינה זרה. על־פי ההסכם עם אותה מדינה עמד הקונצרן להיות שותף בתישלובת תעשייתית מסויימת, שעמדה להיות אחת הגדולות בעולם מסוגה

התישלובת, שעמדה להיות מוקמת במדינה הזרה, עתידה היתה לייצר בסכומים של מיליארדי דולארים. עם ביטול העיסקה ירדו לטימיון שלוש שנות תיכנון, שההשקעה בהן היתה ברובה של הקונצרן הישראלי והסתכמה בעשרות מיליוני ל״י.

הטבות מפליגות לעובדי בנק ישראל

עשרות מעובדי בנק־ישראל רכשו באחרונה דירות ומכוניות חדשות. הדבר התאפשר בעיקבות הלוואות עד 150 אלף ל״י, בריבית מגוחכת של 15% לשמונה שנים, שהעניק הבנק לעובדיו בכל הדרגים.

חוגים במישרד־האוצר הביעו מורת־רוח מההלוואות שניתנו לעובדי הבנק וקראו לנגיד, ארנון גפני, לחדול מנוהג זה. „לא ייתכן שגפני יתקוף את מישרד־האוצר בנושאי התקציב והעלאות השכר האחרונות, בעוד שהוא עצמו מעניק לעובדיו הטבות רבות יותר משהשיג כל סקטור אחר במשק," טען אחד מראשי האוצר.

מבנק־ישראל נמסר, כי נוהל מתן ההלוואות על־פי תנאים אלה נהוג בבנק זה שנים רבות והדבר מעוגן בהסכמי־העבודה של העובדים עם הנהלת הבנק.

יו״ר הכנסת – ל„חזית הסירוב"

יו״ר הכנסת, ח״כ יצחק שמיר, דחה השבוע את הזמנתו של יו״ר סיעת לעם בליכוד, ח״כ יגאל הורביץ, להשתתף בכנס אנשי „חזית הסירוב" מכל המיפלגות, המלוכדים בהתנגדותם להסכמי קמפ־דייוויד.

לעומת זאת הבטיח שמיר להורביץ להשתתף באחד הכנסים הבאים של מתנגדי הממשלה, אם כי לא ישא בו דברים. השתתפותו של שמיר בכנס מעין זה עלולה להביא למשבר בליכוד ולהעלאת התביעה לבחור ח״כ אחר של חרות כיו״ר הכנסת.

ארצ׳י בנקר יבקר בישראל

שחקן הטלוויזיה והקולנוע הפופולארי קרול („הכל נשאר במישפחה") או׳קונר, המוכר יותר בשם־התפקיד שלו בסידרה הטלוויזיונית המפורסמת — ארצ׳י באנקר, יגיע בחודש מרס 1979 לביקור בישראל.

או׳קונר דחה עד כה את כל ההצעות שהוצעו לו על־ידי אמרגנים ישראליים לבקר בארץ, בעיקר בגלל חוסר זמן. אולם לפני כמה שבועות, בעת ביקורו של מנחם בגין בלוס־אנג׳לס, הוא נכח במסיבת המגבית הגדולה שנערכה לכבוד ראש־הממשלה. במסיבה זו נענה להזמנתו של מזכירו הצבאי של ראש־הממשלה, תת־אלוף אפרים („פרויקה") פורן, לבקר בארץ, שבה שהה כבר, כחייל בצבא הבריטי, במילחמת־העולם השנייה.

„הצופה" בפני סגירה?

יומון המפד״ל הצופה צפוי להיסגר, אחרי שנקלע לקשיים כספיים חמורים. מזה כמה חודשים מפגרת הנהלת העיתון בתשלומי המשכורות לעובדים ביותר מחודש ומרכזיית הטלפון של העיתון אינה פועלת.

המפד״ל מינתה ועדה מיוחדת שתחליט על גורל היומון הכושל ואילו עובדי העיתון עורכים השבוע אסיפת עובדים כדי להחליט על תביעותיהם למיקרה חיסול העיתון.

ההתאחדות לכדורגל ניצלה מהפסד

למרות הזעם שהפגינו השבוע ראשי ההתאחדות לכדורגל, נוכח ביטול הופעתה של קבוצת הכדורגל הגרמנית המבורג בישראל, למישחק נגד הנבחרת הלאומית, הרי שמאחורי הקלעים הם הביעו שביעות־רצון ואף סיפוק מביטול המישחק.

על־פי ההערכה, הרי בגלל מזגי האוויר החורפי ששרר השבוע בארץ, לא היתה קבוצת המבורג, על שלל כוכביה, מצליחה למלא את האיצטדיון ביפו ועל־פי התחזית היה צפוי הפסד של כחצי מיליון ל״י לקופת ההתאחדות לכדורגל.

העמקת־הגבייה – דיבורים ריקים

כל הדיבורים על העמקת הגבייה של מס־הכנסה בשנת התקציב הבאה וטיפול אינטנסיבי בהון השחור, הם דיבורים בעלמא, זו הדעה הרווחת בימים אלה במישרד־האוצר ובנציבות מס־הכנסה.

פקידים בכירים באוצר מציינים, כי הנציב החדש של מס־הכנסה, דב נייגר, אינו מסוגל לטפל במשתמטי המס טוב יותר מקודמיו, שכן לרשותו עומד אותו צוות עובדים, שעבד עם נציבי־המס הקודמים. „אל לו לשר־האוצר להכריז הכרזות ולבנות את תקציב המדינה על העמקת הגבייה," אמרו הפקידים.

בארים ומיסעדות „מחוץ לתחום"

עשרות שמות של בארים, מיסעדות ובתי־קפה, כלולים ברשימות שהפיצה המישטרה לאחרונה בין שוטריה במחוזות השונים.

השוטרים נתבקשו ללמוד את השמות שברשימה בעל־פה ולהימנע מלבקר בהם גם אחרי שעות־העבודה. הסיבה לכך היא שבתי־עסק אלה משמשים מקומות מיפגש לעבריינים ואל להם לשוטרים לבלות במחיצתם, שמא יווצרו ביניהם קישרי ידידות שיפריעו לשוטרים במילוי תפקידם.

האיסור אינו כולל את שוטרי יחידות הבילוש של המישטרה.

יש סיבה למסיבה..!
HMK
SONY STEREO MUSIC SYSTEM HMK-55
HMK-55
• 50 ואט MUSIC POWER
• 18 ואט R.M.S.
• פטיפון אוטומטי עם ראש מגנטי ומחט יהלום
• טייפ קסטות DOLBY
• זוג רמקולים SS-750
HMK-339
• 50 ואט MUSIC POWER
• 18 ואט R.M.S.
• פטיפון אוטומטי עם ראש מגנטי
• טייפ קסטות
• זוג רמקולים SS-37
HMK-419
• 50 ואט MUSIC POWER
• 15 ואט R.M.S.
• פטיפון אוטומטי
• טייפ קסטות
• זוג רמקולים SS-420
HMK-229
• 30 ואט MUSIC POWER
• 10 ואט R.M.S.
• פטיפון אוטומטי
• טייפ קסטות
• זוג רמקולים SS-27
SONY®
SONY STEREO MUSIC SYSTEM HMK-229
פרסום מלניק/רפאל טיראן

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, (ראה איגרת העורך בגיליון האחרון) עמד בסימן ההתקפה האלימה על העורך הראשי ועל ראש־המערכת, שגילתה את כושרם של שאר חברי המערכת, להוציא את הגיליון בכל תנאי. ספח מעולם העוני השף הכתב דן ברנע בכתבתו „המסטיק המר", ששיחזרה כמה מאמיתות החיים של מילחמת־הקיום בארץ, תוך השוואה לסיגנון „האורז המר" האיטלקי. מדור הספורט של השבועון הקדיש כתבה מצולמת לתחרות הכדורגל בין מכבי תל־אביב לא.י.ק. שטוקהולם, שהסתיימה בתוצאה 1:0 לטובת המכבים.

תחת הכותרת „השועל בגלימה השחורה" הובא קלסתרו של ג'ורג' חכים, הארכיבישוף של העדה היוונית קאתולית בארץ (המשמש כיום בבירות), שהיה במהלך שנות כהונתו בארץ אחת מדמויות המפתח במאבק על זהותם של הערבים בישראל. כיל מולדין, צייר הקריקטורות האמריקאי הנודע, ביקר בספרד, ורשמיו פורסמו תחת הכותרת „הנח לספרדים לשכב!" השער האחורי של השבועון הוקדש לצייר הקריקטורות של המערכת, רענן לוריא, שנושאו היה הפעם: „האמת על חדר־האמבטיה".

בשער הגיליון: מבקיע שערים, שייע גלזר.

„העולם הזה" 841
תאריך: 3.12.53

המילכוד שבן־גוריון השאיר למשה שרת ✱ כיצד נעלמה

לה רכבת העמק? ✱ גולדה מאיר והחרסינה הגרמנית

הממשלה

שומרי המורשה

אחרי שדויד בן־גוריון „הצטרף לדעת הרוב במיפלגה", ונתן אישור בעל־כורחו למינויו של משה שרת כיורשו, הגיע ה־מאבק על הירושה לקיצו. שר־החוץ, ש־עסקני המיפלגה ופקידיה ראו בו תמיד אחד משלהם, ענף מאותו העץ, היה ה־מנצח. דויד בן־גוריון, שגם בימי זוהרו היה תמיד יסוד זר במקצת, בעל אמביציות אישיות מעוררות חשש, הורחק סופית — דווקא באותו שבוע שבו נחל ניצחון גדול באולם בית־ארלוזורוב, המואר, שם העביר את ההחלטה נגד הנפת הדגל האדום בבתי־הספר הממלכתיים *.

מפא"י איננה מיפלגה בעלת רעיון מרכזי גדול, הניכספת אל המנהיג הגדול שיבצע מהפכות בשמה. מפא"י היא אגודה־מיקצו־עית גדולה של מנהלי מיפעלים כלכליים, אירגונים הסתדרותיים, פקידי סוכנות וממ־שלה. היא זקוקה לאדם בינוני, מעין מזכיר כללי, שידאג לפשרה בין כל האינטרסים.

זה הרקע לסיכסוך הוותיק בין בן־גוריון ועסקני מיפלגתו. בן־גוריון שאף תמיד לפיתרונות קיצוניים, שפגעו בהכרח ב־אינטרסים רבים, כשניסה לשוט על גל ההתלהבות הלאומית, והצליח בכך למרות מיפלגתו. באין גל כזה, היה בן־גוריון שבוי בסבך האינטרסים המיפלגתיים, וזה היה הרקע לפרישתו.

כאיש אחד. אולם הקרב הגדול לא ניגמר. להיפך, רבים מעסקני המיפלגה חששו שהיציאה לשדה־בוקר אינה אלא תימרון במאבק זה. שדה־בוקר לא דמתה בעיניהם לאי סנט־הלנה, אי השבי שם גמר נפוליאון הגדול את ימיו. היא דמתה יותר לאי אלבה, שם בילה נפוליאון כמה חודשים בלבד **. כשחזר ממנו הצטרף אליו הצבא כאיש אחד, ותוך שבוע ימים היתה פאריס מונחת למרגלותיו. ההתלהבות ההמונית והכוח המאורגן של הצבא פוררו את מישטר היורשים כגרגרי חול.

המישענת האמיתית של בן־גוריון אינם חבריו בממשלה, אלא קבוצה של צעירים הנאמנים לו אישית ללא סייג, ורחוקים מן המיפלגה. כאלה היו טדי קולק, אהוד אבריאל, משה דיין, ג'וש פלמון ועשרות אחרים. הם נותרו בעמדות־מפתח, ועיניהם תהיינה נשואות אל הצריף השוודי בנגב.

כל מאורע המור, מקרי או לא מקרי, בגבולות, עשוי לעורר קריאה לאומית גדולה לחזרתו של הרועה משדה־בוקר. אנשיו יחכו לו. הסיכסוך עם המיפלגה עשוי להסתיים בחיסול מישטר העסקנים. יתכן ועל זאת חשב משה שרת כשאמר, בצניעות, שהוא מקבל את התואר החדש מידי המיפלגה כפיקדון בלבד.

רכבת

הבדיחה הגדולה

רכבת העמק, המובילה מחיפה לצמח, היתה במשך שנים נושא לבדיחות אינ־סופיות. לפי האגדה היה חבר־משק שכובעו נפל החוצה יכול לצאת בשלוות־נפש, ל־הרים את הכובע ולחזור לקרון. לפי אגדה אחרת, איחר רועה של קיבוץ פלוני ל־ארוחת־הערב, מפני שהרכבת הלכה לפניו בדרכו, והוא לא יכול היה לעבור אותה.

השבוע נידהמו אנשים לקרוא בעיתונות, כי שר־התחבורה, יוסף ספיר, העיר דרך אגב בראיון כי המסילה כולה נעלמה.

חומר־גלם יקר. לבני העמק לא היה בכך משום הפתעה. רובם השתתפו בעצמם בעבודה המפרכת של פירוק 80 הקילומטרים של פסים וקורות.

העבודה התחילה כשהאנגלי האחרון ב־ארץ הספיק בקושי להפנות את גבו. חברי משקים עטו על המסילה ופירקו את ה־פסים, כדי להשתמש בהם לצורך הקמת מחסומים אנטי־טנקיים במילחמה.

אולם המילחמה עברה וחומר־הגלם הטוב היה מונח מתחת לאף. פה ושם החלו משקים לאסוף קורות לבניין בתים ומת־בנים. המומחים הוותיקים של בית־השיטה, שיצא להם מוניטין בעמק כולו *, היטו שכם למלאכה.

כיום מראות רק סוללות בודדות פה ושם שפעם עברה כאן רכבת. הבדיחה הגדולה עלתה למשק המדינה כמה מיליוני לירות.

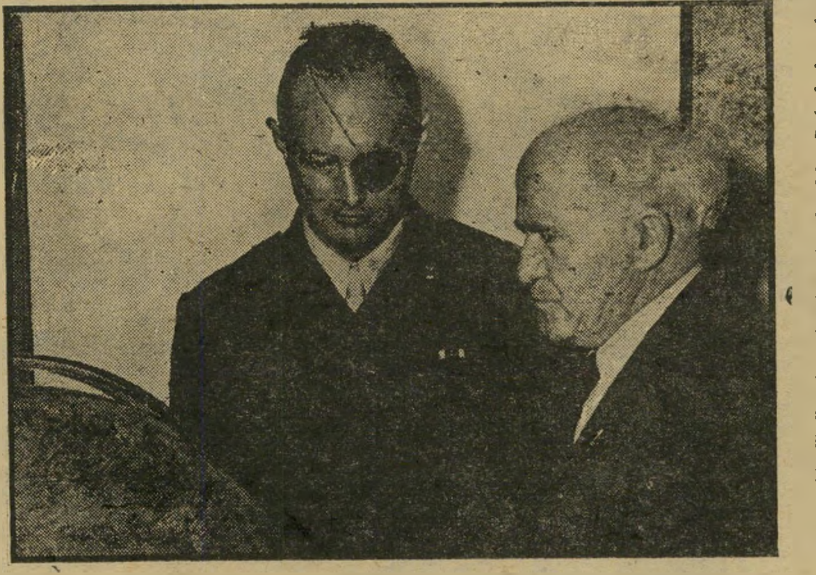

בן־גוריון ודיין המעשה האחרון שעשה דויד בן־גוריון, ערב פרישתו מהממשלה וירידתו לשדה־בוקר, היה מינויו של האלוף משה דיין לרמטכ"ל, במקומו של רב־אלוף מקלף. בעשותו כן הבטיח את שליטתו בצה"ל.

בניין

צוואר הברבור

החרסינה המבהיקה על קירות חדר־האמבטיה נחשבה עד לפני זמן קצר למו־תרות בישראל. התקציב השביר של מטבע החוץ לא יכול היה לספק את המיצרך הלבן, וגרם לכך שדירות חדשות זכו ל־הקצבה בת 150 מירצפות בלבד. מי שרצה לצפות בציפוי הלבנבן שטחים גדולים יותר, היה חייב לפנות לחנויות המתאימות, ולרכוש מירצפות במחיר מפולפל ביותר, מירצפות שהובאו ביבוא־ללא־תשלום מ־אנגליה, ספרד, צ'כיה וגרמניה.

את הבעייה קיווה לפתור מיפעל לייצור חרסינה בשם ברבור, שהוקם לפני חצי שנה בעכו. תוצרתו אושרה על־ידי המכון לתקנים, והוא פעל במלוא הקיטור, ללא כל דאגה לשיווק. בעסקים מבהיקים אלה התקנאו גם חרשתנים אחרים, והקימו שלושה מיפעלים נוספים, שיתחילו בקרוב בייצור.

אך כמעט כהרף עין נשתנתה התמונה. אירנה מנדרמן, שקיבלה בדרכים לא־ברו־רות רישיון־יבוא מימשרד המיסחר והתע־שייה, ייבאה לארץ מיליון מירצפות חר־סינה ממזרח־גרמניה. גולדה מאירסון (מאיר), שרת־העבודה, רתחה: אם תשו־חררנה המירצפות מהנמל, יוצף השוק ב־כמות ענקית של מירצפות חרסינה, והתע־סוקה במיפעל ברבור תיפסק לחלוטין.

הנימוק היה משכנע. הממשלה הורתה להקפיא את החרסינה בנמל, למרות מחאו־תיהם הנמרצות של היבואנים, שביקשו צו־על־תנאי, מבית־המישפט העליון.

בין חרסינה לברזל. אך בעוד העניין מתברר, נודעה עובדה מוזרה: משרד העבודה שבראשו עומדת גולדה מאירסון, יבא ארצה 850 מירצפות חרסינה מ־צ'כוסלובקיה, תמורת דולרים, לצרכי ה־שיכון העממי.

נימוקיה של גולדה מאיר היו:

● המירצפות המקומיות אינן די טובות (בניגוד לדעת משרד התקנים) לצרכי ה־שיכון העממי.

● משתכני השיכון העממי סולדים מ־חרסינה גרמנית.

שרת־העבודה, שהגנה בעוז על תוצרת הארץ ועל התעסוקה, כשהדבר נגע לייבוא באמצעות מישרד המיסחר והתעשייה, לא יכלה להסביר רק פרט קטן אחד: אם המשתכנים סולדים פחות מברזל גרמני, בו השתמשו לרוב בבנייני השיכון העממי. אך גם ללא תשובות, ברור שצוואר ה־ברבור יהיה הקורבן הראשון למאבק ה־בינמשרדי.

* כחלק ממאבקו לביטולו של זרם ה־עובדים, וחיסול מאגרי־האדם של תנועת העבודה.

** ואומנם, בסוף שנת 1955 שב בן־גוריון והצטרף לממשלת שרת, כשר־הביטחון.

* לפי שמועה אחת יצאה מכונית חשא בימי המנדט הבריטי לעבר־הירדן, ואנשיה פירקו גשר שלם מעל לנהר הירמוק בעזרת מכשירי־ריתוך, וסיפקו את הברזל היקר למשקם. כתוצאה מכך היה בית־השיטה ה־משק הראשון שהשתחרר מן התלות ב־תקציבים לאומיים.

קולנוע

„ראשונים תמיד אנחנו"

„הם ילבשו אפילו אסלות של בתי־שימוש סביב הצוואר, אם יתנו להם מה שהם אוהבים," ענה פעם מפיק של סרטים תלת־ממדיים, בתשובה לשאלה אם יסכים הקהל להרכיב משקפיים מיוחדים על חוטמו כדי לחזות בסרטים התלת־ממדיים.

קרוב לוודאי שאזרחים ישראליים לא ייראו בבתי־הקולנוע לבושים בדברים כ־אלה על הצוואר. המאמץ הגדול ביותר לו יסכימו, יהיה הרכבת המשקפיים, תמורתן יצטרכו לתת לירה אחת ערבון, בגלל ה־מחסור במיצרך אופטי זה.

בשבוע הבא תינתן לקהל החיפאי הז־דמנות לראות בשלושה ממדים את הסרט מיבצר ט', תוצרת קולומביה, שיהיה ה־ראשון מסוג זה בארץ, אם לא לקחת בחשבון את מטרוסקופיס, שהיה סרט תלת־ממדי עלוב.

לעיניו הממושקפות של הצופה יתגלגלו שורה של אירועים מלאי גבורה. הוא יכופף את ראשו כל פעם שתישמע ירייה מרובהו של הגיבור ג'ורג' מונטגומרי, וירים אותו שוב כדי לחזות בדמותה התלת־ממדית של הגיבורה, ג'ון ווס, בובה מעוגלת־אברים ומלאת־חזה המדגישה בסרט את תלת־ממדיה.

אשר לאופנת הצלולויד החדשה, אומרים אנשי קולומביה:

● השיטות שאינן מצריכות משקפיים, בסינרמה, סינמסקופ ומסכרוחב, נותנות הרגשת עומק קלושה ואף זאת רק בגלל רוחב המסך. רק בעזרת משקפיים יתכן סרט תלת־ממדי אמיתי.

● הקהל יתרגל לסרט התלת־ממדי, כ־שם שהתרגל לסרט המדבר.

● ארצות כמכסיקו, ספרד, איטליה, צרפת ואנגליה כבר עוסקות בהפקת סרטים מסוג זה.

אנשים

● כששמע העיתונאי **אורי קיסרי** כי **דויד בן־גוריון** מכחיש את הדברים ש־אמר לעורך ידיעות אחרונות, **ד"ר הרצל רוזנבלום** (העולם הזה 840), ניזכר ב־מעשה שקרה לעיתונאי גרמני ידוע בימי שילטונו של הנסיך **אוטו** (קאנצלר ה־ברזל) **פון־ביסמרק**: אחרי ישיבת ממשלה סודית עצר העיתונאי את הקנצלר, וביקש ממנו אינפורמציה. הקנצלר סיפר לו כל מה שקרה, אך דרש ממנו בתוקף שלא לפרסם את הדברים. כעבור שבוע חזרה אותה השיחה, כשהעיתונאי שוב ביקש אינפורמציה. פנה אליו הקנצלר ב־תרעומת: „איזה עיתונאי אתה? אני מוסר לך אינפורמציה לא לפירסום, ואתה אינך מפרסם אותה! למה לי לבזבז את זמני עליך?"

טורטית
הנאה קטנה ומתוקה שלי! צד

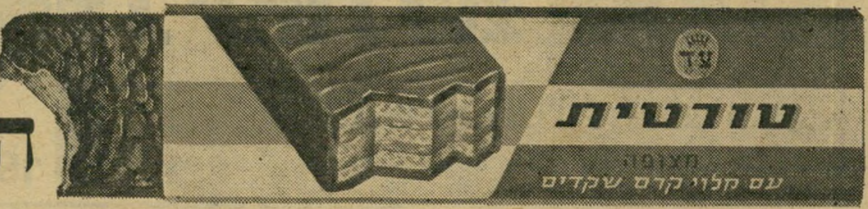

פרסום א.טל/ש.מ.

סריגי הזן
ליפות שבאופנה
קו אופנתי חדיש ובלעדי לחורף 1978/79
להשיג בחנויות המובחרות

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר•

חובה קדושה היא לעיתונאי להגן על מקור של מידע. בעשרת הדיברות של המיקצוע, זהו הדיבר הראשון.

זהו צו של הגינות, וגם צו של הגיון. מבחינת ההגינות, מן הראוי שאדם, המוסר בסוד דברים לעיתונאי, יוכל לסמוך על כך שסודו יישמר. מבחינת ההגיון, אין העיתונות יכולה למלא את תפקידה אם לא תקבל מידע רצוף ממקורות רבים, ואם לא יהיה ביטחון שהסודיות תישמר, ייסתמו המקורות.

אם אכן ממלאה העיתונות תפקיד חיוני בחברה הדמוקרטית, תפקיד שאינו פחות חשוב מזה של הזרועות השונות של השילטון, כי אז חובה היא להגן על זכותו של עיתונאי לשמור את מקורות־המידע שלו בסוד.

מבחינה מישפטית, לא הובטחה זכות זו מעולם. הכנסת סירבה לחוקק חוק המבטיח זכות זו, ודחתה, בשעתו, הצעת־חוק שהגשתי לכנסת, כאשר הייתי חבר בה. אך היו שופטים שהעזו לקבוע הלכה. כך, לפני שנתיים, החליט שופט־השלום ישראל כרמל, במישפטו של כתב העולם הזה, שהוא מכיר ב„חסיון יחסי של עיתונאי", ולא חייב אותו לגלות את מקורות־המידע שלו (העולם הזה 2041).

אך כל חבר של מערכת העולם הזה מוכן בכל עת ללכת לבית־הסוהר, אם יחוייב לגלות את מקורות־המידע. לגבינו, זה מובן מאליו.

„אלא אם כן זוייפו..."

אולם חובה זו אינה תלוייה על בלימה. היא מבוססת על אמון הדדי. כלומר: מקור־המידע צריך להאמין לעיתונאי שזה ישמור את זהותו בסוד — והעיתונאי צריך להאמין כי מקור־המידע שלו פעל בתום־לב, מסר מידע מהימן ולא ניצל אותו לרעה.

מי שבא לתבוע מן העיתונאי שמירה על חובה זו, מן הדין שתהיינה לו ידיים נקיות.

לפני שבועיים עמדנו לפני הכרעה קשה ביותר. היה עלינו להחליט אם להגן על מקור־מידע, או להיפך, לחשוף אותו. נדמה לי שזוהי הפעם הראשונה בתולדות העולם הזה שהוחלט לגלות מקור־מידע.

הדברים נוגעים למיודענו, ח"כ שמואל („סמי") פלאטו־שרון.

לפני שלושה חודשים פירסם העולם הזה סקופ: שרבים מן המועמדים החשובים ביותר בבחירות לעיריות ולמועצות המקומיות פנו אל פלאטו־שרון בבקשה שיתרום להם סכומים נכבדים. סיפרנו (העולם הזה 2139) כי שיחותיו של פלאטו עם אנשים אלה הוקלטו בחשאי, ואף מסרנו קטעים מן התמליל.

כנהוג בעיתון הגון, פנינו אל בעלי־שיחו של פלאטו בהקלטות, וביקשנו את תגובתם. רבים מהם — אך לא כולם — הכחישו את הדברים.

הכתבה הסתיימה במילים אלה: „מרבית הקולות שנשמעו בהקלטות זוהו על־ידי חברי־המערכת, ששוחחו כבר עם האישים הללו בטלפון או בעל־פה בהזדמנויות אחרות. ההכחשות המוחלטות, ובמיקרים רבים הנרגזות, של המועמדים לבחירות, מעוררות תמיהה רבה — אלא אם כן זוייפו ההקלטות ביד אמן."

גם אחרי הפירסום הכחישו רוב האישים בזעם שביקשו כסף מפלאטו. שלמה („צ'יצ'") להט, אשר („ארתור") בן־נתן וג'ק אמיר טענו שאין שום אמת בדברים. לכן פירסמנו, בשבוע שלאחר מכן, כתבה נוספת בשם „אמיתי או מזוייף?" (העולם הזה 2140), והודענו: „לפיכך החליט העולם הזה להקדיש את השבוע הקרוב לבירור יסודי של העניין. מנוי וגמור עימנו למסור לציבור בשבוע הבא את המסקנות המתחייבות, בצורה חד־משמעית."

כוונתנו היתה לקבל לידינו את ההקלטות ולהעבירן למעבדה לזיהוי פלילי, כדי לבדוק את מהימנותן. אך למרבה המזל, נפטרנו מחובה זו. צ'יצ' פנה ליועץ־המישפטי, וזה הטיל על המישטרה לפתוח בחקירה רשמית. מכיוון שלמישטרה יש אמצעים הרבה יותר משוכללים מאשר לנו, בכל הנוגע לזיהוי פלילי, קידמנו החלטה זו בברכה.

היה ברור לנו שבעל ההקלטות ימסור אותן למישטרה, ושהדבר יבורר עד תומו. כאשר פנתה המישטרה אלינו הודענו לה היכן נמצאות ההקלטות, וביקשנו ממנה לתבוע אותן. הודענו למישטרה שלא נמסור עדות על מקורות־המידע, כל עוד נהיה משוכנעים כי אלה נוהגים כראוי ומוכנים לאפשר את בדיקת ההקלטות. אך הבטחנו שאם מקורות־המידע לא יאפשרו בדיקה הוגנת כזאת, נראה את עצמנו פטורים מחובת השמירה על הסודיות.

השבוע הודיעה לנו המישטרה כי בעל־ההקלטות מסר עדות, שלא התאימה לאמת. לפיכך החלטנו לגלות את הדברים למישטרה. העורכים והכתבים שטיפלו בעניין מסרו עדויות רשמיות. אני סבור שההגינות מחייבת שנספר על כך גם לך.

מקור־המידע הוא, כמובן, שמואל פלאטו־שרון עצמו. הוא קרא בשעתו לכתב העולם הזה והשמיע באוזנו את ההקלטות. הכתב, שהופיע בליוויית עדה הבקיאה בשפות שנשמעו בהקלטות, רשם את הדברים בו במקום. פלאטו הבטיח שבמיקרה הצורך — דהיינו, אם יהיה מי שיכחיש את הדברים ויתבע אותנו לדין על כך — יופיע בבית־המישפט, ימציא את ההקלטות ויאשר בעדותו את אמיתות הדברים.

התמליל של ההקלטות היה בידינו, וההקלטות עצמן — כך נבע מן ההצהרה של פלאטו — עמדו לרשותנו בשעת־הצורך.

לכתבים ששמעו את ההקלטות לא היה ספק כי הקולות הם אותנטיים. אולם אחרי ששמענו את ההכחשות, ומכיוון שלא היתה באפשרותנו באותו שלב לוודא לחלוטין את אמיתות ההקלטות, כללנו בכתבה לא רק את ההכחשות עצמן, אלא גם את הודעת־ההסתייגות של המערכת, בדבר האפשרות שיש כאן זיוף מתוחכם ביותר.

הדבר עצמו היה טעון פירסום, מבחינת האינטרס הציבורי. אם אמנם ביקשו פוליטיקאים חשובים מימון מידי איש מסוגו של פלאטו־שרון, יש לכך השלכות ציבוריות חשובות ביותר ערב הבחירות. אם, לעומת זאת, ההקלטות מזוייפות — הרי מטיל הדבר אור נוסף על שיטותיו של חבר־הכנסת פלאטו־שרון, והדבר בוודאי חשוב לציבור לדעת.

אחרי הפירסום, וכאשר הוכחשו הדברים נמרצות, תבענו את ההקלטות מידי פלאטו, כדי לערוך את הבדיקה במעבדה משוכללת. פלאטו סירב למסור אותן, אך חזר על הבטחתו להמציא אותן לבית־המישפט, במיקרה הצורך.

בינתיים נערכו הבחירות, ונראה כי שיקוליו של פלאטו־שרון השתנו. כאשר פנתה אליו המישטרה וביקשה את ההקלטות, הודיע להם שאין הקלטות, ושמעולם לא היו.

אחרי הודעה מדהימה זו — מדהימה שיבעתיים, כי ההקלטות הושמעו על־ידי פלאטו באוזני כתב העולם הזה בנוכחות עדים, ולאחר מכן נערכו שיחות על כך בנוכחות עדים נוספים — החלטנו כי חובה היא להביא את העניין במלואו לידיעת המישטרה והציבור.

קשה לעקוב אחרי החישובים של אדם כמו פלאטו־שרון. לשם מה מסר את ההקלטות לפירסום? איזה רווח ביקש להפיק מפירסום זה? ומה קרה בינתיים, ששיכנע אותו לשחק מישחק מוזר זה? איזה רווח הוא מבקש להפיק כעת מהכחשת הדברים? ואם רצה להכחיש — מדוע לא הכחיש את הדברים למחרת הפירסום, אלא רק כאשר פנתה אליו המישטרה?

אני יכול להעלות על דעתי כמה אפשרויות, כולן בלתי־נעימות. איני רוצה להעלותן בשלב זה על הנייר, כל עוד אין הוכחות לכך.

שלמה להט מסר אף הוא עדות במישטרה. אין הוא מכחיש שהיתה לו שיחה עם פלאטו־שרון, המתאימה לתמליל שבידי העולם הזה. אולם הוא מכחיש קטע אחד בהקלטה שהושמעה באוזנינו. זהו הקטע שבו ביקש, כביכול, כסף מפלאטו.

נובע מן הדברים שההקלטה כולה אינה מזוייפת. יתכן שזוייף קטע אחד ממנה. ואפשר להעלות על הדעת אפשרויות נוספות.

ביזיון הכנסת

עיתון, החושף פגעים חברתיים, חייב לפרסם מידע בעל חשיבות ציבורית, בלי קשר לטיב המקור שלו. כמו המישטרה, מקבלת העיתונות לא פעם מידע ממקורות מפוקפקים ביותר. אם יש לו חשיבות ציבורית, מן הדין לפרסמו.

אולם אין העיתונות רוצה וצריכה לשמש מכשיר בידי אנשים מפוקפקים, לשם השגת יעדים מפוקפקים משלהם. כאשר עיתון מרגיש שהוא נוצל לרעה, לשם מטרות נסתרות, עליו לגלות — לדעתנו — את מלוא הפרטים. כך החלטנו לעשות הפעם.

גם בפרשה זו מתעוררת, עתה, בעיית החסינות של חבר־כנסת בכל חריפותה. אם מסרב פלאטו להמציא למישטרה את ההקלטות המצויות בידו — ואף מכחיש בצורה צינית את קיומן, אחרי שהוא עצמו השמיע אותן בנוכחות עדים — הרי אין בידי המישטרה, כנראה, הכוח להכריח אותו. החקירה עלולה להיתקל בקיר אטום.

כמו פרשת חבר־הכנסת אולמרט (ראה כתבה), מטיל גם עניין זה אור על החסינות הפרלמנטרית — מוסד שנוצר למען השמירה על ערכים חיוביים, והמנוצל עתה לרעה, במידה גוברת והולכת, על־ידי אנשים מפוקפקים שחדרו, בדרכים שונות, לפרלמנט הישראלי. מתקבל הרושם שהולך ומיטשטש ההבדל בין העולם הפרלמנטרי ובין העולם התחתון, וכי שיטות הלקוחות מהווי של מילחמת־כנופיות מופעלות כיום, בחסות החסינות של המוסד שהיה צריך לשמש סמל לטוהר־המידות ודוגמה לאזרחות טובה.

אין שום ח"כ יכול להתנחם בכך שזה נוגע לקומץ חברי־כנסת, וכי האחרים הם בסדר. אם כך קורה בכנסת, והיא עוברת על כך בשתיקה, שום דבר בה אינו בסדר.

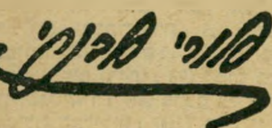

פלאטו־שרון עם אשר בן־נתן
מתי מותר לעיתונאים לגלות מקור?

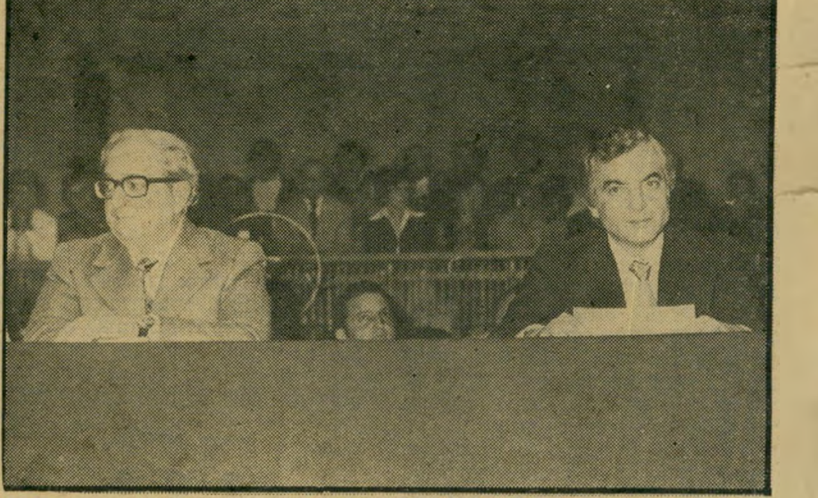

פלאטו בכינוס עודי גרוזיה
מה מחייבת האתיקה המיקצועית?

תשבץ העולם הזה 2153

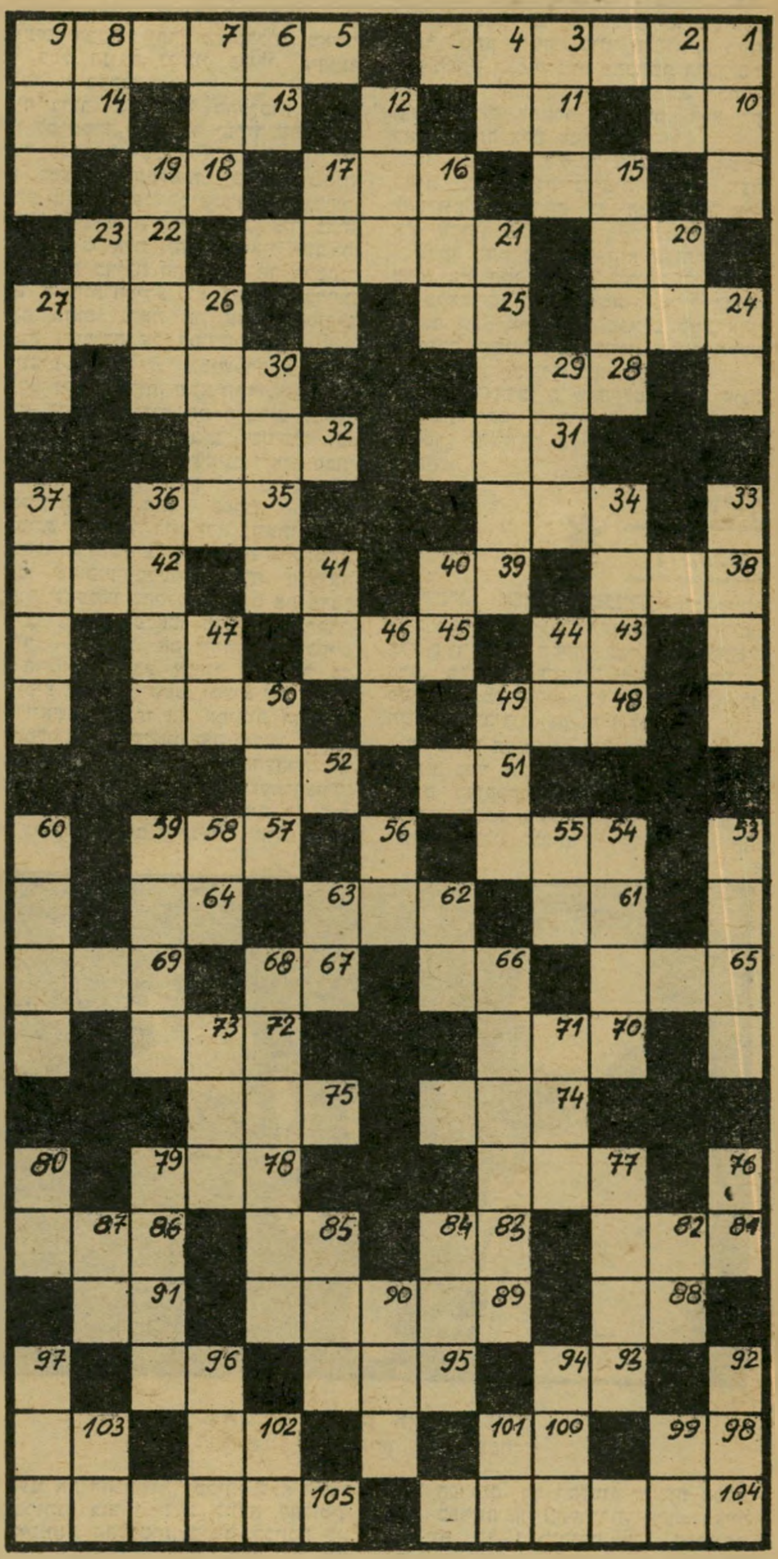

מאוזן:

1) על שמו קרויה בוליביה; 5) עיר ליד ירושלים; 10) הוראה מפורשת; 11) רצועה; 13) מילת־שאלה; 14) שמא; 15) שאין נשמה באפו; 16) גלב; 18) עבורי; 20) אציל מיקראי; 21) סבון; 22) בירת הנגב (ר"ת); 24) גוף ראשון יחיד; 25) בת־קול; 26) מושיע; 28) ציר הדלת; 30) גוי; 31) בדיחה, באידיש; 32) צידו החיצוני; 34) סופר יהודי־אמריקאי (ש"מ); 35) גוף ראשון רבים (הפוך); 38) חרש־עץ; 39) חי לילי; 41) בני־ברק (ר"ת); 42) משמש לריסון הסוס; 43) הווייה; 45) מעדנות; 47) מילת־זירוז; 48) שם־חיבה לתמר; 50) נרתיק החרב; 51) בהשאלה: פתי; 52) שרוי בתענית; 54) תן אור! 57) ציפור הניזונה מדגים; 61) קידומת הולנדית; 62) אולם; 64) מילת־שלילה; 65) פואמה; 66) מיכסה הבית; 67) מזל; 69) מחול אצילי; 70) גוף שלישי יחידה; 72) מעמסה; 74) מישכן התרנגולות; 75) בפעם נוספת; 77) שריד הסיגריה; 78) נתיב־מים רחב; 81) משמש לטיוח; 83) מצבת־זיכרון; 85) כיוון ש־; 86) צמית; 88) מספיק!; 89) לא מעניין; 91) ממלא־מקום (ר"ת); 93) רטוב במקצת; 95) גוף שני יחיד; 96) מושת על כל אזרח; 89) מסולם הצלילים; 100) מכינויי האלוהות; 102) רוח רעה; 103) אביון; 104) יישוב בגליל; 105) יישוב בערבה.

מאונך:

1) יישוב בארץ; 2) קרס; 3) מבני נוח; 4) מקולות הגברים במקהלה; 6) מיקווה־מים ענקי; 7) מיפעל המים לישראל; 8) שן המפתח; 9) חלק בארוחה; 12) צורת יישוב חקלאית; 15) קורה עבה; 16) רז; 17) מגן על העין; 19) תנובה; 20) נוענרוך; 21) בססיאליות; 23) סחוב!; 24) הקלף הגבוה ביותר; 26) תוך הצוואר; 27) אדמה המצוייה בנגב; 29) שער!; 30) ממכות מצריים; 33) מיפלט; 34) אמנה; 36) רהיט; 37) איסוף תרומות; 40) בן־אדם; 41) מילת־תחינה; 44) כינוי; 46) מן הבקר; 47) חומת־מים; 49) צלע במשולש ישר־זווית; 50) בהרת־קיץ; 53) „ציבעוני"; 54) ריקוד ישראלי עממי; 55) לאן?; 56) מידת־שטח; 58) משאבת הגוף; 59) מישכן החיה בשבי; 60) עושה־להטים; 62) פרוסה; 63) קוסם; 66) יישוב של עולי תימן; 68) ויכוחים; 71) זאטוט; 73) בואו ונעשה; 76) מחוספס; 77) מין מתכת; 79) דורס; 80) גיבעה קטנה; 82) מן הגפיים; 84) עשב־נוי; 85) מילת־שאלה; 87) תרופה; 90) עכשיו; 92) סל לפירות; 94) החיים שלי; 96) מדריך־נוער (ר"ת); 97. חיית שעשועים; 99) יחידה ברכס; 101) בגיל זה — לחופה; 102) מינחה; 103) קידומת צרפתית.

מכתבים

עידן אי־הבדאות

גם בהליכה לקראת שלום יש עברי פי פחת. לעזר וייצמן יש חושים בריאים וראש פתוח והמישקע היחיד שיש בו הוא מישקע הדם מן המילחמות אשר סכנתן עוד ערה ונושמת גם בעת הזו, אצל המהססים והפוחדים, אצל כולנו כמעט. עזר וייצמן אומר שיש להגיד לעם את האמת ויש ליטול את הסיכון לשלום כשם שנטלנו בעבר סיכוני מילחמה. דברים בעיתם.

כבן העם אני רוצה לדעת את האמת, אך ורק אותה ושום דבר זולתה.

פחות מעניינים אותי הטונים של הוויכוחים והרכילויות הזולות על חתולים שחורים, או יונים של שלום החוצים בין פלוני לאלמוני. פחות מעניינים אותי הסיפורים המתקתקים על גילויים אנושיים בין חברי המישלחות לשיחות וושינגטון. מעניינות אותי מאוד העובדות — ורק הן. מה, לעזאזל הושג — אם בכלל — בשיחות וושינגטון?

מה הוא ה„ייהרג ובל יעבור" שלהם ושלנו — הקו החד, הברור, האכזרי שלעורמתו כושלים הניסוחים ונופלות חומות המילים?

מי ישלם את החזר כספי המילווה אותו מבקש ראש ממשלתנו מהאח הגדול?

איך מתכוונת ישראל למנוע הפיכת האוטונומיה ביהודה ושומרון למדינה פלסטינית אשר תקום, אם תחפוץ?

האם הגענו בדרך אל השלום אל עברי פי פחת? זהו עידן אי־הבדאות עבור מי שנמאס להם להתבשל בהונאה העצמית כסימפטום לאומי לנפילה חדה, אשר תומט עלינו חלילה, אם נמשיך להסתחרר וללכת בדרך השקרים.

העם לא יתן לממשלה לאבד את דעתו לדעת.

אברהם שרון, עין־השופט

● ● ●

ממאיסים את השלום

עוד לפני מספר חודשים היה השלום ערך עליון ששני העמים, הישראלי והמצרי נכספו אליו בכל מאודם. השמחה הספונטאנית שפרצה בשתי המדינות עם יוזמת השלום של הנשיא סאדאת ביטאה היטב את התחושה של העמים. והנה תוך שנה אחת, דווקא כשהשלום קרוב יותר מתמיד הצטננה ההתלהבות. אם נזכה בימים הקרובים לחתימת הסכם שלום סוף סוף, ספק אם נראה ברחובות את אותם מחזות צהלה שניתן היה לראות בעבר. הפוליטיקאים, משני צידי המיתרס, הצליחו להמאיס עלינו את השלום. דומני שזו גם הרגשת העם המצרי. אני מקווה רק, שכאשר יפרוץ השלום יוכלו היחסים בין שני העמים לתקן את מה שקילקלו הפוליטיקאים.

אסתר רוט, חיפה

● ● ●

שינסו לבד

אם מצריים כל כך להוטה לחשליט

אוטונומיה בגדה המערבית וברצועת עזה הייתי מציע לממשלת ישראל לאפשר למצרים לנסות להקים מימשל עצמי באיזורים אלה. אני בטוח שאחרי תקופה קצרה הם היו מתייאשים בעצמם ומבקשים מישראל לחזור ולקחת את הטיפול באוטונומיה לעצמה.

משה ורבורג, חדרה

● ● ●

ז'בוטינסקי ותל־חי

בלהט הוויכוח על „המיתוס ההתיישבותי", שהתפתח בעתונים שונים, נשמעה גם טענתו של אורי אבנרי (העולם הזה 2150) כי מנחם בגין ממשיך את דרך הרביזיוניזם של זאב ז'בוטינסקי. כדוגמא הביא אבנרי את קריאתו של ז'בוטינסקי לנטישת תל־חי. לאבנרי זו מקבילה ליחס בגין אל יישובי ימית.

יש כאן טעות היסטורית: עמדתו של ז'בוטינסקי בוועד הזמני אכן היתה בעד נטישת היישוב תל־חי ועוד יישובים באצבע הגליל. אבל זאת משום שראה כי מילחמה בנסיבות שהיו, תהיה הרת אסון (בהארץ מיום כ"ט שבט תר"פ, לפני האסון, הוא כתב זאת בפירוש). כן טען שאין ערך פוליטי למות־קדושים. ז'בוטינסקי האמין כי אצבע הגליל תישאר ממילא בתחום המנדט הבריטי על ארץ־ישראל „משום שהיא חלק מארץ־ישראל ואי לכך שליטת הצרפתים באיזור היא זמנית." משום כך טען שאין להתעקש ולהחזיק

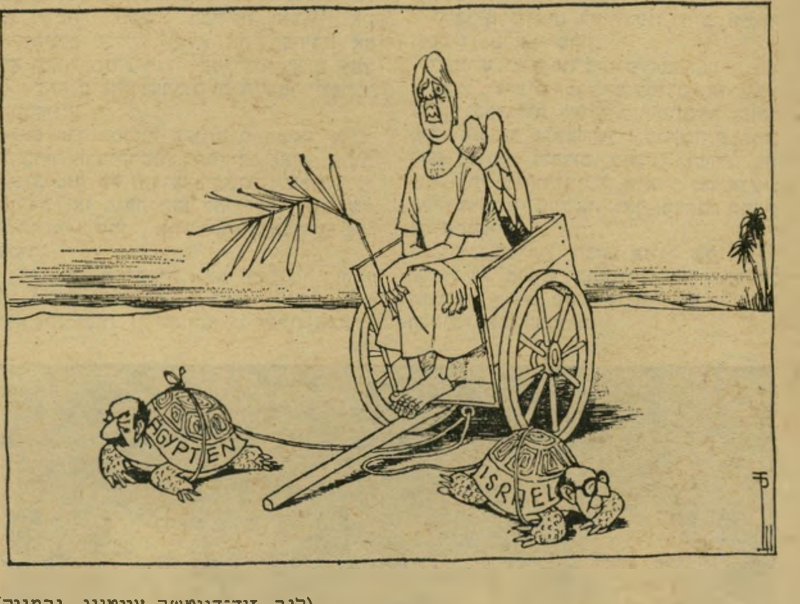

(לגר, זוד־דויטשה צייטונג, גרמניה)

התיישבות שנועדה לכלייה. אבחנתו זו הוכחה בדיעבד כנכונה.

דווקא בהתנהגות הוועד הזמני ניתן לראות קלות־דעת: אנשי תל־חי נדרשו לא לנטוש מקומם, אך לא קיבלו כל סיוע והופקרו למוות. באשר לשימוש המאוחר של ז'בוטינסקי במיתוס תל־חי ובדמותו של טרומפלדור, ההסבר הוא פשוט: טרומפלדור הפך לסמל של החייל למופת, לדוגמא של איש־צבא הירואי. ז'בוטינסקי, שהעריץ את גבורת טרומפלדור, ראה להרים על נס דמות זו, שהלמה את תפיסתו בדבר חידוש הצבאיות העברית בארץ־ישראל.

הרצל ובלפור חקק, ירושלים

● ● ●

מחמיצים הזדמנות

בניגוד לדבריו של דובר רק"ח עוזי בורשטיין (פורום העולם הזה 2147) בעניין האוטונומיה, ובהסכמה, כמעט מליאה, עם מאמרו של אורי אבנרי בנידון, אני סבור שהאוטונומיה שתינתן לתושבי יהודה, שומרון ורצועת עזה אכן תוביל — בתנאים מסויימים — להקמת מדינה פלסטינית בשטחים אלה. זאת, כמובן, בתנאי שלא תהיה הפרעה מכוונת של ממשלות עויינות, ואם אכן ישכילו הפלסטינים לתפוס את ההזדמנות.

בשנים 1948—1947, כאשר הוחלט באו"ם על חלוקת ארץ־ישראל והקמת שתי מדינות, יהודית וערבית, תוך התחשבות בזכו־

(המשך בעמוד 10)

כדאי לך לבחור דווקא
מֶץ-צֶבַע!

במץ-צבע,ניתן להתקין - BURST REVIVER (''אנטי מחיקון'', לפי אפרים קישון) - אותו חלק אלקטרוני המבטיח לך קליטת תוכניות צבעוניות המשודרות בטלוויזיה, גם אם עברו ''סינון'' צבע באולפן - ומשודרות בטלוויזיות צבעוניות אחרות בשחור לבן, כגון: ''תשע בריבוע'', ''האחים'', ''עוד להיט'', ''תיאטרון-הכורסא'', כדורגל אנגלי, ועוד....

מץ-צבע הינה בעלת מכשיר הפעלה מרחוק -REMOTE CONTROL - לנוחיותך.

מץ-צבע קולטת עבורך את השידורים בצבעים הברורים והטבעיים ביותר - ממש כמו בחיים.

ניתן להשיג בגדלים ''26 ''16 ''14.

אז למה לך להתאמץ?

היחידה עם BURST REVIVER ''אנטי-מחיקון''

אמץ את

Metz צבע

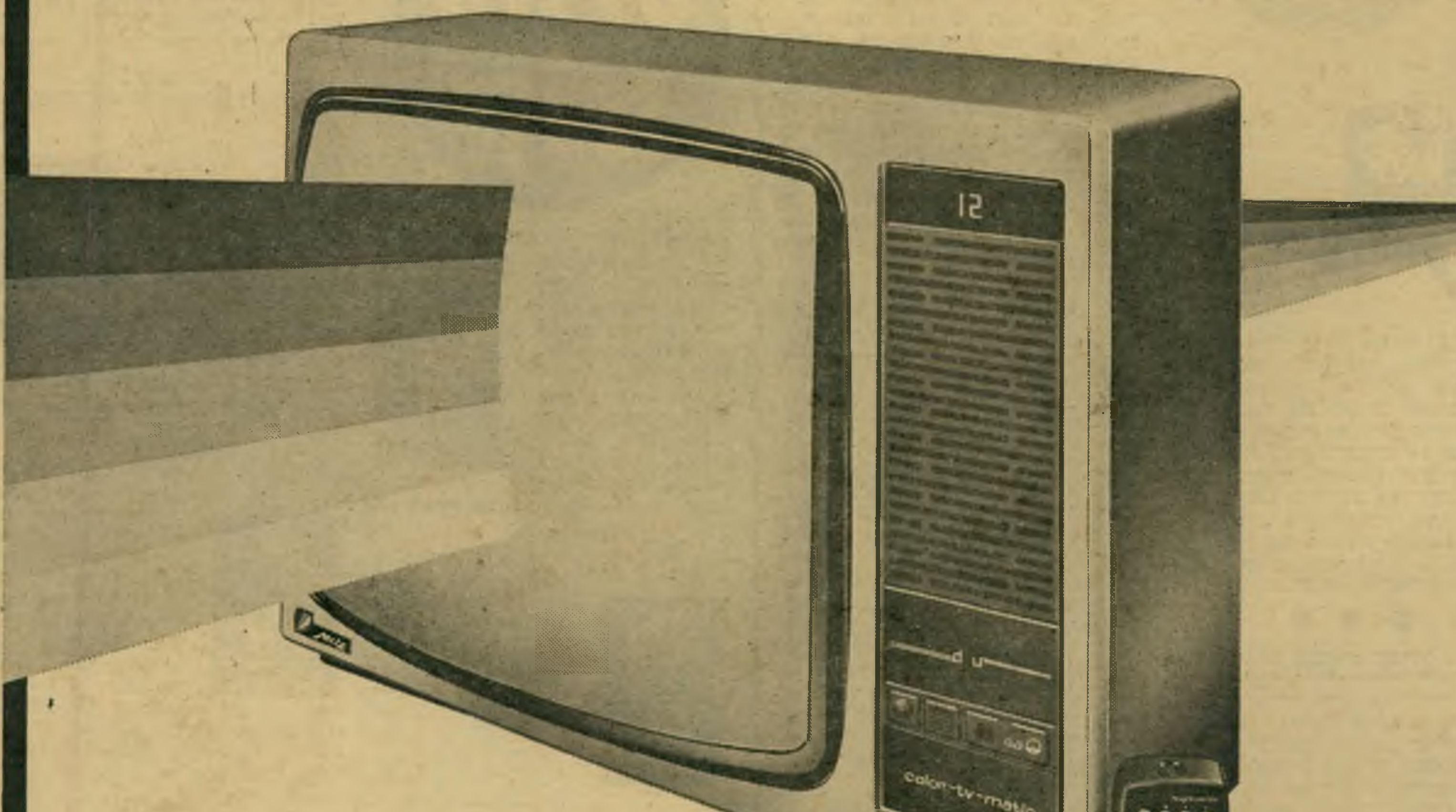

מֶץ-צֶבַע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית

פרטים אצל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ - רח' מודיעין 19 בני-ברק - רמת-גן.

הורוס קופ

אל תצפה שאחרים ילמדו מנסיונך, ולא יחזרו על טעויות שאתה עשית. תן לאדם הקרוב אליך ללכת ב־

דרכו הוא, ולעשות את טעויותיו, למרות שזה קשה לך. הפטפטנות שלך עשויה להכשילך. נסה להשתחרר מרגש הנקמנות המשפיע על כל פעילותך. נסיעה ארוכה של קרוב רחוק תשפר את מצבך ה־פיננסי. בת טלה — השתדלי לתת יותר אמון באדם הקרוב אליך. זה יכול להיות גם בעלך.

* * *

האשמה למריבות המשפחתיות האחרונות נעוצה אך ורק בך. נסה לא לשכוח שלאח־רים יש רגשות בדיוק כמו שלך, והתחל להת־חשב ברגשות אלו. אל תתיחס ברצינות לדב־רים הנאמרים בעידנא דריתחא, ונסה להבין ו־לחדור לעומקם של ה־דברים. ביקורו הקרוב של אדם יקר לך יגרום לך קורת־רוח מרובה ויעזור לך לפענח תעלו־

מה שהטרידה והעסיקה אותך, רבות ב־קשר לעתידך הקרוב. עכשיו יוקל לליבך.

* * *

תפסיק לתכנן כל צעד בקפדנות רבה כל כך. מקוריות והעזה הן התכונות שתבאנה לך הצלחה בשטח החשוב. גילוי חשוב על אדם אתו אתה קשור מבחינה עסקית יביא התקד־מות ניכרת בשטח ה־פיננסי. במישור הרו־מנטי — יחס האדי־שות וחוסר תשומת הלב שאתה מגלה כלפיה, יתנקם בך.

נסה לתקן את המעוות, והקף אותה בחיבה רבה. בת תאומים — החברה שלך מסדרת אותך מאחורי גבך. הזהרי!

* * *

הביקורים המשפחתיים בהם תהיה מעורב בתחילת השבוע יביאו עמם טירדה, אך לטווח ארוך ישתלמו לך. נהג בסבלנות והקשב היטב למבוגרים ממך, אל תנ־סה להוכיח להם את טעויותיהם, ואל תעמוד על שלך. נסיעה קצרה של אחד האנשים ה־קרובים אליך תגרום להתקרבות נפשית רבה

עם אדם אחר. בת סרטן — אל תלבשי את המכנסיים בגלוי. תני לו לחשוב שהוא הבוס.

* * *

מחלוקת עם אחד האנשים היקרים לך תשפיע על פעילותך. כדאי שתבדוק אם אין הדבר נובע משמר־נותך ומאי נכונותך ל־קבל דיעות חדשות. בעיות של בריאות יט־רידו את חיי משפח־תך, אך לקראת סוף השבוע הכל יסתדר. יום רביעי מתאים מאד לביצוע עיסקות

פיננסיות. בת אריה — השמרנות שלך תו־עיל לך ביחסים עם אדם קשיש וחשוב.

* * *

ברדנותך לגבי אנשים המתפשים את קיר־בתך עלולה למנוע ממך היכרות החשובה מאד לעתידך. אם תג־לה יותר סובלנות ו־אורך־רוח, תופתע לג־לות באחד האנשים ב־הם אתה מזלזל, תכונות שיש בהן לסייע למצבך הנפשי והחברתי. חוסר מנוחה נפשי מונע בעדך להגיע להישגים בשטח החשוב לך, קצת מנוחה בחיק הטבע תועיל לך

רבות. אל תדחיק את הבעיות המטרידות אותך. בת בתולה — אל תפחדי להיות נועזת בלבוש ובהתנהגות. הרבי לצאת.

תגלה שפעילות חברתית תעמוד במרכז התענינותך בימים ה־קרובים. יהיו לך הז־דמנויות לפגוש אנשים בעלי קסם אישי רב, שבמרוצת הזמן יהפכו לידידיך הקרובים. יהיה עליך להישאר השבוע יציב, ולהימנע מזעזו־עים בחיים המשפח־תיים ובמקום עבודתך, אם ברצונך לשמור על ההישגים אליהם הגעת בזמן האחרון.

* * *

מוחך נמצא בפעילות בלתי פוסקת, ו־אתה ער לאפשרויות החברתיות והכלכליות הניקרות על דרכך. כ־תוצאה מכך אתה נו־טה להזניח את ה־דברים הנראים לך כבר בטוחים. אחד המאור־עות שיתרחשו השבוע, יגלה לך נקודת־תורפה בחיי המישפחה שלך שלא שמת לב אליה.

בת עקרב — הימנעי מביזבוז כספך.

* * *

הדכאון שירד עליך בימים האחרונים עשוי להיעלם לקראת אמצע השבוע, כשאחת התוכניות שאתה מצפה להגשמתן מזה זמן רב, תצא אל הפועל. קש־רים חברתיים וביקו־רים משפחתיים יעמדו במרכז הפעילויות שלך, ויפצו אותך על הצרות מהן אתה סובל לאח־רונה. השתדל לקיים הבטחה מטרידה שנתת בעבר לידיד קרוב.

הנטיות הראוותניות יהיו קשורות השבוע בהוצאות כס־פיות שאין בהן תועלת. כדאי שתקפיד בנקודה זו, כי הפזרנות תזיק לך בסופו של דבר. ה־חיים הפנימיים שלך עשויים להתעשר כ־תוצאה ממאורעות או יוזמות של אנשים קרובים אליך. שינויים עלולים לערער את חיי המישפחה שלך. בת גדי — לבשי ירוק.

* * *

אל תהיה ברנן מדי. אין בני־אדם מוש־למים. כדאי שתתחיל לעשות כמה פשרות בעניינים רומאנטיים. אם תחפש שלמות — קרוב לוודאי שתמות רווק. הרגע שאתה מצ־פה לו יגיע השבוע, ותהיה לך הזדמנות ל־נצל אותו לטובתך. התוצאות תלויות בכו־שר השיפוט שלך. בת דלי — נסיך חלומותיך לא מיועד לך.

* * *

סוף השבוע יחייב נסיעות ופעילות מו־רטת עצבים. בן זוגך עלול להרגיז באדי־שותו ובאי נכונותו ל־שאת עמך בנטל. יהיה עליך לחשוב על הו־צאה כספית שעמדת להוציא. יצירה ספ־רותית או מוסיקלית תלהיב את דמיונך. בת דגים — התיעצי עם ידידותיך, אך אל תק־בלי כל מה שהן אומרות כתורה מסיני.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

יות שני העמים למדינה משלהם, הסכימו מנהיגי היישוב היהודי ובעיקר דוד בן־גוריון, תוך תפיסת הרגע ההיסטורי, עם ההחלטה ואפילו בגבולות המצומצמים ש־נקבעו בחלוקת הארץ. רוב ערביי ארץ־ישראל הסכימו עם מנהיגיהם, שהתנגדו לחלוקת הארץ, ונענו להסתת המנהיגים ל־התנפלות על היישוב היהודי. נכון שהיו ערבים שהסכימו עם החלוקה ושמחו עליה, אך דעתם היתה דעת מיעוט וחלקם אף נרדפו בשל כך. היישוב הערבי אשר נגרר אחרי מנהיגיו הקיצוניים, שילם מחיר יקר עבור הטעות שלו ושלהם וחלק גדול מבניו הפכו לפליטים.

באשר לאוטונומיה גם לכך יש תקדימים. עם הכיבוש של גרמניה ואוסטריה במיל־חמת העולם השניה הוצבו בהן למשך שנים צבאות כיבוש של ארבע המעצמות. למדי־נות אלה ניתנה אז גם כן מעין אוטונומיה תחת שילטון המעצמות שלא הפריעה להן בניהול ענייניהן הפנימיים ובמשך הזמן גם להגיע לעצמאות מדינית וכלכלית.

את בעיית ההתיישבות היהודית בתחומי האוטונומיה ניתן לפתור במיסגרת עצמאות מליאה או חלקית של מדינה פלסטינית. כשם שיש אזרחים ערביים תושבי ישראל, קיימת אפשרות שיהיה מיעוט יהודי בתחום המדינה הערבית הפלסטינית. תושבי יישו־בים אלה, שיהיו מוכנים לחיות בשטחי ארץ־ישראל שמחוץ למדינת ישראל, יוכלו להוות מיעוט זה וגם להגשים בכך את המטרה של זכות להתיישבות יהודית בכל חלקי הארץ.

ג. כהן, גבעתיים

● ● ●

שר־אוצר חדש

שביתות, אנדרלמוסיה, אינפלציה דוהרת ורעד מפני הצפוי — כל אלה הם נחלתנו כעת. אני מרגיש צורך דחוף לתביע את מינויו של שר־אוצר חדש. ודאי ישאלו אותי את השאלה הנצחית: האם יש מישהו יותר נורמלי בשטח? ותשובתי היא: יש ויש!

אני בעד מינויו של בומה שביט כשר־האוצר. אני מרגיש כי הוא אדם היודע מה הוא מדבר. הוא מבקר את האוצר בחריפות ללא מורא. נהניתי מהמ־דעה שפירסם בעניין השבתון ביום הבחירות לרשויות המקומיות. אני רואה בו אדם ריאליסטי, היודע לשבח את הליכוד במ־קום שהצליח ולבקרו במקום שנכשל. אני מרגיש שבומה הוא האיש המסוגל להוציא את המדינה מהבאלאגן הכלכלי ולהיות המשיח הכלכלי שלנו.

מיקי הירש, גבעתיים

● ● ●

שיא הצביעות

חוצפתם של חברי־הכנסת אינה יודעת גבול. לא מכבר ניסו לשכנע אותנו שאין כל מקום לדאגה: להצעתו של ח״כ חיים קורפו, להעלות את שכרם של חברי הכנ־סת ב־50%, אין כל סיכוי להתקבל. בהו־פעות פומביות לפני הבחירות המוניצי־פאליות הם ביקרו את ההצעה בחריפות והגדירו אותה כהתעלמות מרגישות ה־ציבור.

והנה, רק חלפו הבחירות, שכחו הח״כים הנכבדים את כל הבטחותיהם ומיהרו להח־ליט על העלאת שכרם, לכאורה רק ב־23% אך למעשה ב־50%. איפה הכבוד העצמי שלהם? האם אינם מבינים כי במעשם זה הם פורצים את כל הסכרים ומבטלים את הדוגמא האישית שצריכים נבחרי העם לתת לעם כולו? אם זה לא שיא הצבי־עות, אינני יודע כיצד להגדיר זאת.

אשר בן־חיים, ראשון־לציון

● ● ●

בזכות הקיטרוג

הדתיים הקנאים עושים את טעות חייהם כשהם חושבים שעל־ידי התקפות אלימות, קיטרוג, חתרנות, עלילות־שווא, איומי טירור והסתה נגד פולחנים דתיים השונים מפולחנם, הם יחסלו אותם. נהפוך הדבר: הרדיפות הדתיות היו תמיד זריקת החיסון הטובה ביותר לעידוד ולהתעצמות ה־נרדפים.

היהודים הרודפים של היום, שוכחים את ההיסטוריה של אתמול: אנטיוכוס, טיטוס והיטלר השיגו את ההיפך ממה שביקשו. היהודים משלמים עד היום את מחיר רדיפתם את ישו והם יוסיפו לשלם כל עוד לא ייפסק יחסם העויין לו ולברית־החדשה. מילחמות הקודש היהודית נגד הרי קרישנא, עדי־יהווה ואחרים — הם הזבל הדשן ביותר לגידולם, לחיזוקם ולהתפשטותם בקרב העם. מסיבה זו, בתור אוהד את כל סוגי המדיטציה, אני תמיד שמח כשהדתיים דופקים אותם. זה טוב מאוד! ככל שירבו הרי זה משובח. שרק לא יפסיקו. תודה לאל, יום יום.

י. פוטסדם, יפו

● ● ●

מי ישלם?

שוב התבשרנו על התנפחות תקציב המדינה לקראת שנת התקציב הבאה, ושוב הסתבר כי כל הבטחות הממשלה על עצירת האינפלציה ועל צימצום המנגנון הממשלתי וקיצוץ התקציבים, אינם אלא עורבא פרח. ובאותה שעה עצמה מודיעים לנו כי מחלקת ההתיישבות של הסוכנות מתכוננת להעמיס על גב העם עוד כמה עשרות מיליארדי לירות כדי לשכן כמה אלפי משפחות

בשטחים המוחזקים. השאלה היא מדוע חייב העם כולו לשאת בנטל הזה של ההתנחלות בגדה המערבית, כאשר ברור לכל שבעוד זמן לא רב יצטרכו לפנות את אותם יישובים ואז להשקיע שוב עשרות מיליארדים בשיקום מחדש של אותן מישפחות שיתפתו לתוכנית אבסורדית זו?

מי שחשוב לו ליישב את יהודה ושומרון — שישלם בעד התענוג. מדוע צריכים לממן זאת בעזרת קיצוץ הסובסידיות והע־לאת מחירים מסחררת?

יעקב אושרוב, ירושלים

● ● ●

חתך רוחב במחדל הגדול

הכל מדברים אצלנו על שיעור המיסים הגבוה, אותו נאלצים לשלם תושבי ישראל, ובעיקר השכירים שבהם. למרות שידוע לכל על העלמות המס של העצמאיים, על ההון השחור הפטור ממס, ועל כך שבעיקר הנטל נושאים השכירים, עדיין קיימת בקרב הציבור תדמית של מס־ההכנסה כגוף אשר יש לירוא מפניו. מעטים מאוד יודעים עד כמה תדמית זאת חסרת בסיס.

אומנם נכתב כבר בעבר על מיעוט כוח־האדם ממנו סובל מנגנון מס־ההכנסה, שכתוצאה ממנו עובדים שם רק על מידגמים של נישומים ומשאירים פתחים רחבים להשתמטות הרוב המוחלט של הנישומים העצמאיים. אבל רק מי שהכיר את המצב מבפנים, מתוך אחד האגפים המרכזיים של המנגנון הזה, יוכל להעיד על מידת ה־חומרה האמיתית של המצב.

מידע כזה נפל בחלקי. על פיו משתקפת

(המשך בעמוד 14)

ספורטלייף מביאה לך את
אופנת הסופרסוויד
בר אמריקאי
הסופרסוויד — במראה זמש, נעים ללבישה
ונוח לכביסה, גולש בקווים
רכים ומשתנה עם כל תנועה.
עצבנו עבורך מערכות
משולבות בגווני פסטל אופנתיים
תמצאי אותן בפינות ספורטלייף
בחנויות האופנה המובחרות.
הלבישי את השעות היפות שלך בספורטלייף
SPORTLIFE

כל אחד לחוד וכולם יחדיו
במבצע "יחדיו" בדיסקונט

כולנו יחדיו!

כל הדיסקונטאים בסניף שכונת גאולה, חיפה, משתתפים במבצע "יחדיו" בדיסקונט.

אנו גאים בכך שאנחנו מקצועיים, אבל יותר מזה: אנחנו יודעים שלהיות דיסקונטאי פירושו לראות ולהראות גם את הצד האנושי של המטבע...

אנחנו רוצים שגם אתה תדע זאת ומבצע "יחדיו" נועד לשכנע אותך עד כמה כדאי לך:

- לעבוד עם בנק דיסקונט
- להשתתף בחידון הפרסים הענק...
- ליהנות מהשרותים הבלבדיים לדיסקונט ומהייעוץ המקצועי של הדיסקונטאים.

בוא, הכנס לסניף שכונת גאולה, רח' ארלוזורוב 29, חיפה ושאל אותנו על מבצע "יחדיו".

— ולא רק בסניף שלנו. כל סניפי דיסקונט משתתפים במבצע. הכנס לסניף דיסקונט הקרוב אליך.

להתראות במבצע "יחדיו"

הדיסקונטאים

מימין לשמאל: שלמה שורצמן — פקיד ראשי; שמואל כהן — יועץ השקעות; יהודית פרימט — פקידת עו"ש.

דוד קינן, מנהל סניף שכונת גאולה, חיפה: "בסניף שלנו יודעים שלא השלט שעל הסניף הוא הקובע — אלא האדם היושב מאחוריו"

מבצע יחדיו

טוב לעבוד עם בנק דיסקונט

הבנקאי בישראל-היועץ הכספי והנאמן שלך!

דרקין

כולם יחדיו-וכל אחד לחוד
בחידון הפרסים בדיסקונט

הפרסים:

כרטיס טיסה לניו יורק
כרטיס טיסה ללונדון
כרטיס טיסה לרומא
כרטיס טיסה לאילת

100 פרסים
בני 500 ל״י.
(בחשבון חסכון בדיסקונט)

500 פרסים
בני 100 ל״י.
(בתלושי ש.ק.ל.)

פי שלושה!

הזוכים בפרסים הכספיים (בני 500 ל״י ו-100 ל״י), אשר הצטרפו לחוג לקוחות הבנק בתקופת המבצע (1.12.78- 28.2.79) וקודם לכן לא נמנו על לקוחות בנק דיסקונט — זכייתם תוכפל בשלוש.

מלא את השאלון המופיע להלן ושים אותו באחת התיבות המיוחדות הנמצאות בכל סניפי בנק דיסקונט.

חידון ״יחדיו״

1. זהה את הסמל של בנק דיסקונט והקף אותו בעיגול:

2. להלן רשימה של שמות הקשורים בבנק דיסקונט (בטור הימני) והגדרתם (בטור השמאלי), התאם את ההגדרה הנכונה לשם.
את השאלה הראשונה פתרנו לשם דוגמה.

שם	מספר	מתאים להגדרה	
1. יחדיו	1	ד	א. חברת־האם של קבוצת דיסקונט. התשואה הכוללת של המנייה הרגילה שלה לשנת 1977 הגיעה ל-94%.
2. תמר גפן	2		ב. כרטיס המאפשר לרכוש מוצרים ושרותים באשראי — בישראל ובכל העולם.
3. דקל	3		ג. שם כולל לתוכניות החסכון הצמודות למדד של בנק דיסקונט.
4. אשראית	4		ד. מבצע להרחבת חוג הלקוחות של בנק דיסקונט, הנערך בימים אלו.
5. ח״ן	5		ה. שוברי קניה לכל — מאפשרים קניית מוצרים ושרותים בהנחות ניכרות.
6. כספומט	6		ו. קופות הגמל הפופולאריות של בנק דיסקונט, לשכיר ולעצמאי
7. יתרון	7		ז. תוכנית חסכון לילדים ונוער.
8. אגור	8		ח. בנק אוטומטי, בשרות עצמי, פועל 24 שעות ביממה, 365 ימים בשנה.
9. ש.ק.ל.	9		ט. תוכנית ביטוח חיים (ריסק) צמודה ומיוחדת — בלעדית לחברי קופות הגמל של דיסקונט.
10. אי די בי	10		י. תוכנית החסכון היחידה בישראל לתקופה של שנה בלבד, עם הלוואה בתנאים שאין דומה להם.
11. אופק	11		יא. בנק דרייב־אין היחיד בישראל, פועל ברציפות עד שעה שמונה בערב.
12. דיסקונית	12		יב. הראשונה מבין 10 קרנות הנאמנות של קבוצת דיסקונט.

שם פותר/ת החידון: ______________________
כתובת: ______________________
טלפון: ______________________
סמן/י × ליד המשפט הנכון:
☐ אני לקוח/ה ותיק/ה של בנק דיסקונט.
☐ אני לקוח/ה חדש/ה בבנק דיסקונט (הצטרפתי אחרי 1.12.78).
מספר חשבון עו״ש בדיסקונט: ______________________
בסניף: ______________________
☐ עדיין אינני לקוח/ה של בנק דיסקונט.

תקנות ההגרלה:

בתחרות מוזמנים להשתתף כל אחד ואחת, גם אם אינם לקוחות של בנק דיסקונט.
כל משתתף רשאי לשלוח טופס אחד, או מספר טפסים, ללא הגבלה.
ההגרלה תיערך בנוכחות רואה חשבון, נציגי בנק דיסקונט ומשרד הפרסום ותוצאותיה יהיו סופיות ללא ערעור.
תוצאות ההגרלה יפורסמו בעיתונות.
כל הזוכים בפרסים יקבלו גם הודעות לבתיהם.

עובדי בנק דיסקונט, משרד הפרסום ובני משפחותיהם — אינם רשאים להשתתף בחידון.

לזוכים בכרטיסי טיסה יוענקו כרטיסי טיסה קבוצתיים, הלוך ושוב.

הזוכה בפרס כלשהו לא יוכל לזכות בפרס נוסף.

המועד האחרון למשלוח השאלונים: 28.2.79

מבצע יחדיו
טוב לעבוד עם בנק דיסקונט

טוב לעבוד עם
בנק דיסקונט
הצד האנושי של המטבע

דחף

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

תמונת מצב שערורייתי שיש בה כדי להסביר את מחדלי מס־ההכנסה במדינה.

ראשית — השכר. שכרם העלוב של עובדי־המדינה הוא הגורם לכך שבמשרדי מס־ההכנסה עובדים לרוב (או יושבים על הכסא) מצד אחד פקידים ותיקים מאוד, חסרי השכלה וכישורים מתאימים (כולל ראשי מחלקות שהם לעיתים קציני־צבא בדימוס, שהוצנחו לתפקידיהם מבחוץ ללא כל הכשרה); ומצד שני אוסף של בורים, או עולים חדשים המתמצאים בקושי ב־עברית ועצם שילובם בעבודה זו מעיד על יחס השילטונות לעבודת מס־ההכנסה.

אמרתי „לרוב", היות וישנם גם עובדים בעלי הכשרה אקדמאית או השכלה מתאימה אחרת, שרובם הגיעו לתפקידם על סמך מיכרזים. חלק מהם עוזב מהר מאוד.

כמו איכות העובדים כך גם איכות העבודה. חוסר סדר ואי תיאום יוצרים במשרדי מס־ההכנסה מצב אנרכי, המונע גם מהמסורים והיעילים שבעובדים לבצע את המשימות המוטלות עליהם. אותו גוף, אימתני כביכול, יעיל למעשה רק ביחס לשכירים. כאן אין בעיות: הגבייה היא אוטומטית. אבל כשיש לגבות את המגיע מהעצמאיים — ואפילו רק את ניכוי המס שהם מנכים מעובדיהם השכירים — או אז נחשפת התמונה האמיתית. מס־ההכנסה הולך לקראתם, בכפפות של משי ומתנהג עמם כעני בפתח המבקש נדבות.

באגף פקיד השומה תל־אביב 5, המטפל בניכויי מס־ההכנסה שעל העצמאיים להע־ביר לשלטונות המס, הצטברו ערימות של „טופסי נישומים מנותקים", כלומר עצמ־איים שלא העבירו את ניכויי המס מעוב־דיהם ושיש לאתר אותם. על משימה זו מופקדים שני פקידים בלבד ועוד מאתר אחד בשטח, שלעיתים קרובות נאלץ לכתת את רגליו היות ונהג המשרד מנוצל לצרכים אחרים.

במקרים רבים אין מוצאים את אותם הנישומים, בין מחמת הסדר הלקוי במשרד, ובין שאותם נישומים לא דיווחו על שינוי מען, כשאין מי שיכפה זאת עליהם בליווי סנקציות, כנהוג במדינה מתוקנת (בעבר היה נהוג, שכל מי שעומד לצאת לחו"ל חייב להציג אישור משלטונות מס־ההכנסה כי פרע את כל חובו, כפי שנהוג לגבי קבלת אישור מצה"ל. כיום אין מקיימים עוד תקנה זו ונישומים חייבי־מס רבים נעלמים לחו"ל כשהדבר מתברר רק אחרי שנים).

אבל גם כאשר מאתרים את הנישום „המנותק", בא אגף מס־ההכנסה לקראתו ברוב נימוס ויראת־כבוד ומשדלו לשלם את המגיע ממנו.

מי שראה דברים אלה במו עיניו ואשר חי במדינה המבקשת נדבות ממעצמת־פטרון ויהודיה, יכול להגיע, ובצדק, למס־קנה, שכל אי־הסדר הזה העמיק עד לשי־טתיות וכי חוסר־האונים בגביית מס־ההכנסה מהעצמאיים אינו אלא תוצאת מזימה שפלה להפוך את המדינה הזאת לגן־עדן לעצמאיים וספקולנטים על גבם של העובדים.

אילן ברמן, תל־אביב

● ● ●

עוול לכלבים

בעתונות נמסר שילד מת מכך שנדבק בקרציות מכלב. אני רוצה, כמי שהתמחה בשטח זה, להדגיש שניתן להידבק מקרציות מהרבה מאד סיבות ולא דווקא רק מכלבים.

בפירסומים בעיתונות ובכלי התיקשורת לא הוכח שהסיבה היתה הידבקות מכלב.

מיותר לציין איזו תועלת מפיקה האנו־שות (אם רק נזכיר את העיוורים והשומ־רים) מקיומם של כלבים. לכן עוול עושים המפרסמים, המעודדים להרג חסר רסן של כלבים בצורה הברוטאלית ביותר. אני פונה אליכם, אוהבי כלבים וחיות, היאזרו למלחמה נגד הרג ברוטאלי זה. זאת ועוד: שימרו על כלביכם כנדרש ע"י החוק — הן באשר לניקיון והן באשר לחגורה על צווארי הכלבים, וכך תמנעו סבל מיותר מכלביכם. ולזועמים נגד הכלבים אני או־מרת בכל הכנות: הכלב אינו סכנה לאדם, הוא ידידו — הכל תלוי איך מטפ־לים בו.

הילדה פרידשטיין, יו"ר אגודת צער בעלי חיים, תל־אביב

פרסום ד״ר יעקבסון

הנדון:

מלאכת הצדיק

צדיק, **מלאכתו** נעשית בידי אחרים. כך אומר הפיתגם היהודי. כדאי להרהר בו.

מי הם ה„אחרים"? מן הפסוק נובע כי אלה אינם צדיקים דווקא.

מדוע תיעשה מלאכתו של צדיק בידי לא־צדיקים? מדוע יעשו לא־צדיקים את מלאכתו של צדיק?

ציניקאי יכול לטעון כי הצדיק פשוט אינו מסוגל לעשות את מלאכתו, דווקא מפני שהוא צדיק. בעולמנו אי־אפשר לבצע דבר בשיטות של צדיק. לשם כך דרוש רשע, שאינו בוחל בשיטותיו של רשע.

אבל אפשר גם לאמר: מוטב שהרשע יעשה את מלאכתו של צדיק. קל לו, לרשע. הצדיק, העושה את מלאכתו, צריך בכל עת לחשוש מפני הרע. הרשע, העושה את מלאכתו של הצדיק, אינו צריך לחשוש אלא מפני הרשעים ממנו.

הצדיק, שזכה בכך שמלאכתו נעשית על־ידי אחרים, צריך על כן להיות מאושר מאד.

■ ■ ■

מוכן **מאליו** שאין להשתמש במושגים של צדיק ורשע בחיים הפוליטיים, שבהם כולם צדיקים, ואין בהם רשעים. חלילה לנו מלחשוב אחרת.

אך הנה, ערב הענקת פרסי־השלום באוסלו, קשה להימלט מן האימרה, ששוחרי־השלום, מלאכתם נעשית על־ידי אחרים.

מי הם „האחרים"? אלה הם אותם האנשים שהתנגדו בכל השנים לפשרות, לוויתורים, לנסיגה, להחזרת שטחים משוחררים, לפגיעה בארץ־ישראל השלמה, לפירוק התנחלויות, להכרה בעם הפלסטיני.

והנה דווקא אלה עושים את המלאכה, לפחות בחלקה, ועל כן מקבל נציגם המובהק ביותר את פרס־נובל לשלום.

רק שוחר־שלום טיפש מאד יתרגז על כך, או יקנא באיש. כאשר בחרו ההיסטוריה ו/או הקדוש־ברוך־הוא במנהיג ארץ־ישראל־משני־עברי־הירדן כדי לחתום על הסכמי קמפ־דייוויד, הם נהגו בפיקחות רבה. כבר נאמר שמתגלה כאן „העורמה של התבונה" — דרכה של התבונה להתגשם בדרכים בלתי־צפויות, ערמומיות.

יש הרבה מן הברכה בכך שדווקא מנחם בגין הוא האיש המקבל את הפרס. אך ברכה זו אינה בלתי־מהולה ביסודות שליליים.

כדאי לבדוק את החיוב והשלילה גם יחד.

■ ■ ■

החיוב **ברור** לכל, ואין צורך לחזור עליו בהרחבה.

די לנו להציג שוב את השאלה, המעבירה בנו צמרמורת: מה היה קורה אילו היינו אנחנו בשילטון, ואילו השגנו אנחנו את הסכמי קמפ־דייוויד? מה היה קורה אז בארץ, ביום הענקת פרס־נובל באוסלו למישהו מאיתנו?

הדימיון הפרוע ביותר יתקשה לצייר את התמונה המלאה.

בכנסת היה משתרר תוהו־ובוהו. מנחם בגין, בשיא כישרונו הדמגוגי, היה מרעיד את אמות־הסיפים באולם המליאה. מטר של נאומים חוצבי־להבות וקריאות־ביניים סוערות היה ניתך על ראשי הממשלה המיסכנה.

ברחובות הערים היו נערכות הפגנות נזעמות, רבבות, ואולי מאות־אלפים, היו עולים על מחסומי־המישטרה. בתי־החולים היו מתמלאים פצועים משני הצדדים. ההפגנות נגד הנרי („ג'ו־בוי!") קיסינג'ר, בעת הסכם־הביניים הקטן, לא היו יכולות להחשב אף כחזרה כללית לקראת מילחמת־אחים־זוטא זו.

יתכן שחתן־הפרס לא יכול היה אף להמריא לאוסלו. המונים היו נשכבים על מסלולי נמל־התעופה לפני גלגלי מטוסו. יתכן שהחתן האומלל היה מוברח מן הארץ משדה־תעופה צבאי.

באווירת ההיסטריה הכללית, היו קמות וצצות מחתרות. קבוצות של נערים, בהשראת מנהיגי־שוליים שונים, היו מחליטות שלא די בהפגנות, אלא יש לירות בבוגדים כמו בכלבים שוטים.

■ ■ ■

כל זה לא היה מתחיל ביום־אוסלו, ולא היה מסתיים בו. בכל שלב ושלב של תהליך השלום, בכל פעם שהיתה מתבצעת נסיגה, או התפרקות של יישוב, או

אל־סאדאת ובגין (בשער שבועון ה„פיגארו")

חתימה על מיסמך נוסף, היתה המהומה פורצת מחדש.

תנועת־החרות, חוגי ארץ־ישראל־השלמה, המחתרות המזויינות, גוש אמונים, רבני־טירוף ופוליטיקאים ממולחים למיניהם, פלגים של ליגות להגנה ולהתקפה — כל אלה היו מתחרים ביניהם במירוץ שיגעוני, כדי להשתלט על מושכות התנועה הגוברת.

האם היתה ממשלת־השלום מחזיקה מעמד במילחמת־התשה זו? האם לא היו גלגלי־השלום נעצרים, בחריקה צורמת, באמצע הדרך?

קשה לדעת. אך כאשר תראה לנו הטלוויזיה את מנחם בגין באוסלו, כשהוא קורן מאושר, מותר יהיה גם לאתיאיסט מופלג להגיד: „ברוך השם!"

וכאשר נקרא למחרת היום את דברי־הזעם של גאולה כהן, הקוראת למרד נגד בגין הבוגד, נוכל לחייך ברחמנות.

בהשוואה להתפוצצות האטומית שעלולה היתה להיות, יהיה זה כמו ילדה המשחקת באקדח־פקקים.

זוהי הברכה. היא ברורה לכל. אך יש לצידה קללה, המובנת רק למעטים.

צדיק, מלאכתו נעשית על־ידי אחרים. אך ה„אחרים", שאינם צדיקים, אינם יכולים כלל להבין את טיב המלאכה ואת רוחה. הם עושים אותה באופן מכני.

הקנאים הלאומניים מאתמול יכולים להביא — להפתעת רבים — לשלום חלקי. הם ראויים לפרס על כך.

אך אין הם מבינים את מהות השלום. אין הם חשים במעמקי נישמתם את פעימות ליבו של השלום.

הם יכולים לנסח את הסעיפים ולחתום עליהם. אך אין הם יכולים להפיח בסעיפים רוח־חיים.

השלום אינו רק עניין של „עובדות בשטח," ובוודאי לא רק עניין של ניסוחים לגאליים, פרי כישרונם של פרופסורים דגולים למישפטים.

השלום הוא מצב־רוח, הוא רצונם של בני־אדם חיים, של מנהיגים ושל המוני־עמים.

זה נכון לגבי כל שלום. גם אחרי מילחמה של שנה־שנתיים, בין עמים היושבים על אדמתם מדורי־דורות.

כאשר מדובר על התפייסות בין עמים השוללים זה את קיומו של זה, בין מדינות שנולדו במילחמה ושלא ידעו מאז אף יום אחד של שלום — נכון הדבר פי אלף.

מלאכת־הצדיק אינה מתחילה ואינה מסתיימת במיקרה זה בהחתמת הצד השני על פיסת־נייר, חשוב ככל שזה יהיה.

כי בשלום, ענייני־הרוח קובעים ב־90%, וכל העניינים האחרים, המעשיים והמוחשיים, קובעים בקושי ב־10% הנותרים.

■ ■ ■

שלום **כזה**, פירושו, מלאכה של פיוס רוחני.

פירושו: להבין את האינטרסים של הצד השני, ולעזור לו לספק את האינטרסים שלו ככל האפשר.

אך מעבר לזה, שלום כזה פירושו להבין את הרגשות של הצד השני, את רגישויותיו המיוחדות, את דיעותיו הקדומות, את אהבותיו ושינאותיו.

לשם מה? כדי ליצור את התנאים הרוחניים שיביאו את השלום, ושיבטיחו את קיומו, אחרי שבא. כדי לעקר את הרעלים הנפשיים שהצטברו, להחליש את הדיעות הקדומות השליליות, למגר את השינאה, לעורר עד כמה שאפשר חיבה, ואף אהבה.

כיצד? על־ידי מעשים שישרתו את המטרות האלה, מיחוות מתאימות, ויתורים לרגישויות שונות, גם כשאינן רציונליות (ודווקא ויתורים כאלה הם הזולים ביותר).

ודווקא כאן נכשל הכלל, שמלאכתו של צדיק יכולה להיעשות על־ידי אחרים.

■ ■ ■

יתכן **שציניקאי** גאוני יכול היה לבצע מלאכה זו, בלא קורטוב של רגש. יתכן שיכול היה לחשב בדם קר את היסודות הבלתי־רציונליים שבמישוואות השלום, וליישם את המסקנות.

אולם בראשה של ממשלת־ישראל, זו העושה עתה את מלאכת־הצדיק, אין עומדים ציניקאים.

עומדים בראשה אנשים בשר־ודם, שגדלו בחממה של לאומנות קיצונית, המסוגלים אך בקושי רב, ובהצלחה חלקית, להתגבר על הדיעות הקדומות שלהם עצמם. בוודאי אין הם מסוגלים להבין את הרגישויות של הצד השני.

לשם כך צריכים להבין לרוחו של הצד השני, ואולי — קצת־קצת — גם לחבב את תרבותו, את עולמו הרוחני.

מילבד אדם יוצא־דופן אחד (עזר וייצמן, שנתגלה כבעל כישרון נדיר דווקא בשטח זה) אין ממשלת־בגין מסוגלת לכך. וזה חל, למרבה הצער, גם על חתן־הפרס.

למן הרגע הראשון, נעשה הכל כדי לפגוע ברגישויות המצריות, להתעלם מצרכיו הנפשיים של הצד השני, להעליב אותו מדי פעם (בלי כוונה תחילה), לחזק בו את הדיעות הקדומות כלפי ישראל והיהודים, להשאירו במצב מתמיד של תיסכול.

אין צורך לחזור אל כל הרשימה: חוסר־המיחווה־הנגדית בעת ביקורו של אנוור אל־סאדאת בירושלים, המיפגש האומלל באיסמאעיליה ופליטות־הפה של בגין בעת מסיבת־העיתונאים שם, הנאומים בעת כינוס „הוועדה המדינית" בירושלים, וכל שרשרת ההצהרות הבוטות, נאומי־הרהב וההודעות המיותרות מאז.

נעשה הכל כדי להביך את אל־סאדאת בעיני העם המצרי, וכדי להביך את מצריים בשטח הרגיש ביותר שלה — יחסיה עם העולם הערבי. נעשה הכל כדי להכריח את נשיא מצריים להפר בגלוי את ההבטחות שהשמיע באוזני עמו והעולם הערבי.

בשבועות האחרונים, הגיעה חוסר־רגישות זה של ממשלת־בגין לידי שיאים חדשים. הוויכוח האינסופי על הלינקאג' האומלל. ההודעה האולטימטיבית שזהו זה, חותמים או לא. הסירוב המוחלט לקבוע לוח־זמנים כלשהו, אף בלתי־מחייב לגמרי, להגשמת ההתחייבויות הישראליות בגדה המערבית ורצועת־עזה.

ובעיקר — הכשלת רצונו העז של אל־סאדאת להכתיר את יוזמתו בטכס חגיגי של חתימת ההסכם דווקא ביום־השנה לביקורו.

ישראל „עמדה בלחצים". בראוו! היא תצליח, מן הסתם, לשנות שניים וחצי פסוקים, ולהשיג על־ידי כך יתרון זעיר במיסמך הכתוב. הידד!

ותוך כדי כך היא רוצחת את רוח השלום, לאט־לאט, בסכין קהה וחלודה.

■ ■ ■

אישיות **רמת־דרג** אמרה לי, לא מכבר, בדרך המשל: „היהודים לא הרגו את ישו, הם רק עינו אותו עד שמת."

הוא לא התכוון לחקור את קורותיו של ישוע, בן הנגר מנצרת. הוא התכוון למעשינו כלפי השלום.

אין אנחנו מרתיעים את המצרים מלחתום על השלום. הם יחתמו, כי האינטרס הלאומי שלהם מחייב זאת.

אבל אנחנו ממאיסים עליהם את השלום עוד לפני שנחתם.

אנחנו לא נשאיר שריד וזכר מאותה התלהבות ספונטאנית, כנה ואמיתית, שהציפה את העם המצרי, לכל שדרותיו, כאשר נחתתי בקאהיר בפעם הראשונה, לפני שנה.

נראה שאין מנוס מכך, כאשר מלאכת הצדיקים נעשית בידי „אחרים".

מאת אורי אבנרי

את תופיק טובי ביקרה חתיכה בלונדית

והשר שוסטק הוא הכלב של יגאל הורביץ

■ המישלחת שחזרה בסוף השבוע שעבר מסיור בברית־המועצות שבה מלאת רשמים וסיפורים פיקנטיים. נראה כי הדמות הציורית ביותר במישלחת היה ח״כ המפד״ל **אברהם** („אברמל״) **מלמד**. כאשר נפגשה המישלחת עם נציגי הסובייט העליון, סיפר להם מלמד על אדם שהוציאו לו את כל שיניו, והשאירו לו רק שן אחת, בשביל כאב־השיניים. „ככה אתם עושים עם יהודי ברית־המועצות. אם תתנו לכל מי שרוצה לצאת, תחסכו לכם את כאב־השיניים.״

■ כאשר ביקרה המישלחת בבית־הכנסת של לנינגרד, אמר **עוזי בורשטיין**, חבר הוועד המרכזי של רק״ח, למלמד: „אני יכול ללמד להתפלל בציבור לא רק את נציג של״י, **אמנון זכרוני**, אלא אפילו את נציגי המערך, הח״כים **יוסי שריד** ו**נפתלי פדר**.״

■ לפדר היתה בעייה בעת שהמישלחת התגוררה במלון במוסקווה. הוא אומנם הצליח להפעיל את מקלט־הטלוויזיה בחדרו, אך לא הצליח לסגור אותו. פדר קרא לחדרנית־הקומה, והתלונן לפניה. תשובתה: „זה תמיד קורה כאן.״ לבסוף עלה בדעת השניים הרעיון המזהיר להוציא את חוט החשמל של הטלוויזיה מהתקע.

■ מי שעוררה התעניינות רבה, וזכתה בהצלחה רבה, היתה **דורית שריד**, אשתו של יוסי, שהצטרפה לבעלה בטיול. כאשר שריד יצאה לקנות כמה תפוחי־עץ בחנות ירקות ופירות, היא הבחינה כי בפתח החנות משתרך תור ארוך של קונים. התברר לה כי המוכר איננו. שריד גילתה יוזמה, שאינה מקובלת בברית־המועצות, בחרה בעצמה את התפוחים, ושקלה אותם. עד שסיימה זאת, הגיע כבר המוכר, אולם בינתיים זכתה דורית בהערצת כל האנשים שעמדו בתור.

■ כששב יוסי שריד לחדרו במלון, בלנינגרד, הופתע למצוא את דורית יושבת ומשוחחת עם שלושה גברים לא מוכרים. שריד לא רצה להיראות בלתי־מנומס, ולשאול אותם מי הם, אך לא יכול היה להתאפק ואמר לאחרון שדיבר עם אשתו: „האנגלית שלך ממש מצויינת.״ הכל פרצו בצחוק, ולשריד התברר כי היה זה סנטור אמריקאי שביקר באותה עת בברית־המועצות.

■ בבית־הכנסת בלנינגרד מתח ח״כ מלמד את קהל היהודים וסיפר להם, כי בין כל חברי־המישלחת יש רק רווק אחד, עורך־הדין אמנון זיכרוני. רווקות יהודיות רבות המתינו לשווא כדי לראות את זיכרוני, שהוא, אגב, נשוי ואב לבת ולבן. אולם זיכרוני ניצל מהמתיחה של מלמד, משום שהיה באותה עת בהופעת הבלט של תיאטרון קירוב.

■ כמה מחברי המישלחת הבחינו באחד הערבים בח״כ רק״ח, **תופיק טובי**, כשהוא יוצא מהמלון עם חתיכה בלונדית רוסיה. כדי לא להעמיד את טובי במבוכה, הסתתרו יתר חברי־המישלחת. רק למחרת בבוקר התבררה להם האמת, כאשר טובי עצמו סיפר להם בהתרגשות שבערב הקודם ביקרה אותו במלון צעירה רוסיה, שהיתה החברה של הבן שלו, כאשר הבן למד רפואה במוסקווה.

■ הבדיחה של חברי־המישלחת היתה הכסף הרוסי. הרובל הרוסי דומה דימיון מפליא לשטרות־הכסף במישחק הילדים ריכוז, וחברי המישלחת התלוצצו ביניהם כי בפעם הבאה, כשיגיעו למוסקווה, יביאו עמם שטרות ריכוז ויוכלו לקנות בעזרתם את כל מוסקווה.

■ כאשר היה **יגאל אלון** שר־החוץ, הוא בלם בשיטתיות את התקדמותו של **אפרים** („אפי״) **עברון**, עובד מישרדו, וזכה בכך בתמיכתו המלאה של מי שהיה אז ראש־הממשלה, **יצחק רבין**. עתה, כאשר עברון עומד לצאת לוושינגטון, לכהן כשגריר ישראל בארצות־הברית, נראו אלון ורבין במיזנון הכנסת, כשהם מזמינים את עברון לארוחת־ערב. כל אחד לחוד, כמובן.

■ הברקת השבוע שייכת, ללא ספק, למנהל מחלקת־התוכניות בטלוויזיה, **מרדכי** („מוטי״) **קירשנבאום**. כאשר שהה מרדכי קירשנבאום, שהוא, אגב, חתן פרס ישראל, בבית ידידים, שבו דובר על המצב במדינה, אמר: „הפיתרון היחידי הוא להוציא את המדינה למסע הופעות בחוץ־לארץ.״ ענה בעל־הבית: „רעיון טוב, אבל היכן תמצא אמרגן שיקח על עצמו סיכון כזה.״

■ למרות שבעלת־הגלריה **עמליה ארבל** הודיעה מראש, כי עליזה בגין תבוא לפתיחת תערוכת שטיחי־קיר מצריים, לא הופיעה אשת ראש־הממשלה לפתיחה. במקומה הופיע ח״כ **רוני מילוא**, שהודיע כי הוא מייצג את עליזה בגין. מילוא הוא אחי בעלה של **חסיה בגין**, בתו של ראש־הממשלה.

■ באותו אירוע שוחח מילוא עם כמה מהאורחים על הביצים שהוטלו לעבר קרוב מישפחתו, ראש־הממשלה, בכניסה למצודת זאב. תגובתו של מילוא: „מי אמר שבליכוד אין ביצים?״

■ כשנשאל קאופמן בדליה אם יסכים למכור את העסקים שלו, אם אומנם יציעו לו תפקיד של שר, השיב: „כן, אבל לא בשביל תפקיד של סגן־שר. זה כבר לא כדאי.״

■ באותו ערב תרבותי שנערך בדליה הופיעה גם קוראת כתב־היד **חנה קורן**, שסיפרה מחוויותיה. „קרה כמה פעמים שנתנו לי לפענח אופי של אדם לפי כתב־היד שלו, ורק אחר־כך גילו לי שהמדובר בשרים. זה גרם לי לא לישון בלילה.״

■ סידרה של תקריות בלתי־נעימות אירעו בבית־הלוחם בתל־אביב, שם ריאיין **יעקב** („יענקלה״) **אגמון** את הסופר ח״כ **משה שמיר**, במיסגרת התוכנית בירה ומצב רוח. שמיר טען בתוכנית כי „לכל בן־אדם יש גבול — איזה שטחים הוא אינו מוכן להחזיר. אני משוכנע כי אפילו

לאה רבין צולמה בשבוע שעבר על־ידי צלמי עיתונות. כשהבחינה בצלמים היא עיוותה את פרצופה, ועשתה בידיה תנועה של מפלצת, באומרת להם: „אתם הרי לא מחפשים תמונות טובות שלי, אלא תמונות כאלה.״

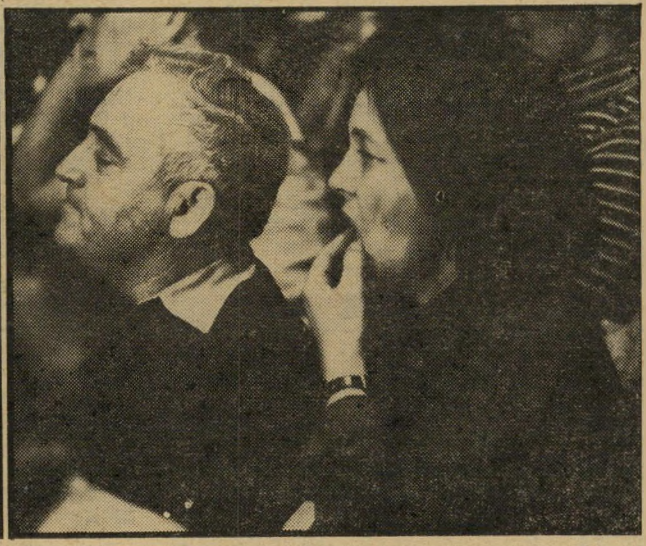

עמוס חורב נשיא הטכניון ומי שהיה אלוף בצה״ל, ביקר בשבוע שעבר באירוע חברתי יחד עם אשתו, דינה. נראה כי מה שראו בני הזוג חורב ריתק אותם, עד שהם כלל לא שמו־לב למה שקורה סביבם. בתמונה מימין נראית דינה חורב כשהיא מוצצת אצבע, בעוד בעלה עוצם את עיניו בריכוז רב, ואילו בתמונה השנייה, שצולמה כמה שניות מאוחר יותר, נראה חורב כשהוא מוצץ אצבע, בעוד שאשתו כבר הורידה את האצבע מפיה והיא מתבוננת סביב, כדי לראות אם מישהו שם לב לכך.

אנשים

המנחה לא מוכן להחזיר את את רמת־אביב.״ הפסיק אותו אגמון ואמר: „אני מוכרח לבדוק היכן אתה גר. אם אתה גר ברמת־אביב, אני מוכן להחזיר גם אותה.״ שמיר המשיך וברמזו לקשריו של אגמון עם מפ״ם: „אני בטוח שהמנחה אינו מוכן להחזיר את קיבוצי השומר־הצעיר נגבה, גן־שמואל ומישמר־העשרד. ושלחה אותם לעיר העתיקה לקנות פרחים.

■ **אורלי ידין**, בתו של סגן ראש־הממשלה, **ייגאל ידין**, הנמצאת כבר תקופה ארוכה בלונדון, נשאלה על־ידי חבר ישראלי, שביקר אותה שם, מדוע אינה חוזרת לארץ. אורלי השיבה: „ביגלל הבושות שאבא שלי עושה בארץ.״

יהושע רבינוביץ מי שהיה שר־האוצר, נפגש בשבוע שעבר, באירוע חברתי, עם אברהם אגמון, מי שהיה מנכ״ל מישרד־האוצר וכיום מנכ״ל חברת דלק. נראה כי היחסים בין רבינוביץ ואגמון אינם משופרים, שכן אגמון התגרה כל העת ברבינוביץ ואמר לו: „יהושע, אל תהיה עצוב. השילטון הזה אומנם לא יתחלף אף פעם, אבל בזמנך היה הרבה יותר גרוע.״ כתגובה הפנה אליו יהושע רבינוביץ את גבו.

מק.״ אגמון איבד את סבלנותו ואמר לשמיר: „אל תנצל את ההזדמנות שאני המנחה, ואני לא יכול לענות לך.״ שאל שמיר: „אז אתה מוכן להחזיר את נגבה?״ כאן כבר לא יכול היה אגמון להתאפק ואמר לשמיר: „התוכנית הזו, בירה ומצב רוח, קיימת כבר ארבע שנים. אל תוריד את רמת התוכנית לרמה שלך. אם אתה רוצה ויכוח בינינו, שלא במיסגרת התוכנית, אני מוכן, ואז גם אתה וגם מישפחתך לא יכירו את הפרצוף שלך.״ כל הקטע הזה צונזר על־ידי מפיק התוכנית, **יובב כץ**, ולא שודר.

■ לפני שהופיע בעלי־כותרת, בשבוע שעבר, התבונן מי שהיה ראש המוסד, **איסר** („איסר הקטן״) **הראל**, בקבוצת רקדני הדיסקו, שהופיעו אחר־כך בתוכנית. הראל לא יכול היה להתאפק ושאל את מפיקי עלי כותרת: „דיסקו קשור בסמים?״

■ **יעקב** („קובי״) **שרת**, בנו של **משה שרת**, אשר הוציא לאור את כתבי אביו, התבונן בהופעתו של הראל בעלי כותרת ואמר אחריה: „לדעתו של איסר כל מה שאבא שלי כתב על אנשים אחרים היה אמת. אבל כל מה שאבא שלי כתב עליו היה שקר.״

■ בליל־השבת האחרון גילתה רעיית ראש־הממשלה, **עליזה** („עלה״) **בגין**, כי אין לה די פרחים בבית. היא הזעיקה את שומרי־ראשו של בעלה, שבאו לבית במכונית־

שושנה ארבלי ח״כ המערך, זכתה בנשיקת־אוהבים מיגאל אלון ביום הולדתו.

רחל לפידות היתה הפתעה נעימה ליגאל אלון, כאשר הציגה עצמה כמנהלת הצעירה של בית־הספר כדורי, שבו למד יגאל אלון.

■ עוזר שר־התעשיה, **שמואל** („שמואליק״) **בן־טובים**, נשאר נאמן לבוס הקודם שלו, מי שהיה שר־התעשיה **יגאל הורביץ**, וביקר אותו בביתו שבבאר־טוביה. בן־טובים הגיע למקום עם בנו בן השלוש, וכשעמדו לעזוב, נתן הורביץ לילד מתנה, בובה בדמות כלב. הילד שאל את אביו: „מה זה?״ והורביץ השיב במקומו: „זה **אליעזר שוסטק**.״

■ עוזר אחר של שר־התעשיה, **אלישע פלג**, אינו יודע מה לעשות בעיקבות אי־הבהירות לגבי זהות השר הבא של מישרד זה. פלג, צעיר שנשא בתפקידים ציבוריים רבים וסטודנט למישפטים בשנה הרביעית, הושאל ממישרד התעשיה, כאשר עזב הורביץ את המישרד, ועבר למרכז ההסברה. עתה, כאשר עוזב מנהל מרכז ההסברה, **יהודה איל**ן, את תפקידו, עוזב עימו גם פלג, אולם הוא לא יודע עדיין אם לחזור למישרד התעשיה. הוא ממתין בינתיים לראות מי יהיה שר התעשיה החדש.

חיים חפר ישב בעת מסיבת יום־ההולדת בשורה השנייה, ליד תעשיין הלבידים אליהו סחרוב. בידי חפר היה בקבוק ברנדי, שבו התחלק עם סחרוב, ואף כיבד ממנו ידידים שעברו לידו. נראה כי האלכוהול הפריע לעיניו של חפר, ובסוף הערב הוא נראה מסיר את משקפיו, שלא כהרגלו.

■ נשיא המדינה **יצחק נבון** השתתף בכנס הגרוזינים שנערך בהיכל התרבות בתל־אביב. כאשר עלה אל הבמה, לשאת את נאומו, נשמע באולם בכי של תינוק. אחד מהיושבים על הבמה ניסה להשתיק את הילד בשפה הגרוזינית. אמר לו נבון: „אף פעם אל תשתיק ילד בוכה. גם אנחנו היינו פעם קטנים ובכינו, אך יום יבוא, הילד יגדל והוא יעמוד כאן במקומי.״

■ לכנס הגרוזינים הגיע חבר־הכנסת **שמואל פלאטו־שרון**, כשהוא מצוייד בארבעים ספרים שלו, שאותם חילק לילדים באולם. אחרי התוכנית רצו הילדים אל פלאטו, כדי להחתים אותו על הספר. אחד הילדים, שלא הבין אל מי בדיוק צריך לגשת עם הספר, בא אל נשיא המדינה, יצחק נבון, וביקש ממנו שיחתום לו על הספר. נבון היפנה אותו בחיוך אל המחבר.

■ לאחרונה קיים בילבול בין שני חברי־הכנסת של חרות, יושב־ראש סיעת הליכוד בכנסת, **חיים קורפו**, ויו״ר חטיבת חרות, **חיים קאופמן**. העיתונים והרדיו מבלבלים ביניהם, והדבר גורם לשניים לדווח האחד לשני, מי הצהיר מה ומי ידליף למי. אולם לשיא הבילבול הגיעו השניים בשבוע שעבר, כאשר קאופמן פגש את קורפו במיזנון ואמר לו: „הבת שלך ביקרה בכנסת, והסדרנים הפנו אותה אלי.״ שאל אותו קורפו: „ומה היא רצתה?״ השיב קאופמן: „אני לא יודע. היא לא השתכנעה שאתה זה אני, ולא רצתה לספר לי.״

■ אגב, קאופמן הופיע בהרצאה בקיבוץ דליה, ובפתח דבריו הצהיר הח״כ, שהוא איש חרות ומעשירי־הארץ: „אני תמיד הייתי בעד התנועה הקיבוצית.״ חברי־הקיבוץ חשבו שקאופמן מנסה להיות מנומס אליהם, אולם התברר כי הוא באמת אוהב את הקיבוצים. הקיבוצים הם הצרכנים הגדולים ביותר של מישחקי לגו בארץ, וקאופמן הוא הסוכן של לגו.

■ **דורין** ו**מתי כספי**, הנשואים למעלה משנתיים, משתפים פעולה בפעם הראשונה בהצגת ילדים, לפי ספרו של **יהונתן גפן**, שירים שענת אוהבת במיוחד — היא כשחקנית, הוא כמעבד מוסיקלי.

■ **זיוה תלם**, מי שהיתה דיילת־יופי בחברת־תמרוקים, התגלתה כאשת־עסקים מעולה. היא אירגנה את מכירת עודפי היצוא של מיפעל־עור, ותוך כדי עבודה החליטה להפוך חברה המוכרת עודפי־יצוא. זיוה גייסה לעזרתה את בתה, **איריס**, קצינת־מילואים בצבא, שתשמש כמזכירתה.

יורם ארידור נראה בישיבה של מיפלגתו, חרות, כאשר מכנס אחד שלו מורם (ראה תמונה). בדחנים מידידיו ניגשו אליו ושאלו אם הוא פושט רגל, ונענו במבט קר וזועם. אולם, כאשר הבחין ארידור כי צלם עיתונות מצלם אותו, הוא מיהר לחייך לעבר המצלמה.

אנשים

הישראלי המצחיק קרע את מכנסיו במסמר שבלט בכסא של מטוס, ותבע פיצויים

■ במאי הקולנוע **בועז דוידזון** חזר בשבוע שעבר עם רעייתו **ברוריה**, מביקור בארצות־הברית במטוס אל־על. כשעמד לרדת מהמטוס, נתפסו מכנסיו במסמר שבלט מהמושב, ונקרעו. בו במקום פנה דוידזון לאנשי אל־על, אבל אלה זכרו, שהוא היה הכוכב הראשי בסרט ישראלים מצחיקים והיו בטוחים שהוא עובד עליהם במצלמה ניסתרת. „איפה המצלמה?" שאלו אותו. רק כששיכנע אותם שמכנסיו נקרעו באמת, שילמו לו בו במקום פיצוי במזומן, בסך 350 ל"י. המכנסיים עלו 75 דולר.

■ איש לא שמח יותר על קבלת ציון של „יצואן מצטיין" מאשר מפיק־הסרטים **אלכס מסיס**, הפועל בארצות־הב־רית. חברתו של מסיס, ישראם, קיבלה את הציון, אחרי שהכ־ניסה לישראל יותר משני מיל־יון דולרים בארבע השנים ה־אחרונות. סיבת שימחתו המ־יוחדת של מסיס הממושקף: בשעתו הגיש מישרד־המיס־חר־והתעשיה תביעה פלילית נגדו, בטענה שזייף מיסמכי־יצוא כדי לקבל תמריצים. ל־תביעה זו ניתנה פירסומת רבה. לאחרונה נמסר לו כי התביעה בוטלה, מאחר שנמצאה בלתי־צודקת. טען מסיס: „ממשלת המערך רדפה אותי בגלל פעי־לותי הפוליטית למען השלום. עכשיו מכבדת אותי ממשלת־הליכוד, אף שהגברתי את פעילותי זו בארצות־הברית."

■ הבלשן **אבשלום קור** הסביר בפינתו, אימרות עם רוטב בגלי צה"ל, שהוויכוח בממשלה על התקציב היה ויכוח נוקב. ויכוח נוקב — זה ויכוח שנגמר עם חור — ב־תקציב.

■ המנצח הישראלי **יואב תלמי** זכה באחרונה בפירסום רב בעיתוני גרמניה, אחרי ש־הוזמן כמנצח־אורח וכיועץ אמנותי לתיזמורת הפילהרמו־נית של מינכן, שהיתה כפופה בעבר לשרביט־המנצחים של **רודולף קמפה**. תלמי (35), שהוא גם המנצח הראשי של תיזמורת ארנהם בהולנד, הוג־דר על־ידי עיתון גרמני כ־„מוסיקאי החושב לפני שהוא מנענע בשרביט."

■ סרטים ישראליים חד־שים צצים עתה כפיטריות אח־רי הגשם. באחד מהם, דיזנגוף 99, החליטו מפיקיו, **אבי נשר** **ושרון הראל**, לשתף שתי שחקניות, שכל אחת מהן עש־תה סרט אחד ויחידי לפני 11 שנים. האחת היא **איריס יוטבת**, ששיחקה בהוא הלך בשדות, ואחרי הסרט נישאה לזמר **קובי רכט** ונסעה עימו לארצות־הברית. קובי, שקרא לעצמו באמריקה **ג'ים מס־דה**, חזר ארצה בימים אלה עם אשתו. השחקנית השנייה היא **אירית שילה**, שהופיעה בסרט להט במים, שבויים ע"י **יעקב המאירי**, שניספה ב־תאונת־דרכים לפני כחצי שנה.

■ קשה לדעת אם **יותם הראובני**, הסופר הבולט ב־יותר בין ההומו־סכסואלים ב־ארץ, התכוון ברצינות כאשר הכריז השבוע שסיפרו החדש, הנדפס עתה, יהיה מוקדש ל־זמר **דייוויד ברוזה**. כאשר נשאל מדוע הקדיש את סיפרו דווקא לזמר הצעיר, השיב: „כי ברוזה הוא בחור יפה נורא."

■ עורך־הדין והסאטירי־קאי **יואל ריפל** כותב באופן קבוע את הבדיחות עבור תוכ־ניתו של **מני פאר** ברדיו, ממני מני. לפי אחת מהן מחס־לים עתה את מיזנון־הכנסת. **צ'רלי ביטון** מחלק אוכל ב־מליאה.

■ אחרי מתח־העבודה הקיים בטלוויזיה בירושלים, נהנים הכתבים, שיצאו את ה־ארץ בשליחות, משקט יחסי. **אברהם קושניר**, מי שהיה הכתב הכלכלי בטלוויזיה, יו־שב בלונדון, שם הוא משמש כיועץ כלכלי בשגרירות יש־ראל בבריטניה. קושניר ביקש מכתבי הטלוויזיה לשתף פעו־לה עם ממלא מקומו, **אלישע שפיגלמן**, כי הוא מבין ש־„קשה להיכנס לנעליו". **רם עברון**, המשמש כנספח־תר־בות בלונדון, **ויואב טוקר**, הכתב בפאריס, נהנים מעבו־דתם בחוץ־לארץ. רק **מיכה לימור**, הכתב בלונדון, כבר סופר את הימים עד שובו אר־צה. הוא מתגעגע בכל זאת למתח־העבודה המקובל כאן.

■ כוכב הטניס הבינלאו־מיים, **ביורן בורג** **ויטאס גירולאייטס**, החליטו להיע־נות לבקשתם של בעלי מרכז הטניס ברמת־השרון, ולהיפגש לשיחה עם ילדים חובבי ה־ספורט הלבן. למקום הגיעו 200 ילדים, שהציפו את השחקנים בשאלות ובבקשות לאוטוגרא־פים. השניים גילו סבלנות רבה וענו על כל השאלות שהופנו אליהם. מייד אחרי הפגישה נסעו לים־המלח, ולמחרת עזבו את הארץ.

■ השבוע הפך הצייר **אורי ליפשיץ**, אבא בפעם השישית. לאורי יש שני בנים ובת, מאשתו הראשונה, **אביבה**, ושני בנים מאשתו הנו־כחית, **עדה**. במשך כל הר־יונה האחרון, ציפה אורי לבת, ואומנם ציפיותיו נענו. השם שניתן לתינוקת הוא **ליאורה**. אורי החליט הפעם להשתתף בחוויה המרגשת ונוכח בחדר־הלידה, כשהוא מחזיק בידה של עדה במשך כל 13 הדקות של הלידה.

■ מכוון־הפסנתרים ה־וותיק, **שבתאי פורטוגלי**, הוזמן לביתה של השחקנית **דליה פרידלנד**, כדי לכוון את הפסנתר שלה. תוך כדי שיחה, סיפרה לו דליה שהיא שחקנית. פורטוגלי התנצל ו־אמר לה שהוא מכיר כל־כך הרבה שחקנים, שקשה לו לז־הות אותה. כאשר נכנסה למ־קום אמה של דליה, השחקנית הוותיקה **חנהל'ה הנדלר**, החל המכוון להתלהב מאד. הוא סיפר לדליה כי הוא מע־ריץ ותיק מאד של הגברת הנדלר, ולא החמיץ אף אחת מההצגות שבהן השתתפה. הוא גם ניסה להוציא מדליה פרטים שונים על מעשי אמה. דליה לא נפגעה הפעם מתגובתו של פורטוגלי, והחליטה שמאחר שהמתחרה שלה על הפופול־ריות היא אימה, היא תפרגן

בתיה ישראלי

יהודית ארדיטי, קארין דונסקי (למעלה), ושרית דמיר וליאורה לפידות (למטה), הן כולן דוגמניות־צמרת, וכולן רוצות להיראות יפות בכל שעות היום והלילה. חברת־התמרוקים „רבלון" הז־מינה את כולן והפעם לא כדי לדגמן, אלא כדי לנסות כמה תכשירי־איפור חדישים, שרק זה עתה יצאו לשוק. בניגוד לכל הנערות שהתלהבו מהשפתונים החדשים שיצרה החברה, ובחנו אותם, ניסתה חברתן, שרית דמיר, איפור דרמטי לעפעפיים.

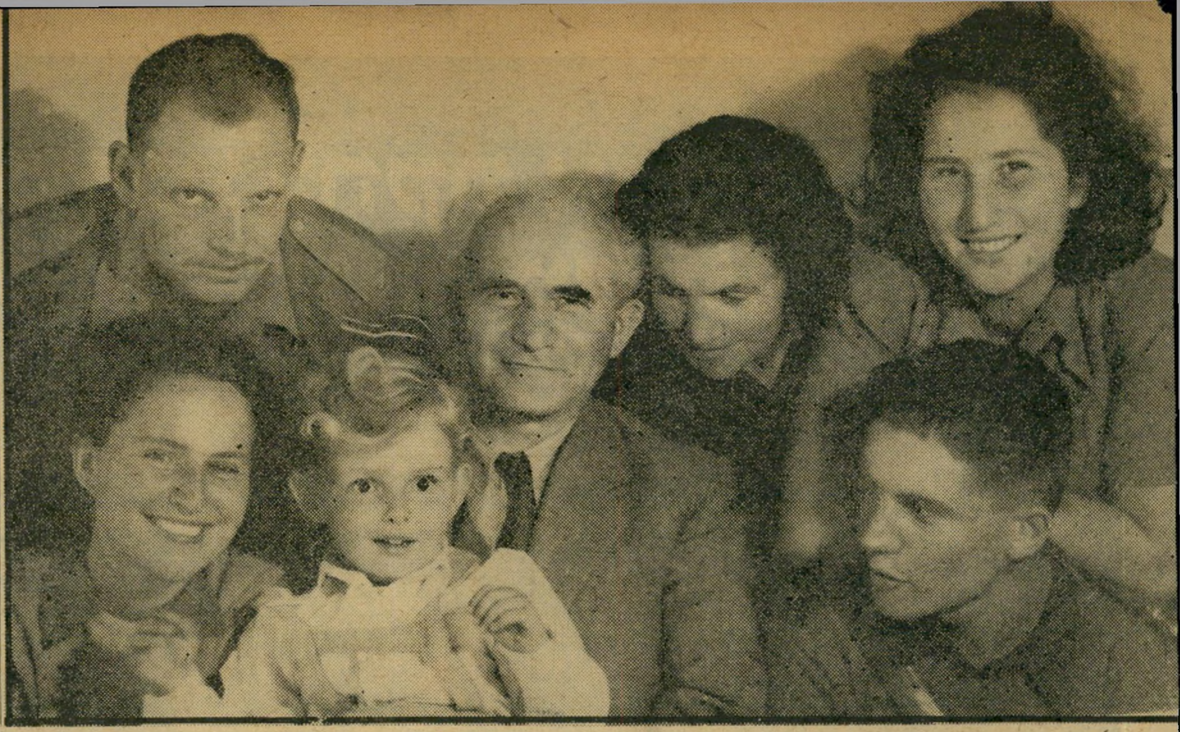

יריב בן־אליעזר

נכדו הבכור של דויד בן־גוריון, שהיה חותם בשעתו על מאמריו בפסדונים „סבא של יריב", שימש עד עתה כמרצה באוניברסיטה של תל־אביב על תעמולה ושיכנוע. אבל הוא לא הצליח לשכנע את קהל הבוחרים בתל־אביב לבחור באשר („ארתור") בן־נתן לראשות העיר, אחרי שכיהן כיועצו בתקופת־הבחירות. לעומת זאת שוכנע על־ידי אחד מתלמידיו, בני הראל, להיכנס כשותף למישרד־הפירסום שלו. באותו מישרד משמשת כמזכירתו ריקי קורן, מי שהיתה בעבר מזכירתו של ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט. מימין: יריב בילדותו, דודתו, דודו עמוס, פולה ודויד בן־גוריון והוריו. משמאל: יריב כיום.

רות הצלחתו, אחרי תערוכתו האחרונה בפירנצה. כבר עכשיו הוזמן לערוך שתי תערוכות־יחיד, בעת ובעונה אחת, בשני מוסיאונים חשובים בעולם. האחד, במוסיאון לאמנות מודרנית בדיסלדורף שבגרמניה, והשני במוסיאון בקאראקאס שבוונצואלה. נקבע לו אותו תאריך לפתיחה בשני מקומות אלה. נוסף לכך הוא כבר נמצא במשא־ומתן עם בעלי מוסיאון פומפידו, החשוב ביותר באירופה, על תערוכת־יחיד שלו גם שם. גם דני עצמו עדיין אינו יודע באיזה מוסיאון יהיה בדיוק בערב הפתיחה.

■ כי מהודו תצא תורה, בזאת מאמינה בוודאי **עידית**, בתו של **גיורא גודיק** ז"ל. אחרי שהות של שלוש שנים בגרמניה, שם ניהלה בית־מרזח שאביה פתח עבורה, בשיתוף עם בעלה, הצייר ויוצר הסרטים הקצרים, **מישל איי־פוטובסקי**, צברו השניים מספיק כסף. בימים אלה נסעה עידית להודו לזמן בלתי־מוגבל, כדי להתעמק בתורות הגורו למיניהן. בעלה, לעומת זאת, מציג בארץ סרט קצר שביים, בשם הכיכר, שכימעט לכל אורכו רצה בחורה עירומה סביב כיכר־המדינה. בזמן שעידית תשהה בהודו, יגור בעלה באמסטרדאם עם ידידו, **ז'אק קטמיר** ואשתו, **אן טוכמאייר**.

■ בגלריה תל־אביבית מוצגת בימים אלה תערוכה יוצאת־דופן של אמנית צעירה בשם **מירית כהן**, שחזרה ארצה אחרי שהות של שלוש שנים בניו־יורק, ושקיבלה מילגת־לימודים מקרן לתרבות אמריקה־ישראל. מירית מציגה בתערוכתה רסיסי־זכוכית הקשורים בחוטי חשמל דקיקים. כשנשאלה מה המקור לעבודות הנברוטיות האלה, השיבה כי זו התגובה שלה על ההלם הניו־יורקי שעברה, כאשר עבדה שם בבוטיק כדי להתפרנס, ובאחד הימים הגיעה קבוצה של שודדות כושיות ושדדה את המקום. כאשר ניסתה מירית למחות, הוציאה אחת השודדות, כושית חתיכה משגעת, סכין ואיימה עליה. ביטוי למה שהתחולל בנפשה אז אפשר לראות בתערוכה היום.

■ סרטים בעלי צביון־פוליטי מרתקים באחרונה את יוצרי הסרטים בארץ. אחרי שהסרט כתבת שער, מרמז בסיפורו על פרשת רצח **חיים ארלוזורוב**, עובדים עתה שניים מאנשי צוות הסרט הזה על תסריט חדש, שיספר על נפילת המערך. **אבי כהן**, מי שהיה עוזר במאי בכתבת שער ו**דויד טור**, עורך הסרטים, כתבו טיוטה ראשונה לתסריט.

יאיר אלעזר

בנו בן ה־12 של דויד („דדו") אלעזר ז"ל הפך לכוכב־קולנוע. הוא שחה לתומו בבריכה בנווה־אביבים, שם נפטר אביו, כאשר פנו אליו אנשי צוות־ההסרטה של הסרט הישראלי החדש „טרנזיט", והציעו לו תפקיד מרכזי בסרט. הוא הוזמן לפגישה עם הבמאי, דני וקסמן, ונתן מייד את הסכמתו להופיע בסרט. אנשי־הצוות פנו בכל זאת אל אמו, תלמה, כדי לוודא שהיא מרשה לו להשתתף בסרט. תלמה אמרה שיאיר הוא עצמאי מאד, ומחליט בעצמו בעניינים שכאלה.

לה. כאשר הבחין המכוון בשמות הכתובים על הדלת, שאל אם **מישה אשרוב** הוא בעלה של הנדלר. דליה תיקנה אותו וסיפרה לו שאשרוב היה בעלה שלה. כאשר שאל מדוע שמו עדיין על הדלת, הסבירה דליה שוב, שהוריו של אשרוב גם הם מתגוררים באחת הקומות באותו הבית.

■ לפני שנה הוקם בחיפה בית־ספר למישחק, בניהולו של **אדם ברוך**, שאינו זהה עם העיתונאי הנושא שם זה. מחוסר תקציב נאלץ המקום ליסגר. בימים אלה נחלצו לעזרת בית־הספר כמה אנשים בעלי־השפעה בעיר הכרמל, כמו **אמיר לוקוב**, המנהל הכללי של חברת כימיקלים בעיר, **זכריה דרוקר**, הקבלן, וחבר־הכנסת **משה כהן**. הם התאספו בווילה חיפאית והחליטו על הקמת אגודה ציבורית, שתנסה להקים מחדש את בית־הספר למישחק.

■ לתיאטרון חיפה הגיע במאי וסופר בריטי בשם **סטיבן ברקוף**, כדי לביים את המחזה הגילגול, לפי ספרו של **פרנץ קפקא**. סטיבן אינו מסתפק רק בכתיבה ובבימוי, אלא גם משחק בסרטים. למשל בסרט התפוז המיכני, שהוצג לפני שנים אחדות, שיחק את אחד מחברי־הכנופייה המרושעים בסרט.

■ אמן מבוקש מאד בשוק העולמי, הפך הפסל **דני קרוון**, המתחיל לקצור את פי־

בתיה בנדיקט־בר־צבי

הדוגמנית הישראלית, המתגוררת בניו־יורק, ושהיתה בעבר הרחוק שחקנית בארץ („איך להצליח בעסקים מבלי להתאמץ"), ערכה מסיבה לכבוד השלום בתקופת קמפ־דייוויד. אל המסיבה, שהתקיימה בניו־יורק, הגיע הד"ר הנרי קיסינג'ר בכבודו ובעצמו. היא גם השתתפה בתוכנית־טלוויזיה שנערכה לכבוד ניצחונו של יו קאריי, מושל מדינת ניו־יורק, אשר נבחר זה עתה לתקופת־כהונה מחודשת.

לך ולכוכבת להקת אבבא
יכולה להיות הנאה משותפת...

...טלויזיה של נשיונל.

לדעת להקת אבבא, להקת הפופ המצליחה ביותר מאז החיפושיות, יש רק טלויזיה ניידת אחת בעולם כולו המבטיחה תמונה חדה באמת וצליל עשיר וצלול. נשיונל.
אחרי הכל, כשמסיירים בכל רחבי העולם מוכרחים טלויזיה ניידת שאפשר לסמוך עליה בכל מקום ובכל מצב...

12 דגמים של טלויזיות צבעוניות ושחור לבן
גם אתה יכול להינות מטלויזיה מעולה, בעלת קליטה טובה ותמונה חדה. אם רק תשמע בקול אבבא ותרכוש לעצמך טלויזיה של נשיונל.
המגוון העצום של טלויזיות צבעוניות ושחור לבן של נשיונל, מבטיח לך, כי הבחירה תהיה קלה.

שמע בקול אבבא... קנה נשיונל.

National

צעד קדימה אל המחר.

National Panasonic and Technics are the brandnames of Matsushita Electric

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

האוצר מכין מוראטוריום לצמודים

צמרת האוצר החליטה לקבל את המלצתו של מנכ"ל בנק לאומי, **ארנסט יפת**, ולהודיע על דחיית מועד פירעון הצמודים הצפוי בקרוב. מדובר באיגרות־חוב צמודות בשווי 14 מיליארד לירות בקירוב. דחיית הפירעון תמנע הזרמת סכום זה לשוק, והאוצר שוכנע כי מאחר שאין בידו להוציא מן הציבור סכומים מקבילים בצורת גביית מיסים, זוהי הדרך היחידה שנותרה לו כדי להקטין את הביקוש האינפלציוני.

איך להוזיל את מחירי הדירות

הדרך להוזלת מחירי הדירות אינה הדרך שאותה מציעות החברות הגדולות, היינו, הפשרת שטחים חקלאיים לבנייה. דרך זו תביא רווחים גדולים רק לחברות. הן קנו קרקע חקלאית, שתהפוך עתה, כקרקע לבנייה, שווה יותר. אולם הדבר לא יפתור את בעיית הדיור והוזלתו.

הדרך היעילה להוסיף דירות בערים, ובזול, היא הדרך שבה הלכו הערים הגדולות בעולם, והיא תיכנון מחודש של רובעים והוספת אחוזי־בנייה.

בתל־אביב מותר כיום לבנות עד 200% בנייה על מיגרש, פרט לכמה חריגים, כמו מיגדל־שלום. דונם לבנייה בצפון תל־אביב מחירו כיום 10 מיליון לירות. מותר לבנות עליו 2000 מטר מרובע, כך שבכל מטר בנייה יש עלות של הקרקע לבדה בסך 5000 לירות. מחיר הקרקע בדירה בת 100 מטר הוא 500 אלף לירות.

בניו־יורק מותר לבנות (באיזורי מנהטן, קווינס וברוקלין) 1500% בנייה, ומחיר הקרקע, במקום היקר ביותר, הוא 2000 דולר למטר, או 40 אלף לירות למטר קרקע שעליו מותר לבנות 15 מטר בנייה. יוצא, כי מחיר הקרקע למטר־בנייה בניו־יורק הוא 2666 לירות, מחצית המחיר בתל־אביב!

כך, למשל, לפני כעשר שנים, היה איזור השדרה השלישית מוזנח ביותר, והכיל בעיקר מיפעלי־תעשייה ובתים של כמה קומות ורכבת עילית. עשו לשדרה תיכנון מחודש והעלו את אחוזי הבנייה, והיום זהו האיזור המשגשג למגורים בעיר. ניתן בקלות לקחת בתל־אביב איזור כמו רחוב בן־יהודה או רחובות הרצל ונחלת־בנימין, שבהם מותר לבנות לפי מכסימום של 120%, לתכנן את האיזור מחדש ולתת תוספת משמעותית של אחוזי־בנייה. אולי אין להגיע לאחוזי ניו־יורק, אבל בין 200% ל־1500% יש כמה אחוזים.

כך ניתן להגדיל בצורה משמעותית את מיספר הדירות בעיר, ובזול, שכן כל התשתית קיימת, ואין צורך לסלול כבישים וצנרת, כמו באיזורים חקלאיים, שיש להפכם לאיזורי־בנייה.

נתונים נוספים על ההון השחור

חברת־החשמל פירסמה נתונים של סקר שערכה, המראה כי כל שנה גדלה צריכת החשמל ב־5% מעבר לגידול הפעילות המשקית לפי מדדי התפוקה הלאומית. כך, למשל, ברבע הראשון של 1978 עלתה צריכת החשמל בתעשייה ב־12%, בחקלאות ב־10%, במיסחר ב־15%. באותה תקופה ירדה התפוקה הלאומית הגלמית. הירידה היתה — ללא מלאי — באחוז אחד, ועם מלאי, ירידה של 10%!

במקביל, באותה תקופה, לא היתה כל עליה בצריכה חביתית של החשמל.

נתונים נוספים: ההוצאה לצריכה פרטית באותו ריבעון עלתה בפחות מאחוז, ואילו הצריכה הציבורית עלתה ב־13% בערך. כלומר: היכן שניתן לרשום את הצריכה, במוסדות־ציבור, היא עלתה ב־13%, ואילו היכן שאין רישום, היא עלתה בפחות מאחוז. כאשר צורכים יותר חשמל בתעשייה ובמיסחר, סימן הוא להגברת ההכנסות והייצור, בשעה שהצריכה בבית אינה מושפעת. כאשר צריכת החשמל עולה באחוזים, העולים במידה כה רבה על הגידול הרשמי בתפוקה הלאומית, אות הוא כי אחוזים ניכרים של התפוקה הלאומית אינם נירשמים.

אגב, ברבע השני של 1978, אפריל — יולי, נמשך גידול צריכת־החשמל ללא תקדים. הצריכה הכללית גדלה ב־12%, כאשר השיא היה בסעיף המיסחר — 17%, בתעשיה 10% ובחקלאות 13%. הצריכה הביתית גדלה רק ב־9%.

תעריפי עורכי־הדין

בישראל נהוג תעריף־מינימום של עורכי־דין, המונע התחרות בין עורכי־הדין על שרות יעיל וזול. תעריף זה מונע במיקרים רבים הגנה מאותם הזכאים לה.

בארצות־הברית של אמריקה פסק לפני זמן־מה בית־המישפט העליון, כי תעריף־המינימום של לישכת עורכי־הדין מהווה קרטל, ולכן הוא נוגד את החוק. מאז נאסר תעריף־המינימום חלה ממש מהפכה בענף. מחירי עורכי־הדין ירדו פלאים, והוכפל מיספר הפונים לייעוץ מישפטי. הדבר הביא לפתיחת מה שקרוי „חנויות־חוק", היינו מישרד שבו התאגדו כמה עורכי־דין, הנותנים תמורת מחיר צנוע תשובה לכל בעיה, והלקוח מופנה לעובד המישרד המתמחה בתחום המבוקש.

קריס־קרפט משקיעה בישראל

חברת־הענק האמריקאית „קריס־קרפט" נכנסה להסכם־ידע ושותפות עם חברת „שלומי כלי שיט", השייכת למהנדס הימי **אריה ברקת**. „קריס־קרפט" תספק למיפעל את הידע לייצור סירות

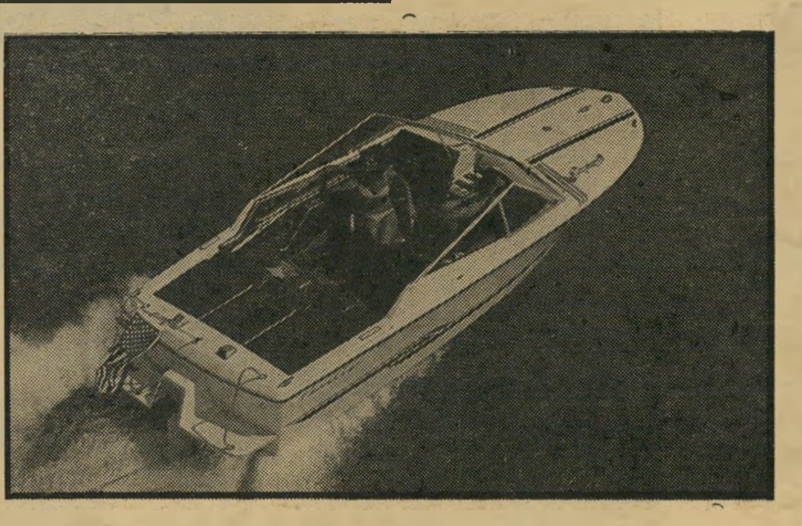

סירה אמריקאית תיוצר בישראל
זול יותר

מפיברגלאס, קיבלה אופציה לרכישת מחצית המניות והתחייבה כי סוכניה באירופה ירכשו כל שנה סירות מתוצרת המיפעל במיליון דולר לשנה.

חברת „קריס־קרפט" היא קונגלומראט אמריקאי המתמחה בייצור ובשיווק סירות ויאכטות. החברה מוכרת כל שנה סירות באמריקה ב־80 מיליון דולר, ובאירופה ב־22 מיליון דולר.

המיפעל הישראלי מוקם בימים אלה בעיירה שלומי, וייצר בשלב הראשון ארבעה דגמי סירות. מרכז ההשקעות אישר השקעה של מיליון דולר במיפעל, שיעסיק כ־60 עובדים.

החברה האמריקאית שוכנעה להיכנס לעיסקה בעיקר מכיוון שעל מוצרים אמריקאיים מוטל בשוק המשותף מכס של 19%, בעוד שעל מוצרים ישראלים אין מכס. יום־עבודה באמריקה עולה לחברה 34 דולר, בעוד שבישראל מחיר יום־עבודה הוא 10 דולר. גם אם התפוקה בישראל היא מחצית מאשר באמריקה, עדיין יום העבודה כאן נמוך ב־14 דולר מאשר באמריקה. גם חומר הגלם, הפוליאסטר, זול בישראל ב־20% מאשר בארצות־הברית.

יזם המיפעל, אריה ברקת, היה בשעתו ראש מחלקת המחקר של חברה אמריקאית גדולה, שפיתחה דגמי סירות ויאכטות, ומכר ידע ל„קריס־קרפט", וכך הכיר את החברה האמריקאית. ברקת היה לאחרונה מהנדס מחוז הצפון של מישרד התעשיה. כל המניות בחברת „שלומי כלי שיט" הן בידיו, פרט למניה אחת, שבידי **יוסף שאול**, בעל „פונדק שאול".

שערוריית המישפט של מרום

לפני כמה שבועות פסק שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, **אהרון אולסקר**, כי **מרדכי מרום**, שנאשם בשנת 1972 בשורה של מעשים חמורים, יקנס ב־40 אלף לירות, שאותן ישלם עד מארס 1979.

כתב־האישום המתוקן האשים את מרום, כי שיחד קצינים וחיילים של חיל־האוויר, ונתן להם כשוחד רכוש כמו מכשירי־טלוויזיה. בתמורה הם מכרו לו רכוש צבאי במחירים זולים, בניגוד לחוק. כן תיכנן וביצע עימם תשלומים בחשבונות פיקטיביים בעשרות אלפי לירות.

מרדכי מרום היה באותה עת בעל חנות גדולה למכשירי־כתיבה וציוד מישרדי בתל־אביב. בכתב־אישום אחר נאשם בתיכנון וביצוע הברחות של ציוד מחו"ל במטוסים פרטיים.

אנשי חיל־האוויר, שעברו עמו את העבירות, הואשמו, הורשעו, נידונו לתקופות מאסר ממושכות וריצו את העונש. למרות שכתב־האישום נגד מרום הוגש עוד בשנת 1972, הרי שפסק־הדין ניתן רק עתה, והסניגור, עורך־הדין **צבי הכהן**, טען לקולא בגלל משך הזמן הרב שעבר עד לפסק־הדין. נימוק זה שיכנע את השופט, שפסק מה שפסק.

עיון בתיק בית־המשפט מגלה, כי דרך ניהול המישפט שם לצחוק את בית־המישפט, באמצעים מתוחכמים ביותר.

העבירות של מרדכי מרום נעשו בשנים 1971 ו־1972. כתב־אישום הוגש כבר בשנת 1972. אולם עד שנת 1974 לא אירע בתיק כימעט כלום, בעיקר מפני שכל פעם היה עורך־דינו, **שמואל תמיר**, מודיע כי הוא עסוק בישיבות כנסת וביקש דחייה. כך חלפו ימיו של מרום בנעימים, עד אוקטובר 1974, ואז הופרד דינו מדין יתר הנאשמים, והוגש כתב־אישום מתוקן.

ב־30 בינואר 1975 התקיימה תזכורת בתיק והוחלט לקבוע תאריך להוכחות. ב־13 ביולי 1977 התקיים הדיון הראשון, מאחר שבמשך השנתיים שחלפו לא היו טחנות־הצדק פנויות.

בדיון הראשון הוחלט, כי המשפט יתחיל, סוף־סוף, ב־5 באוקטובר 1977. אז הודיע עורך־דינו של מרום, צבי הכהן, שפרש ממישרד תמיר, כי הוא מבקש שבתיק ידון שופט אחר, שלא דן את הנאשמים האחרים שהורשעו.

אז נקבע הדיון לפני השופט אולסקר, ב־29 בנובמבר 1977. בישיבה בתאריך זה התברר, כי התביעה שכחה להביא את המוצגים, ולא ידוע אם הם במכס או במישטרה. הדיון נדחה ל־1 בדצמבר 1977. בתאריך זה הופיע עורך־הדין הכהן והודיע כי לקוחו, מרדכי מרום, שוהה בחו"ל מזה כמה חודשים, והוא חולה. אגב, מיכתביו של מרום לעורך־דינו, המספרים על מחלתו, נכתבו על נייר־המיכתבים של מלון „שרתון" בניו־יורק. הדיון נדחה ל־13 באותו חודש, ואז הודיע עורך־הדין הכהן, כי לקוחו צריך לעבור ניתוח, ויש לדחות את הדיון. הדיון נדחה ל־26 בפברואר 1978. באותו יום ביקש עורך־הדין הכהן לדחות את הדיון ביגלל מצבו הנפשי של הנאשם. הוא הציג מיכתבים של רופאים פרטיים, שטענו כי אינו מסוגל לעמוד במישפט, והדבר אושר במיכתב של פרופסור **משה סולוביצ'יק**. השופט החליט, כי הנאשם ייבדק לפי חוק הטיפול בחולי־נפש, בבית־החולים הממשלתי „אברבנאל", ודחה את הדיון עד גמר הבדיקות ב־2 באפריל 1978. באותו תאריך הודיע הכהן כי לקוחו לא קיבל כלל הזמנה לבדיקות בבית־החולים. מסתבר כי ההזמנה נשלחה לפי כתובת העסק של הנאשם, ולא לפי הכתובת המופיעה בכתב־האישום.

השופט הורה לשלוח הזמנה לפי הכתובת בכתב־האישום, וקבע תזכורת ל־4 במאי 1978. לפני בית־המישפט הוצגה חוות־דעת הממליצה לדחות את הדיון לחצי שנה, עד גמר הטיפול הנפשי. השופט דחה את הדיון ל־19 בספטמבר.

בינתיים שלח נציג התביעה, **אמנון רודה**, מיכתב לבית־המישפט, ובו הוא קבע: „ב־2 באפריל החליט בית־המישפט לדחות את הדיון, על סמך חוות־דעת של רופא, שלא הראו אותה לתביעה לפני הדיון. עיון בחוות־הדעת אחרי הדיון הראה, כי האבחנה היא של מצב דיכאוני־חרדתי תגובתי. אין בחוות־הדעת מימצא של קיום מצב פסיכותי, או מחלת־נפש במובן החוק. אין רמז כי הנאשם אינו יכול לעמוד בדין, כי הוא חולה. לדעתנו חרג הרופא מהוראת בית־המישפט לקבוע אם הנאשם חולה־נפש, ונתן חוות־דעת על דחיית הדיון בלי להכיר את תולדות התיק והדחיות שיש בו."

חוות־הדעת של בית־החולים „אברבנאל", שהוגשה לבית־המישפט, קבעה כי הנאשם שקט, רגוע, ויש לזרז את הדיון המישפטי. למרות חוות־דעתו זו החליט השופט הרחמן לדחות את הדיון בחצי שנה. אגב, באותה עת ערך הנאשם מסיבה גדולה בווילה שלו בהרצליה־פיתוח, והדבר אף הוזכר בעיתונות.

ב־19 בספטמבר שכח נציג־התביעה להופיע, והדיון נדחה ל־24 בספטמבר. באותו יום הודיע עורך־דין הכהן, כי הנאשם הוזמן לבדיקות רפואיות, והדיון נדחה ל־9 בנובמבר 1978. אותה עת החליט הנאשם להודות בעובדות, והתביעה ביקשה להרשיעו. אמר השופט אולסקר בהכרעת־הדין: „התיק נמשך זמן רב, וכדי למנוע ביקורת על התביעה, אני מבקש להדגיש שכל העיכובים והדחיות לא היו באשמת התביעה. העבירות הן חמורות ביותר, שני הנאשמים האחרים נידונו למאסר של שישה וארבעה חודשים. בשל מצבו של הנאשם לא מבקשת התביעה מאסר, אלא קנס כספי הולם."

מי שנאשם והודה בעבירות חמורות ביותר, שעליהן קיבלו שותפיו עונשי־מאסר, יצא בקנס הקטן מן הסכומים שאותם גנב מן המדינה. ולהשומע ינעם.

„אינקובה" התאחדה עם ח"כ כהן־אורגד

חבר־הכנסת **יגאל כהן־אורגד** חתם הסכם על מיזוג חברת הייעוץ הכלכלית שלו עם חברת „אינקובה", שהיא חברת־הגג של קבוצת „שרותי הנדסה", השייכת ל**נסים ברז'יק** ול**אורי אבן**. המיזוג יתן ל„אינקובה" מחלקת־מחקר כלכלית שאין לה, ולכהן־אורגד יאפשר המיזוג בעתיד מעבר ללא בעיות למישרה מיניסטריאלית.

ועוד נקודה לזכות צמר החסידה.

העיצוב האופנתי

חורף.
ושוב החסידה באופנה.

בדרכה אלינו מארצות הקור לא פסחה על מוקדי אופנת הצמר באירופה. היא הגיעה אלינו ובאמתחתה הסכמי ידע עם מיטב מעצבי הצמר בעולם.

מכאן, הגיזרה האופנתית של דגמי הסריגה של צמר החסידה.

מכאן, הצבעים האופנתיים של כל סוגי הצמר.

מכאן, הדוגמאות האופנתיות והעיצוב האופנתי של כל חוט וחוט. אולם, לא רק בזכות העיצוב האופנתי החסידה הגביהה עוף. זו נקודה אחת בלבד מיני רבות, לזכות צמר החסידה.

כעת, גם רישמי לפנייך שאת חוברת הסריגה החדשה של צמר החסידה, הכוללת אוסף מרהיב של דגמים אופנתיים לסתיו ולחורף, מלווה הוראות סריגה, תוכלי להשיג בחנויות הצמר, בחנויות הספרים ובקיוסקים, או באמצעות הדואר ע"י משלוח התלוש.

צמר החסידה
מקבוצת מפעלי אדרת

לכבוד
צמר החסידה
ת.ד. 29178 ת א
נא שילחו לי את חוברת הסריגה החדשה.
שמי
כתובתי
רצ"ב המחאה על סך -.19 ל"י (כולל דמי משלוח מ.ע.מ.).

כל החוטים מוליכים לצמר החסיד

דו"ח מלא על המצב הכלכלי של 120 חברי־הכנסת, הכנסותיהם הצדדיות ורכושם

החכ"ים: ממה הם חיים באמת?

המורים נאבקים לשבות. הרופאים נוקטים סנקציות. פועלי־הייצור סוגרים מיפעלים או עורכים הפגנות. הכל מבקשים אחוז זה או אחר של העלאת־שכר, והסקטורים המצליחים בכך, משיגים זאת אחרי מאבק ממושך.

לא כן חברי־הכנסת. אחרי כמה ישיבות ושיחות שמאחרי הקלעים, שרובן נסובו לא על עצם העלאת־שכרם אלא על השאלה איך להציג את ההעלאה לפני הציבור, הוקמה ועדה של ארבעה חברי־כנסת, אשר מתפקידה היה לנסח הצעה להעלאת שכר הח"כים. חברי־הוועדה היו **יהודה בן־מאיר** מהמפד"ל, **ז'אק אמיר** מהמערך, **הלל זיידל** מחטיבת אחדות בליכוד ו**חיים קורפו** מחרות. האיש הדומיננטי בוועדה היה קורפו. הוא דרש העלאה גדולה לחברי־כנסת, וזכה בתמיכתו המוחלטת של אמיר. יהודה בן־מאיר דאג לכך שלא יירשם בשום מקום שהוא היה נלהב מדי להעלאת שכרו, ואילו הלל זיידל הביא נתונים ולא הביע דעה.

אחת האגדות הנפוצות בארץ, ושבה השתמשו גם חברי־הוועדה, היא שחברי־הכנסת הם מיסכנים ועשוקים, בעלי משכורת נמוכה, ושהם מצליחים רק בקושי רב לסיים את החודש. התדמית שניסו חברי־הכנסת ליצור לעצמם — ולא רק בכנסת הנוכחית — היא של אנשים החיים בצינעה, המהדקים את החגורה כמו „עם במצור".

חיים על חשבון הבארון

התלוש הרשמי של המשכורת, והתדמית הזו שנבנתה בעמל רב, היוו בסיס להחלטה שעברה לפני שבועיים בוועדת־הכנסת, להעלות את שכרם של חברי־הכנסת ב־23 אחוזים. אולם כאשר התלוננו חברי־הכנסת באוזני העיתונאים על תנאי־הלחץ הכספיים שבהם הם צריכים לתפקד, הם שכחו לציין כמה עובדות יסודיות, שפירוש כל אחת מהן הוא תוספת שכר־משמעותית ,אם כי סמוייה, שהם זוכים בה כבר מזה שנים רבות.

רבים מחברי־הכנסת עוסקים בעבודות נוספות, ואצל אחדים מהם, דווקא עבודת הכנסת היא עבודה נוספת. המדובר הוא רק בעצמאיים, מאחר שהחוק אוסר על חבר־כנסת לעבוד כשכיר. חברי־כנסת הם בעלי חברות כלכליות, וביניהם מצויים יועצים פיננסיים, עורכי־דין ועיתונאים חופשיים. אחרים הם חקלאים עשירים. ואין מדובר בחברי קיבוצים.

גם חלק ניכר מהשכירים זוכה בהטבות כספיות מפליגות, שאינן נחשבות כמשכורת. שכירים משמשים בתפקידי־כבוד ללא שכר, במוסדות־ציבור, ואפילו בחברות מיסחריות. אמנם אין הם מקבלים שם שכר, אך הם מקבלים „הוצאות". בדרך כלל ההוצאות הן הוצאות המקבילות, מבחינת הנושא שלהן, להוצאות שהם מקבלים בכנסת, אם כי הסכומים גדולים הרבה יותר.

קבוצה אחרת היא קבוצת הח"כים הקיבוצניקים. כאן הכזב מנקר־בעיניים. הח"כ הקיבוצניק מעביר את צ'ק המשכורת שלו, עם צ'ק ההוצאות שהוא מקבל מגיזברות הכנסת, ישר לקיבוץ. אצל גיזברי הקיבוצים יש לצ'ק זה שם: „הצ'ק הקטן". משום שתמורת צ'ק זה מקבל הח"כ הקיבוצניק צ'ק גדול, או צ'קים גדולים אחדים, המכסים את ההוצאות שלו. לח"כים קיבוצניקים יש דירות בירושלים או בתל־אביב, שנשכרו עבורם על־ידי הקיבוץ, או שהם מתגוררים במלונות על חשבון הקיבוץ.

אבל כמה מהם נהגים מדיור כפול. יש להם דירה, והם גם מתגוררים, בערים אחרות, בבית־מלון. הם מקבלים כיסוי מוחלט לחשבון ההוצאות שלהם, ואינם צריכים לנמק אף אחד מסעיפיו. בכנסת ידוע כי אין רחבי־יד כמו חברי־הכנסת הקיבוצניקים, בכל הנוגע להזמנה לארוחות צהריים או ערב. המכונית שלהם היא של הקיבוץ, אך עומדת לרשותם 24 שעות ביממה, 365 ימים בשנה, וקבלות־דלק אין הם מגישים כלל. הם מקבלים מהקיבוץ תלושי דלק, שאותם הם נותנים לתחנות.

שכר עבור העדרות

ויש, כמובן, חברי־כנסת אחרים. כאלה שלא הצליחו להסדיר להם מממנים כאלה או אחרים, או עבודות צדדיות. אותם חברי־כנסת באמת מתקשים לסיים את החודש. אולם מישקלם באוכלוסית חברי־

(המשך בעמוד 36)

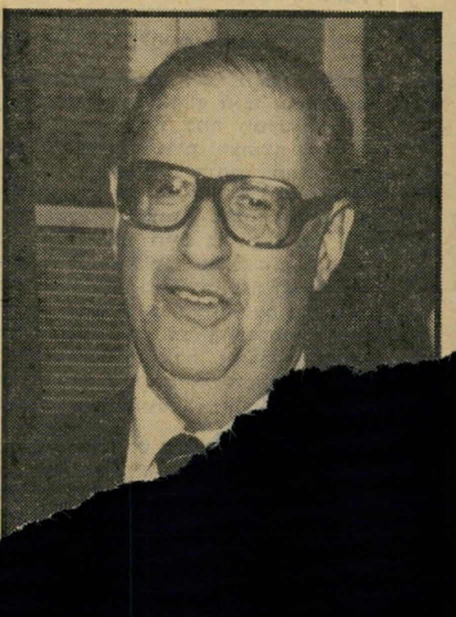

ח"כ ברמן
...רשים, בתים, צמודים

ח"כ פת
עסקי יהלומים

ח"כ שחל
פרקטיקה מישפטית

במדינה

העם

גם אתה ברוטוס?

מכל ההתקפות על בגין, אין מכאיבה מזו של מישפטן השם לצחוק את עבודתו המישפטית

„יש רק אחד שהוא יותר גרוע מעורך־דין — וזהו עורך־דין שלא הספיק לערוך דין!" את האימרה הזאת המציא, כמובן, עורך־דין.

מנחם בגין שייך לסוג זה. הוא למד מישפטים בוורשה. כאשר סיים את חוק־לימודיו, אף עבד תקופה קצרה בעיר־שדה פולנית כמזכירו של שופט, כמתמחה. באותה עיר נשא את אשתו, אלה (עליזה).

בזה נסתיים עיסוקו במישפט. הוא חזר לוורשה, נכנס לפעילות מיקצועית כמארגן וכנואם בתנועתו של זאב ז'בוטינסקי, ומ־אז הוא פוליטיקאי מיקצועי. אולם אהבתו הראשונה למישפטים לא נטשה אותו מ־עולם.

גן־עדן מישפטי. געגועים כמוסים אלה לגן־עדן מישפטי קובעים במידה רבה גם את סיגנונו הפוליטי של בגין. כראש־המחתרת, דאג להעניק למאבקו מיסגרת מישפטית־כביכול, בכך שהוכיח כי השיל־טון הבריטי חדל מלהיות חוקי. ב־29

המשא ומתן

מילחמת מ"ם במ"ם

„מעולם לא דשו יושבי־קרנות בסוגיות מישפטיות כה מובהקות"

למראית־עין, היתה זאת התקפה אישית של פרופסור אחד על רעהו, מילחמת מ"מ במ"ם — מישפטן במישפטן.

יורם דינשטיין הוא דיקן הפקולטה ל־מישפטים באוניברסיטת תל־אביב, מישרה מקבילה לזו שבה החזיק, בשעתו, הפרו־פסור אהרון ברק בירושלים. אך בעוד שברק הוא מומחה למישפט הישראלי, מומחיותו של דינשטיין היא בשטח ה־המישפט הבינלאומי.

מכאן מקור המחלוקת. אוהבי־הרכילות, המורידים כל מחלוקת לדרגה של ריב אישי, ראו גם במאבק זה עניין אישי בלבד, אף שדינשטיין חזר והדגיש כי הוא רואה בברק ידיד. העובדה שברק לא היה יכול להשיב, בהיותו שופט, נתנה לפרשה נופך מיוחד.

אך המחלוקת לא היתה אישית, ולמעשה לא היתה כלל בין מישפטנים. ההתקפה האמיתית של דינשטיין היתה רק בעקיפין על המישפטנים, שניסחו את טיוטת־ההס־כם הישראלי־מצרי. הוא טען שאינם מבי־נים דבר בחוק הבינלאומי. אך עיקר ה־התקפה היה על בגין עצמו. כי דינשטיין

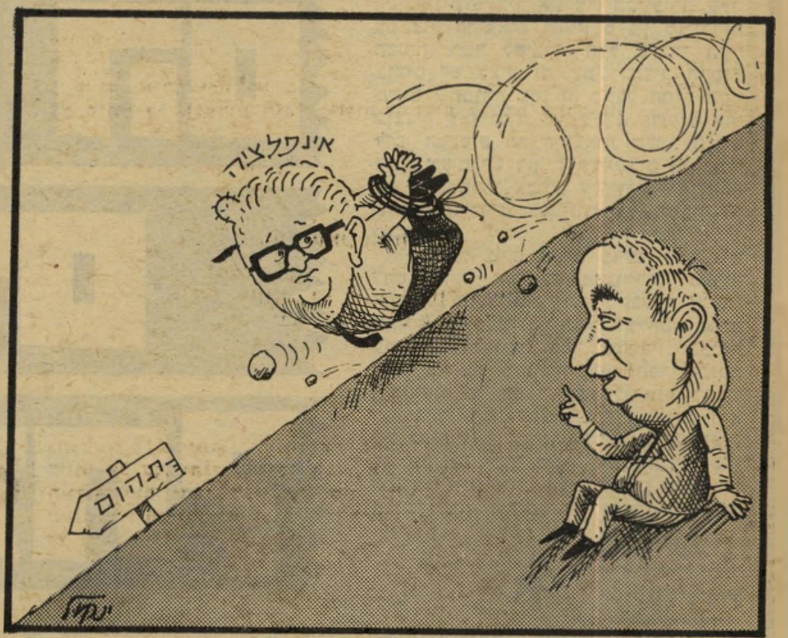

„כידיד־אמת, אני מייעץ לך לעצור!"

שנותיו באופוזיציה לא היה חבר־כנסת המדקדק בחוק ובתקנון יותר ממנו. וכ־ראש־הממשלה המנהל משא־ומתן לשלום, המישפטנות חשובה לו מכל.

הדבר התבטא גם בציוות המשא־ומתן. למן הרגע הראשון, לא זז כימעט בלי הליווי הצמוד של היועץ המישפטי לממ־שלה, הפרופסור־העילוי אהרון ברק. גם כאשר ברק כבר עבר לבית־המישפט ה־עליון, התעקש בגין לשחררו זמנית מתפ־קיד זה, כדי שיוכל להמשיך בייעוץ מיש־פטי למשא־ומתן.

סכין בגב. לכן לא תיתכן התקפה מכ־איבה יותר על מנחם בגין, מאשר התקפה מצד מישפטן. השבוע זה קרה. בדיוק כאשר התכונן מנחם בגין לאירוע המשמח ביותר של חייו, קבלת חצי פרס־נובל לשלום (ראה מיסגרת), פירסם מישפטן מכובד התקפת־מחץ עליו ועל מלאכתו (ראה להלן). הוא טען כי בגין עוסק ב„לגאליסטיקה ללא כיסוי לגאלי" — ול־מעשה רמז כי אהבתו השיטחית של בגין למישפטים מעבירה אותו על דעתו.

נדמה שמכל ההתקפות על מנחם בגין עד כה, היתה זאת ההתקפה הממאירה ביותר. היא היתה משולה לנעיצת סכין בגב.

כמו יוליוס קיסר, כאשר נעץ ברוטוס את הפיגיון בגופו, היה יכול לזעוק: „גם אתה, המישפטן?"

קבע, בצדק, שאין דימיון בין אמנה בין מדינות ובין חוזה בין אזרחים.

„רוב המילחמות בהיסטוריה פרצו בין מדינות, שביניהן היתה קיימת אמנת־שלום," ציין הפרופסור, „לא האמנה היא העיקר, אלא הנכונות הפסיכולוגית לפש־רה פוליטית ולקיום בצוותא."

זהו דבר כימעט מובן מאליו, אך במ־ציאות של ישראל הוא נשכח כימעט לגמרי. ביגלל החובבות המישפטית של בגין, נסב הוויכוח הציבורי כולו על נוסח הסעיפים של האמנה המוצעת — ותוך כדי כך נשחקת הנכונות הפסיכולוגית לשלום (ראה הנדון).

איזמל של מנתח. בכמה מישפטים קצרים, המשמשים למישפטן כמו איזמל של מנתח, הפריך דינשטיין את כל הטע־נות המישפטיות של ממשלת־ישראל בווי־כוח הנוכחי עם מצריים. מסקנתו: מת־ווכחים על דברים של מה־בכך, שהם חסרי ערך ממשי.

למשל: הוויכוח על „הקשר" (לינקאג') בין החוזה הישראלי־מצרי ובין ההתחיי־בות לאוטונומיה בגדה וברצועה. טוען דינשטיין: הדבר נאמר בפירוש במבוא של הטיוטה, המזכיר את הסכמי קמפ־דייוויד. המבוא הוא חלק בלתי־נפרד מן האמנה, ואף חשוב מסעיפיה. משום כך הקשר קיים, והוויכוח עליו הוא מיותר.

(המשך בעמוד 29)

הודעה של אורי אבנרי,

העורך הראשי של „העולם הזה"

לפי הסיפור היהודי, נתקע הרבי ביום־גשם במעלה־ההר, אך תחת להניח לסוסו לשאת אותו, נשא הוא את הסוס. כאשר הוכיחו אותו חסידיו על מעשהו המוגזם, השיב להם שהסוס עלול להתלונן עליו ביום־הדין לפני הקדוש־ברוך־הוא. „אבל הקדוש־ברוך־הוא יידע שהסוס אינו צודק!" טענו החסידים. „בוודאי," השיב הרב, „אבל אינני רוצה להתדיין ביום־הדין עם סוס!"

אנחנו נמצאים במצב דומה למדי לגבי ח"כ אהוד אולמרט. אין לנו כל חשק להתדיין עם אדם כמוהו, לא ביום־הדין ולא בכל יום אחר. על כן היינו משאירים את עלילותיו של שארלאטאן קטן זה בלא מענה, לולא היה חוסר־המענה עלול להתפרש בעיני מישהו כשתיקה־של־הודאה.

הנה כי כן, כמה הארות למערכת־השקרים של ח"כזבן זה:

1 לפני שבועיים העלה אהוד אולמרט שורה של עלילות־זדון. היתה זאת נקמתו על גילויי „העולם הזה" על עסקיו המפוקפקים ועל עברו הצבאי, המפוקפק עוד יותר. כנאה לפחדן עלוב, עטף את עלילותיו במעטה של „פעולה פרלמנטרית", המחוסנת — לדעתו — מפני כל תביעה מישפטית, פלילית ואזרחית.

2 כדי לתת לח"כיון את ההזדמנות להוכיח את טענותיו בבית־המישפט, סיפקנו לו את העילה לכך. בשער הגליון האחרון של „העולם הזה" (2152) הגדרנו אותו בצורה חד־משמעית, ובלי כל הסתייגות, כשקרן, והזמנו אותו להגיש תביעת־דיבה נגדנו.

3 עד לשעת הופעתו של גליון זה לא הגיש מר אולמרט שום תביעה נגד „העולם הזה". בכך אישר את הנחתנו, כי הוא ימשיך להסתתר, בפחדנותו הידועה, מאחרי החסינות הפרלמנטרית, ויברח מכל קרב מישפטי — כשם שברח מכל קרב אחר בחייו.

4 „העולם הזה" מציין בצער כי עד להופעת גליון זה, לא נתקבלה במערכת גם כל תשובה לפניותינו ליו"ר ועדת־הכנסת, למנהיג הליכוד ולראש חטיבת „לעם". ה"ה יצחק ברמן, מנחם בגין ואליעזר שוסטק מנסים, בשתיקתם, להתנער מאחריותם למעשיו השפלים של אדם שהוא חבר־הכנסת, נציג הליכוד ומראשי חטיבת „לעם". נסיון זה לא יצלח — ואם לא תבוא תגובה מתאימה מצד אישים אלה, תיפול עליהם מלוא האחריות המוסרית למעשי הגאנגסטריזם של בן־חסותם. איש מהם לא ינוקה. יו"ר הכנסת, ח"כ יצחק שמיר, השיב לנו תשובה סתמית, ונגיב עליה בבוא העת.

5 בעודו ממשיך להתחבא מאחרי החסינות של חברי־הכנסת — שהפכה מזמן שערוריה בלתי־נסבלת — וכשהוא מעודד על־ידי שתיקתם של מנהיגיו, המשיך אולמרט השבוע להמציא עלילות חדשות. נראה שהוא דבק בשיטה המקובלת של שקרן פאתולוגי: ככל שימציא שקרים חדשים, לא ישים הציבור את ליבו לכך שהוא מסרב להתדיין על שקריו הקודמים.

6 בראש טבלת השקרים מופיע סיפור, המגיע לשיא חדש של גיחוך. לפי סיפור זה, נערכה בביתי פגישה בהשתתפות האלוף (מיל.) רחבעם זאבי ומר בצלאל מיזרחי, ובה איימו שני האדונים האלה כי ירצחוני נפש, אם אפרסם עליהם חומר. בהיותי מוכה־אימה, החלטתי לגנוז גילויים מפליגים על מעלליהם.

7 סיפור מסוג זה יכול היה להיוולד רק בדימיונו של פחדן חולני כמו אולמרט. כי איש כמוהו, שלא היה רגע אחד בחייו תחת אש, ושאחרי תאונה מגוחכת בטירונות אמר שלום לשרות הקרבי בצה"ל, בוודאי אינו מסוגל להעלות על דעתו שיש אנשים שאי־אפשר להרתיע אותם באיומים. אדם אחר היה מבין עד כמה מגוחכת המחשבה שעורכי „העולם הזה" ייכנעו לאיום כזה, אחרי שלא נכנעו לנסיונות־רצח, להתנקשויות, לפצצות ולהצתות, בתקופה שבה היתה עוצמתם המקובצת של שרותי־הביטחון של מישטר־מפא"י מופעלת נגדם בלא מעצור.

8 לגופה של העלילה: מעולם לא התקיימה פגישה של ה"ה זאבי, מיזרחי ואני — לא בביתי שלי ולא בכל מקום אחר. בכלל לא נפגשתי מעולם עם מר מיזרחי, חוץ מפגישה מיקרית של כמה דקות במיסדרון של בית־המישפט, במהלך מישפט מיזרחי־„הארץ". מעולם לא איימו עלי ה"ה מיזרחי ו/או זאבי בכל צורה שהיא, במישרין או בעקיפין, בכתב או בעל־פה, בפגישה פנים־אל־פנים או בטלפון, ואני מניח שכלל לא היה עולה על דעתם הרעיון שניתן להפחיד אותנו באיומים או במעשי־אלימות.

9 האלוף (מיל.) רחבעם זאבי („גנדי") לא ביקר מעולם בדירתי, מילבד פעם אחת, לפני יותר מעשר שנים. האלוף זאבי, שהיה אז מראשי אג"ם במטכ"ל צה"ל, בא אז כדי להראות לי גליון של „האגם הזה", גיליון־פורים היתולי, שהיה מעין פארודיה על „העולם הזה". (צר לי לגלות סוד צבאי כמוס זה כי הגיליון היה מסווג, ואסור היה לו, אולי, להגיע לידי.)

10 יחסיו של „העולם הזה", ושלי אישית, עם האלוף זאבי נקבעו, בכל עת, בהתאם לנסיבות ולגופו של עניין. כאשר היה האלוף זאבי אלוף פיקוד המרכז, מתח „העולם הזה" ביקורת קטלנית על כמה ממעשיו. כחבר־הכנסת, הגשתי שורה של שאילתות על מעשים חמורים והצהרות לאומניות של האלוף זאבי, תוך השמעת ביקורת חריפה ביותר עליהם. במיקרה אחד הגשתי הצעה סודית לסדר־היום (שהועברה על־ידי יו"ר הכנסת במישרין לוועדת־החוץ־והביטחון), בקשר עם מעשה מסויים שהיה מעורב בו. (ביטלתי אותה אחרי שהרמטכ"ל דאז, רב־אלוף חיים בר־לב, הזמין אותי ללישכתו ושיכנע אותו כי לא האלוף זאבי, אלא קצין אחר, שנפל בינתיים בקרב, היה אחראי לאותה תקרית.) לאחר מכן, כאשר התמנה האלוף זאבי כיועצו של ראש־הממשלה ללוחמה בטירור, פניתי אליו כמה פעמים בעניינים שנגעו לתושבי השטחים המוחזקים, וביקשתי את התערבותו למניעת רדיפתם. האלוף זאבי נענה בדרך כלל לפניותי אלה. אחרי ההת...
האחרונה בחיי, בסוף 1975, נמנה האלוף זאבי עם אישי־הצ...
אותי בבית־החולים והואיל להעניק לי שיעור־חינם בעניין ...

11 במסיבת־עיתונאים, שכינס השבוע, העלה אולמרט שק...
הטענה כאילו גנז „העולם הזה", ביגלל האיומים ...
של אלי תבור, פירסום כתבה של זאב ...
קרקעות בלתי־כשרות של האלוף ז...
כך שכמה מן העיתונאים, שהשת...
אולמרט בהפצת עלילות מסוג ...
השופכין שבו הוא רובץ. „העול...
דיבה.) אף שאין „העול...
חומר בעמודיו, אנו ...
מעמקי השקרנ...

תשובה לשקרים

12 זאב יפת נתקבל לעבודה ב„העולם הזה" באוגוסט 1973, ועבד אצלנו עד יוני 1977. תפקידו הוגדר כ„מבקר העולם הזה". במיסגרת תפקיד זה היה עליו לבדוק אישית את השרותים הממלכתיים והציבוריים, ולדווח על כך. כך חשף ליקויים במישרד־הרישוי ובמכס. מדי פעם גם עסק בנושאים אחרים. כך גילה פרשת־שחיתות במישרד־הביטחון.

13 בתפקידו זה גילה יפת מידה גבוהה של עקשנות ודבקות־במשימה, הראוייה לציון. יחד עם זאת נטה לעיתים קרובות להסקת מסקנות פזיזות, ובלתי־מוכחות, שעברו את גבול המותר על פי החוק. משום־כך נקבע כי אני עצמי אעבור על כל כתבותיו מראש, לשם בדיקה יסודית והחלטה על פירסומן. ואכן, במשך כל ארבע שנות עבודתו ב„העולם הזה" לא היתה אף כתבה אחת שלו שלא טיפלתי בה אישית, ושלא קיבלתי בעצמי את ההחלטה אם לפרסמה או לאו (מילבד התקופות הקצרות, שבהן שהיתי בחו"ל.) החלטתי לפסול חלק מן הכתבות, לדחות את פירסומן של אחרות לשם השלמת ההוכחות, ולתקן אחרות.

14 לפני כשנתיים־שלוש הודיע לי זאב יפת כי הגיע לידיו מידע על עסקות־קרקעות בגדה המערבית, שבהן היה האלוף זאבי מעורב כביכול, בשעה שכיהן כאלוף־פיקוד־המרכז. הוא ביקש לחקור מידע זה, ואישרתי זאת.

15 יפת הגיש כתבה על נושא זה בעת שהות קצרה שלי בחו"ל. ממלא־מקומי, אלי תבור, שהוא ידיד אישי של האלוף זאבי, הודיע לו שהכתבה תועבר לטיפולי, עם שיבתי, וכך אכן היה. זאת היתה הנגיעה היחידה של אלי תבור בכתבה זו. מאחר שיחסיו הידידותיים של אלי תבור (שהוא גם הכתב הצבאי של „העולם הזה") עם האלוף זאבי ידועים מזה זמן רב, שיחררתי אותו מן הצורך לקבל החלטות בנושא זה, והטיפול היה כולו בידי, מראשיתו ועד סופו.

16 כאשר עיינתי בחומר שהוגש לי על־ידי יפת, נוכחתי לדעת שאין בו שמץ של הוכחה לטענות החמורות שהועלו בו, וכי יפת גם לא ביקש תגובה מפי האלוף זאבי — חובה יסודית של כל עיתונאי־חוקר. החזרתי לו את הכתבה בצירוף הוראה להמשיך בחקירה, לאסוף הוכחות סבירות ומפורטות ולקבל את תגובתו של האלוף. אולם כעבור כמה שבועות הגיש לי יפת את אותה הכתבה שנית, בלי שינויים כלשהם, בלא הוכחות ובלא תגובת הצד השני. בצורתה זו היתה הכתבה בבחינת הוצאת־דיבה קשה, בלא הוכחה כלשהי, ואף בלא אפשרות לטעון בבית־מישפט, בשעת צורך, לתום־לב.

17 כעבור זמן־מה התקשר עימי האלוף זאבי, בזעם רב, ובפיו טרוניה שהדהימה אותי. הוא טען שזאב יפת פנה בשם „העולם הזה" אל מישרדו של ראש־הממשלה (יצחק רבין), שבו עבד האלוף זאבי כיועץ לענייני־לוחמה בטירור, והאשים אותו בשורה של האשמות. האלוף זאבי גם הודיע לי כי אחרי מעשה זה שוב לא יענה על שום שאלה של יפת, אלא בנוכחותי בילבד.

18 הזמנתי את האלוף זאבי ואת זאב יפת לבירור פנים־אל־פנים במישרדי. בבירור זה נתברר כי זאב יפת אומנם פנה, בשם „העולם הזה", בלי ידיעתי, אל מישרד ראש־הממשלה, והגיש לו חומר משמיץ נגד האלוף זאבי. במהלך הישיבה נזפתי בו על מעשה זה, שראיתי בו ניצול לרעה של שם העיתון למטרות בלתי־עיתונאיות. נוכחתי לדעת כי פעולתו של זאב יפת נגד האלוף זאבי שוב אינה בגדר פעילות עיתונאית, אלא לבשה צורה של מילחמה אישית, שחרגה מגבול הרציונליות.

19 באותה ישיבה העלה זאב יפת את כל ההאשמות שאסף כלפי האלוף זאבי, והאלוף זאבי הכחיש אותן מבחינה עובדתית, אחת לאחת, באופן מוחלט. סוכם בישיבה כי יפת ימשיך בחקירה, ואם יביא הוכחות לטענותיו, יובאו הדברים לידיעת האלוף זאבי, ותינתן לו האפשרות להגיב עליהן לפני פירסומן. אולם יפת לא הביא שום הוכחות גם לאחר הישיבה. במילא לא היתה כל אפשרות חוקית וזכות מוסרית לפרסם כתבה זו.

20 כעבור כמה חודשים הודיע לי זאב יפת שהחליט לפרוש מעבודתו ב„העולם הזה", ושנתקבל לעבודה בעיתון „הארץ". הוא לא נימק את צעדו, וקיבלתי את הרושם המובהק שהחליט מה שהחליט מטעמים כלכליים. לא עשיתי כל נסיון להניא אותו מהחלטתו, ואיחלתי לו הצלחה.

21 ראוי לציון כי גם „הארץ" לא מצא לנכון לפרסם את החומר של זאב יפת על האלוף זאבי, במשך 15 החודשים שבהם הוא עובד באותו יומון. יש להניח כי העורכים והיועצים המישפטיים של „הארץ" החליטו, בדיוק כמו עורכי „העולם הזה", שטענותיו של יפת הן בבחינת שמועות בלתי־מוכחות, שלא יעמדו בשום מיבחן מישפטי.

22 באוגוסט 1977 פתח ח"כ אולמרט בהתקפה על האלוף זאבי. „העולם הזה" דיווח על כך, ותוך כדי כך הביע את ההשערה כי חלק מן הטענות נגד האלוף זאבי באו מפיו של סמי נחמיאס, קצין־המודיעין לשעבר של המישטרה (שפוטר בעיקבות סידרת־גילויים של „העולם הזה" על מישפחתו של המפכ"ל, חיים תבורי.)

23 אחרי פירסום זה פנה סמי נחמיאס אל „העולם הזה" והכחיש נמרצות שיש לו יד בהפצת השמועות על האלוף זאבי. הוא ביקש מאיתנו לפרסם מיכתב־הכחשה שלו, וזה אכן פורסם ב־17 באוגוסט 1977 (מדור תשקיף, „העולם הזה" 2085). במיכתבו קבע נחמיאס, האיש שחלש על כל תיקי־המודיעין של המישטרה, בין השאר: „ההאשמות שהוטחו כלפי גנדי ...גרמו בתודעת הציבור לשיוך בלתי־נכון ובלתי־הוגן של גנדי למה שמכונה ,הפשע המאורגן'. הם גרמו בפועל פגיעה שלא־במקומה בשמו של אלוף בצה"ל... לפי מיטב ידיעתי אין הוא נמנה או קשור לעבירות שכאלה... נעשו לדעתי סטייה קיצונית, ואולי עוול, בשירבוב שמו של גנדי לנושא הפשע המאורגן."

24 כשהביא נחמיאס מיכתב זה למערכת, שוחחתי עימו ארוכות, באורח פרטי. בשיחה זו חזר ואמר לי נחמיאס שאין בידי המישטרה שמץ של חשד נגד האלוף זאבי. דבריו של קצין־המודיעין אישרו, גם בדיעבד, את נכונות השיקול המערכתי בפרשה זו. שר־הפנים, הממונה על המישטרה, פירסם גם הוא הודעה ברוח זו.

25 תיאור מפורט זה, שכל פרט ופרט בו ניתן להוכחה, חושף בעליל את אוסף השקרים של הח"כ אולמרט, ו„העולם הזה" חוזר וקובע שהוא שקרן, פחדן ומוג־לב, המנצל את החסינות הפרלמנטרית כדי להפעיל שיטות של העולם התחתון, — מעין פשע פרלמנטרי מאורגן. אני קורא לח"כ שוב לתבוע אותנו לדין על קביעה פומבית ומפורשת זו.

26 אפשר לצפות משקרן פאתולוגי כמו ח"כיון זה שיטשטש את עקבות שקריו הקודמים על־ידי גיבוב שקרים נוספים, אף הם בחסות החסינות. ואכן, השבוע שיגר אולמרט למערכת „העולם הזה" מיכתב בן ששה עמודים, מודפסים בצפיפות, שבו „שכח" את רוב שקריו הקודמים, שכבר התפוצצו, וגיבב שורה של שקרים חדשים. בעודו משתמט ומתחמק להגיש מישפט־דיבה נגד „העולם הזה", ובהמשיכו להתחבא מאחרי החסינות הפרלמנטרית שלו, הביע נכונות לעבור בדיקה בגלאי־אמת — אך רק כדי להוכיח שהוא „מאמין" למקורות־המידע שלו. זוהי, כמובן, בדיקה מגוחכת, שלא תוכיח דבר לגבי מהות השקרים.

27 עורכי „העולם הזה" חוזרים ומודיעים שהם מוכנים לעבור בדיקה בגלאי־אמת (פוליגראף), כדי לאמת את העובדות המובאות כאן.

הזמנה לשקרן

שער זה פורסם בשבוע שעבר, כדי לתת לח"כ אהוד אולמרט עילה מכובדת לתבוע אותנו לדין ולהוכיח את טענותיו כלפינו, תחת להסתתר מאחרי החסינות הפרלמנטרית. מאז הפירסום עברו שיבעה ימים. וח"כ אולמרט לא הגיש נגדנו תביעה. הוא ניסה לטשטש עובדה מכרעת זו, שמשמעותה מובנת לכל, על־ידי שיגור מיכתב־השמצה למערכת „המסביר" מדוע אינו רוצה להגיש תביעה. אנו חוזרים בזה וקובעים כי אהוד אולמרט הוא שקרן שפל ופחדן חסר־כבוד, ומחדשים את הזמנתנו לתבוע אותנו לדין.

שמות גדולים שכדאי לדעת

רק את הטוב ביותר!
זוהי מסורת האיכות שלנו.
זה שנים אנו מביאים לישראל את המוצרים הטובים ביותר בעולם: "ג'נרל אלקטריק" – ארה"ב – ועתה, אנו מרחיבים את המגוון ומביאים גם את הטובים ביותר באירופה: "גרם" ו"סנסי".
לכן, כדאי מאד לזכור: בקנותכם מוצרי חשמל לבית – חפשו את השם שלנו – "ג'נרל מהנדסים" בע"מ – רק כך תדעו שיש לכם עניין עם השמות הגדולים ביותר, רק כך תדעו שיש על מי לסמוך: באיכות, באחריות, בשרות.

GRAM–
תוצרת דנמרק, מבחר מקפיאים מהפכנית. בשיטת הקפאה בכל מדף ומדף. יחידת קירור נפרדת. דרגת הקפאה 18°c– עד 30°c–. עיצוב מרשים,
F.S. 175: נפח איחסון – 175 ליטר. לבחירה – חזית צבעונית. גובה – 106.5 ס"מ, עומק 58 ס"מ רוחב – 55 ס"מ.
F.S. 146: נפח איחסון – 145 ליטר. לבחירה – כולו בצבע זהב, או חזית צבעונית. גובה 86 ס"מ, רוחב – 60 ס"מ, עומק 58 ס"מ.
F.S. 100: נפח איחסון – 100 ליטר. לבחירה – חזית צבעונית. גובה – 71 ס"מ, רוחב 55 ס"מ, עומק 58 ס"מ.

SANCY
תוצרת אחד המפעלים הגדולים ורבי המוניטין באירופה!
מכונת כביסה "סנסי" 5 ק"ג כביסה, 18 תכניות כביסה: מהן 3 תכניות בין ד־6 תוכניות לכביסה עדינה. רגליים ניתנות להגבהה. גובה – 85 ס"מ, רוחב – 59.5 ס"מ, עומק – 55 ס"מ.
מדיח כלים "סנסי" – קבולת: 14 מערכות כלים. פנים המדיח כולו מפלדת אל־חלד. מרכך מים אוטומטי. מבחר תכניות: בין, השרייה, כלים עדינים, חימום צלחות – הכל בפיקוד טרמוסטטי. גובה 85 ס"מ, רוחב 60 ס"מ, עומק 60 ס"מ.

Sancy
GRAM

יבוא, אחריות ושרות:
ג'נרל מהנדסים בע"מ
נציגים בלעדיים משנת 1951 של
GENERAL ELECTRIC
אולמי תצוגה:
תל אביב, רח' אחד העם 11, טל. 53143
ירושלים, רח' הלל 24, טל. 227381

להשיג אצל הסוחרים המורשים: **אזור תל-אביב והמרכז:** סלון אלנבי 113, רח' אלנבי 113, ת"א; מ.ש.י., בן־יהודה 3, ת"א; סלון להיט רח' אבן גבירול 20, ת"א; מ. פרידמן, רח' גורדון 39, ת"א; שיטה בע"מ, רח' הגליל 1 ת"א; חשמל שירני, החשמונאים 105, ת"א; כל בו ליפשיץ, רח' בלפור 33, בת־ים; סלון פאר, רוטשילד 32, בת־ים; כל־אלקטריק, סוקולוב 75, חולון; לבל, שד' ירושלים 24, יפו; הרצל ברוך, רח' רזיאל 11, יפו; סלון שביט, רח' כצנלסון 145, גבעתיים; סלון שביט, רח' ביאליק 30, ר"ג; סנסור, רח' ז'בוטינסקי 91, רמת־גן; סלון בן־עמי, רח' חובבי ציון 29, פתח־תקוה; הגל ה־120, ההגנה 16, פתח־תקוה; מאיר, רח' רבי עקיבא 41, בני ברק; ברנפלד, רח' רוטשילד 39, ראשל"צ; פינקלשטיין, רח' ויצמן 27 נס ציונה; החשמל כהן, מרכז מסחרי ד' חנות 24, אשדוד. סנסור, רח' סוקולוב 70, רמת השרון; סלון אפי, רח' אחוזה 109, רעננה; רן אלקטרוניקה, בורוכוב 5, רעננה; שטראוס אברהם, סוקולוב 18, הרצליה; רדיו T.V., סוקולוב 53, הרצליה; הגל ה־120, סוקולוב 11, הרצליה; סלון צמרת, שד' בנימין 18, נתניה; סלון קסם, רח' הרצל 30, נתניה; פריד ולטר, רח' שטמפר 3, נתניה; מטבחי רגבה, רח' שמואל הנציב 12, נתניה; רדיו הכט, רח' רוטשילד 38, חדרה. **אזור חיפה והצפון:** טרקלין חשמל, רח' הנביאים 25, חיפה; עמית, שד' הנשיא 124, חיפה; פינת האושר, רח' ירושלים 5, עפולה; חיים קזז, רח' הגליל, טבריה; סרוג'י בישארה ויוסף, רח' פאולוס השישי 56, נצרת. **ירושלים:** סביטאני, רח' סלח א־דין; סיגמנט בע"מ, יפו 68; אחים לוי, רח' שלומציון המלכה 18. **באר-שבע:** קורמוטור, קרית יהודית 211/5, אזור התעשיה; צמרת; החלוץ 144.

אמנון זיכרוני (בתמונה עם ח"כ יוסי שריד), מדווח על ביקור „מישלחת היונים" בברית־המועצות

וודקה וציונות

21 בנובמבר. דיילת אירופלוט מודיעה לנו ברוסית ובאנגלית שאנו טסים בשמי ברית־המועצות. מתחתינו ארץ רחבת־ידיים. מדינה המשתרעת על פני מחצית אירופה ושליש אסיה, שישית מכדור־הארץ כולו. ברית־המועצות משתרעת מהים הבאלטי והים השחור עד האוקיינוס השקט, מאוקיינוס־הקרח הצפוני עד גבולות סין. דומני שזוהי היחידה המדינית הגדולה ביותר בעולם.

נוחתים באחד מנמלי־התעופה של מוסקבה. הסידורים בנמל מהירים למדי. ממתינים לנו מזכיר ועד־השלום הסובייטי והאחראית לקשרים בינלאומיים בוועד־השלום, החברה חודורובה.

אנו מוכנסים לאולם הוי־איי־פי, ונערכת לכבודנו קבלת־פנים. חודורובה מתנצלת על איחור המתורגמן, ופורשת באנגלית את תוכנית ביקורנו. מבקשת הערות והצעות.

אחדים מאיתנו מעלים מישאלות מיוחדות. אני מבקש להיפגש עם מישפטנים סובייטיים. חודורובה רושמת לעצמה את מישאלתי, ומבטיחה שהעניין יוסדר.

בינתיים מגיע המתורגמן, לובה, ומתנשק עם תופיק טובי ועוזי בורשטיין ולוחץ את ידי כולנו. עוזי מספר לי כי לובה התגורר לפני למעלה מ־20 שנה בישראל, חזר לברית־המועצות, והוא עובד במוסקבה כעיתונאי וכפרשן. לובה חוזר בעברית על לוח־הפגישות העמוס.

המארחים מדגישים שקבעו סידורי־כשרות־ונסיעה מיוחדים לאברהם מלמד, הדתי שבחבורה. לובה רואה שאני מזלזל במיקצת בקור הסובייטי ומפציר בי ללבוש את מעיל הפרווה שלי, להתעטף בצעיף ולחבוש כובע. „חבל שתתקרר," הוא מזהיר בדאגה.

לרשותנו צמודות כמה מכוניות, ואני מזמין את לובה להיכנס למכוניתי. אני צמא להסברים, ולובה מנדב אותם בשפע. מרחוק מתגלים מעין מגרדי־שחקים, כשמעליהם מזדקרים מיגדלים מחודדים. סטאלין — מסביר לובה — בנה מיספר מגדלים כאלה, ואחד מהם הוא מלון אוקראינה, המלון שבו נתאכסן.

הכבישים הם רחבי־ידיים, והתנועה זורמת ללא הרף, אולי בגלל מיעוט יחסי של מכוניות.

אני סוקר את גושי־הבטון העצומים. הם ממוקמים בזוויות שונות, על־מנת להחליש את רעש הכרך. המיבנים מכוערים. חסרה השראה ארכיטקטונית. המון בטון, כימעט כמו אצלנו, אבל גדול יותר ומכוער פי כמה. המיגדלים המבצבצים מדי פעם ואוקיינוס הבטון חוזרים ומזכירים כי מדובר בכרך עצום — למעלה משמונה מיליון תושבים.

דגים לח"כ מלמד

לפני שיצאנו לברית־המועצות השבתי לשאלתו של עיתונאי זר, כי אני רוצה לראות ולהתרשם באופן בלתי־אמצעי. בזמן מילחמת־העולם השניה הייתי ילד רך. בניגוד לישראלים מבוגרים יותר, הצבא האדום אינו מעורר אצלי אסוציאציות של רחשי־תודה. כחניך אסכולות מערביות ועיתונות מערבית בתקופת המילחמה הקרה, אני מרגיש כי אני חדור דיעות קדומות אנטי־סובייטיות. ספרי־המתח והסרטים ציירו בעיני בני דורי את הרוסים כאוייבים מסוכנים. עלי להשתחרר מדיעותי הקדומות ולשמור על איזון נכון.

מלון אוקראינה. גם כאן קבלת־פנים. אני רואה בין מקבלי־הפנים את רות לוביץ', קומוניסטית ותיקה, אשה מעשית ומלאת־חן. תופיק מסביר שהיא בעצם השגרירה של רק"ח בברית־המועצות. רשמים למכביר, ואני מצטער שלא הצטיידתי ברשם־קול. אני רושם את רשמי מדי פעם בבלוק־מיכתבים, אבל רק מיקצת מהרשמים.

החדרים במלון גדולים. הריהוט כבד במיקצת. המפתח נמסר לאורחי המלון על־ידי שוערת הקומה, המסבירה לי שעלי לחזור ולהפקיד בידיה את המפתח עם צאתי מחדרי. המעלית מיושנת למדי, ואיטית להחריד.

לארוחת־הערב מצטרפים „חברים" נוספים. לובה שאל אם נתנגד לכך שהפניה אלינו תהיה בלשון „חברים", „טאבריישים", כמקובל בברית־המועצות, וכולנו מסכימים לכך ברצון.

אני משוחח עם יורי מיכאייב, המלווה הצמוד אלינו. אדם אינטליגנטי, עיתונאי, עובד אפ"ן, סוכנות־העיתונות הסובייטית המפיצה מאמרי־פרשנות, שלא בדומה לטא"ס, המעבירה ידיעות בילבד. השיחה היא פוליטית.

בינתיים — ארוחה רוסית ראשונה. אני מחפש את ה„ביצה הרוסית" הישראלית, אלא שזו עלתה כנראה לצמיתות לישראל, ונתאזרחה שם. המלצרים לובשים וסטים רקומים בסיגנון אוקראינה, ואנו אוכלים פיטריות כבושות, דגי־לאקס, פרוסות־בשר, שותים וודקה ובירה רוסיים. למלמד מגישים הרוסים דגים כשרים.

משוחחים על רמת־המחייה והמחירים. שכר־הדירה הוא נמוך ביותר. מתחשבים ברמת־ההכנסה; השכר הממוצע לעובד הוא כ־160 רובל לחודש, ושכר הדירה במוסקבה הוא כארבעה רובל לדירה בת שניים או שלושה חדרים. עם חשמל, הסקה מרכזית ושרות מעלית מגיעה החזקת דירת מגורים לכ־10 רובל לחודש, קצת יותר מ־6% של השכר הממוצע במשק. במישטר הסובייטי, שבו הזכויות צמודות לעבודה, עובדים לרוב שני בני־הזוג. כלומר: התשלום הוא כ־3% של השכר הממוצע למישפחה.

לתומי אני חושב שהארוחה הסתיימה. מסתבר שהמנה העיקרית טרם הוגשה: בשר עם תפוחי־אדמה. הוותיקים במוסקבה, תופיק ועוזי, הזהירו אותנו מראש: תקבלו כמויות עצומות של בשר, שלוש פעמים ביום.

יורי ולובה מאיצים בנו לסיים את הארוחה; מוזמנים לקירקס, ההצגה תתחיל קצת אחרי שבע, ובחוץ כבר חשוך. היום מחשיך בעונה זו של השנה ב־5 אחר־הצהריים, ואולי עוד קודם, והשחר — מספרים לנו — עולה רק אחרי 9 בבוקר.

הקרקס מרשים. הלוליינים מבצעים תרגילי אקרובטיקה עוצרי־נשימה. את ההופעה מלווה תיזמורת בת עשרות נגנים, המשמיעה שירי־עם רוסיים.

לפתע נדמה לנו כי חזרנו לימי תנועת־הנוער. המנגינות מוכרות ליוסי שריד ולי, שני הצברים שבמישלחת, כמנגינות ישראליות מובהקות, וכל אחד מאיתנו מפזם לעצמו את המילים העבריות המתאימות, שהולבשו על־ידי פיזמונאים ארצישראליים על הנעימות הרוסיות.

הסירובניקים הראשונים

השעה מאוחרת. המכוניות מחזירות אותנו לבית המלון. בחוץ ממתינים שני פעילי־עליה, עימם נדברנו להיפגש. נפרדים מתופיק טובי, עוזי בורשטיין והמלווים הסובייטיים, ומצטרפים לשניים, לפגישה עם סירובניקים ותיקים, חלקם צעירים בראשית שנות ה־30' שלהם, חלקם מבוגרים יותר.

הפגישה נרגשת. הם מספרים על בעיותיהם האישיות. כל אחד מאיתנו רושם לעצמו הערות. הבאנו להם תקליטים, לוחות־שנה, בולים, ממתקים, מחזיקי־מפתחות.

היושבים בחדר נפגשו לאחרונה עם הסנטורים האמריקאיים, שביקרו בברית־

אש תמיד בכיכר מרכזית במינסק, הצטלמו חברי־המישלחת כשהם חולקים כבוד לאנדרטה לזכר הקורבנות של המילחמה האנטי־נאצית. ליד המדריכה הסובייטית (מימין) עומדים ח"כ תופיק טובי, ח"כ נפתלי פדר, אמנון זיכרוני, דורית ויוסי שריד, מלווה סובייטי וחבר־כנסת אברהם מלמד, שהמארחים הסובייטיים דאגו לו לסידורי כשרות מיוחדים.

(המשך מעמוד 27)
המועצות. לדבריהם, חל שינוי לטובה במדיניות הממשלה הסובייטית, המאפשרת ליותר יהודים לצאת מברית־המועצות. אבל קיים אצלם החשש כי המדיניות תשתנה לרעה.

מהו מיספר היהודים המבקשים לעלות? קשה להעריך. אילו היתה מדיניות ברורה וחיובית, היו ממדי העליה רבים יותר, אבל ביגלל החשש ממעיטים להגיש בקשות: חסרים קריטריונים אובייקטיביים. אין יודעים מדוע בעצם מסרבים. מצביעים על הגיחוך שבטענות בדבר ידיעת סודות־המדינה או סודות צבאיים כעילה לסירוב, כשמדובר בעצם בדברים גלויים, או באירועים שהתרחשו לפני שנים רבות. מה גם שלאחרים מאותם מקומות־עבודה ובעלי עיסוק דומה, נותנים לצאת.

מבקשי־העליה מתפטרים מעבודתם משום שאחרת אין כל סיכוי לקבל היתר־יציאה, וכשלא מוענק ההיתר הם נידונים להיות מחוסרי־עבודה. מהנדסים עובדים שרבים ומדענים בכירים עוסקים במתן שיעורים פרטיים. ההרגשה קשה למדי.

מתעוררת כמובן שאלת הנשירה. חלק ניכר מהעולים הפוטנציאליים מעדיף את ארצות־הברית על ישראל, לעיתים יותר ממחצית המהגרים. כיצד לנהוג?

מתעורר ויכוח חריף בינינו לבין אחדים מהסירובניקים, ובינם לבין עצמם. בשעת־לילה מאוחרת, או בעצם בשעת־בוקר מוקדמת, חוזרים למלון אוקראינה.

שלום סובייטי

22 בנובמבר.

פגישה רשמית ראשונה עם נציגי ועד־השלום הסובייטי. יושב־ראש הישיבה, החבר פיודורוב, מדען, חבר האקדמיה למדעים, סגן יושב־ראש ועד־השלום הסובייטי, חבר הסובייטי העליון ונשיאות הסובייט העליון (מוסד בכיר ביותר, המונה קצת למעלה משלושים חברים), חבר־מועמד לוועד המרכזי של המיפלגה (המוסד העליון בהיררכיה הסובייטית), גיבור ברית־המועצות — מציג את המארחים.

בין הנוכחים: אנשי־מדע בכירים, הנושאים בתפקידים שילטוניים ומיפלגתיים, מומחים לבעיות המיזרח התיכון, פרשנים, נציגי מכוני־מחקר. דומה שרוכזו כאן כימעט כל מעצבי מדיניותה של ברית־המועצות במיזרח־התיכון.

פיודורוב נושא דברי־ברכה, ומספר בקצרה על פעולות ועד־השלום הסובייטי, המעסיק למעלה מ־7000 עובדים בכל רחבי המדינה. בכל רפובליקה סובייטית ובכל עיר גדולה קיימים ועדי־שלום מקומיים, הפועלים במיסגרת ובכפיפות לוועד־השלום הסובייטי הכל ארצי. מילחמת־העולם השניה קרובה מדי, זוועותיה זכורות לכל, ותודעת־השלום מוקנית לציבור הסובייטי באמצעות ועדי־השלום. אזרחי ברית־המועצות תורמים כל שנה מיליוני רובלים לפעולות ועד־השלום.

מנתחים את המצב הפוליטי. הסובייטים מתנגדים להסכמי קאמפ־דייוויד. אין כל טעם בהם. הריפוי הוא סימפטומי בילבד, ועדיף, כמובן, ריפוי ראדיקלי. לטענתם אנו נאחזים בקאמפ־דייוויד, ובכך בעצם מרחיקים את השלום, ואם לא היה קאמפ־דייוויד, היתה נערכת ועידת־ז׳נבה, בנוכחות כל הצדדים בדבר, כולל הפלסטינים, ובמיסגרתה ניתן היה להגיע לשלום כולל, תוך מתן ערובות אמריקאיות וסובייטיות לביטחונה של ישראל.

כל אחד מאיתנו מציג את עמדתו. יוסי שריד, נפתלי פדר, אברהם מלמד ואני מחייבים את הסכמי קאמפ־דייוויד, ומסבירים כי שלום חלקי עדיף על מילחמה. תופיק טובי ועוזי בורשטיין תומכים בעמדה הסובייטית.

כולנו מסכימים לכינוסה של ועידת־ז׳נבה, ואין מחלוקת בינינו שכדי להגיע לפיתרון כולל יש לפתור את הבעייה הפלסטינית. יוסי שריד גורס שיש להעניק לפלסטינים את זכות ההגדרה העצמית בלבד, כדי שהם יקבעו את גורלם, ואילו אני מוסיף כי יש לתת להם באופן מפורש, נוסף על כך, את הזכות להקים מדינה עצמאית משלהם לצד ישראל, בגבולותיה מלפני מילחמת ששת־הימים.

אין מחלוקת בינינו, כי השלום המתגבש עתה הוא „פאקס אמריקנה", וכי ברית־המועצות לא תניח לארצות־הברית להשתלט לחלוטין על המרחב. מוטב, איפוא, ששתי מעצמות־העל תהיינה שותפות לסדר־השלום, כדי למנוע השתלבותנו בצד אחד הכוחות העולמיים, במאבק הגלובלי. המתיחות במרחב לא תשכך, כל עוד ייפגעו האינטרסים של אחד הכוחות.

אני מדגיש ששלום אמריקאי טוב יותר ממילחמה. מובן שעדיף להגיע לניטרליזציה של המרחב, וזה יוכל להעשות על דעת האמריקאים והסובייטים כאחד.

עולה שאלת חידוש היחסים הדיפלומטיים. לטענתנו לא היתה הצדקה אובייקטיבית לניתוקם, ואני מציין כי האמריקאים משפיעים משום שהם נמצאים בשטח, ואילו היו יחסים דיפלומטיים, יכלה ברית־המועצות לנהל דיאלוג בלתי־אמצעי עם ממשלת־ישראל.

„התנגשות חזיתית"

מתנהל ויכוח אידיאולוגי על הציונות. יוסי מגדיר את הציונות כתנועת־השיחרור הלאומי של העם היהודי, ופיודורוב מקשה: כיצד אתם רוצים שננהל דיאלוג עם תנועה המבקשת מאיתנו לשחרר את האזרחים היהודים שלנו למענה? אחרי הכל, בברית־המועצות חיים למעלה משלושה מיליון יהודים, ורק חלק זעיר מהם רוצה לחיות בישראל. מרביתם רואים עצמם כחלק אינטגרלי של החברה הסובייטית. אתם חפצים לשנות את האידיאולוגיה שלהם. קיימת התנגשות חזיתית בין האידיאולוגיה שלנו לבין האידיאולוגיה שלכם. החברה שלנו היא קולקטיבית, ומערכת־ההזדהויות בה נוגדת את שלכם. האם תתירו לנו לנהל תעמולה סובייטית בישראל, להעדפת האינטרסים הסובייטים על האינטרסים הישראלים?

אני מציע לדבר על הציונות כתנועה הלאומית של העם היהודי. אחרי הכל, ברית־המועצות אינה יכולה להתעלם מקיומן של תנועות לאומיות, ומדוע להפלות לרעה את התנועה הלאומית היהודית לעומת תנועות לאומיות אחרות?

אבל מדינת ישראל כבר קמה, מקשה אחד המומחים. היה מקום לקיומה של התנועה הלאומית היהודית בטרם קמה מדינת־ישראל, ופעילות ציונית במדינות זרות לאחר הקמת המדינה היא בגדר התערבות זרה באינטרסים של מדינות אחרות.

אין טעם בהמשך הוויכוח הזה. אנחנו מציעים להעדיף את הפרגמאטיזם הפוליטי על הוויכוח האידיאולוגי. להצעה זו מצטרף עוזי, השולל את עמדתה התקיפה של אחת המומחיות הסובייטיות: אחרי הכל, ברית־המועצות מקיימת יחסים תקינים וטובים בעידן הדטאנט עם מדינות אחרות, החלוקות עליה במישור האידיאולוגי.

הוויכוח נמשך בארוחת־צהריים חגיגית, הנערכת באחד מבתי־המלון המפוארים של מוסקבה. לארוחה ולוויכוח מצטרפים אחד מחברי נשיאות הסובייט העליון, שהוא גם נציג הרפובליקה האסקימוסית, וגם יו"ר איגוד המישפטנים הסובייטים. הוודקה הסובייטית, המוסקבסקיה והסטרליצ׳ניה, ערבה לחיכינו, אבל אינה משכיחה את חילוקי־הדיעות. אני מסביר לשכני לשולחן שקאמפ־דייוויד הוא עובדה מוגמרת, ובסופו של דבר, גם אם תתכנס ועידת־ז׳נבה, היא לא תבטל הסכמים קודמים.

אחרי הארוחה הדשנה, הכוללת גם מרק עם „פירושקי", אנו חוזרים למכוניותינו ונוסעים לבית ועד־השלום הסובייטי, הממוקם במרחק של כמאתיים מטרים מן הקרמלין. אני מפנה את תשומת־לב חברי לכך, שהוויכוח האידיאולוגי על הציונות מתנהל בסמוך כל־כך לקרמלין. המוני אנשים עוברים על ידינו, כולם לבושים כיאות. מרבית הגברים לובשים חליפות כהות, עונבים עניבות ואילו לבושן של הנשים שונה ורב־גווני. כולם מתעטפים במעילים חמים, וחובשים את כובעי־הפרווה הרוסיים.

מדוע מסרבים?

עולה לדיון שאלת יהודי ברית־המועצות.

לטענת הסובייטים, 98.5% מהמבקשים לעלות קיבלו היתרי־יציאה. גם אותם שסירבו להם בעבר, כדאי שיחדשו את בקשותיהם, כדי שהרשות המוסמכת תחזור ותבדוק את עניינם. מוסיף פיודורוב: „רק בשנה האחרונה החלטנו, בנשיאות הסובייט העליון, לאחר בדיקה מחודשת, להעניק ל־550 סירובניקים היתרי־יציאה. אני עצמי בודק מדי שבוע עשרות בקשות להיתרי־יציאה. המיון הוא ענייני. יש לנו חוקים, ואנחנו נוהגים לפיהם. חוקים קיימים בכל מדינות העולם, ואין זה מקובל להתערב בענייניה הפנימיים של מדינה זרה. ישנם סירובים, כשהיוצאים עלולים לגלות סודות־מדינה, או כשהם עלולים לזנוח את מישפחותיהם."

אני מקשה: „מדוע לא תפרסמו את הקריטריונים?" ופיודורוב משיב לי בחריפות־מה כי אין זה מענייננו, וכי כל מי שמסרבים לו, יודע מדוע.

השיחה נקטעת. אנו ממהרים לפגישה עם הממונה על העניינים הדתיים בכל רחבי ברית־המועצות. תופיק טובי נעדר מהפגישה. הממונה הוא בדרג של תת־שר. במהלך השיחה הסתבר לנו כי ברחבי ברית־המועצות קיימים עתה למעלה מ־100 בתי־כנסת, וכי במוסקבה והסביבה מצויים שלושה.

לדברי הממונה לא הועלו תביעות להקמת בתי־כנסת חדשים, ואילו היו מוגשות בקשות, היו השילטונות הסובייטים נעתרים להן. בתקופה האחרונה הוקמו ברחבי המדינה 300 בתי־תפילה, בעיקר לפרוטסטנטים, משום שהיו בקשות לכך.

נעשו סידורים מיוחדים לאספקת מצות וסידורי־תפילה. תת־השר מעיר כי הקרח ביחסים בין ישראל לברית־המועצות זז, וכי הפגישה כשלעצמה מעידה על־כך.

ממישרדו של תת־השר נוסעים לבית־הכנסת היהודי של מוסקבה. פגישה קצרה עם ראשי־הקהילה, בראשותו של הרב פישמן, ומשם שוב לבית ועד־השלום להמשך השיחות המדיניות.

שתיקה כהסכמה

נתווספו אחרים: יו"ר איגוד עורכי־הדין במוסקבה, מיזרחנים, אחד מחברי הסובייט העליון, והסופר היהודי אהרון ורגליס.

פיודורוב תוקף את העיתונות המערבית, המטיפה לשינאת ברית־המועצות, ובקשר לוועידת־ז׳נבה הוא חוזר ומעיר, כי ברית־המועצות מכירה, כמובן, בזכות קיומה של ישראל ומוכנה לערוב לקיומה.

אני שואל את המומחה הסובייטי, היושב לימיני, אם השתתפות ישראל בוועידת־ז׳נבה תביא לחידוש היחסים הדיפלומטיים. שתיקתו מתפרשת על־ידי כהסכמה, ואני מעיר לו על כך. המומחה מגיב בחיוך רחב.

לקראת סיום הפגישה מוסכם על דעת כולנו לחזור ולהיפגש לאחר שנשוב למוסקבה מסיורנו ברחבי המדינה, כדי שנוכל להעלות את רשמינו.

אין זמן לנשום. אנו יוצאים למלון אוקראינה לארוחת־ערב, ולאחר מכן להצגת תיאטרון.

בחצות אנחנו יוצאים ברכבת בנסיעת לילה ללנינגרד, כשכל שניים מאיתנו מקבלים תא־שינה במחלקה הראשונה של הרכבת. יורי מיכאייב שותפי לתא, ואני ממשיכים בוויכוח הפוליטי כימעט עד אור הבוקר — על דיעות של"י, העולם הזה ובעיקר המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני, שהמצע שלה שימש בסיס לוויכוח.

23 בנובמבר.

לנינגרד, העיר שהוקמה בראשית המאה ה־18 על־ידי פיוטר הגדול, השוכנת על גדות הים הבאלטי לנוכח מיפרץ פינלאנד. עיר יפהפיה. עיר שנתפרסמה בעולם כולו בזכות גבורתה מול פני הפולש הנאצי. בעבר היתה ידועה לנינגרד כחלון הרוסי הפתוח כלפי אירופה. הרחובות רחבים, ומורגש כי מחשבה רבה הושקעה בתיכנון הכרך. בתים בסיגנון עתיק ומודרני משמשים בערבוביה, והכל בטעם רב.

לנינגרד נחשבת כעיר השניה בגודלה ובחשיבותה בברית־המועצות. מיספר תושביה הוא כ־3.5 מיליון. בחלקה בנויה לנינגרד על גבי עשרות איים קטנים, כשאת חלקי־העיר השונים מחברים מאות גשרים.

להשפיע על אש"ף

השיחה עם אנשי ועד־השלום בלנינגרד דומה לשיחה במוסקבה.

המשתתפים בשיחה הם אנשים בולטים בציבור הסובייטי. סופרים, עיתונאים, אנשי־מדע, פרופסורים באוניברסיטות, מישפטנים.

בעת השיחה אני מציע לסובייטים להפעיל את השפעתם על אש"ף, לשינוי עמדותיו במיסמכיו הפורמליים, כדי להקל על מחנה־השלום בישראל לשכנע את הציבור הישראלי כי ניתן להגיע להסדר גם עם אש"ף.

המארחים מרבים לספר על קורבנות המאבק בנאציזם. טראומת המילחמה היא ממשית בברית־המועצות, ואני מתרשם מן המאמץ הרב המושקע בנושא השלום. כל אחד — האיש ברחוב, שוערת הקומה בבית־המלון והעסקן — מדברים על הצורך לקדם את עניין השלום.

הסובייטים גאים מאד בבלט שלהם, ויש הצדקה מלאה לגאוותם. בתיאטרון קירוב, אנו צופים בערב בהצגת בלט מרשימה, דון קישוט. עשרות משתתפים, תיפאורה מודרנית. תיזמורת רבת־משתתפים. מורגש המאמץ הרב שמשקיעה המדינה בפיתוח החיים התרבותיים. בעיני הלנינגרדים, תיאטרון קירוב עולה על הבולשוי של מוסקבה.

בערב, לאחר ההצגה, עם שובנו לבית־המלון, שוב פגישה עם פעילי־עליה יהודיים, גם הפעם בבית פרטי.

(המשך יבוא)

זיכרוני ומלמד בלנינגראד
„יש לנו חוקים, ואנו נוהגים על פיהם!"

במדינה

(המשך מעמוד 24)

משל שני: התעקשותו של בגין על סעיף 6 באמנה המוצעת, הקובע כי האמנה הישראלית־מצרית מבטלת כל התחייבות קודמת של מצריים באמנה אחרת. מסביר דינשטיין: אין לכך כל ממש. על פי החוק הבינלאומי, אין אמנה אחת מבטלת את השנייה, ושתיהן שוות־מעמד. במיקרה של סתירה, יכולה מצריים לבחור באיזו התחייבות לעמוד, והצד הנפגע יכול לבטל את החוזה או לתבוע פיצויים.

הלכה זו מובנת מאליה. שהרי אילו יכלה מצריים לבטל באורח חד־צדדי את התחייבויותיה על פי אמנות קודמות, למשל עם סעודיה — הרי תוכל מחר, על פי ההיגיון, לחתום על אמנה חדשה עם סוריה, שתבטל את התחייבויותיה כלפי ישראל.

„מלל ליגאליסטי". מכאן הערתו הלגלגנית של דינשטיין: „מעולם לא דשו יושבי־קרנות בישראל בתכיפות כזאת בסוגיות בעלות אופי מישפטי כה מובהק. דא עקא, שמאחרי המלל הליגאליסטי מסתתר מעט מאד תוכן ליגאלי... עמדת ישראל מעוררת תמיהה, אם לא גיחוך..."

תוך כדי כך מעמיד דינשטיין רוזן מול רוזן: לעומת מאיר רוזן, היועץ המישפטי של המישלחת, הוא מעמיד את שבתאי רוזן, מוותיקי מישרד־החוץ. שני הרוזנים, כמו דינשטיין עצמו, הם מומחים לחוק הבינלאומי — ונראה כי דינשטיין שולל את מומחיותו של הצעיר לעומת זו של הזקן.

אך המישקל העיקרי של דברי הפרופסור למישפטים הוא דווקא מעבר לתחום המישפט. כמו כל מומחה אמיתי למישפט, הוא רואה את מיגבלותיו. אין המישפט יכול לקבוע עובדות פוליטיות, אלא רק לנסח אותן. ואילו מנחם בגין, שאינו מישפטן אמיתי, מאמין כי בכוחם של סעיפים לשנות עובדות־יסוד פוליטיות, כמו אינטרסים ומאזן כוחות.

סיכם יורם דינשטיין את מאמרו בהארץ שגרם לזעזוע בצמרת המימסד המדיני והמישפטי כאחד: „נוסחות מישפטיות מפולפלות מציינות את שלביו השונים של המשא־והמתן, יותר מאשר תיכנון מדיני ומחשבה לטווח ארוך."

בכך חזר המישפטן כימעט מילולית על טענה שהושמעה שוב ושוב בפי הלא־מישפטן בה"א הידיעה במישלחת המשא־והמתן: עזר וייצמן, שקרא: „אם השלום יחזיק מעמד במציאות, לא יהיה חשוב מה כתוב בחוזה. אם השלום לא יחזיק מעמד, החוזה לא יעזור!"

דרכי אדם

רוצים להשתגע

שתי תאומות זהות הדהימו את שוער בית־המישפט במעשה־קונדס

שוער בית־המישפט המופתע שיפשף את עיניו בחוסר אימון — רק לפני דקות ספורות ביקשה ממנו הנערה זהובת־השיער שיניח לה להיכנס. משביקש ממנה לפתוח את התיק הגדול שנשאה, ברחה אל דוכן־העיתונים שבחוץ. והנה, בהפנותו את ראשו לעבר אולם־הכניסה ראה את הצעירה כחולת־העיניים מגחכת לעומתו בשובבות, מבפנים. כשרצה לקרוא לשוטר, הגיחה שוב אותה צעירה וקראה לעומתו: „אחד בדצמבר, אנחנו תאומות אתה לא רואה?"

אין זאת הפעם הראשונה שסיגל וורד גורדון מעוללות מעשי־קונדס. עוד בהיותן ילדות התחילו התאומות, בנות ה־14, להשתמש בדמיון המפתיע שביניהן כדי לשגע חברים מכרים וסתם אנשים.

לבית־המישפט הגיעו השתיים עם זוג חברים שהכירו במסיבה בפתח־תיקווה, מקום מגוריהן. הידידים בני ה־16, שהם אורחים קבועים באולמות בית־המישפט בתל־אביב הזמינו את השתיים לסיור במקום. „הן אוהבות אופנועים." סיפר יובל קרמר מבית־ספר עמל טכנאים והנדסאים בפתח־תיקווה. „הן נדלקו על האופנועים שלנו והסכימו לבוא."

הארבעה נכנסו ויצאו מהאולמות השונים, וירדו אל הקפיטריה לשתות מיץ.

(המשך בעמוד 36)

אוסלא

מנחם בגין לא הבחין בכך, כנראה. אבל הוא העמיד את עצמו, ואת המדינה כולה, במצב מביך ביותר.

אילו היה זה עניין אישי בילבד, יכול היה בגין לנהוג כאוות־נפשו. ליבו יוצא לטכסים, לקבלות־פנים רישמיות ולכיבודים בינלאומיים. אחרי שבילה שנים ארוכות במחתרת, ושהה לאחר מכן במשך 29 שנים באופוזיציה, הרחק מכיבודי השילטון, מובנת חולשה אנושית זו בהחלט.

אך למן הרגע שבו הוענק לו חצי פרס־נובל לשלום, טען בגין בכל הזדמנות שאין זה פרס אישי, אלא פרס למדינה ולעם־ישראל כולו. אם כן, כל הקשור בפרס, נוגע לציבור כולו.

מדינת־ישראל כולה נמצאה, על כן, במרכזה של קומדיה מביכה, שתגיע לשיאה ביום הראשון הבא באוסלו.

מלכתחילה היה ברור כי פרס־נובל אמנם חולק שווה־בשווה בין שניים, אולם החצי הישראלי לא בא אלא להשלים את החצי הראשון והעיקרי — המצרי.

קיים קונסנזוס עולמי על כך שאנוור אל־סאדאת ראוי לפרס־נובל לשלום. ביקורו ההיסטורי בירושלים, בירתה של מדינה אוייבת, היה מעשה חסר־תקדים. אל־סאדאת העמיד את עצמו, בודד ונועז, מול הדיעות הקדומות והאמונות הלוהטות של העולם הערבי כולו, ושינה את נתיב ההיסטוריה. הוא סיכן את חייו, את עתידו ואת שילטונו.

בכל זאת החליטו בעלי־ההחלטה באוסלו לחלק את הפרס לשניים — אם מתוך הערכה להחלטות הקשות שקיבל בגין, אם כדי להימנע ממחווה שיכלה להתפרש כאנטי־ישראלית, אם כדי לעודד את בגין להשלים את מלאכת־השלום, אם כדי ליצור מעמד היסטורי סימלי שבו יעמדו שני המנהיגים זה בצד זה.

כל השיקולים האלה לא ביטלו את העובדה כי בגין נועד להיות במעמד זה, לכל היותר, מעין „שני בין שווים". החתן העיקרי היה צריך להיות אל־סאדאת.

הודעתו של נשיא מצריים כי לא יבוא לטכס, שינתה את המצב מן הקצה אל הקצה. היא רוקנה את המעמד מתוכנו.

אין ספק כי היו לו, לאל־סאדאת, שיקולים מדיניים נכבדים להחלטה זו. השלום לא נחתם, והשבוע הוא נראה רחוק למדי. לא רק המצרים, אלא גם האמריקאים משוכנעים כי האשמה העיקרית בכך היא ממשלת־ישראל, שחבריה נוהגים באיוולת ובחוסר־אחריות (ראה במדינה). אותה שעה גובר לחץ העולם הערבי על מצריים, ומחליש עוד יותר את מעמדה.

במצב כזה לא היה לאל־סאדאת כל עניין להעמיד את עצמו לצד בגין, בטכס בינלאומי זוהר, כאילו כבר נחתם השלום, וכאילו כבר הושגה נורמליזציה שלמה בין שתי המדינות. אותה נורמליזציה צריכה לבוא, על פי ההסכם, אחרי החתימה ואחרי הנסיגה — ובוודאי אי־אפשר היה לתבוע אותה לפני החתימה.

אך יתכן מאד כי לצד שיקולים עניינים אלה, היו לאל־סאדאת גם מניעים אנושיים. מאחרי המעטה החיצוני של שליטה עצמית מוחלטת, האופייני לו, רתח אל־סאדאת מזעם.

הוא לא הסתיר מעולם כי הוא שואף לחתימת ההסכם ב־19 בנובמבר, יום־השנה הראשון לנחיתתו בלוד. הוא גם קבע מיסגרת דרמתית לאירוע: במינזר סנטה־קאתרינה, ליד הר־סיני (האמיתי או המדומה), המקודש לשלוש הדתות. כך ביקש לקבל אישור לחשיבותו ההיסטורית של מעשהו הראשוני, ולהפנות אל עצמו את זרקורי ההערצה העולמית.

שאיפה זו היתה אנושית ומוצדקת, וכדאי היה לישראל לעשות את הכל כדי לספק אותה. הדבר לא נעשה — אם מתוך חוסר־הבנה, אם מתוך התקף של דווקאיות יהודית. אחרי שבגין קילקל את המעמד שהיה כה יקר לאל־סאדאת, מקלקל עתה אל־סאדאת את המעמד שהוא כה יקר לבגין.

מישלחת מנופחת

איך היה נאה לנהוג במצב שנוצר?

הופעתו של בגין לבדו באוסלו גובלת, בעיני רבים, בגיחוך. יש הרואים בכך ניסיון של בגין להפקיע לעצמו את פירות מעשהו הגדול של אל־סאדאת. יש הרואים בכך דוגמה של חוסר־רגישות. הביקורת על כך כבר נשמעת, בפה מלא ובכתב, בסקנדינוויה, ומתפשטת ברחבי העולם. יש להניח כי בשבוע הבא, בעת הטכס ואחריו, תגבר ביקורת זו, ותתמקד במחדל הישראלי, שלא איפשר את חתימת ההסכם עד כה.

כל המבוכה הזאת היתה נמנעת, אילו הלך בגין — ברצון או באי־רצון — בדרכו של אל־סאדאת, והיה שולח לאוסלו מישלחת קטנה, בראשות שר. ייגאל ידין בוודאי היה עט על המציאה בשימחה ובששון.

בגין לא קיבל גישה זו. הוא החליט שלא יניח לאל־סאדאת לקלקל לו את שימחתו. כאשר העז עזר וייצמן להשמיע בישיבת הממשלה ספק לגבי תבונת המעשה, הושתק במהרה על־ידי השרים האחרים. אלה הבינו כי ליבו של בגין בטכס זה, מיהרו להתרפס לפניו ולהחניף לו, כדרכם של אנשי־חצר.

אולם בגין לא הסתפק בהחלטה המביכה. כאילו היה מנוי וגמור עימו להגביר את המבוכה ככל האפשר, הוסיף חטא על פשע בכך שהקיף את עצמו במישלחת מנופחת ויקרה.

גם אם לא יכול היה בגין להתגבר הפעם על יצר ההדר שלו והחליט על הופעת־יחיד בטכס חלוקת הפרס באוסלו, הוא יכול היה לעשות זאת בצינעה, באיפוק ובענווה, כיאה לראש מדינה הנתונה במצוקה כלכלית קשה וקורסת תחת עומס האינפלציה. הופעה בלוויית חוג מצומצם של מקורבים, בני־מישפחה ושומרי־ראש, היתה לא רק חוסכת מכספי המדינה אלא גם הולמת את תדמיתה.

תחת זאת בחר מנחם בגין להפוך את מעמד אוסלו לחגיגה המונית. בעזרת יועציו הורכבה פמליית מלווים ענקית המזכירה את פמליות שליטי נסיכויות־הנפט. לא פחות משלושים מלווים וכארבעים עיתונאים יתלוו אל מנחם בגין לטכס באוסלו.

בין אורחיו של ראש־הממשלה בטכס יכללו, מלבד יועציו תת־אלוף אפרים פורן, המזכיר יחיאל קדישאי, יועץ־העיתונות דן פתיר והיועץ לענייני־עיתונות גרמנית, ראובן הכט, גם אשתו, בתו, חתנו ואחותו. בין אורחיו האישיים יהיו נשיא המדינה לשעבר אפרים קציר, יו"ר התנועה הציונית אריה דולצ'ין, זקן חברי־הכנסת זרח ורהפטיג, אסירת־ציון סילביה זלמנסון ועוד ידידים אישיים כמו מאיר הלוי ונתן סילבר עם רעיותיהם.

הפסטיבל עלול להפוך להצגה הגדולה בתבל עם הצטרפותם של מנהיגים יהודים מרחבי העולם לפמליה, כמו המולטימיליונר ניסים גאון, מציל קרן תל־חי, נשיא הבונדס סם רוטברג, יו"ר ועידת הנשיאים טד מאן, יו"ר ועד הקהילות בצרפת אלן רוטשילד, יו"ר קהילות אנגליה הלורד פישר, יו"ר הסוכנות היהודית בארצות־הברית מקס פישר, הרב אלכסנדר שינדלר, יו"ר המגבית אברהם פילץ, ועוד ראשי קהילות יהודיות אחרות.

בתגובה על דברי הביקורת שהוטחו כלפי המישלחת המנופחת וכלפי בחירת הפמליה והביזבוז הכרוך במסעה, ניסו דוברי ראש־הממשלה להתגונן ולטעון, כי כל אורחיו של בגין, להוציא בודדים, יממנו מכיסם את טיסתם לאוסלו ושהייתם שם.

טענה זו אינה עומדת במיבחן. שכן, בגין אינו טס לאוסלו בטיסה מיסחרית של חברת־תעופה, שכל מי שמוזמן להצטרף אליה יכול לרכוש כרטיס בכספו. כולם יטוסו יחד במטוס צבאי של חיל־האוויר שהועמד לצורך הפסטיבל. מאחר וכולם כלולים במישלחת הרשמית הם יאורחו באוסלו על חשבון ועדת פרס נובל וממשלת נורבגיה.

העובדה שאת הטון בפמליית בגין יתנו הפעם גבירים עתירי־ממון ומנהלי מגביות ומילוות למיניהן, ושנעדרים ממנה לחלוטין אישי־רוח ומדיניות, עלולה להטביע על המישלחת כולה את התווית של מישלחת שנור.

התבלטותם של אילי־ממון יהודיים בטכס עלולה לעורר ביקורת כאילו המענק הכספי חשוב יותר מאשר המשמעות הסימלית של הפרס וכי אין מדובר כאן אלא בעוד חגיגת שנוררים של המגבית.

הסיגנון עושה את האדם. הוא עושה גם את ראש־הממשלה. ואם התכוון מנחם בגין לקבל את הפרס עבור עם ישראל כולו ובשמו, הרי בסיגנון שהוא עושה זאת הוא אינו מוסיף לו כבוד.

רחל היא ממוצא נפא

פנים ח

הדוגמנית רחלי, שהתגלתה כיפהפיה עוד בגיל צעיר, התפתתה פעמים אחדות להיות דוגמנית מקומית באילת, אולם „תמיד ידעתי שדוגמנית זה לא מיקצוע רציני."

הספורטאית מאז שהחלה לעבוד כקריינית שידורי הספורט בטלוויזיה, החלה רחלי להתעניין בספורט, „כדי לדעת על מה אני מדברת," אחד ממיקצועות הספורט האהובים עליה במייוחד הוא מישחק הטניס: „שם כולם נקיים ויפים כל־כך."

כשעזתה בשבוע שעבר רחל („רח־לי") חיים לאוטובוס, קרא לעברה ילד שישב בו: „אמא, הנה הבחורה מהטל־וויזיה." למרות עור פניה הכהה, הסמיקה רחלי. יום קודם לכן, ערכה את הופעת הבכורה שלה כקריינית הספורט, בתוכנית הספורט לילדים, וכבר מזהים אותה.

רחלי רגילה שפונים אליה ברחוב. בדרך־כלל אלה הם גברים צעירים שבראותם נערה יפה, מנסים מזלם. הפניה השכיחה היא: „תגידי לי את יפנית?" רחלי עונה „לא" קצר וממשיכה בדרכה. „אם מישהו היה פונה אליה ושואל אותה אם היא נפאלית, או טיבטית או תימניה, היתה לו הרבה יותר הצלחה אצלה," טוענת אמה של רחלי, רבקה חיים, „אבל העניין הזה עם יפאן מרגיז אותה כל פעם מחדש."

רחלי המאיימת להיות הכוכבת מיספר אחד של קרייניות הטלוויזיה בארץ, נולדה אומנם בהודו, אך מוצאה מורכב ביותר. סבתה מצד אביה היתה נפאלית וסבה מצד האב היה יהודי תימני. סבתה מצד אמה היתה גם היא נפאלית, אך סבה מצד אמה היה טיבטי. השילוב של שלושה גזעים ושתי דתות, היהודית והבודהיסטית הוליד צעירה שהיא כיום בת 20, יפהפיה, פתוחה ונבונה.

במשך שנתיים היתה רחלי חברת להקת הנח"ל. חבריה ללהקה סברו כי היא היפה מכולן. היו כאלה שטענו כי יש לה גם קול משגע, אם כי אחרים אמרו שהיא כל־כך יפה, עד שכלל לא שמים לב לכך שאין לה קול בכלל. אולם להקת הנח"ל לא זכתה ביחסי ציבור טובים. אמרגנים לא שיחרו לפיתחה ולרחלי היה נדמה כי הקאריירה הבימתית שלה עומדת בפני סיום. בראיון בבמחנה נח"ל סיפרה אז רחלי: „אני יודעת שיש בלהקה כאלה ששרים יותר טוב ממני, אבל אני יודעת שיש גם כאלה ששרים פחות טוב. הצד החזק שלי, זה המישחק."

לא לעולם חוסן

אדם בעוד יום העצמאות ה־30 היה כישלון במרבית התחומים, היה זה

כוכב נולד יש בטלוויזיה הטוענים הטלוויזיה הישראלית. על המאמצים הכבירים שהשקיעה, עד שהגיעה ל להּ עם קרייניות ותיקות ממנה ועם „יפהפיות מיקצ

בהודו! לרחלי שישה אחים ואחיות וכל אחד מהם נולד בעיר אחרת, משום שהוריה הבודהיסטים של אמה של רחלי, רדפו אותה ואת אביה ולא הניחו להם. כאן נראית רחלי כילדה בת שלוש באחת הערים בהודו, במסע הנדודים של מישפחתה.

בתיכון באילת התגלתה רחלי כאחת הילדות היפות בעיר. היא הקדישה את זמנה כתלמידה וגם להופ־עות בתזמורת ריקודים ידועה עם אחיה.

בצה"ל מייד אחרי הטירונות הצטרפה רחלי ללה הנח"ל. היו חילוקי דעות לגבי כישרון ה רה שלה, אולם הכל הסכימו כי היא היפה בבנות הלה לאחר שיחרורה מהצבא לא שיחרו אמרגנים רבים על פית

־טיבטי־תימני, נולדה בהודו וגדלה באילת

דשות במסך

כי מעולם לא נראו פנים כה יפים על מסך
ולם רק רחלי וחבריה במחלקת הספורט יודעים
ופעה על מסך הטלוויזיה, ועל התחרות שהיתה
עיות" שאף הן רצו בתפקיד קריינית בטלוויזיה.

יומה הגדול של רחלי. במיסגרת הלהקה, הופיעה בערב הלהקות הצבאיות ששודר בטלוויזיה. התוכנית צולמה בבסיס ג׳וליס, ומפיק התכנית, אלכס גילעדי, שהוא גם האחראי על מחלקת הספורט בטלוויזיה, שם לב לחיילת הכובשת את המסך. הוא הורה להציב עליה מצלמה, מבלי שהיא תדע, כדי שיהיה לו קל אחר־כך לבחון את הופעתה מהבחינה המיקצועית־הטלוויזיונית.

אולם לא רק גילעדי שם לב לרחלי. אמרגנים רבים, שראו את הופעתה בטלוויזיה מיהרו לגלות את כתובתה ולנסות להחתימה על חוזים. רחלי, שבסמוך לתאריך זה השתחררה מהצבא, נאלצה לדחות את הצעותיו של איתן גפני להופיע כזמרת בתוכנית שאותה הוא מפיק, את הצעתו של גברי לוי, להופיע כרקדנית בלהקה אותה הוא מקים, את הצעת התיאטרון הקאמרי להופיע בהצגה מחסן הקרח בבימויו של היי קלוס. היא נענתה להצעה אחת, של האמרגן אברהם („פשנל") דשא, להחליף את ירדנה ארזי בשלישיית שוקולד מנטה מסטיק.

היא החלה בחזרות עם הלהקה. לפשנל הבטיחה: „אני יכולה להיות יותר טובה מירדנה ארזי, אך מרגיז אותי שעושים כל פעם השוואות." אחר־כך, כשהחליטה שאינה רוצה יותר בשוקולד מנטה מסטיק, הסבירה לפשנל: „כאן עובדים יותר מדי על החיצוניות. אני יודעת שאני יפה, אבל לא לעולם חוסן. חתמתי על החוזה משום שחשבתי שהלהקה תשנה את הסיגנון, שתהיה יותר מעמיקה, אבל זה לא נעשה."

פשנל, שהוא אמרגן ותיק הבין לליבה של רחלי ולא הכריח אותה להישאר בלהקה, למרות החוזה החתום שבידיו. רחלי שוחררה, ומאז פשנל נשאר אחד מידידיה הנאמנים ביותר, הממשיך לייעץ לה בכל אשר היא פונה.

התמדה ועקשנות

אז באה ההצעה של הטלוויזיה. לגבי רחלי היה זה ניסיון חדש אם כי קשה. מתוך עשרות מועמדות היא הגיעה, לאחר מיבחני־מסך רבים להיות אחת משלוש המועמדות: הקריינית הוותיקה שמירה אימבר, הדוגמנית הזוהרת עדנה רותם ורחלי. שמירה נפסלה מפני שנראתה על המסך מבוגרת מדי בשביל קהל הילדים חובבי־הספורט. עדנה, שאותה ואת שערה בלונדי, אהבה המצלמה, נפסלה בגלל קצב הדיבור האיטי וההססני שלה.

אולם גם אז, לא נפתחה הדלת עבור רחלי. מספר משה חובב, מי שהיה המאמן של רחלי כקריינית. „כאשר פגשתי אותה לראשונה נתתי לה לקרוא קטע קשה, ללא הכנה מוקדמת. מובן שהיא נכשלה. אמרתי לה: 'מותק שלי. את בחיים לא תהיי קריינית. אין לך כל סיכוי. ויצאתי מהחדר. חשבתי לעצמי, אם כאשר אני חוזר לחדר היא לא רק בוכה, אלא גם מתעקשת שהיא רוצה להיות קריינית, למרות מה שאמרתי לה, היא הצליחה. כשחזרתי לחדר היא אומנם בכתה וצעקה עלי: 'אבל אני כן אהיה קריינית, אני כן אהיה טובה'."

במשך שבועות ארוכים הקדיש לה חובב, בעזרת קריינים נוספים ממחלקת הספורט, שעות רבות של אימונים. התוצאה נראתה ביום השלישי בשבוע שעבר. בתוכנית הספורט הופיעה קריינית חדשה, אשר כבשה את לב הקהל. קריאתה היתה עדיין רחוקה מלהיות מושלמת, אולם הופעתה החיצונית, הנעימות שבה ויופיה הרב, הבטיחו כי גם על הקריינות הלא־מקצועית היא תתגבר. רחלי פתחה את התוכנית ונעלה אותה. קשה היה, שלא להבחין בהבדל העצום בין שתי ההופעות שלה. השנייה היתה הרבה יותר טובה, מיקצועית כימעט לחלוטין.

ההתמדה והעקשנות הן שהביאו בסופו של דבר, את רחלי למסך הקטן. מספרת אמה: „אצלנו במישפחה העקשנות וההתמדה הם דבר חשוב ביותר. אחרת לא היינו כאן, ולא היינו מישפחה בכלל. ההורים של בעלי, אברהם, נפגשו על גבול טיבט—הודו. האבא של בעלי היה יהודי והאמא שלו היתה בודהיסטית ממוצא נפאלי. זה לא הפריע לאהבה שלהם. חמתי התגיירה והם שמרו על בית דתי, כימעט אדוק.

„גם אצלי בבית היו בעיות. אני באה ממישפחה עשירה ומכובדת. אבא הוא מטיבט ואמא מנפאל ושניהם היו בודהיסטים. אחר־כך הם עברו להודו. אחיו של אבא היה גנרל בצבא הבריטי ועד היום יש בבומביי רחוב על שמו. אני פגשתי את אברהם, שהיה יהודי, בהודו. המישפחה שלי כמובן התנגדה שאני אתחתן איתו. ידענו שיהיו צרות, אבל לא ויתרנו. אני התגיירתי ומאז אני שומרת על בית דתי כשר. בגלל הרדיפות של המישפחה

(המשך בעמוד 32)

קליעה בול
רחלי לוקחת ברצינות רבה את עבודתה החדשה בטלוויזיה. היא לא רק לומדת את רזי המיקצוע, ועוסקת בכל עבודה שהיא יכולה להשיג במדיום החדש, אלא גם החלה להתעניין בענפי ספורט שונים, ביניהם מישחק הכדורסל, מפני שבינתיים היא קריינית ספורט בטלוויזיה הישראלית.

פנים חדשות במסך

(המשך מעמוד 31)
שלי היינו צריכים לברוח ממקום למקום. יש לי שיבעה ילדים, כל אחד מהם נולד במקום אחר בהודו.

בדרך הקשה

„בעלי היה בהודו סייס של סוסים. שם זה מיקצוע מכובד. אבל החלום הכי גדול שלו, ובגלל זה החלום הכי גדול שלי, היה תמיד לעלות לארץ־ישראל. ב־1962 עלינו לארץ והמקום הראשון ש־הגענו אליו, היה אילת. החלטנו להישאר בעיר הזאת, ומאז אנחנו כאן.״

כשהגיעה מישפחת חיים לאילת, שאלו אותם עובדי הקליטה מה היה מיקצוע האב והוא השיב: „ג׳וקי.״ לפי המושגים של עובדי הסוכנות, היה המקום הטיבעי ביותר לשלוח את אברהם חיים, לעבוד בו: גן החיות העירוני שהיה קיים אז באילת. אברהם החזיק מעמד בעבודתו זו בדיוק שבועיים. הוא לא הבין את הקשר בין רכיבה על סוסים וטיפול בהם, לבין גן החיות העלוב של אילת.

מאותו היום הפך אברהם למשגיח כש־רות בבתי־מלון באילת וכיום הוא עובד כמשגיח כשרות במלון נפטון בעיר. במלון זה החלה גם רחלי את הצעדים הראשונים שלה על הבמה. אחרי שהקימה עם אחיה תיזמורת ריקודים באילת, הציעו לה בעלי המלון, להופיע במועדון הלילה שלהם,

רחל בלהקה הצבאית*
להזיז את הישבן ולנענע

עוד כשהיתה תלמידת תיכון. התיירים ה־סקנדינאבים הממלאים מדי לילה את מו־עדון הלילה של המלון לא נתנו לה לרדת מהבמה. כימעט בכל לילה היה אחד מהם מציג עצמו כאמרגן שבדי או נורבגי, ומציע לה חוזה שמן להופעות באירופה. „רחלי אף פעם לא הסכימה. היא קודם רצתה לגמור ללמוד, ואחר־כך לשרת ב־צבא.״

גם עתה, אחרי שהתגשם החלום האחרון שלה, להיות קריינית טלוויזיה, אין רחלי מסתפקת בכך. בינתיים היא מופיעה בטל־וויזיה רק אחת לשבוע, אולם בשאר הזמן היא נמצאת בבניין ועוסקת בעבודות שו־נות החל מעזרה בהפקת שידורי ספורט ועד לעבודה פקידותית. לחבריה במחלקת הספורט, ששאלו אותה לפשר שקידתה היא משיבה: „עד היום לא התעסקתי בספורט ולא ידעתי מה זה טלוויזיה. אני מוכרחה ללמוד את שני הנושאים בדרך הקשה. לעשות את הכל כדי להכיר את הכל. רק כך, אוכל להיות קריינית ספורט טובה באמת.״

* עם ענת, בתו של חיים טופול.

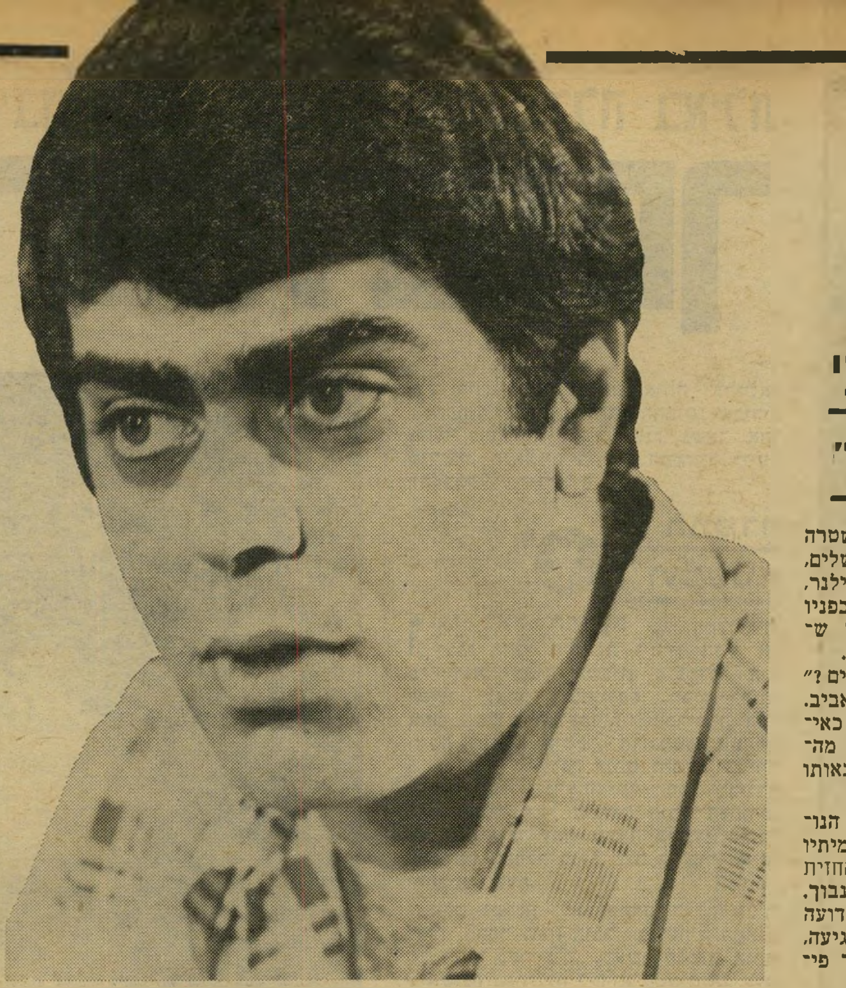

המישטרה: „נער זיהה אותו במקום הרצח!״

מזכיר הח״כ: „אני מוזמן על הכוונת!״

ימים לפני שנקשו חוקרי־המישטרה על דלת דירתו של מני כהן בירושלים, נאלץ מנהיג רק״ח, ח״כ מאיר וילנר, לענות על שאלות קשות שהוטחו בפניו על־ידי צעירי מיפלגתו, בכנס סגור ש־נערך במועדון המיפלגה בתל־אביב.

„מה הולך אצל הפנתרים השחורים?״ שאל סטודנט מאוניברסיטת תל־אביב. „ומה מקור הסיפור שהופץ בעיתונות, כאי־לו עומד ח״כ צ׳רלי ביטון לפרוש מה־חזית?״ היקשתה חברה צעירה באותו נושא.

ח״כ וילנר, שערב הבחירות לכנסת הנו־כחית, באפריל 1977, חגג עם עמיתיו בצמרת רק״ח את דבר הקמתה של החזית הדימוקרטית לשלום ולשיוויון, היה נבוך. זה עתה פירסמה הנהלת החזית, הידועה בשמה המקוצר, חד״ש, הודעה מרגיעה, הדוחה את השמועות והרינונים בדבר פי־

תעלומת המזכיר של צ׳רלי ביטון

לוג צפוי ופרישה אפשרית של ח״כ ביטון. אך בין הודעות מיפלגתיות לבין האמת לאמיתה יש לעתים פער מסויים. הודה וילנר באוזני משתתפי הכנס הסגור: „הו־דעה מטעמנו אומנם נתפרסמה, אך ענייני החזית יגעים. ח״כ ביטון לא פרש, אך ידוע לנו כי הוא, ביחד עם מזכירו מני כהן, דנו עם מזכיר הכנסת על אפשרות של פרישה.״

וילנר הוסיף כי הפנתרים איכזבו את שותפיהם בחד״ש. „הם קיבלו מאיתנו כל סיוע אפשרי,״ אמר, „אך תוצאות אין.״ גילויי־הלב יוצא־הדופן של המנהיג הקו־מוניסטי דיכדך את שומעיו. אחת המשת־תתפות בכנס שלפה ממחטה ומיהרה למ־חות את דמעותיה. שקט השתרר באולם.

החיסול היפואי

כעבור יממה הופר השקט בחד״ש. דבר מעצרו של מני כהן נפל על פעילי החזית הדימוקרטית כפצצה מהממת. הקומוניסטים, שהם השותפים הבכירים ב־חדש, מורגלים אומנם במעצרים, אך לא מהסוג שבו הסתבך חברם כהן. „מעצרים על רקע פוליטי הם לחם חוקנו,״ הסביר פעיל רק״ח מתל־אביב, „אך מעולם לא נקשרנו לפרשה שבה מדובר בחיסול חש־בונות בעולם התחתון ובסחר בסמים. זה כבר יותר מדי בשבילנו!״

ומה שהטריד את הקומוניסטים במיוחד היתה הגירסה שהופצה בכל אמצעי־התיק־שורת, שלפיה חשוד מני במעורבות ברצח של „בני מיעוטים״, כלומר: ערבים. שהרי אם יש דבר עליו גאים אנשי רק״ח יותר מכל, זהו שיתוף־הפעולה שבין יהודים ל־ערבים השורר בשורותיהם.

מני כהן לא נחשד ברצח כלשהו — לא של ערבים ולא של יהודים. לדיברי חוקרי־המישטרה, הוא נעצר ביום הראשון שעבר אחרי ששמו נזכר בעת חקירת שני מיקרי־רצח, שאירעו באחרונה ביפו.

לפני כחודשיים, בערב סוכות, נורה בגבו צעיר שהלך ברחוב דונולו ביפו. כדורי אקדח, שנורו לעברו מטווח קצר, שמו קץ לחייו. חוקרי המישטרה זיהו אותו כעבדאללה עיש, סוחר־סמים בן 24. כעבור עשרה ימים נורו שני צעירים שיצאו מאחד הבתים, באותו הרחוב, כימעט באותו המ־קום. איברהים עאסף (29) נהרג בו במקום ואילו חברו, עבד טוואשי (27), נפצע ו־אושפז. האלמונים, שירו לעבר השניים צרורות ארוכים של עוזי — לדיברי ה־מישטרה הריקו מחסנית שלמה — נמלטו מהמקום במכונית אאודי. גם במיקרה זה זוהו קורבנות ההתנקשות על־ידי השוט־רים כ„סוחרי־סמים״ וכ„מוכרים למיש־טרה״.

חוקרי־מישטרת יפו הבינו חיש מהר כי המדובר הוא במאבק שבין סוחרי־סמים, על שליטה באזורי־מכירה. לכן הע־בירו את המשך החקירה לידי מדור ה־תישאול שביחידה המרכזית, שבראשו עומד רב־פקד סנדו מזור. חוקרי מדור התישאול הם שעצרו את מני כהן.

כשהוחלט לעצרו, היה כבר מני כהן פנים מוכרות לשוטרים. שמו היה קשור בפרשת־סמים ישנה, שהתרחשה בחיפה לפני יותר משמונה שנים, וזכתה בזמנו בתואר: „הברחת הסמים הגדולה ביותר בתולדות המדינה״. ראשיתה באחד מימי יולי 1970.

הקשר החיפאי

צעיר גבה־קומה כבן 20 ואשה צעי־רה, תמירה אף היא, הגיעו לנמל חיפה, כדי לעלות, עם מכוניתם, לאוניה שתובילם לאמריקה. הוא ישראלי שחרחר והיא אמריקאית בהירת־שיער. השניים החנו את המכונית, כדי לתסדיר את ניי־רותיהם, כשלפתע עטו עליהם שוטרים מכל עבר.

בחיפוש מדוקדק, שנערך במכונית בו במקום, נחשפו הרבה סוליות חשיש. מיש־קלן הכולל היה מדהים במושגי אותם הימים, כשתפוצת החשיש והמיסחר בו היו פחותים מאשר היום: מאה קילוגרם נטו, ארוז כדבעי, חבילות חבילות, בין דפנות המכונית, שפורקו ללא רחם. על חבילות הסם הוזלף בושם, כנראה במטרה לטשטש את ריח החשיש ולהטעות כלבי־הרחה, על כל צרה שלא תבוא.

חוקרי המישטרה התגאו, כי הצליחו להוציא מפיו של הבחור השחרחר — מנחם כהן שמו — הודאה, ובה פרטים על מארגני ההברחה וממניה. הצעירה שהיתה בחברתו של כהן, בעלת דרכון אמריקאי, שוחררה ומיהרה לעזוב את הארץ. שופטי בית־המישפט המחוזי בחי־פה, שלפניהם הובא הצעיר, המכונה מני, גזרו עליו שש שנות מאסר בפועל, למרות שבמהלך המישפט התכחש להודאה ש־הציגו חוקרי־המישטרה.

מתי דיבר אמת — כשמסר הודאה, או כאשר התכחש לה? למני כהן עצמו יש תשובה נחרצת, שעליה הוא חוזר מאז ועד עתה: „הכל בלוף — לא הסגרתי ולא הלשנתי. לא היה לי את מי להסגיר, ועל מי להלשין. על דבר קיומו של החשיש שבמכונית נודע לי בנמל, כשאנשי־ה־מישטרה גילו אותו. עד לאותו הרגע לא ידעתי כלל שאני מוקף בכמות כה גדולה של סם.״

למה, אם כן, לקח מני על עצמו את כל האחריות, מייד לאחר שנעצר, ושיח־רר על־ידי כך את בת־לווייתו מכל חשד? למכריו של מני מאותה התקופה יש הסבר פשוט: הוא עשה כך מתוך אהבה.

הרומאן של מני וחברתו האמריקאית, המבוגרת ממנו בכמה שנים, היה באמת סיפור־אהבה. ליתר דיוק: אהבה ממבט ראשון. הוא, צעיר ירושלמי, בן למיש־פחה מעדות־המיזרח, הגיע לארצות־הברית

ב־1967, כשהיה בן 20. תוכניתו היתה ללמוד באחת האוניברסיטות האמריקאיות — היסטוריה, ואולי פסיכולוגיה. כעבור זמן נקלע למיפגש חברתי ועיניו ננעצו בעיניה של ג'קלין אורורה שטיין. ננעצו ולא משו ממנה עוד.

הששבש הירושלמי

תחילה ניהלו השניים את מיפגשיהם בסתר. כי אורורה היתה נשואה לאדם בעל־עמדה, שהיה רגיש במיוחד לשמו הטוב. שכן, הוא היה — לא פחות ולא יותר — חבר בסנאט של ארצות־הברית. רק מאוחר יותר, כשהקשרים הגנובים התהדקו, נפרדה אורורה שטיין מבעלה, והחלה מופיעה בחברת מני.

כשהגיעו שני האוהבים לישראל — הוא לביקור מולדת והיא לטיול — שכרו וילה בסביון, ברחוב המתנחלים 12, נהגו במכוניתה של אשת הסנאטור והירבו לבלות.

פרט אחד, שנראה מיקרי לחלוטין, הוליד אחר־כך תוצאות חמורות, לפחות לגבי מני כהן. משכיר הדירה בסביון היה עזרא („עזור") טיסונה, אלוף הששבש, ששמו השתרבב, מאוחר יותר, לחקירות המישטרה סביב השאלה אם יש או אין פשע מאורגן בישראל.

„מה הקשר שלך עם טיסונה?" שאלו החוקרים את מני.

„אנו מכירים מילדות," השיב. „שיחקנו ששבש, גדלנו ביחד בירושלים והלכנו לאותו בית־כנסת."

„האם לא הוא שתיכנן את הברחת החשיש?" שאלו החוקרים, „האם לא הוא האיש שהבטיח לך רבע מיליון לירות תמורת העברת החשיש לאמריקה?"

מני הכחיש כל קשר להברחה, וממילא כל מעורבות של טיסונה, ידידו מנוער, בפרשת המכונית כפולת־הדפנות. לפני כשנה, כשהופיע בתוכנית הטלוויזיה עלי כותרת, סירב לשוב ולחטט בעברו. הוא הסתפק רק בקביעה „שילמתי כבר את חובי לחברה", שעליה חזר שוב ושוב.

את סירובו לדון בעבר נימק בחוג ידידיו בכך, שעתה הוא מוכר בציבור כאדם פוליטי, מראשי הפנתרים־השחורים, וכל חיטוט בעבר ישרת רק את יריביו ואת יריבי הפנתרים, לניגוח פוליטי. ואכן, מזה כמה שנים מוכר מני לא סתם כפנתר־שחור, אלא כאחד מראשי האירגון. כשהוקמה השותפות בין הפנתרים של צ'רלי לבין רק"ח, במיסגרת החזית, נראה מני כהן בתמונות שהתפרסמו בעיתונים בחברת הח"כים מאיר וילנר ותופיק טובי, כשהם מבשרים לציבור על הקמת חד"ש.

מקום בצמרת

את הפרק הפוליטי שבחייו החל מני לפני כארבע שנים, כשהגיע לירושלים אחרי שהשתחרר מן הכלא. לדבריו, ארבע השנים שבילה ברמלה, מאחרי סורג ובריח, החכימו אותו והרצינו אותו. „לומדים הרבה על החיים," סיפר לפני זמן מה, בהסבו לשולחן בבית־האמנים שבבירה, „בעיקר לומדים להתייחס ברצינות לדברים שנחשבו בעבר לכלום, לחסריי משמעות, כמו פוליטיקה, למשל."

אל הפנתרים הגיע כבר לאחר שנסתיימו „ימיהם הטובים" — ימי ההפגנות ההמוניות והחדירה היומיומית־כימעט אל כלי־התיקשורת. כאשר הכיר את הפנתרים, בשכונת מוסראה ובקפה טעמון, מצא ששורותיהם נידלדלו והמריבות הפנימיות אוכלות בהם בכל פה. למרות זאת החליט להצטרף, והפך, תיכף ומייד, לאיש מרכזי. וכשצ'רלי ביטון — ששמו הפרטי האמיתי הוא שלום — הפך חבר־כנסת, התמנה מני כהן למזכירו האישי.

יחד עם כוכבי שמש, שהצטרף לפנתרים לפני מני, ושהספיק כבר להיות מעורב במרבית הסיכסוכים הפנימיים שלהם, היוו צ'רלי ומני את השלישייה המובילה. צ'רלי ביטון היה, לכאורה, בעל התפקיד הבכיר שביניהם, שהרי הוא מכהן כחבר כנסת.

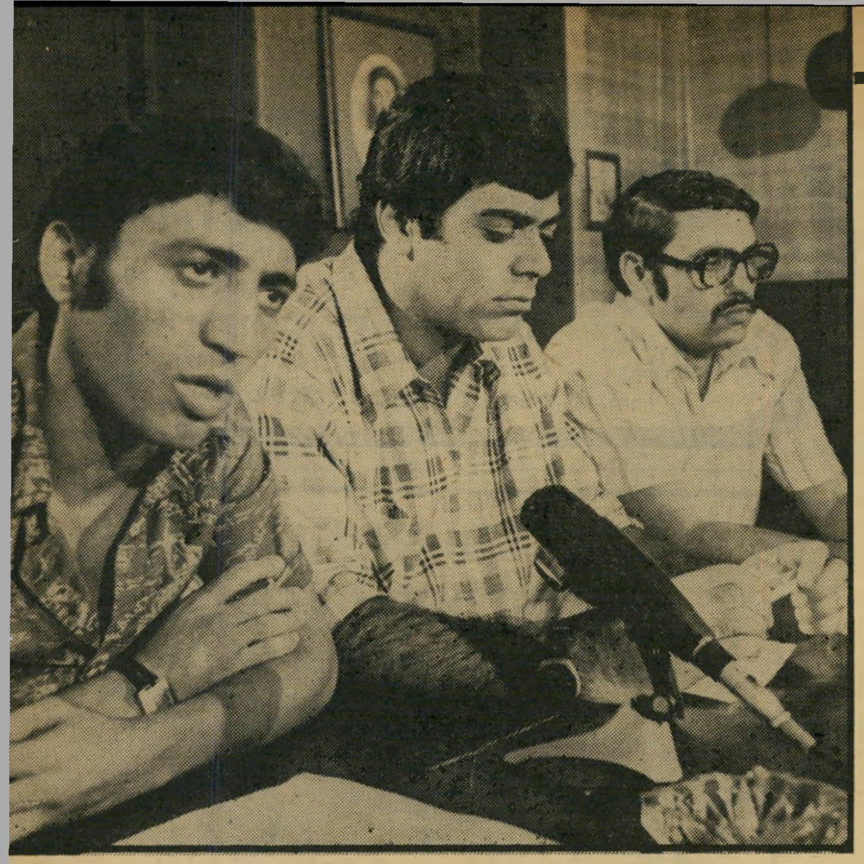

כוכבי שמש, מני כהן וצ'רלי ביטון

שלושה פחות אחד

אך אנשים קרובים לפנתרים, ביניהם גם כמה מחברי רק"ח, מעידים כי האיש הקובע מבין השלושה היה דווקא כוכבי שמש. הוא שהגה את רעיון הברית עם המיפלגה הקומוניסטית, הוא שטווה את הקשרים הראשונים עם הנהגת רק"ח והוא ששימש כתועמלן בין הפנתרים למען הליכה עם הקומוניסטים. לדיברי כוכבי, היה הוא האדם שנאבק עם עסקני רק"ח, כדי שיסכימו לתת את המקום השלישי ברשימת מועמדי החזית לצ'רלי ביטון דווקא.

„הציעו לי את המקום הזה," סיפר כוכבי, „אך אני הצעתי את צ'רלי במקומי." נימוקיו היו: „צ'רלי ידוע כאחד משני הפנתרים הראשונים, ואם סעדיה מרציאנו, המפורסם שבין הפנתרים, הולך לשל"י, רצוי שיינתן לצ'ארלי מקום בטוח בכנסת.

מאז הבחירות לכנסת, בחודש מאי 1977, מועברים לידי השלישייה עשרות אלפי לירות מדי חודש בחודשו. כל סיעה בכנסת מקבלת מאוצר־המדינה תקציב חודשי שוטף, כ„מימון מיפלגות". כגודל הסיעה, גודל התקציב. סיעת חד"ש מונה חמישה ח"כים, שאחד מהם הוא צ'רלי ביטון. הסיעה מפרישה לכן, כל חודש, חמישית מתקציב המימון שלה, ומעבירה אותו לידי הפנתרים. מימון המיפלגות תופח בהתמדה, בהיותו צמוד למדד, ועתה הוא מסתכם ב־43 אלף ל"י לחודש לכל ח"כ. סכום זה בדיוק מועבר לידי פנתרי־חד"ש, לשימושם. זאת מילבד משכורתו של ח"כ ביטון — המסתכמת ביותר מעשרים אלף לירות — שהיא קודש לו ולמישפחתו.

שמונה פרצופים

הכסף שהגיע לידי הפנתרים מדי חודש בחודשו לא עזר להם להרחיב את שורותיהם ולפעול בשכונות־עוני ובעיירות־פיתוח, כפי שהבטיחו לעשות ערב הבחירות. הוא גם לא הציל אותם ממריבות פנימיות ומסיכסוכים אישיים. לפעמים היה זה הכסף שליבה מריבות.

האירגון, שמנה בעת הקמת החזית כמה עשרות חברים, הלך ונתדלדל, עד שהפך היום, לדיברי כוכבי שמש, אירגון של שניים: ח"כ צ'רלי ביטון ומזכירו, מני כהן. כוכבי עצמו עזב את האירגון לפני כחודשיים, אחרי סיכסוך, מלווה בהשמצות, הן עם צ'רלי והן עם מני.

על רקע זה נפל מעצרו של כהן על ראשי הפנתרים לא סתם כפצצה מהממת, אלא כפצצה קטלנית, העלולה לפורר סופית. את זאת מבינים הפנתרים היטב. ח"כ ביטון טען, השבוע, כי העובדה שחוקרי־המישטרה החרימו בביתו של כהן כרטסת של הפנתרים, מיכתבים בעלי אופי פוליטי ותוכניות־פעולה, מלמדת כי המניע למעצרו של מני הוא פוליטי. המעצר נועד, לדיברי חבר־הכנסת, להנחית על אירגונו מכת־מוות. ואילו עורך־הדין הירושלמי יוסי ארנון, שכבר הגן על הפנתרים בעבר, והמגן עתה על מני כהן, השמיע דברים מפורטים יותר.

טען ארנון:

לפי המידע שבידי, הרי שעד לצהרי היום השני — כ־24 שעות אחרי המעצר — לא היה בידי חוקרי־המישטרה חומר מרשיע כלשהו, והמניע למעצר נראה לי פוליטי טהור. כאשר נפגשתי עם העציר, במישטרת דיזנגוף בתל־אביב, הוא סיפר לי שביום המעצר נחקר ברציפות מ־11.30 לפני הצהריים עד 8 בערב. רוב הזמן נחקר על פוליטיקה ועל צ'רלי ביטון.

מפעם לפעם פלטו החוקרים משהו בנוסח „אנחנו יודעים שאתה וצ'רלי מבריחים הירואין, כשאתם חוזרים מחוצלארץ," או איומים כמו „סמוך עלינו, צ'רלי יפול!" ו„אנחנו נטאטא אותו אל מתחת לשטיח!"

ביום הראשון למעצר, כשסופר למני ששמו נזכר בפרשת־הרצח ביפו, הוא תבע מייד שיעמידו אותו למיסדר־זיהוי. הדבר לא נעשה, ומאז פורסמה תמונתו ברבים — גם בעיתונים וגם בטלוויזיה. והנה, למחרת המעצר, ביום השני, עשו לו מיסדר־זיהוי טלוויזיוני. הקרינו בפני נער תמונות של שמונה פרצופים, והוא זיהה את מני.

הנער טען כי הוא מכיר את מני עוד מלפני הפרשה — לא אישית, אומנם, אבל מתוך ראייה. בעדותו לפני החוקרים סיפר, לדבריהם, כי ראה מכונית ואליאנט לבנה, שאותתה בפנסיה ליושבי האאודי, שהרגו את איברהים עאסף ופצעו את חברו, עבד טוואשי, ברחוב דונולו ביפו.

אני, כמובן, תובע לבטל מיסדר־זיהוי טלוויזיוני, שבוצע אחרי פירסום מירבי של תמונתו של מני כהן. מה גם שמני אינו הראשון שהמישטרה מצביעה עליו כמי שנטל חלק בפרשה. כל מי שנחשדו עד עתה שוחררו לבסוף מבלי שהוגש נגדם כתב־אישום.

עד כאן דבריו של עורך־הדין.

בינתיים הצליח מני כהן להשמיע דבר, חרף היותו נתון במעצר. במיכתב ששלח למערכת העולם הזה (ראה תצלום) אמר: „כל המעצר הזה ביום אחד גדול. זו עלילת־דם נוסח ישראל. אני נחקרתי במישטרה ברוב השאלות על צ'רלי ביטון. הם אמרו לי שצ'רלי ואני מבריחים סמים.

„כל הטענות שלי לבדיקה של האמת על־ידי אימות עם אנשים שנפגשנו בחו"ל וכל הטענות שלי בקשר לכך שכל פעם שחזרנו מחו"ל (8 פעמים סה"כ) עשו לי חיפוש מדוקדק גם על הגוף, הם לא התייחסו לזה.

„אין לי יד בכל העלילה הזאת. אני לא יודע מאיפה הם המציאו את הדברים האלה. הכל זה ביגלל הרקע הפוליטי. נשאלתי על אש"ף ובעיקר על צ'רלי."

עתה ממתין ח"כ ביטון כדי לראות מה יעלה בגורל מזכירו, אם אומנם יועמד לדין. מנהיגי חד"ש סקרנים לדעת, כיצד תשפיע הפרשה על הפנתרים. חשש הוא, שהפרשה תעמיק את הקרע, שהסתמן לאחרונה בסיעת חד"ש בכנסת — קרע העלול להוליד פילוג.

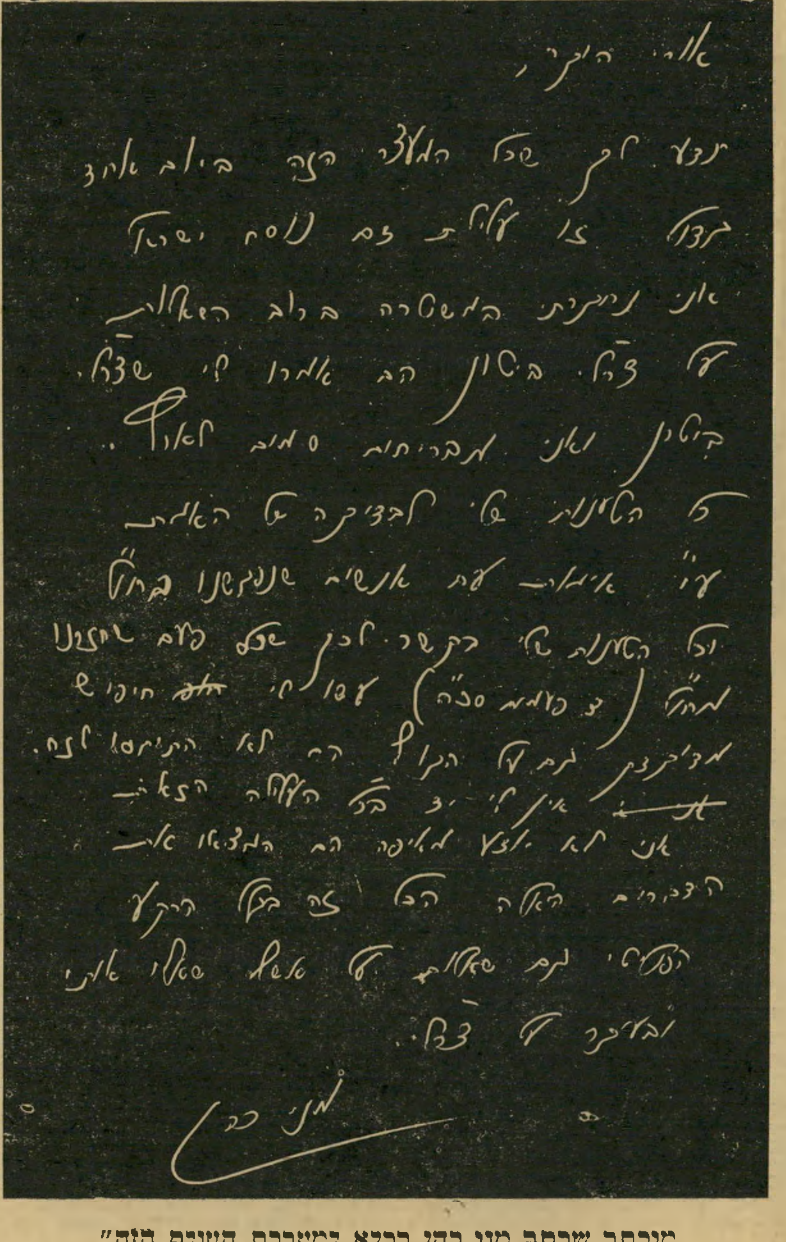

אורי היקר,

תדע לך שכל המעצר הזה ביום אחד

גדול. זו עלילת דם נוסח ישראל

אני נחקרתי במשטרה ברוב השאלות

על צ'רלי ביטון הם אמרו לי שצ'רלי

ביטון ואני מבריחים סמים לארץ.

כל הטענות שלי לבדיקה של האמת

ע"י אימות עם אנשים שנפגשנו בחו"ל

וכל הטענות שלי בקשר לכך שכל פעם שחזרנו

מחו"ל (8 פעמים סה"כ) עשו לי חיפוש

מדוקדק גם על הגוף הם לא התייחסו לזה.

אין לי יד בכל העלילה הזאת

אני לא יודע מאיפה הם המציאו את

הדברים האלה הכל זה בגלל הרקע

הפוליטי גם שאלות על אש"פ שאלו אותי

ובעיקר על צ'רלי.

מני כהן

מיכתב שכתב מני כהן בכלא למערכת העולם הזה"

שאלות על אש"ף

פשעים

הרוצח כימעט שוחרר

הנאשם, שלא ידע להבדיל בין טוב לרע ובין מותר לאסור, אושפז

עורך־הדין הוותיק עזריאל ברק כימעט עשה השבוע היסטוריה מישפטית. שולחו, סימון אלחרר, שרצח את אשתו, מסודי, בשתי דקירות סכין, בבית־דגן, בחודש אפריל השנה, כימעט והלך לו לביתו חופשי ומשוחרר. וזאת למרות שהודה במעשיו ובית־המישפט קיבל את הודאתו.

שיחרורו נמנע ברגע האחרון על־ידי התובעת היפה קלרה רג׳ניאנו. לאור עדות פסיכיאטרית משלימה שהביאה החליטו השופטים דב לוין, ישראל גלעדי ונחמיה בר, לצוות על אישפוזו של הנאשם.

בין מותר לאסור. סימון אלחרר גבה הקומה ישב על ספסל הנאשמים חיוור ומתייפח. מתחת לעיניו האדומות והנפוחות הצטיירו עיגולים שחורים שהעידו על חוסר שינה. הוא נאשם ברצח אשתו, על כי חשד בה שהיא בוגדת בו ומנסה להרעילו.

החל מהיום הראשון למעצרו הרבה לבכות, לא ענה על שאלות סניגורו ולא השיב לסוהריו. הוא לא ידע מיהו, ואף את המעשה לא זכר. אולם במהלך החודשים האחרונים החלה התאוששות, והרופאים שבדקו אותו בבית־החולים בבאר־יעקב קבעו בתעודה שהוגשה לבית־המישפט: „בעת ביצוע העבירה המיוחסת לנאשם פעל מתוך מחלת־נפש פסיכוזה, ולא ידע להבדיל בין מותר לאסור.״

על סמך תעודה רפואית כזאת חייב בית־המישפט להחליט כי הנאשם אינו אחראי למעשיו ואינו בר־עונשין. פסק־דין כזה כמוהו כזיכוי. אולם בתעודה נאמר עוד כי: „הנ״ל מסוגל לעמוד לדין ולעבור הליכי מישפט.״ פירוש הדבר הוא כי אלחרר הינו בריא היום וכי נרפא ממחלת הנפש שלו. על כן, מאחר ויצא זכאי מאשמת רצח, הריהו משוחרר ורשאי לחזור לביתו.

מסקנה זו החרידה את השופטים. הם דחו את המישפט לשם הבאתו של אלחרר לבדיקה חוזרת, שתקבע במדוייק מה מצבו הנפשי ואם מותר לו לשוב לביתו. אמר הסניגור: „בדקתי את הפסיקה בישראל ובאנגליה, וטרם קרה מיקרה שבו יצא רוצח זכאי מחמת מחלת־נפש ושוחרר מייד ללכת לביתו.״

לולא חוות־הדעת המשלימה, שהוגשה השבוע, היה הדבר קורה הפעם.

שיא מישפטי. התעודה המשלימה אשר ניתנה על־ידי הפסיכיאטר המחוזי, הד״ר יהושע שטריך, קובעת: „ביחסיו לאשה מרגיש חלש ומקופח ואילו האשה נתפסת כחזקה ופוגעת בגבר. הוא מוסר כי בעת ביצוע הרצח לא היה בהכרה, ורק אביו סיפר לו על כך וגם סיפר לו כי איים ורצה לרצוח אותו, את אביו... הגל הפסיכוטי עבר לאחר שהשאיר ליקוי באישיותו וכעת נמצא הנאשם בתקופת רגיעה והטבה. הוא מתמצא, יודע להבדיל בין טוב ורע ומסוגל לעמוד בדין. מאידך, אין הנאשם בחזקת בריא. נהפוך הוא, ישנה סבירות גבוהה כי הגל הפסיכוטי שעבר עלול לחזור, כפי שקורה ברוב המיקרים מהסוג הזה.״

אם לא נעשתה כאן היסטוריה מישפטית, שיא מישפטי בוודאי נקבע כאן. תוך 10 דקות מרגע שהחל המישפט — הוא נגמר. התובעת הגישה את ראיותיה, שהסתכמו בהודאת הנאשם, בתרשים מקום הרצח ובדו״ח פאתולוגי. הסניגור התייעץ באולם בית־המישפט עם שולחו וזה עלה והעיד בשבועה, כעד היחיד במישפט. ואף עד זה לא נחקר על־ידי איש. מייד הוציא בית־המישפט את פסק־הדין, וקבע כי אלחרר לא ידע להבדיל בין טוב לרע ואינו בר־עונשין.

הווי

כי שמן זה יפה

סוף־סוף באה ההזדמנות גם לבעלות המידות הגדולות להיות כוכבות

בפתח הדירה עמדו שתי בחורות שמנות. האחת, בלונדית יפה בשימלה רחבה, הציצה פנימה ונרתעה. „אני לא יכולה,״ לחשה לחברתה, שחורת השיער הנימרצת, שדחפה אותה להיכנס.

נירית הבלונדית כחולת־העיניים הציצה שוב לחדר. מבפנים הציצו אליה בחזרה שישה זוגות עיניים מודאגות. נירית היתה הבחורה היפה ביותר במקום.

סמדר חברתה דחפה אותה שוב: „נו, מה איכפת לך? אנחנו ביחד! בואי, בשביל הספורט!״

תיקוותי התגשמו. 15 הבחורות הגיעו אל המישרד בעיקבות מודעה בעיתון, שהכריזה על תחרות מלכות־יופי לנערות בעלות מידות גדולות. הרעיון עלה בדעתו של בעל בית־אופנה, בעיקבות תצוגת אופנה למידות גדולות שערך לפני שלושה חודשים. התצוגה הצליחה מעל למשוער, ואז בא בעל בית־האופנה בהצעה למישרד־הפקות, שהסכים לארגן עבורו את התחרות.

המגמה, לדברי המארגן: להראות כי גם שמנות הן יפות.

ואכן, 15 הבחורות גדולות־המידה, שהגיעו באותו יום אל המישרד, היו באותה דעה.

סיפרה מסיקה סמדר (17): „תמיד עקבתי בעניין אחרי תצוגות־אופנה, ורציתי למצוא את עצמי פעם אחת גם על הבמה. סוף־סוף התגשמו תיקוותי. אף פעם לא האמנתי שאוכל להראות את עצמי כמו שאני בתחרות־יופי. אבל עכשיו תורם כל העניין לביטחון העצמי שלי.״

חברתה, נירית הלפרין, בתו של התפאורן זאב הלפרין, לא היתה תמימת־דעים עם סמדר. נירית יפת־התואר חיה, לדבריה כל חייה באווירה של דוגמניות ותצוגות־אופנה. „לא הייתי אומרת שזה שוק בהמות,״ ציינה, „אבל בהחלט לא היה העניין לרוחי. באתי לכאן רק בגלל סמדר.״

סמדר, טיפוס ספורטיבי, שלא טרחה כלל להתאפר או לבחור בגדים „משכנעים״ לראיון, שיכנעה את נירית. „אמרתי לה שהיא יפה, ושלא יזיק לה להתפרסם.״

„תהיכי, זו הפתעה!״ הבחורות נקראו אחת־אחת לראיון. צוות הבוחנים מנה, בין השאר, גם את הזמר מוטי פליישר, ואת הקוסמטיקאית ליזיקה.

פרקליט ברק
בגידה ורעל?

הראשונה שנכנסה היתה בחורה גבוהה, בלונדית מאופרת באיפור כבד, לבושה בחצאית־מידי ארוכה, ושופעת ביטחון עצמי. היא בת 22.

„קוראים לי יונה וולהיים,״ הציגה עצמה. „רק אתמול קראתי על התחרות, ובאתי מתוך סקרנות. אין לי אתגר מיוחד.״

יונה ניסתה כבר לפני־כן להתקבל לעבודה כדוגמנית, אולם תמיד הוכשלה בשל מידותיה הגדולות. „שמעתי שאחד הפרסים יהיה חוזה־דוגמנות שנתי,״ אמרה, „אז חשבתי שכאן המקום להצליח.״

יונה עובדת בחברת־ביטוח, והיא נשואה ואם לילדה. „בעלי לא חשב שאני מתכוונת ברצינות,״ התחייכה, „הוא בצבא־הקבע. אתמול, כשאמרתי לו לאן אני הולכת, אמר לי ללכת לנסות, והרי אני כאן.״

נשואה נוספת היתה החיילת בקבע מרסל

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת
תולעי עץ. עש
וחרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן. רח׳ מודיעין 18. ת ד 2272
טל 790114-5-6 רש מס׳21 עסק 481/75

אדוני אדוני!
מה עם החצי השני?

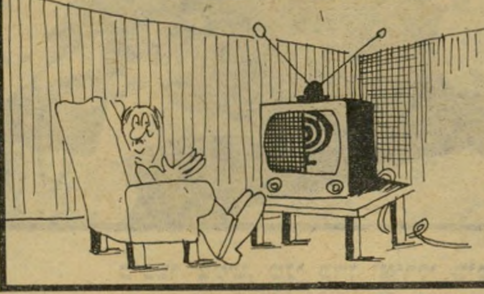

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח׳ הס 5, תל-אביב
טל. 297263
תכנית החודש
★ יום ה׳, 7.12: „בלוף״ — סאטירה הברתית בביצוע נחום שליט.
★ יום ה׳, 14.12: רב־שיח תוכנית השלום וכוחות השלום בישראל. משתתפים: ח״כ מאיר וילנר, ח״כ מאיר פעיל וויקטור שם־טוב (שר־הבריאות לשעבר).
המועדון פתוח משעה 8 בערב; התוכניות מתחילות בשעה 9 בערב בימי שני — מוסיקה, עתונות ישראלית וזרה.
אמנים בחסות הפקות תיאטרון בית־הובן

בעיות ולבטים
בחיי המין
מאת
הד״ר מרדכי זיידמן
הוצאת רשפים

„רובקס״
הגיע מלאי חדש של הצלחות הנפלאות של „רובקס״

טפט „מורלה״
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היזהרו מחיקויים.

„רעים״
הכרויות לנשואין
בן יהודה 58, ת״א, 282932

קול השלום -
הקול שלך!

תן טרמפ לחייל

שתוכל להגשים חלום זה. בינתיים עבדה כמלצרית בבארים ובבתי־קפה, ואף היתה הסרסורית בסרט הטלוויזיה קובי ומלי. והנה עתה עומד להתגשם חלומה הגדול.

„אני אוהבת מוסיקה, אוהבת הרפתקות. בכלל, אני אוהבת לנסות דברים מיוחדים," ציינה. „הכל הולך! רק שיהיה לא־שיגרתי! אז בינתיים אני עומדת להתחיל ב־קורס־קוסמטיקה, ואם אצליח בתחרות, אהיה דוגמנית!"

אל נירית וסמדר הצטרפה בינתיים בחורה נוספת, אף היא שמיניסטית, בשם שושי מגריסי (17). שושי התייצבה למול השופטים, כשהיא מפגינה לעיניהם את שערה הארוך המתולתל. „באתי לכאן בתור ספורט," אמרה שושי, הלומדת במגמה לאחיות, ואוהבת היסטוריה וספורט ולרקוד. „חשבתי שיהיו כאן פחות שמנות ממני. אבל אני רואה שאני בין הבינוניות."

שושי, הלומדת בעירוני ד' בתל־אביב, תירצה את בואה לתחרות בכך שהיא מתעניינת מאד באופנה, ורצתה פעם אחת בחייה להרגיש איך זה להיות בתחרות מלכות־יופי, או לדגמן.

שושי ונירית נכנסו לוויכוח סוער. „דעתי על מלכות־יופי שלילית," קבעה נירית, „זה בכלל לא ברמה שלי. אבל לפחות באתי, ראיתי והתרשמתי. אולי אחרי שאחשוב, אחליט כי כדאי לנסות להיות מלכת־יופי שמנה."

נוער

טרבולטמניה

צעירים מרחבי הארץ התחרו על התואר מלך הדיסקו, בהשראתו של ג'ון טרבולטה, שבעיקבותיו נולדה אופנת שיגעון־המוסיקה

ג'ון טרבולטה יכול לנוע על מקומו בשקט, ולא להיות מוטרד. עדיין לא נמצא אדם בישראל, שהצליח להגיע אפילו ל־קרסוליו המתנועעים של האליל החדש שקם לדור הדיסקוטקים בעולם.

בתחרות שהתקיימה במוצאי־שבת ב־היכל הספורט בתל־אביב הוכח, כי מ־טרבולטה ועד טרבולטה לא קם כטרבולטה. ולא הועילו התיסרוקות הטרבול־טאיות, המכנסיים, החולצות, ההליכה, ה־ריקוד וההתנהגות בנוסח שיגעון המו־סיקה, שמילאו את חללו הגדול של ה־אולם הלא־אקוסטי, שנבחר לארח את המופע האקוסטי.

א־לה־ שיגעון המוסיקה. היה זה יומם הגדול של בני־התשחורת האלמוניים, העובדים במוסכים, במיפעלים, במספרות ובמישרדים. כל אלה העובדים כל השבוע, רק כדי לבלות בסופו של דבר בדיסקוטק אל־לה־שיגעון המוסיקה. היו שם צעירים מכל רחבי הארץ — מרמלה ומלוד, מירו־שלים ומתל־אביב, משדרות וממגדל־העמק, מבאר־שבע ומאילת, ואפילו מגבעות. הם הגיעו לבושים בסיגנונות אחידים. הבחו־רות במכנסיים הדוקים, וסט, עניבה, כובע קסקט ותסרוקת בנוסח פארה פוסט מייג'רס מהמלאכים. הבחורים בתסרוקת טר־בולטה, ומכנסיים וחולצה הדוקים.

מה שהיה עד לפני צאת הסרטים האלה לאור עניין להתבייש בו, הפך פתאום לאופנה. כיוון שג'והן טרבולטה הוא המלך ה־בלתי מעורער של הצעירים, הוא משמש נושא לחיקוי הרווח בקרב הנוער והופך תופעה.

יוצרי הסרט שיגעון המוסיקה היו צריכים להיות גאונים כדי לכתוב תסריט כל־כך פשוט על בחור כל־כך טוב, שבא ממשפחה כל־כך פשוטה, שעובד במשך השבוע כל־כך קשה כדי להגיע בסוף השבוע אל הדיסקוטק הכל־כך פופולרי לרקוד כל־כך טוב ולהיות מלך של יום שישי. כמו טרבול־טה בשיגעון המוסיקה, כך גם הצעירים שעלו על הבמה, כדי להתחרות על התואר מלך הדיסקו של ישראל. היו שם צעירים מגיל 15 עד 30, אם גם בן השלושים הת־בייש לנקוב בקול רם בגילו. כמו טרבול־טה, גם מלכי הדיסקוטקים השכונתיים יוד־עים שהם רוקדים הכי טוב בדיסקוטק ו־כשהם רוקדים כמו שהאליל רוקד בסרט, מפנים כל החבר'ה את הרחבה ונותנים להם להרביץ את הביצועים המרשימים שלהם. הם מנענעים את הירכיים, מפנים את הראש מצד אל צד בתנועה חדה, מצביעים באצ־בע, שולחים רגליים ארוכות ומבצעים תרגילי אקרובטיקה מרשימים. הם המלכים של הדיסקוטק והם באו אל האולם הענק הזה, כדי להרשים את הקהל ואת חבר ה־שופטים, ומי יודע, אולי גם לזכות במקום ראשון. פירוש הזכיה — נסיעה ללונדון, 600 אלף לירות ומכונית, ואולי אולי פגי־שה עם טרבולטה האחד והיחיד.

ומוצאי שבת היה יומם הגדול של הצעי־רים שיצאו לרגע מאלמוניותם ועמדו ב־אור הזרקורים, כשאלפי עיניים נעוצות בהם. הם עמדו קרוב מאוד לדיסק ג'וקי הנערצת עליהם — שוש עטרי, שנראתה גם היא כמו ג'ון טרבולטה במהדורה נשית, בתיסרוקת הגברית שלה ובחליפת העור ההדוקה ועניבת הפרפר. צביקה פיק אלילם הבלתי מעורער של החבר'ה היה בחבר השופטים והביט רק בהם כשהפגינו את יכולתם בריקוד. המאושרים שבמת־חרים היו שלושת הרקדנים שהופיעו ב־עלי כותרת. הם הרגישו מפורסמים מאוד וידעו כי רבים באולם מזהים אותם, מכיוון שצפו בהם בטלוויזיה. הם הפכו המלכים ליום אחד של השכונה, של מקום העבודה ושל האוטובוס בו נסעו.

אך מעל לכל התגיגות, היה זה חגה של התנועה הפמיניסטית הנלחמת בציפורניה נגד בחירת מלכות היופי למיניהן. הנה קם לתחרות מלכת היופי, אח בדמות תח־רות זו בה מפגין כל מתחרה את ירכיו המתנועעים, עכוזו המעכס וחזהו החשוף.

זמר מוטי פליישר ורס"רית מרסל בצרי

„אחותי שלחה אותי..."

פליישר מודד את החזה של המועמדת מירי טרם

„הייתי סרסורית בסרט..."

מועמדת נירית הלפרין

„זה לא ברמה..."

מועמדת סמדר מסיקה

„אני רוצה להיות על הבמה..."

בצרי (25), האשה רחבת־המידות, שהגי־עה לראיון במדים, טענה כי כלל לא ידעה לאן היא מגיעה.

„אחותי הביאה אותי לכאן," סיפרה החיילת שחורת־העיניים, „היא אמרה לי: תכנסי, זאת הפתעה. עכשיו, כשאני יודעת מה קורה כאן, אני לא נרתעת. להיפך, אני תמיד לוקחת דברים ברוח ספורטי־בית. אני יודעת שאני מלאה אולי יותר מדי, אבל זה לא מפריע לי."

לשאלת מראיינה השיבה כי אין היא חוששת כלל לעלות על הבמה, בתנאי שלא תצטרך ללבוש בגד־ים. „הייתי כבר בתצוגות־אופנה בהילטון ובשרתון. אם הן יכולות, למה שאנחנו לא נוכל?"

„הכל הולך!" מרסל נשואה מזה ארבע שנים. היא כותבת שירים ומציירת, ורוצה ללדת הרבה ילדים. בצבא־הקבע היא משרתת כבר חמש שנים, והיא רס"רית.

מה יגידו החיילים?

„אני לא חושבת שיהיה להם מה להגיד. הצבא לחוד והחיים הפרטיים לחוד!"

ובעלה? „בעלי נהג־מונית חופשי מאד," אמרה מרסל. „הוא אמר לי: 'לכי תבדקי מה זה ותחזרי להכין לי ארוחת ערב.' שהייתי קטנה, רציתי להיות שחקנית. כשיו אני רוצה לנסות להיות דוגמנית."

כשראו המועמדות את מוטי פליישר, תחילו להציף אותו בשאלות. מה הדרי־ן? אם יש להן סיכוי? וכדומה. אחת חורות, מירי, מתולתלת־שיער, שחומת־התרפקה על השופט בשימחה. הסתבר ניים מכירים מבית־הקפה שבו עבדה דת בעבר.

טרם (20), בחולצה לבנה שהב־ת חזה המלא, ציינה בסיפוק: לכם כבר הרבה זמן!" מסתבר ה להיות דוגמנית כבר מגיל פעם לא העלתה בדעתה

החי"כים: ממה הם חיים באמת?

(המשך מעמוד 23)

הכנסת הוא בין קטן לבין אפסי, ובדרך כלל הם זוכים בתגובות לעגניות בעניין זה מפי חבריהם.

תופעות אלה הן חמורות במיוחד, כאשר שמים־לב לשתי עובדות יסוד. האחת: ח"כ אינו מצדיק במרבית המיקרים את המשכורת שהוא מקבל מהכנסת, תהיה נמוכה ככל שתהיה. לחבר־כנסת אין כל חובה לבוא לישיבות הכנסת או לישיבות הוועדות. הוא רשאי שלא להופיע בכנסת בכלל. חברי־כנסת אחדים אינם באים כימעט ביכלל למישכן, ומופיעים בו רק כאשר יושב־ראש הסיעה שלהם דורש במפגיע כי יבוא, לעיתים אף על־ידי שליחת מיברק למענם הפרטי, כאשר יש הצבעה גורלית שבה כל יד חשובה. אותם חברי־כנסת באים גם, מבלי שיידרשו באופן מייוחד, לישיבות שבהן מצלמת הטלוויזיה, בשידור ישיר, את כל הישיבה.

בשבוע הבא ינסה ח"כ חדש יחסית, ח"כ הליברלים **יצחק ברמן**, לשנות תופעה זו. ברמן ניסח ומגיש הצעת־חוק פרטית שלפיה תהיה משכורת חבר־הכנסת מחושבת לפי מיספר הישיבות שבהן הוא השתתף. אם בחודש אחד יתקיימו 12 ישיבות של המליאה ועוד 10 ישיבות של הוועדה שבה חבר הח"כ, יחלקו את השכר שלו ל־22 מנות שוות, והח"כ יקבל בסוף החודש משכורת יחסית למיספר הישיבות שבהן הוא השתתף. לפי הצעתו של ברמן יוכל חבר־כנסת להעדר מישיבות המליאה והוועדות רק אם הוא חולה, וגם זאת בתנאי שימציא אישור רפואי מוסמך, ואם הוא בחוץ־לארץ, וגם זאת רק בנסיעה שיושב־ראש הכנסת הכיר קודם לכן בחשיבותה הממלכתית.*

העובדה החמורה השניה היא ניצול מעמדם של חברי־הכנסת לשם קבלת עבודות או כדי להצליח בעסקים, בצורה הישירה או העקיפה. הדבר בולט במייוחד אצל כמה מעורכי־הדין שמקרב חברי־הכנסת. יתכן ואי־אפשר יהיה להצביע אף על עורך־דין אחד, שבא פעם ללקוח ואמר לו: „משום שאני חבר־כנסת, כדאי לך להיות הלקוח שלי, כי בעזרת הקשרים והשם שלי אני אסדיר הכל על הצד הטוב יותר." אולם גם לעורכי־הדין חברי־הכנסת וגם ללקוחותיהם ברור מצב זה, מבלי שהמילים ייאמרו. והראיה לכך: הצלחתם המיסחרית הפנטסטית של עורכי־הדין חברי־הכנסת. מובן שאין מדובר רק בעורכי־דין. יועצים כלכליים, אנשי־עסקים ובעלי־מיפעלים, שהם חברי־כנסת, זוכים בהצלחה ניכרת בעסקיהם, גם ביגלל התואר שהם נושאים.

ועדת־הכנסת, שבראשה יושב יצחק ברמן, החליטה על העלאה מתוחכמת של שכר חברי־הכנסת. ברוב של 15 נגד אחד (ח"כ ש"י שמואל טולידאנו), החליטה ועדת־הכנסת להעלות את השכר ב־23 אחוזים, מילבד תוספת־היוקר, שבה זוכה כלל המשק (בינתיים: 15 אחוזים). אולם מה שנבלע, כאילו כבדרך אגב, הוא ההעלאה המשמעותית בפנסיה של חברי־הכנסת. ועדת־הכנסת החליטה כי בתוך חישוב הפנסיה ייכללו גם ההוצאות של חברי־הכנסת, המגיעות לכמה אלפי לירות לחודש. כך, מבלי שאיש כימעט שם לב לכך, דאגו חברי־הכנסת לעצמם, גם לתקופה שבה לא יכהנו יותר כחברי־כנסת.

ברמן: פרקטיקה משגשגת

יושב־ראש ועדת הכנסת, שהחליטה על ההעלאה, יצחק ברמן, הוא אחד מעשירי חברי־הכנסת. ברמן, חבר המיפלגה הליברלית, הוא עורך־דין מצליח, שאינו נוהג להופיע במישפטים אלא עוסק בחוזים מיסחריים, בייצוג חברות זרות בארץ וחברות ישראליות בחוץ־לארץ, והוא מרוויח כסף רב. ברמן מודה כי משכורתו כחבר־כנסת אינה אלא חלק קטן מאד מהכנסתו, אך טוען: „עבדתי קשה כדי להגיע לכך."

מלבד הכנסתו הרבה כעורך־דין, יש לברמן רכוש רב: דירות ומיגרשים הפזורים בתל־אביב ובירושלים, וכן ניירות־ערך (צמודים) רבים. האיש, שהוועדה שלו הגדילה עתה את שכר חברי־הכנסת, אינו תומך בהצעה שהועלתה כבר פעמים אחדות, לאסור על חברי־כנסת לעסוק בעסקים פרטיים, אלא תובע לאפשר לחברי־כנסת להיות גם שכירים. „אחרת כולם בכנסת יהיו פקידים, וזה לא טוב לדמוקרטיה."

טולידאנו: זוג עובד

חבר־הכנסת היחידי שהתנגד בוועדה להעלאת שכר חברי־הכנסת הוא **שמואל טולידאנו**, מש"י, מי שהיה יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים. לפני שהפך ח"כ.

טולידאנו טוען כי אין לו כל הכנסה אחרת, מילבד ההכנסה שלו כחבר־כנסת, אך מאחר שאשתו עובדת כעורכת ביטאון רפואי, בשפה האנגלית, המופיע בישראל. משכורתם של בני הזוג טולידאנו התקרבה, לפני ההעלאה האחרונה, לכ־25 אלף לירות.

לטולידאנו אין דירה משלו. הוא מתגורר בשכירות, בתנאי דמי־מפתח, בדירת־פאר בשכונת רחביה בירושלים, השייכת לאלישבע כהן, אוצרת במוזיאון ישראל, מי שהיתה אשתו הראשונה של השופט העליון חיים כהן. באותה דירה התגוררו קודם לכן, בתנאי דמי־מפתח, סגן ראש־הממשלה ייגאל ידין וגיסו, מי שמכהן כיום כציר הכלכלי של ישראל בארצות־הברית, הד"ר צבי דינשטיין. לטולידאנו מכונית סיטרואן־פאלאס.

ידין: 150 אלף לחודש

הפרופסור ייגאל ידין עצמו אינו חי בצינעה רבה. לידין שתי דירות. האחת, דירת־פאר בת שתי קומות ברחוב

ח"כ ידין
150 אלף ל"י לחודש

רמב"ן, בשכונת רחביה בירושלים, והשנייה, וילת־קייט עם שטח אדמה גדול במיכמורת, ליד וילה דומה השייכת לאחיו, השחקן יוסי ידין.

לידין משכורת גבוהה יותר משל חברי־הכנסת, משום שהוא חבר־ממשלה. אולם כמו במיקרה של ברמן, משכורתו של ידין היא רק חלק קטן מההכנסות שלו. הכנסות אלה באות מספריו על הארכיאולוגיה, שהם רבי־מכר בעולם, מההרצאות בלוויית שיקופיות שהוא היה נושא, לפני שהיה שר, ומעיסקות אחרות, הנוגעות למיקצועו כארכיאולוג. כל אלה מבטיחים לידין הכנסה קבועה בת למעלה מ־150 אלף לירות לחודש, לכל ימי חייו.

ידין גם המשיך לקבל משכורת מהאוניברסיטה העיברית בירושלים, כאשר היה חבר־כנסת. משכורת זו הופסקה כאשר הוא נכנס לממשלה. בחצר ביתו של ידין חונה, מהיום שבו הפך שר, מכונית הוולוו הפרטית שלו.

אלון: נהג צמוד

דוגמה לצניעות חברי־הכנסת־הקיבוצניקים היא שר־החוץ לשעבר, **יגאל אלון**. אלון הוא חבר גינוסר, ואף עובד אחת לשבוע במיפעל האלקטרוניקה של הקיבוץ. הצ'ק שלו מתכנסת הולך ישר לקופת הקיבוץ. אולם אלון הוא גם יושב־ראש תנועת־העבודה הציונית, והוצאותיו האישיות, שהן גדולות, והעולות על 15 אלף לירות לחודש, מתחלקות בין תנועת־העבודה הציונית לבין קופת גינוסר.

אלון הוא היחיד מכל חברי־הכנסת המופיע כשהוא מלווה בשניים: מזכיר ומזכירה, אשר משכורותיהם משולמות מקופת תנועת העבודה הציונית. הוא נוסע במכונית פיג'ו 504 חדישה, השייכת לקיבוץ המאוחד, ונוהג אותה, בדרכים בין גינוסר לירושלים, נהג שאף הוא שכיר של הקיבוץ המאוחד.

אבן: מולטי־מיליונר

חבר־כנסת שהוא ממש מיליונר הוא ח"כ **אבא אבן**. אבן כימעט אינו מופיע בכנסת, וכימעט אינו נמצא בארץ. מילבד היותו חבר־כנסת, הוא מקבל הרצאות מבית ברל, מוסד שבראשו הוא עומד, והוצאותיו מגיעות בחודשים מסויימים ל־30 אלף לירות.

אבן הוא כבר מולטי־מיליונר. לכסף הרב שהביאה לו אשתו, סוזי לבית אמבש, בת לאחת המישפחות היהודיות העשירות במצריים, מצטרפים מאות אלפי הדולארים של הכנסות מספרים, מאלבומים ובעיקר מתקליטים עם נאומיו המפורסמים, עוד מהתקופה שבה היה שגריר ישראל לאומות־המאוחדות. אבן ממשיך לקבל שכר מופלג עבור הרצאות, שאותן הוא נושא באוניברסיטות בכל רחבי העולם ובפורומים אחרים, ושכר־סופרים עצום עבור כל מאמר שלו, המתפרסם באחד מעיתוני תבל. הוא נוהג לשלוח את אותו המאמר לכמה עיתונים, בחלקים שונים של כדור־הארץ.

לגבי אבן כמו לגבי ח"כים אחרים הנמצאים במצב דומה, נשאלות שתי שאלות: האחת, אם אין הוא צריך להפריש סכום מסויים מהכנסותיו מהספרים והתקליטים לקופת המדינה, מאחר ואלה באו לו בעקבות שרות ציבורי שעבורו הוא קיבל שכר. השנייה היא אקטואלית יותר: מדוע צריכה הכנסת לשלם לאבא אבן משכורת והוצאות אישיות, כאשר ההשתתפות שלו בפעילות הכנסת קרובה לאפס.

אבן מתגורר בווילה בהרצליה־פיתוח, נוסע במכונית הנהוגה בידי נהג, ולאשתו מכונית. הוא מרבה בנסיעות לחוץ־לארץ, כימעט כמו טייס באל־על.

שחל: אבן שואבת ללקוחות

ח"כ שהוא גם עורך־דין, והמתפרנס יפה בעורכות־הדין שלו, הוא הח"כ החיפאי **משה שחל**. הוא אחד מחברי־הכנסת הנמרצים של מיפלגת העבודה, ועומד בראש הסיעה בכנסת. לפני חודשים אחדים התחננו ראשי מיפלגה זו בפני שחל כי יסכים לקבל על עצמו את המועמדות לראשות עיריית חיפה, משום שאז הם חששו שהמיפלגה עומדת להפסיד את העיר. שחל, שהוא חיפאי מילדות, רצה בתפקיד אפילו יותר מתפקיד שר, שאליו שאף כאשר המערך היה בשילטון, אך בסופו של דבר נתן תשובה שלילית. הנימוק, שלא נאמר, היה אחד: אילו היה נבחר כראש־העיר, הוא היה צריך לוותר על הפרקטיקה הפרטית שלו כעורך־דין, והיה צריך להפסיד הרבה רבבות לירות בחודש.

שחל, שהוא עורך־דין חדש יחסית, נכנס כשותף למישרד עורך־דין מבוסס בחיפה. עורך־הדין השני ידע כי הוא עושה עיסקה מוצלחת, עוד לפני שידע אם שחל הוא עורך־דין טוב או לא. שחל הוא אבן שואבת ללקוחות, למרות שלא ניצל מעולם באופן מפורש את מעמדו כחבר־כנסת למען עסקיו הפרטיים.

שחל מתגורר בווילה בת שלושה מיפלסים בשכונת אחוזה על הכרמל, ונוהג במכונית פורד חדישה.

פת: עשיר מופלג

שר הבינוי, שהוא עתה המועמד לכהונת שר התעשייה, **גידעון פת**, הוא אחד האנשים העשירים בכנסת, בעיקר ביגלל אשתו. בתקופה הארוכה שבה שהה פת בארצות־הברית הוא פגש את אן פיקל, בת יהלומן עשיר, וכאשר הגיעו בני־הזוג פת לארץ, ישר לווילה הדורה בסביון, החל פת מנהל את עסקי היהלומים של חתנו, שיש לו עסקים גם בארץ. כיום יש למישפחת פת עסקים מסועפים רבים בחברות להשקעות, ובעיקר בבתי־קירור עצומים השייכים להם.

עד שקיבל מכונית שרד, היה פת נוהג במכונית פאלקון אמריקאית.

(כתבה ראשונה בסידרה)

* הצעה דומה הגיש ח"כ (דאז) אורי אבנרי לפני תריסר שנים, והיא נדחתה כימעט פה־אחד.

במדינה

(המשך מעמוד 29)

„טוב לנו להיות תאומות." סיפרה ורד, שהמתבונן בה היטב יכול להבחין בנקודת חן קטנה על הלחי הימנית, שהיא הסימן היחידי המבדילה מאחותה. „אין בינינו קינאה, ואנחנו כימעט לא רבות." סיפרה אחותה. „אנחנו מאד דומות באופי." קראו שתיהן ביחד. „יש בינינו טלפאתיה, אנחנו תמיד עונות ביחד ואומרות בדיוק אותו הדבר." סיפרה סיגל.

„לא נכון." הסתייגה ורד, „סיגל יותר רצינית ממני, היא יותר שקטה, אני אוהבת את ג'ון טראוולטה והיא לא. אני אוהבת לקרוא על זמרים ופופ יותר ממנה, היא יותר אוהבת ללכת לסרטים ממני. היא אוהבת לשבת עם חברות ואני אוהבת להשתולל."

מחליפות חברים. סיגל, אינה אוהבת שיעורי מוסיקה וורד אינה אוהבת מלאכה, כך שהתאומות נוהגות להתחלף לפעמים בשיעורים אלו, ואף אחד מהמורים אינו מרגיש בחילופין. „אבל בשיעורים רציניים אנחנו לא־מתחלפות," סיפרה סיגל, שלבשה כאחותה מכנסי ג'ינס, חולצה משובצת ונעלי התעמלות.

שתי הבנות אוהבות בעצם ללמוד אבל לפעמים מתעוררת השובבות: „אם אבא שואל את סיגל אם היא בחוץ היא עונה שכן, ורק אחר־כך מתברר לו שהוא מדבר אל סיגל ולא אלי." סיפרה ורד. „אפילו אותו קול יש לנו."

לפעמים כשמצלצלים אל ורד עונה סיגל במקומה ומנהלת שיחה מלאת רגש עם החבר של אחותה. וכשסיגל חולה יוצאת ורד עם החבר של הראשונה והוא אינו יודע.

היחידי שממש מבדיל בין התאומות הוא האח איציק המשרת בצבא. „הוא מבדיל בינינו אפילו מאחור." סיפרו השתיים.

כשהיו התאומות תינוקות, היתה ההבחנה ביניהן קשה עוד יותר — „פעם אמא לא היתה בבית," סיפרה ורד, „ואבא נתן לסיגל לאכול פעמים, סיגל התחילה לבכות כי היתה שבעה, ואני בכיתי כי הייתי רעבה."

בבית־הספר לומדות הבנות בשתי כיתות נפרדות „אני חושבת שזה טוב." אמרה

תאומות סיגל וורד גורדון
„יש בינינו טלפאתיה..."

סיגל, „כי לכל אחת צריכים להיות החברים שלה, וכך יש לנו יותר חברים וחברות."

שתי התאומות נולדו בהפרש של 5 ד
האחת מהשניה, שתיהן נוהגות לבלות
בה ביחד ואף פעם לא משעמם להן.
לא חושבת שזה נכון שאומרים על
מות שהן סובלות מהזנחה." אמרה
„לנו טוב ביחד, אם הייתי בת יח
לי פחות שמח, פשוט לא הי
להשתולל ועם מי לעשות חיים

המציץ הצוללן מאיר כהן מסתכל מלמטה בפראנסואז גאייט, השוכבת כאשר חזה על הזכוכית.

שחקנית פראנסואז עם רוג'ר מור בסרט האחרון של ג'יימס בונד, אשר הוסרט באיטליה.

המרטיב חיים הרדוף, שגילה את הצרפתיה, מרטיב את פראנסואז לפני צילום הדוגמנית.

הדוגמניות שכבו על הזכוכית, והצוללן הסתכל מלמטה

החתיכות של גדעון

בריכת שחייה מחוממת בבית מלון תל־אביבי, כינס גידעון אוברזון, מתכנן־האופנה, שלוש דוגמניות יפות והל־ביש אותן במיבחר בגדי־ים ובגדי־חוף פרי עיצובו, שנועדו להציף את השוק המקומי והעולמי לקיץ 79'.

את הקולקציה לקיץ תיכנן במשך חודש ימים, אך את מיבצע הצילומים אירגן במשך חודשיים.

קודם כל שלח את ידידו, חיים הרדוף, לאיטליה, כדי למצוא דוגמנית בעלת גוף חטוב במייוחד, שתבוא לארץ למטרה זו. הרדוף אומנם מצא אותה בדמות פראנסואז גאייט הצרפתיה, אך זו היתה עסוקה, באותו זמן ממש, בעבודה על סרט ג'יימס בונד החדש, לצד רוג'ר מור, שבו גילמה את אחת משש הנערות שלו. גאייט בת ה־21 ביקשה שאוברזון יחכה לה עד תום צילומי־הסרט, ואז תקפוץ ארצה בשימחה, לצורך צילומי־האופנה. הוא חיכה לה חודש ימים — והביאה לכאן ליום אחד בדיוק.

היא משתכרת 20 אלף לירות ליום־עבודה. לכן אורגן כל המיבצע בהתאם לתקציב ובהתאם לזמנה המוגבל.

הוא גם פנה אל חיה קציר, מי שהיתה נערת־ישראל לפני ארבע שנים, וכיום היא דוגמנית־צילום. גם הדוגמנית אורנה גלזן הובאה לאותה מטרה אל בריכת־השחייה.

מאחר שגידעון רצה לצלם את הדוגמניות כשהן צפות על פני המים, הובא למקום פיגום ממתכת, בגודל של שלושה מטרים על שניים, ועליו הניחו מישטח של זכוכית. הדוגמניות שכבו על המישטח, הורטבו בדליי־מים, תסרוקתן עוצבה על־ידי ספר תל־אביבי, ובתוך הבריכה שחה בבגדי־צוללן איש־העסקים מאיר כהן, שהצלילה היא תחביבו, ושימש כדוגמן־רקע לכל המיבצע. יום שלם עבד כל הצוות, ואת התוצאות אפשר לראות בתמונות.

גידעון כבר הספיק למכור את בגדי־הים החדישים שלו לכל־בו היוקרה בלומינגדיילס בארצות־הברית. כל־בו לא־פאייט בפאריס פותח לו בוטיק מייוחד לבגדי־הים ובגדי־החוף שם. זהו — משהו עולמי.

מילחמה בשוק השחור באירוויזיון ✱ דורי בן־זאב יוחלף ✱ האיומים ב„עלי־כותרת" ✱ מכירה פומבית אצל יערי ✱ הבושה של ג'ילעדי

● ללא שוק שחור

אחד החששות הגדולים ביותר של מארגני ה־אירוויזיון הוא שיתפתח מיסחר בשוק שחור ב־1700 הכרטיסים, אשר יחולקו לאירוע בבנייני האומה שייערך ב־31 במארס, הערב של האירוויזיון.

אולם מארגני האירוויזיון מצאו גם לכך תשובה. ההזמנות תהיינה אישיות ושמיות. אחרי שהמוזמנים יעברו את הביקורת הביטחונית שתיעשה בעזרת מכשירים אלקטרוניים כמו בנמל התעופה בן־גוריון, הם יתבקשו על־ידי סדרניות־דיילות להציג את הכרטיסים שלהם ותעודה מזהה. מי ש־בידו כרטיס לא לו, לא יורשה להיכנס.

לשם כך יוקמו עשר נקודות־ביקורת. ששתיים מהן יהיו מייועדות לאח"ם. אישים ידועים לא יצטרכו להזדהות.

● דורי בן־זאב יוחלף

סוף־סוף החליט מנהל הבידור של הטלוויזיה, **חנוך חסון**, להחליף את החקיין־מצחיקן **דורי בן־זאב** כמגיש התוכנית עוד להיט. עדיין לא נקבע מי יקשר בין קיטעי עוד להיט, אולם חסון עצמו אמר השבוע, כי „נפעיל מעברים אחרים" בין קיטעי התוכנית.

החלטתו הנבונה של חסון עומדת בסתירה ל־מאוויו של מפיק הסידרה, **דן בירון**, ותעורר ב־וודאי את חמתם של כמה מצופי התוכנית, גילאי 9 עד 11, שהיו ממעריצי בן־זאב.

● עבודת כפייה

אחרי ש**חנינא אמוץ** פוטר מעלי כותרת, הוטל על **מתי רבן** ו**ורד ברמן** להפיק את התוכנית. ברמן קיבלה תואר של מפיקה־בפועל, והיא עושה לאמיתו של דבר את מרבית העבודה.

אחרי שידור כמה תוכניות התברר לצמד רבן את ברמן כי מסתמנת מגמה להשאיר את המצב הקיים, ושניהם אינם מוכנים להמשיך בעבודה זו.

כאשר ביקשו השניים לפרוש, איימו עליהם שאם לא ימשיכו להפיק את עלי כותרת, יפוטרו מהטלוויזיה. כיום מספרים רבן וברמן כי הם עובדים תחת לחץ ותחת שוט הפיטורין.

● ברוגז ברדיו

יחסים מתוחים קיימים במחלקת החדשות ברדיו. מנהל־חטיבת־החדשות החדש, **עמוס גורן**, אינו מדבר כלל עם ראש מחלקת עניני־היום בחטיבה שלו, **איתן אלמוג**, האחראי על כל היומנים המשודרים ברדיו.

עתה מגששים כמה מראשי רשות־השידור בד־בר אפשרות לנסות ולפשר בין שני היריבים.

● מי ינחה?

רק עתה נודע, כי על רשות־השידור יהיה להחליט עד לחודש ינואר הקרוב מי ינחה את האירוויזיון. הודעה זו של האי־בי־יו גרמה להתחדשות המתחים סביב נושא זה, ולהפעלה מחודשת של לחצים כבירים על כל מי שתהיה לו יד ורגל בהחלטה זו.

המועמדת הבטוחה ביותר היא שחקנית הבימה **אביבה מארכס**, שהצטלמה בצורה נפלאה ב־תוכנית 9 בריבוע. אולם נודע כי מארכס אינה שולטת היטב בשפה הצרפתית, אחת משלוש השפות שבהן ינחו את האירוויזיון.

בעיקבות זאת הוחלט, שלא באופן רישמי, כי את האירוויזיון ינחו שניים, שאחת מהן תהיה אביבה מארכס. על התפקיד האחר מתחרים מועמדים רבים, אולם השניים הלוחצים ממש הם השחקנית־שדרנית־מנחה **רבקה** („רבקהלה") **מיכאלי** ו־הקריין **אריה אורגד**.

באחרונה הועלה שם נוסף, של קריינית הטל־וויזיה **דליה מזור**, אולם נראה כי העובדה שמזור אינה מסוג הדוחפים והנדחפים תהיה בעוכריה.

● מקלטונים

נראה כי משכורת עובדי הטלוויזיה, אפילו של כוכבים כמו **אהוד יערי**, אינה מספיקה להם. אשתו של אהוד, **חוה**, ערכה בביתה בשבת האחרונה מכירה של דברי לבוש ובית, ואהוד נשלח על־ידי אשתו הרחק מהבית, לבקר את אחיו המתגורר בקיבוץ ארז ✱✱✱ אל לישכת מנכ"ל רשות־השידור הגיעה תגבורת, בדמותה של אחת הנשים היפות בירושלים, **רותי שמעוני**. בהשוואה לפקידות שהיו עד עתה בלישכה, רותי, ה־בלונדית הנאה, היא משב־רוח מרענן. אולם לכל הסקרנים־מחזרים, שהגיעו פיתאום ללישכה, אמר המנכ"ל כי רותי „תפוסה." ואומנם, לרותי, שעסקה קידם לכן בענייני תיווך דירות וקרקעות יחד עם מונשיין המפורסם, יש חבר קבוע, בשם **רפי ריבנבאך** ✱✱✱ איש הטלוויזיה הערבית, **ויקטור נסיב**, חזר בשבוע שעבר מטיול בחוץ־לארץ כשהוא עמוס־חוויות. נסיב נתקע בערפל לונדוני, וחברת התעופה (לא אל־על) שהסיעה אותו לארץ דאגה לו ולשאר נוסעי המטוס התקועים, ליומיים של טיולים משגעים בסקוטלנד ובאירלנד, על חשבונה ✱✱✱ קריינית הספורט החדשה, **רחל** („חלי") **חיים**, מחפשת כבר דירה בירושלים,ונראה שכשהמזל פועל, הוא פועל בכל ה־שטחים. חלי מצאה דירה משגעת בשכונת אבו־טור המהדרת ✱✱✱ הכתב־עורך **אורי גולדשטיין** נדהם בשבת האחרונה, כאשר צילצלו אליו ובירכו אותו במזל טוב. לגולדשטיין התברר כי בעיר נפוצה השמועה שלו ולאשתו **מזל** נולדה בת. לכל הממהרים לברך — מזל עומדת ללדת רק בעוד שבועות אחדים, ולפחות אורי, מקווה שיהיה זה בן ✱✱✱ מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן** הכ־ניס ללישכתו מקלט־טלוויזיה ציבעוני, שנקנה על חשבון הרשות, חלוץ המקלטים הציבעוניים ב־טלוויזיה ✱✱✱ בתו של **אהרם גלעדי**, **גלית** בת ה־5, היתה אמורה לשלוף את הפתקים בהגרלת סדר המשתתפים באירוויזיון, שנערכה בשבוע ש־עבר. אולם ברגע האחרון התביישה גלית. נסיונות השיכנוע לא הועילו, ואת הפתק שלף **פרנק נף**, נציג האי־בי־יו שהגיע במייוחד לשם כך לארץ ✱✱✱ באחת מפגישותיהם גילה העיתונאי **גדעון רייכר** כי סמנכ"ל רשות השידור, **שלמה עבאדי**, מוכר לו. בין רייכר ועיתונאים נוספים ובין עבאדי פרצה באחרונה מילחמה של ממש, בעיקבות החלטתו של עבאדי לפטר את כל העיתונאים העובדים בו־זמנית ברשות ובעיתונים. רייכר עשה שיחזור ונזכר כי עבאדי היה מ"כ שלו בבסיס־הטירונות של הנח"ל, שבו עבר רייכר את הטירונות שלו. „הוא היה המ"כ הכי סאדיסט בבסיס," טען אחר־כך רייכר.

מועמדת מרכס

מועמד אורגד

הצרפתית לוחמת ומבקשת

מועמדת מיכאלי

---

6. 12

יום רביעי

● **בן־גוריון (5.00).** ירריית הפתיחה לפסטיבל דויד בן־גוריון, שיימשך יומיים, ב־מלאת חמש לפטירת „הזקן".

● **שאלה של זמן (5.30).** החידון מוקדש לטבריה, וקרוי על שם ספרו של **משה בן־שאול**, סוד המילים הבודדות, המתאר סיפור הברחת נשק לטבריה. תוכניתה של עוגניה שימחוני.

● **מגאזין לנוער (6.32).** תוכנית לנוער של עפעף עווד. התוכנית מספרת על הערביה

בית שוליה

לערבים

הצעירה נאסרין עב אל־חי, ה־לומדת בקורס לתדמתנות, על הוסטל יסמין ביפו, שהוא נסיון להקים בית־שוליה ראשון ל־נוער ערבי בארץ, ועל כשרונות האקרובטיקה של כאפיה בת ה־9 מירושלים המזרחית.

● **ידידי האדם (7.00).** לפני שנים רבות קיבל משה דיין לביאה בת־יומה והחזיקה בגן ביתו שבצהלה. כאשר גד־

שאלה: שימחוני

שעה 5.30

לה, נתן אותה דיין כשי למי שהיה אז אלוף פיקוד המרכז, רחבעם („גנדי") זאבי, שהרי דיוקן האריה הוא סמל הפיקוד. גנדי הכין כלוב ללביאה, ש־נקראה רותי, על שם אשתו ה־קודמת של דיין. אולם חיש מהר התברר, כי קשה לגדל לביאה בתנאי מחנה צבאי, וכיום מת־גוררת רותי בפארק הספארי, ברמת־גן. אך לא רק משה דיין מגדל חיות־טרף, העניין הפך לאופנה עולמית. ועל כך מסופר בפרק זה של ידידי־האדם.

● **האחים (8.00).** פרק גדוש אירועים. ברברה קינגסלי, שאותה מגלמת השחקנית ברברה גודמן, בתה ה־זכורה לטוב מלפני המון פרקים של ג'ניפר, חוזרת במפתיע ל־אחר שבילתה עם בעלה כמה שנים בקנדה. ג'ניפר ובעלה אדוואר מריחים צרות. דייוויד, השחקן רובין צ'דוויק, חוזר כמו־ילד־טוב הביתה, אל אמו מרי. מרוני מצליח לשכנע את חברת האמונד להיכנס ל־השקעה גדולה בהקמת מוסכים במזרח־התיכון ואת מישפחת האמונד לוותר על השליטה ה־כספית שלה בחברה. אולם הוא לא מצליח לשכנע את אשתו, אפריל, השחקנית לייזה גודארד, שלא לנסוע בלעדיו לחופשה באיי בארבאדוס.

---

7. 12

יום חמישי

● **פליפר (6.32).** יותר ויותר דומה פליפר ל־לאסי. נסיך צעיר של מדינה בלתי־מזוהה מבקר אצל מיש־פחת ריקס, ומלווהו מעלה רע־יון כי פליפר ינתן לנסיך כשי. באד שומע זאת, ומנסה להס־תיר את פליפר, ותוך כדי כך נעקץ על־ידי עקרב. פליפר מז־עיק עזרה והנסיך מגלה רוחב־לב ולא רוצה את פליפר.

● **שידור מיוחד (8.30).** שידור מייוחד שמטעמים שונים אי אפשר לפרט את תוכנו. ה־שידור יימשך עד למהדורת מבט ב־9.00, ויתחדש לאחר סיומה. בגלל שידור זה לא יוקרן הפרק הראשון בסידרה ראמפול, פרקליט פלילי, למרות שכל העיתונים דיווחו עליו

שידור מיוחד

וסודי

בהרחבה, כפרק הראשון בסי־דרה החדשה, המחליפה את מרתין לותר קינג.

● **חתן בראשית (10.15).** סרט מעניין של דויד גרינברג על דויד בן־גוריון, כפי שראו אותו אנשים שונים. גרינברג אומנם תחם עצמו לתקופת חייו האחרונה של בן־גוריון, החל מ־1953, עת פרש הזקן לראשונה לשדה־בוקר, אולם העובדה שבן־גוריון הקדיש אז זמן רב ל־כתיבת זכרונותיו, מאפשרת ל־גרינברג לרוץ אחורה, גם אל אהבות הילדות של האיש ש־נודע כגבר של אשה אחת,

בן־גוריון: פולה

שעה 10.15

פולה. גאולה בן־אליעזר, בתו הבכורה של בן־גוריון, והפרופסור רננה לשם, בת הזקונים שלו, מספרות על אבא. הד"ר דויד גולדמן מספר על הפצ־יינט בן־גוריון. אלוף־מישנה (מיל.) גרשון ריבלין מספר על בן־גוריון שלו. בנימין בן־גוריון, בן אחיו של הזקן, ובנו של מי שהיה בעל קיוסק בקרן הרחובות בן־יהודה ונורדאו, מספר על הדוד. חיים ישראלי, מי שהיה ראש לישכתו של בן־גוריון ובין הבודדים שנותרו עימו גם בשנותיו האחרונות, מספר על הבן־גוריון שלו. ה־סרט מביא תצלומים רבים מ־עברו של בן־גוריון, ביניהם כאלה שלא פורסמו עד כה, שהתגלו באקראי לגרינברג כאשר צילם בבית בן־גוריון בתל־אביב, כשהם מוחבאים בתוך ספה (העולם הזה 2152). כן יוקרנו יומנים עתיקים מתקופת התורכים. תחקיר מצויין של רבקה אופק.

8. 12

יום שישי

● **הצריף של תמרי (3.00).** מדבר הפעם על ספאגטי. תריסר התוכניות המוקרנות עתה בשידור חוזר (השידור הראשון היה לפני ארבע שנים) יזכו, כפי הנראה, לאחר סיומן, לתגבורת גרמנית. בעיקבות הצלחת הסידרה בטלוויזיה הישראלית, הזמינה הטלוויזיה המערב־גרמנית את אריק סמית, הבובות שלו והאמרגנית שלו, מרים עציוני, לגרמניה, ושם נערכו וצולמו עוד פרקים של הסידרה. אם הסידרה תקלט מחדש בארץ, לא יפיקו פרקים נוספים שלה אלא ירכשו, ובזול, את הפרקים הגרמניים.

● **שלום לבוא שבת (3.25).** אברהם אבן־עזרא היה לא רק אחד מגדולי מפרשי המקרא בספרד של ימי־הביניים, אלא גם הוגה־דעות, משורר ורופא מהולל. התוכנית הדתית לנוער, מוקדשת לו.

● **באה שבת (8.05).** לאחר הופעתו של אבנר גדסי, בשבוע שעבר, שאם לא חיללה את השם חיללה את הטעם הטוב, מובטחת הערב הופעה נעימה. הזמרת האורחת של הרב שמואל אבידור הכהן היא עופרה חזה.

● **גלגלים (9.20).** אדם טרנטון, הוא רוק הדסון, מתאהב בברברה ליפטין, סוכנת הפירסום החדשה של החברה שלו, שנשכרה כדי לפרסם את הנץ. נראה כי הכל יסתדר כשורה, משום שאשתו, השחקנית לי רמיק, מסתובבת לה עם נהג המירוצים פיטר פלודנהיל, השחקן ג'ון בק. אולם אלוהים וארתור היילי לא יכולים לעשות את הכל כה פשוט. פלודנהיל נהרג בתאונת מירוצים ולי רמיק חוזרת, לבעלה.

● **הוואי חמש אפס (10.35).** שם הפרק אנטומיה של שוחר, אבל רק החל בשבוע

גלגלים: בק
שעה 9.20

הבא נדע מראש על מה מדובר בפרקי הסידרה. מה שכן ידוע כבר עתה הוא, שמפיקי הסידרה

התיספורת שווה

20.000 ל"י

שילמו הון עתק רק כדי שהשחקן ג'ק („בוק הים") לורד יהיה מסורק ומסופר כדוגמן, גם לאחר אקשן של ממש. וזה לא בא בזול. לפני כל סט של צילומים היה לורד טס, מהוואי ללוס־אנג'לס, על חשבון ההפקה, כדי להסתפר אצל הספר הפרטי שלו. הטיסה, דמי המספרה והוצאות המלון הסתכמו כל פעם ב־20 אלף לירות.

9. 12

שבת

● **סרטים מצויירים (6.02).** מי הן שתי הקריינית הפופולאריות ביותר בטלוויזיה, בקרב הילדים? על פי מכתבי הילדים, המגיעים ללישכת דובר רשות־השידור, מתברר כי הקריינית האהודה ביותר, כמובן, דליה מזור. אולם ההפתעה היא דווקא במי שתופסת את המקום השני. זוהי הקריינית הערבית, ג'קי איוב. נראה כי הפופולאריות של איוב בקרב הצופים היהודים הצעירים, באה לה משום שהיא המגישה של תוכנית אהובה במיוחד על הילדים, הסרטים המצויירים.

● **חידושים והמצאות (6.30).** תוכנית חובה לכל איש מישטרה. בעוד שמישטרת ישראל, עדיה וקורבנות הפשע בארץ מתענים בנסיונות ליצור קלסתרון בעזרת ציורים על גבי לוחיות פלסטיק, פיתחה

מצויירים: איוב
שעה 6.02

מישטרת אנגליה מחשב, אשר בעזרת הוראות של קורבנות ועדים, אפילו שהן מעורפלות,

תשדיר שירות

למישטרה

יוצר קלסתרון כימעט מושלם. אמצעי־חקירה אחר הם טביעות האצבעות. בידי החוקרים כחול־לבן ישנה אבקה לבנה סטנדרטית, המסוגלת לגלות טביעות אצבעות של פושעים חובבים, וזאת משום שהמקצועיים יודעים כיצד להסירן. באנגליה מצויה אבקה שחורה דווקא, המצליחה לגלות טביעות, כימעט על כל עצם, אפילו כזה ששהה במים שעה ארוכה לאחר שהאצבע נגעה בו.

● **רוצח המרגלים (10.00).** סרט מתח שיש בו הכל. סוכן חשאי לשעבר, בעל השם המקורי ג'ון סמית, השחקן רוברט הורטון, הוא כיום בלש פרטי. במיסגרת עבודתו הוא מתבקש למצוא הוכחות לבגידותיו של בעל, אך מתברר כי הבעל נרצח וסמית הוא החשוד ברצח. הוא משתחרר מהכלא בעזרת מאכס, ראש השירות החשאי הבריטי, שאותו מגלם השחקן סבסטיאן קאבוט (מי ששיחק את המשרת הנאמן, מיסטר פינץ', בסידרה על ג'ודי ובאפי מישפחה שכזאת). מאכס דורש תשלום עבור השיחרור — שסמית ישיג למענו פינקס מיסתורי ובו רשימה של סוכנים חשאיים בסין. באותו הרגע מתחילה העלילה להסתבך, ומי שמסבכת אותה עוד ועוד זו חברתו של סמית, מרי הארפר, השחקנית ג'יל סנט־ג'ון.

10. 12

יום ראשון

● **מצב מישפחתי (8.00).** הסידרה המצויינת, המופקת על־ידי הטלוויזיה הלימודית, חוזרת למסך, כשהיא משופרת ומשופצת. בעת שהוקרנו פרקי מצב מישפחתי א', נערך מחקר על־ידי ד"ר

מצב מישפחתי

משופר

ציונה פלד מהמכון למחקר חברתי שימושי, שעל פיו עיצבו את עשרת התוכניות החדשות של מצב מישפחתי, שתשודרנה מהערב אחת לשבועיים. הכוכבים הם אותם כוכבים: ההורים ז'אק כהן ועדנה פידל וארבעת הילדים כרמית, טוביק, אודי ויפעת. אולם בינתיים התבגרו הכל, וכן התבגרו גם הבעיות, והפרקים יוקדשו לבעיות הנוער המתבגר. אחת ממסקנות הסקר היא, שהצופים מוכנים לוותר על הדיון של המומחים וההורים באולפן, ומעדיפים את התיאור הדרמתי של ההתרחשויות. לכן החליטה המפיקה, דניה אביאל, שהתוכנית כולה תהיה מורכבת מסיטואציה בת 30 דקות, שבמהלכה ינתחו בני המישפחה עצמם את הבעיות שהתעוררו וינסו למצוא להן פתרונות מודרכים.

7 נשים: קיי
שעה 10.00

אולם פטור בלא כלום אי אפשר. חוגי־הורים יצפו בסידרה בצורה מאורגנת ויערכו דיונים, לא מצולמים, על בעיות הנעורים שהועלו בה. עד כה התארגנו כבר כמה מאות חוגי־הורים כאלה.

● **מבט שני (9.30).** פסטיבל בתי־הסוהר — הסידרה בת ארבעת הפרקים והראיון עם שר־הפנים יוסף בורג — מתחילים לשלוף מארכיון מבט שני את כל התוכניות שנדחו. הראשונה, תהיה של הכתב הכלכלי אבי אנג'ל, על תעשיית המכוניות בישראל.

● **7 פנים לאשה (10.00).** הפרק השני עוד פחות מוצלח מהראשון. גיבורת פרק זה, שנכתב על־ידי ג'ק רוזנטל, היא פולי, השחקנית סילביה קיי, אם הכלה בחתונתם של כריסטין, השחקנית סוזן פנליגון, וורן, השחקן דייוויד לינקולן. החתן והכלה לא רצו להתחתן, אך אמא פולי לא הסכימה שבתה תחיה בחטא. גם בעלה של פולי לא שמח בחתונתה וערך את חשבון ההוצאות של הטכס והמסיבה.

11. 12

יום שני

● **לחם חוק (9.30).** תוכנית המבטיחה להיות מעניינת, ושלא כסידרה על בתי־הסוהר — גם מעמיקה. הנושא — הזנות — רגיש וקשה מבחינה טלוויזיונית. לפני שלוש שנים הוקמה על־ידי שר־המישפטים הקודם, חיים צדוק, ועדת מומחים בראשות שופטת בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, הדסה בן־עתו, שהיא מהמתקדמות בשדה המישפט הישראלי. ועדת בן־עתר היתה אמורה לבדוק באופן יסודי את נושא הזנות, והיא אכן עשתה זאת. כעבור שנתיים הגישה הוועדה

הזונות

וחברי־הכנסת

את הדו"ח שלה. הוקמה ועדה במישרד המישפטים לטפל בנושא, אך הוא נשכח. לממשלת הליכוד לא היה זמן לעסוק בו. עתה עוררו חמישה חברי־כנסת את הנושא מחדש, כשהגישו הצעת חוק שעיקרה הוא: להתיר את הזנות בדירות פרטיות, בבתי־מלון ובכלי־רכב; לאסור את הזנות במקום ציבורי, אלא אם כן ניתנה הסכמת בעל המקום ואין הזנות מהווה שם מטרד; לבטל את ההבחנה בין זונה ממין נקבה לבין זונה ממין זכר; להרשות לזונות לפרסם מודעות ובהן כתובותיהן בעיתון; להחמיר את העונשים על סרסורים אך להכיר במי שחי זמן ממושך על רווחי זונה וחי עמה, כידוע־בציבור שלה ולא כסרסור. את הצעת החוק מצדיקה בתוכנית יוספה שטיינר, ראש היחידה לנערה במצוקה במשרד העבודה והרווחה ומרצה באוניברסיטת חיפה. שטיינר טוענת כי הצעות החוק יוציאו את הזונות מהרחוב, ויאפשרו להן לחיות חיים אנושיים ולעבוד בצינעה. מולה מתייצב העובד הסוציאלי והמישפטן לשעבר, מרצה דתי

חוק: בן־עתו
שעה 9.30

באוניברסיטת בר־אילן, ישעיהו פריבס, הטוען כי הזנות היא דבר שלילי ואסור למסד אותו בחוק. תומך בפריבס עובד סוציאלי ידוע, אחי יותם, הטוען כי חברי־הכנסת המציעים זאת הם בעלי מנטליות זעיר־בורגנית, הרואים בדמיונם חדרים יפים לזונות ורוצים להיות ליברלים ויפי־נפש. ד"ר מנחם אמיר, ראש החוג לקרימינולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, נותן עדות מזעזעת על המציאות הנוראה שאותה יצר החוק הקיים בקרב הזונות וניצב יחקאל קרתי מעיד לאחר הסרט על פעילות המישטרה, עדות אומללה על עבודת השווא של המישטרה.

12. 12

יום שלישי

● **זה הסוד שלי (8.00).** הופעת בכורה של התוכנית המחודשת הבאה במקום 9 בריבוע. שוב, הכוכב הוא טוביה צפיר, המנחה גם תוכנית זו, כפי שאורי זוהר הנחה את שתי התוכניות לפני שהפך לתלמיד־ישיבה. מופיעים בה, בשתי התוכניות הראשונות, שחקן הכדורגל מרדכי („מוטלה") שפיגלר, השדרן משה („מושיק") טימור והעיתונאית בלה אלמוג. עדיין לא נקבע כמה תוכניות של זה הסוד שלי תשודרנה, אולם כבר ברור כי תוכנית אחרת, לא 9 בריבוע, תחליף בבוא היום את זה הסוד שלי.

● **פסטיבל הזמר החסידי (9.30).** עוד אחד מביטויי התופעה הישראלית המקורית של פסטיבל־על־כל־דבר. אולם הפעם חידוש נוסטאלגי: השתתפותה של הזמרת הוותיקה גאולה גיל, בחזות החדשה שלה.

● **לו גראנט (10.20).** העיתונאי ניצב בפני בעיה, שהיתה לחוויית עיתונאים רבים גם בארץ. גראנט חוקר את התנהגות שופט בית־המישפט

פסטיבל: גיל
שעה 9.30

העליון, מתוך חשש שסניליות היא המכתיבה לו את דרך ניהול המישפטים ואת פסקי־הדין. השופט מנהל את מישפטיו בהומור, בחוסר־ריכוז ובבילבול. מיפגש אישי בין העיתונאי לשופט משכנע את גראנט להורות על חקירה כלל

בעיית העיתונאים

והשופטים

לית סביב אותו השופט. כאשר התעורר בארץ חשש לגבי כשירותם הנפשית והשכלית של כמה שופטים לחרוץ גורל אנוש, הושתקו העיתונאים שחקרו בכך. רק נתן דונביץ כתב ספר, שכלל תיאורים מזעזעים על התנהגות כמה שופטים. אולם גם דונביץ לא חשף את זהותם. בארץ אין כל אפשרות להוציא לפנסיה מוקדמת שופט כזה, וגם כאשר אזרחים מתלוננים על שופטים, כמו תלונתם של כתבי העולם הזה כנגד השופט שלמה הלמוט לוונברג, מתנהל „מישפטם" של אותם שופטים בדלתיים סגורות ומסקנותיו אינן ניתנות לפירסום.

שידור

הצעקות של צוקרמן

בעת ישיבת הנהלת רשות־השידור, ש־נערכה ביום השישי לפני שבוע, נשמעו צעקות רמות מחדר הישיבות. הן גרמו לכך שהפקידות מכל שאר חדרי הנהלת הרשות יזקפו אוזניהן בתדהמה. הצועק היה מנהל הטלוויזיה, **ארנון צוקרמן**, אשר צעק על סמנכ״ל הרשות, **שלמה עבאדי**, והאשים אותו בהרס הטלוויזיה.

הרקע הוא כמובן הסנקציות של הטכ־נאים, הנמשכות זמן רב ומעמידות בסכנה שידורים חשובים, כחתימת חוזה השלום ופסטיבל הזמר. גם כיום לא נערכות כתבות רבות למבט ולהשבוע יומן ארועים ביגלל סנקציות הטכנאים, שעבאדי מתעלם מהן.

צוקרמן צעק לעבר עבאדי: „אם החלטת להרוס את הטלוויזיה, למה אתה עושה זאת לאט־לאט? יותר טוב שתסגור את התחנה מיד! אם לא תעשה משהו בעניין הטכנאים, אני אסגור את התחנה!״

אגב, צוקרמן אסף את עובדי מחלקת־החדשות, שהם, מלבד ציבור הצופים, ה־נפגעים העיקריים מסנקציות הטכנאים, ו־אמר להם שלמרות הזעם שלו ושלהם על הטכנאים, אין ספק שהטכנאים, ולא הנהלת הרשות, צודקים במאבק המיקצועי הזה.

התחרות מתחילה

השבוע נתלתה על לוח־המודעות של הנהלת רשות השידור מודעת־המיכרז לגבי איוש מישרות כתבי רשות השידור ב־וושינגטון, בבון ובלונדון.

למרות ששום דבר עדיין לא נקבע סופית, ברור כימעט לגמרי כי הכתב המדיני של הרדיו, **שלום כיתל**, יירש מקומו של **אלי ניסן** בוושינגטון. כיתל עצמו עומד לחזור השבוע לארץ מסיור בבירה ה־אמריקאית. הכוונה שכיתל יהיה כתב ה־רדיו והטלוויזיה בוושינגטון עוררה הת־נגדות חריפה ביותר בטלוויזיה, שראשיה טוענים כי הופעתו של כיתל אינה מתאימה למדיום זה.

אין עדיין מועמדים בטוחים למישרותיהם של **מיכה לימור** בלונדון ושל **מיבאר** **קרפין** בבון, אולם אין ספק כי התחרות על מישרות אלה תהיה עזה ביותר.

הג׳יחה של שילון

השמועות על מינויו של כתב הרשות בניו־יורק, **דן שילון**, כמנהל הטלוויזיה, גברו באחרונה, כאשר נודע כי שילון מגיע החודש לביקור בלתי־מתוכנן־מראש בארץ. כאשר נודע כי שילון ייפגש ככל הנראה בביקורו כאן עם ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, גברו השמועות על המינוי הצפוי.

דיסקו והמילחמה הפנימית

המאבק בין מחלקת החדשות ועלי כותרת הגיע ביום החמישי האחרון לשלב חדש, חמור יותר.

במערכת החדשות ערכו סרט על תחרות

יצרן פוגל
מילחמה בבגין

הדיסקו, הנערכת עתה בכל רחבי הארץ, והתכוונו לשדר סרט זה בכימעט חצות. אולם לחדשות נודע כי בעלי כותרת, ה־מקדימה את כימעט חצות, עומדים להופיע רקדני דיסקו ישראליים, ואז הוחלט להע־ביר את הכתבה למהדורת מבט, כדי להק־דים את עלי כותרת.

ההחלטה להעביר למבט באה למרות

שדר שילון
גיחה חשובה

שתוכנית הספורט, ששודרה לפני מבט, גלשה ב־7 דקות מעבר לזמנה. הוספת כתבת הדיסקו עוד האריכה את השיבוש בלוח השידורים, אולם לראשי החדשות לא היה איכפת, העיקר „לדפוק״ שוב את עלי כותרת.

פאפו כעורך־דין

חבר הוועד המנהל **אהרון פאפו** פתח לו השבוע חזית חדשה. פאפו תקף בחריפות את עבודתו של היועץ המישפטי של רשות־השידור, עורך־הדין **נתן כהן**, בכל הנוגע לפרשת המישפט המתנהל עתה בין מנהל בית־השידור הישראלי (בש״י), **משה בן־חיים**, לבין הרשות.

פאפו, שהוא עורך־דין במיקצועו, טען כי טיפולו של כהן בפרשה היה רשלני ובלתי־מיקצועי וכי הרשות תסתבך רבות ביגלל טיפול זה. נתן כהן עצמו לא השיב על האשמותיו של פאפו.

הליקופטרים יטיסו טכנאים

פסטיבל הזמר המיזרחי, שהיה אמור להיערך בסוף החודש בחיפה, הועבר מעיר־הגמל לירושלים, בגלל הסנקציות של ה־טכנאים.

אלה החליטו כי עד שהנהלת רשות־השידור לא תיענה לתביעה האלמנטרית שלהם, לשבת ולשוחח עימם, הם לא יעבדו עוד אחרי חצות, ולא ילונו בבתי־מלון מחוץ לירושלים. אילו היה הפסטיבל מתקיים בחיפה, היו הטכנאים עוזבים את עבודתם ב־9 בערב, כדי להספיק להגיע לירושלים עד חצות.

כששמעה על כך עיריית חיפה, הציע ראש־העיר החדש, **אריה גוראל**, כי המופע יתקיים בחיפה, וכי העיריה תטיס על חשבונה את הטכנאים, מיד אחרי סיום הפסטיבל, בהליקופטרים לירושלים. יתכן שההצעה תתקבל, מפני שהנהלת קולנוע אדיסון בירושלים, לשם רצו להעביר את הפסטיבל, דרשה סכום־עתק עבור השכרת האולם.

בגין בשחור־לבן

החברות המיסחריות המייצרות מקלטי טלוויזיה צבעונית בארץ, החליטו לפתוח במשותף במיתקפה על הממשלה, כדי ש־תאפשר הקרנת שידורי־צבע בטלוויזיה ה־ישראלית.

בראש החברות המייצרות טלוויזיות צב־עוניות בארץ נמצאת חברת מץ, המייצרת כ־300 מקלטים בשבוע, והנאלצת לייבא מקלטים נוספים, משום שההצע פחות מן הביקוש. על פי מחקר שערך מנהל מץ בארץ, **יצחק פוגל**, התברר כי בישראל נמצאים כבר יותר מ־100 אלף מקלטים צבעוניים, המכוונים לתחנות ירדן.

אל מילחמת החברות המיסחריות הצ־טרפו לאחרונה שניים: מנכ״ל רשות־השידור **יצחק ליבני** ויושב־ראש הוועד המנהל, הפרופסור **ראובן ירון**. גם מרבית שרי־הממשלה תומכים בשידורי־צבע ב־ארץ. היחידי העומד נגד החלטה זו, שלא תחייב את הרשות בשום הוצאה כספית נוספת, מאחר והטלוויזיה כבר מוכנה ל־שידור בצבע, הוא ראש הממשלה, **מנחם בגין**. אפילו שר־האוצר, **שימחה ארליך**, הביע כבר בשיחות פרטיות את הסכמתו לשידורי־הצבע בארץ.

מתברר כי מאחרי התנגדותו של בגין עומדות המיפלגות הדתיות, אשר ללחצן, ובעיקר ללחצי אגודת ישראל, הוא נכנע. בגין אף ביקש לאחרונה לבדוק אם יש דרך למנוע קליטת צבע אצל בעלי המקלטים הצבעוניים, שלהם יש מיתקן מיוחד, ה־מבטל את ביטול הצבע. לפני חודשים אחדים הוציאה מץ לשוק מיתקן, שאם מצמידים אותו למקלט ציבעוני, אפשר בעזרתו להתבונן בשידורי־צבע גם בארץ. את מרבית התוכניות הקנויות אפשר לר־אות גם בישראל בצבע, וכן סרטים רבים המופקים על־ידי הטלוויזיה בצבע, למרות שהם משודרים בשחור־לבן לבעלי מקלטים רגילים. גם קטעים רבים בחדשות־חוץ אפשר לקלוט בצבע.

התשובה שבגין קיבל היתה, שאפשר אומנם להכניס פילטרים מייוחדים, שעלי־הם לא יכול המיתקן החדש להתגבר, אולם אז יהיו גם השידורים בשחור־לבן באיכות ירודה יותר. ראש־הממשלה ויתר על ה־רעיון.

הדו״ח שיסעיר

בטלוויזיה הערבית ממתינים עתה ב־עצבנות רבה להגשת דו״ח הוועדה, ש־הקים הוועד המנהל של רשות־השידור,

ראש־עיר גוראל
פיתרון אווירי

שתפקידה היה לחקור ולהגיש מסקנות לגבי כל הפרשיות והבעיות של הטלוויזיה ה־ערבית.

הוועדה, שבה חברים סמנכ״ל רשות־השידור, **שלמה עבאדי**, וחבר הוועד ה־מנהל, **צבי** („הזי״) **זינדר**, אמורה להגיש את הדו״ח שלה עוד השבוע.

אולם נראה כי הסערה האמיתית תפרוץ רק לאחר הגשת הדו״ח. כל אחד מהצדדים היריבים בטלוויזיה הערבית, הצד של מנהל הטלוויזיה, **יוסף בר־אל**, והצד של מנהל התוכניות בה, **סלים פתאל**, יודע כי עבודת הוועדה היתה שיטחית ושעדים חשובים לא נקראו כלל להעיד בפניה. הצד שיהיה המותקף בדו״ח, יערער בעזרת נימוקים אלה על מהימנותו.

רצו את חירבת חיזעה

אחרי הסערה שפרצה בעיקבות שידור חירבת חיזעה בירדן, התגלה כי מיספר תחנות־שידור אירופאיות ביקשו, אחרי ה־הקרנה בארץ, לרכוש את הסרט. הטלוויזיה הישראלית מעוניינת בדרך־כלל למכור סרטים, אולם במיקרה זה הורה מנכ״ל ה־רשות **יצחק ליבני** שלא למכור לשום תחנה ובשום מחיר.

דובר עמירב
ניצחון מוחץ

דין־וחשבון הוועדה שדנה בנושאי ה־דוברות ויחסי־הציבור של רשות השידור מהווה ניצחון לדובר הרשות **משה עמירב**. הוועדה, אשר חבריה היו חברי הוועד המנהל **אריאל וינשטיין** ו**צבי** („הזי״) **זינדר**, קיבלה את כל הדרישות של עמירב, ותקפה בעקיפין את הבירוקרטיה של הנהלת רשות־השידור, שחיבלה עד כה בעבודת לישכת הדובר.

הוועדה קבעה, בניגוד לדעתו של מנהל תוכניות הטלוויזיה, **יצחק** („צחי״) **שמעוני**, כי הסברה של הרשות כוללת בתוכה

צפוי שיפור ביחסי ציבור

„מתן מידע מירבי על התוכניות העומדות לפני שידור, הרקע להכנתן, הקשיים, ה־אנשים מאחרי התוכניות, תוך הקפדה למנוע עד כמה שאפשר מתחים על־ידי פירסום אישי מופרז.״ הוועדה קבעה כי „יש בעיות במסירת חומר מהטלוויזיה ללישכת ה־דובר,״ ודרשה לתקן זאת.

כמו כן קבעה הוועדה כי על ההסברה לכלול דיווח על פעולות רשות־השידור ב־תחומי השידור, המינהל, הייעול, הגביה וכדומה. עד כה התנגד סמנכ״ל הרשות לענייני מינהל, **שלמה עבאדי**, לכל פיר־סום בנושאים אלה.

לגבי השערוריה של חוסר דוברות ל־רדיו, אחרי שעבאדי פיטר את האחראית על נושא זה, **טובה הרשטיג** וניסה לדחוף למישרה פקידה משלו, דורשת ה־וועדה כי „ייקבע מייד תקן עיתונאי בדרגה מתאימה לתפקיד האחראי על הסברת ה־רדיו בלישכת הדובר.״ פיסקה זו היא סטירת־לחי לעבאדי, שנלחם נגד תקן זה בכל כוחו.

עמירב זכה בהישג מרשים נוסף בתחום התקציב. הוועדה קבעה כי התקציב שלו „אינו עומד ביחס ישר להיקף הפעולות ההסברתיות שהתרחבו בשנה האחרונה.״ ו־דרשה לקבוע בתקציב הבא הגדלה מש־מעותית בתקציב, וכי התקציב „יהיה מרוכז כולו בלישכת הדובר.״ נוסף על כל אלה הגדילה הוועדה את התקנים בלישכת דובר הרשות, והוסיפה לו עוד שני תקנים עיתו־נאים של אנשי־מיקצוע.

אחרי שוקולד, מנטה, מסטיק,

דבש ואסקימו לימון -

מי רוצה גזוז?

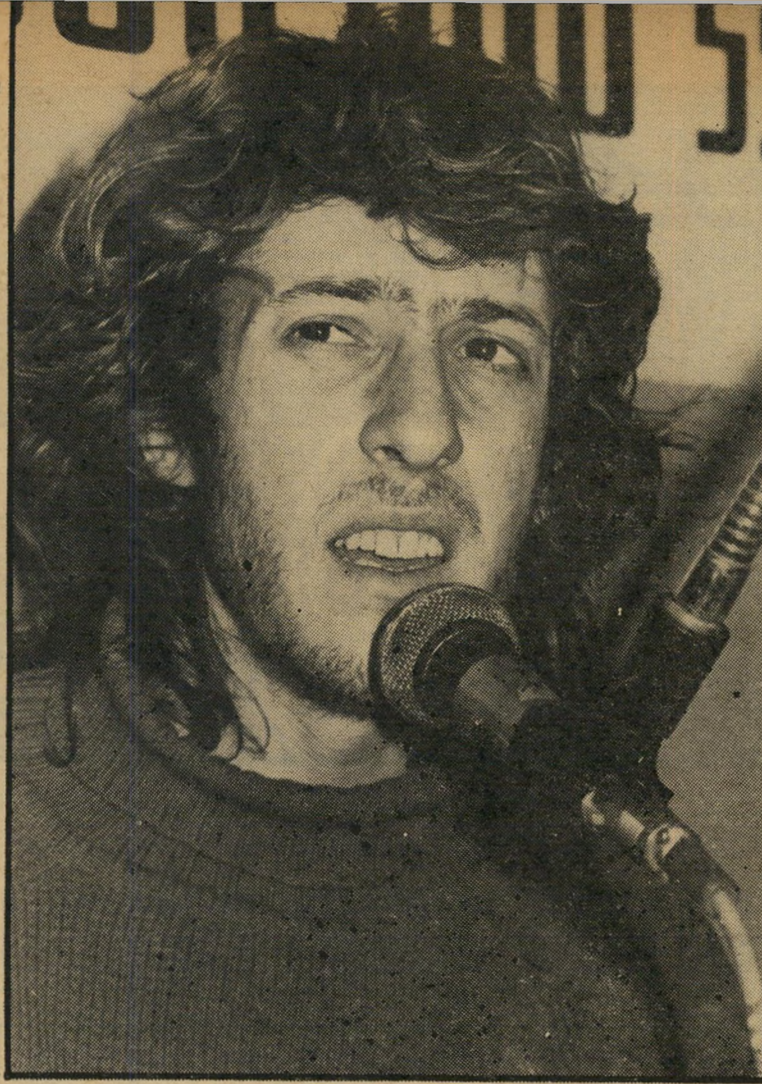

זמר גידי גוב
גם לשיר לחוד, גם להופיע ביחד

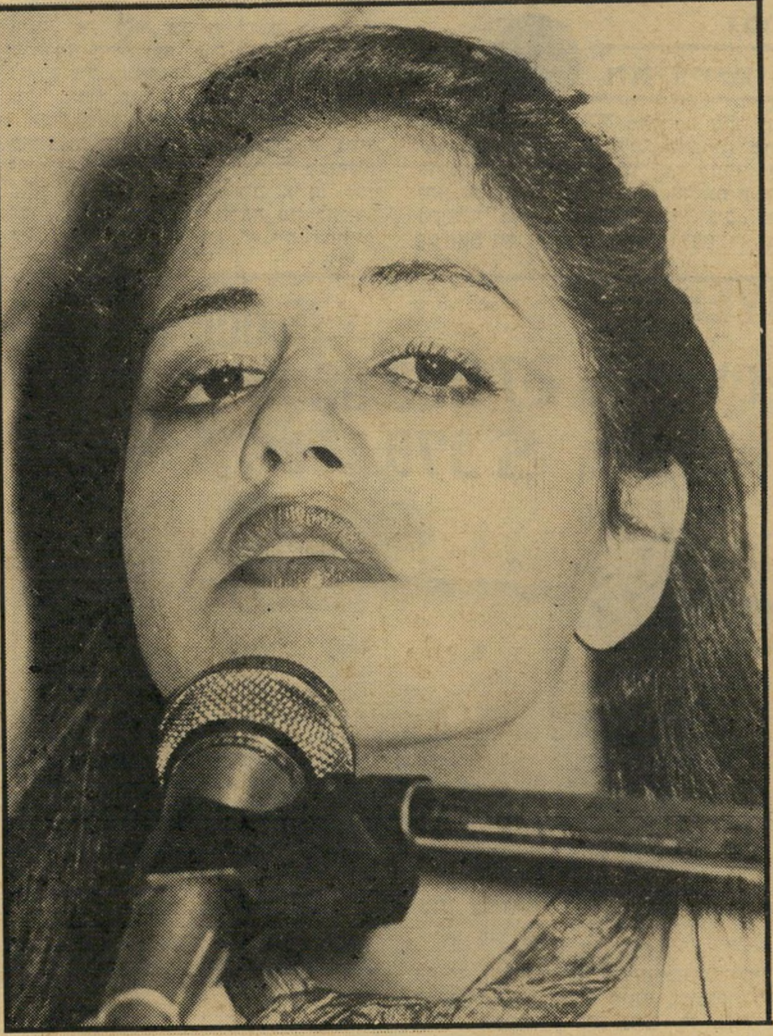

זמרת מזי כהן
במקום נערה בת 4, גבר בן 72

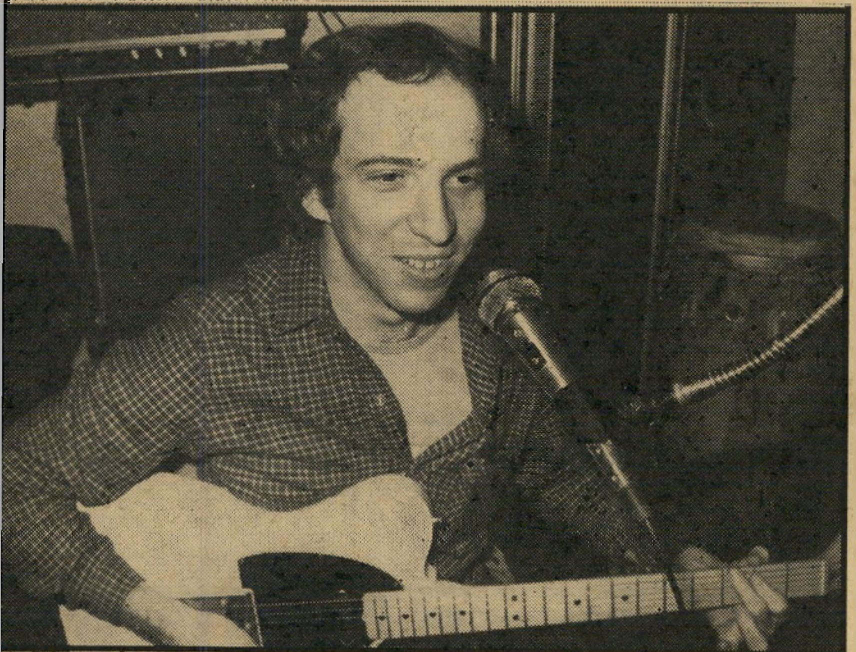

מנהיג דני סנדרסון
אחרי תוכנית פאשיסטית, תוכנית דמוקרטית

ידעתי את הרכב הלהקה מראש. "נידי גוב ואני היינו הגרעין הראשון. חיפשנו זמרת בנרות, מושב בצפון ירוחם, מצאנו שם רק אקורדיוניסט, אבל הוא עבד לילות. אחר כך, בטעות, שמנו מודעה בפילון, והגיעו אלינו 200 זמרות בנות 4, וביניהן אחת שכימעט התקבלה לפסטיבל הילדים, עד שגילו שהיא בעצם גבר בן 72. אחרי מאמצים נואשים הלכנו ללוד, ובמשך שבוע שאלנו את הבחורות שירדו מהמטוסים אם הן מעוניינות להופיע בלהקה. אחרי בחינות אין־ספור, כשלא מצאנו זמרת, סיפרו לי על אחת שצריכה להשתחרר מפיקוד־מרכז, קוראים לה מזי כהן. וכך הקמנו את הלהקה."

נאום הגבר דני סנדרסון, מנהיג להקת כוורת עליה השלום, ומנהיגה הבלתי־מעורער של הלהקה החדשה, להקת גזוז.

האחראי הבילעדי לשם המבריק הזה, גזוז, הוא יצחק קלפטר, המכונה „צ׳רצ׳יל", גיטאריסט ומלחין, שהקשר היחידי שלו ללהקה החדשה, בת תישעת הנגנים, הוא חברותו ההדוקה עם שניים מחבריה: מנהיג־הלהקה סנדרסון, והכוכב גידי גוב.

להקת גזוז היא עתה הלהקה המסקרנת ביותר בשוק־הבידור. שנתיים וחצי חלפו מאז פורקה להקת כוורת, בהחלטה דמוקרטית של חבריה. מכוורת ועד גזוז לא קמה להקה שתתפוס את מקומה המכובד של זו.

דני סנדרסון, ג׳ינג׳י נמרץ, מי שהנהיג את כוורת ביד רמה ובאצבע נטויה, והעושה את אותו הדבר בדיוק בלהקת גזוז, אינו אוהב את ההשוואות בין שתי הלהקות. אך ההשוואה היא כימעט בלתי־נמנעת.

כשהקים סנדרסון את כוורת הוא עשה זאת עם ארבעה חברים טובים, שאיתם שירת במשך שלוש שנים בלהקת הנח"ל. החברים היו הזמר גידי גוב, המתופף מאיר פנינגשטיין, הגיטאריסט אלון אוליארצ׳יק ואפרים שמיר. אל ארבעת המופלאים הצטרפו יוני רכטר, פסנתרן בלתי־ידוע, ויצחק („צ׳רצ׳יל") קלפטר, גיטאריסט ידוע מאד.

השישה עבדו על תוכניתם הראשונה, סיפורי פוגי, כשהאחראי האחד והיחידי על המוסיקה והתמלילים היה סנדרסון. הוא עצמו מיטיב לבטא את אופיה של התוכנית הראשונה, שאותה הוא מכנה „תוכנית פאשיסטית", מכיוון שהוא לא נתן לאיש בלהקה לבצע חומר שכתב בעצמו. התוכנית השניה מכונה על־ידי סנדרסון „תוכנית דמוקרטית". כאן ניתן לכל מי שרצה וכתב בלהקה להביע את עצמו, ולפתע התגלה כי נוסף על כשרונו הבלתי־מוטל בספק של דני סנדרסון, קיימים בלהקה יוצרים מצויינים ומעניינים כמו צ׳רצ׳יל, יוני רכטר, אפריים שמיר ואלון אוליארצ׳יק.

הלהקה עבדה על תוכניתה והתקשתה במציאת מפיק. כימעט ולא נמצא מפיק אחד במדינת ישראל שיהיה מוכן להמר על ששת החיילים המשוחררים, שתוכניתם הכילה חומר מיוחד במינו, בלתי־פופולרי ובלתי־מוכר. לבסוף נמצא האחד, אברהם („פשנל") דשא, מי שהימר בזמנו על להקת התרנגולים, ואחר־כך על להקת הגשש החיוור. „פשה" היה מוכן לתת צ׳אנס לחבר׳ה. הוא לא הצטער על כך מעולם. הופעות להקת כוורת החלו באולם נחמני, והסתיימו בהיכל התרבות. אין זה פלא, אם כך, כי כאשר החליט דני על הקמת להקת גזוז, היה ברור לו כי המפיק של הלהקה לא יהיה אלא פשה.

קיוסק מלא

תחילה היו שוקולד, מנטה ומסטיק. אחר כך אסקימו לימון. עכשיו, ברוך השם, יש גם גזוז, כך שהקיוסק מושלם, ולא צריך למלא אותו עוד בסחורה.

מה זה מזי

כיום, אחרי ההצלחה הגדולה של כוורת, שונים פני הדברים. אז לא היה ברור לאנשי הלהקה מה יוליד יום, אם בכלל קיים סיכוי להצלחה. כיום גידי גוב הוא כוכב גדול, הן בקולנוע והן מעל גבי תקליטים. גם דני סנדרסון יושב על

(המשך בעמוד 42)

מי רוצה גזוז?

(המשך מעמוד 41)
תקן של כוכב. ובכל זאת נמצא מקום לתת הזדמנות לאנשים נוספים להתגלות.

סנדרסון צירף ללהקה זמרת אלמונית בשם מזל כהן, המכונה בפיו „מזי”. מזל שירתה בלהקה צבאית. סנדרסון חרש את הארץ לאורכה ולרוחבה, בחיפוש אחר זמרת מתאימה. הוא ניהל משא־ומתן עם ג'וזי כץ, גלי עטרי וזמרות מפורסמות אחרות. כשהמשא־והמתן עלה על שירטון, חיפש צעירות אלמוניות. מישהו הלשין על מזי כהן. דני התקשר אליה. הצעירה עדיין שירתה בצבא, ולא היו לה כל תוכניות לעתיד. התרגשה, באה, שרה, נבחנה ונבחרה.

היא בת 20, מוצאה משכונת עין־כרם בירושלים, ולכבוד הכתבה על הלהקה הל־בישו אותה בחליפת ג'ינס, קשרו לצווארה צעיף, לקחו אותה לספר־הצמרת גמ־ליאלי, ואיפרו אותה אצל קוסמטיקאית ידועה.

בשלב זה עושה מזי מה שאומרים לה. ומי שאומרת לה היא נורית גפן, אשתו של המשורר יהונתן גפן, הממונה על יחסי־הציבור של המופע. נורית, שהיא אשה יפה מאד מבינה היטב כי חשוב שגם מזי תהיה יפה מאד. לכן היא מעניקה לה טיפול המוענק בדרך כלל לכוכבת, כולל סידור תיסרוקת, איפור וביגוד הולם.

אחרי שעיתונאית מסויימת ראיינה אותה באמצעות הטלפון, והיא התרגשה נורא, ואחר־כך יצאה לדעתה בכתבה מטופשת, היא פוחדת לדבר עם עיתונאיות. „אני עדיין חדשה, ואין לי הרבה מה להגיד,” היא אומרת, ומגלה זוג שיניים צחורות.

גידי מבוקש מאד בסרטים. הוא עמד לגלם את התפקיד הראשי בסרט של אבי נשר דיזנגוף 99, אך גילה להעולם הזה את הסקופ, כשהחליט שלא להשתתף בסרט בגלל מה שהוא מגדיר כ„חילוקי־דיעות על התסריט.” יודעי־דבר טוענים, כי גידי קיבל מפרעה רצינית על חשבון עשרות אלפי הלירות אותן עמד לקבל כשכר על השתתפותו, אולם לאחר שקרא את התסריט החליט להחזיר את המפרעה השמנה ולוותר על התפקיד. אי־השתתפותו של גידי בסרט תפגע מן הסתם ביוקרתו.

למרות הפופולריות העצומה שלו, והביקוש ההולך וגובר להופעותיו, מסרב גידי בעקשנות להופיע כזמר־יחיד עם להקה מלווה, והוא אומר: „תקליט לחוד ולהקה לחוד. בכל מיקרה אני לא רוצה להופיע לבד. זה לא מושך אותי במיוחד. זה בודד מדי. הפרינציפ שלי הוא להופיע בכיף, וזה כיף בשבילי להופיע כאחד מלהקה שלמה. אני יכול לעשות עוד תקליט, בלי קשר ללהקה, אבל אני לא מופיע לבד.”

גבול האידיוטיזם

סנדרסון מרוצה מהלהקה שלו. הוא חלם על הרכב גדול. לדבריו, שונה החומר של גזוז מהחומר של כוורת. לא יהיו מערכונים, הוא מבטיח, אך את קטעי־הקישור הוא כותב עם גידי גוב. יחד עם זאת יש נטייה לשטחיות ולבידור. לצד

סנדרסון, גוב וכהן בחזרה
„אני לא רוצה להתחלק עם חברים...”

כל הפירסום שנפל עליה לפתע מבלבל אותה, והיא לא יודעת איך לאכול אותו. אך אין ספק שתלמד במהרה.

דני סנדרסון הוא איש בעל חוש־אבחנה מפותח, לזמרת שבחר מבין 300 מועמדות יש קול חזק וצלול, וכשהיא שרה אפשר להבין כל מילה היוצאת מפיה. יש לה עיניים גדולות ועור פנים כהה, ויש לשער שתוך זמן קצר ביותר תהפוך מזי כהן האלמונית מעין־כרם לבחורה מפורסמת מאד.

לא מופיע לבד

גידי גוב הוא כוכב הלהקה. בחודשים האחרונים הוא אחד הזמרים המושמעים ביותר ברדיו. תקליטו הראשון נבחר כתקליט השנה בגלי צה"ל, ושירים מתוכו, שהם מאד בלתי־שיגרתיים, מושמעים ללא הרף מעל גלי האתר. גם הסרט הלהקה, שבו כיכב, הוסיף לפופולריות שממנה נהנה בלאו־הכי בתקופת כוורת, כאשר נחשב כ„חתיך” של הלהקה.

היום הוא בן 28, מבוגר הרבה יותר מאותו ילד ארוך־שיער ששר את המגפיים של ברוך, הספיק בינתיים להתחתן עם ענת, חברתו מתקופת להקת הנח"ל, ועומד להיות בקרוב אב.

גם ההפקה של התקליט הכבש השישה עשר והשיר גן סגור הוסיפו לפופולריות שלו.

החומר הרציני, חסר־ההתחכמויות, ושירי־האהבה, שהוא מכנה אותם „מוסיקה רשמית”, קיימים שירים שהם על גבול ה־אידיוטיזם.

שני חברי להקת כוורת, אוליארצ'יק ופנינגשטיין, נמצאים באמריקה. יוני רכטר מופיע עם יהודית רביץ. אפריים שמיר עם אשתו אסתר.

מדוע לא משתתף בגזוז צ'רצ'יל? אומר גידי גוב: „צ'רצ'יל רוצה להופיע עם החומר שלו לבד.”

ודני: „הפעם אני לא מוכן להתחלק עם חברים. אני רוצה שיהיה לתוכנית קו אינטגרלי, הקיים בה לטוב או לרע. אני לא אתן הזדמנות לחברים לבצע יצירות שלהם, לא בתוכנית הזאת בכל מיקרה. זוהי התוכנית שלי, וכך אני רוצה שתהיה.”

יחד עם גידי, מזי ודני סנדרסון, משתתפים בלהקה גם הפסנתרן דני פאר, חברם של גידי ודני מלהקת הנח"ל; המתופף שלמה חממי, שעבד שנים עם שלמה ארצי; הגיטאריסט מוטי דיכנה, שליווה בעבר את צביקה פיק ואריק איינשטיין; ושלושה סכסופוניסטים, אנונימיים בינתיים, זיו בן־גרי רזניק ומאיר שפייזר.

הלהקה עובדת על עצמה שעות רבות כל יום. חלק מהשירים החדשים כבר הסתננו למקומות מכובדים במיצעדי־הפיזמונים, והצגת־הבכורה תתקיים בתחילת ינואר, אינשאללה.

שרית ישי

אפשר...

...לשחות אתו ... לרקוד אתו... להתעמל אתו ... לרכב אתו ... לשחק אתו ... לרוץ אתו ... לרחוץ אתו ... לטייל אתו ... לבלות אתו... וגם...

...לזכות בפרסים!

השתתפי

במבצע הפרסים הגדול של טמפוני או־בה

o.b.

ואת עשויה לזכות באחד מ־ 111 הפרסים יקרי הערך:

פרס ראשון:

חופשת שבוע ברודוס

באביב — כולל טיסה!

10 חולצות אפנתיות
מלוא לבה

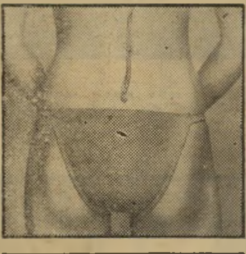

10 בגדי־ים אפנתיים
Diva דיווה

10 זוגות נעליים אפנתיות
נעלי Merano

10 בקבוקי בושם איב סאן לורין
YVES SAINT LAURENT

10 מערכות למיטה (2 ציפות וסדין גדול)
כיתן
כלי מיטה ללא גיהוץ

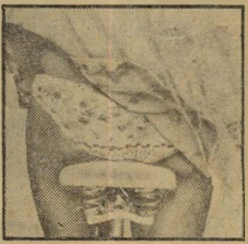

20 אריזות של Body Lotion + 2 סבונים
fenjal

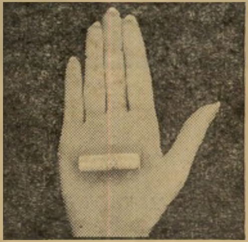

20 אריזות של (סבון, מי קולון וטאלק)
Maja
„מאחא”

20 אריזות של (בושם מיני ספריי + 2 סבונים)
YARDLEY

כל שעלייך לעשות — גזרי:
4 מכסים של קופסאות 10 טמפוני או־בה או
2 מכסים של קופסאות 40 טמפוני או־בה או
מכסה אחד של קופסאות 80 טמפוני או־בה
ושלחי אל: מבצע או־בה, ת.ד. 2115, חיפה
בציון: שמך, כתובתך וגילך.
המעטפות שתגענה עד ה־25.12.78
תשתתפנה בהגרלה שתערך בפקוח רואה חשבון.
אפשר לשלוח יותר ממעטפה אחת!

o.b.
הטמפון הקטן שכבש את העולם.

עובדי החברה אינם רשאים להשתתף במבצע

אלטור ושות' פרסומאים בע"מ

קולנוע

ישראל

מלחמות כוכבים

בבקעת הירח

זה נשמע בדיוק כמו שם לסרט בדיוני חדש: מלחמות כוכבים בביקעת הירח. ואומנם בהתחשב בעובדה, שבפעם השנייה בתוך חצי שנה בלבד, נוהרים כוכבים בינלאומיים להצטלם, לשלוף ולרדוף בביקעת־הירח דווקא, סביר שגם המדע הבדיוני יגלה את המקום המופלא הזה שליד אילת. מקום זה דמוי קרחת ענקית, שפניה אומנם מזכירים את פני הלבנה, אך אור השמש המיוחד שלה, מושך אליו הפקות קולנוע ענקיות השוות מיליונים.

לפני שלושה חודשים היו כאן אשאנטי, עם מייקל קיין ופיטר יוסטינוב ובברלי (פרשת העיסוי בסדום) ג׳ונס, כשהם דולקים אחרי סוחרי עבדים לבנים בסהרה. אז, קבע הבמאי ריצ׳רד פליישר בסיפוק רב, שאין סהרה נוחה יותר וקרובה יותר לציוויליזציה מאשר ביקעת הירח, החשופה, היבשה והלוהטת של יוני־יולי. עתה מתלהב בתורו, הבמאי ניקולס גסנר, יליד שווייץ (מי שעשה את הנערה מן הבית במורד השדרה) המביים בביקעת־הירח קו־פרודוקציה קנדית־צרפתית־ישראלית, ששוב אין בינה לבין הנוף הישראלי המקורי, מאומה.

גם הפעם מתחפשת ביקעת־הירח לאפריקה, או ליתר דיוק, לארץ דמיונית באפריקה, שהיא הרקע לעלילת מותחן מבדת בשם: בלילה שעזבתי ירד גשם כל היום, או בשמה העברי המקוצר הו סוזנה (כשם השיר שמתוכו לקוחה השורה הנ״ל). קו־

טוני קרטיס נח בין צילומי „הו סוזנה״!
שמש בביקעת הירח

שחקן ג׳ון ורנון
הקאריירה על הסוס

פרודוקציה זו שמתחילתה נועדה להיעשות במרוקו, בתקציב של כשלושה מיליון דולר קנאדיים, הועברה לישראל במיסגרת ההסכם החדש לשיתוף־פעולה קולנועי בין ישראל לקנאדה (הסכם כזה קיים גם בין ישראל לצרפת ובין צרפת לקנאדה). בתוך כך גדל גם תקציבה ל־5 מיליון דולרים קנאדיים בקירוב.

בלב ביקעת הירח צצו להן שתי אחוזות הנראות אמיתיות לכל דבר, ומי שאינו יודע שאינן אלא עץ וצבע, עשוי לחשוב שזו תחילתה של שכונת־וילות חדשה במידבר. בין שתי האחוזות צמח כפר אפריקאי ומסביב לו שורת דקלים שהורדו לביקעה מתל־אביב. כל זה כדי לשמש רקע לסיפור פעילות, קצת רומנטי, קצת פוליטי, קצת מצחיקני.

לתיסבוכת מרתקת שני טיפוסים מפוקפקים, טוני קרטיס בעל הבלורית שאינה מזדקנת לעולם, ולו גוסט ג׳וניור, בעל־הקרחת מ„שורשים״, מתחרים על גברת־הקולונל, שהיא סאלי קלרמן ארוכת הרגליים ותכולת העיניים (שהיתה האחות־הפצצה במ.א.ש.). בכוונתם להגיע דרכה אל בתה היפהפיה ליזה לנגלואה, כוכבת קנאדית צעירה שנראתה זה מכבר בסירטו של קלוד שאברול ויולט נוזיאר, ואל השליטה במקור־המים היחידי באיזור — הבאר, השייכת לגברת־הקולונל. באר זו היא מקור הכוח של הגברת, השומרת טינה לילידי המקום על, שלדעתה, רצחו את בעלה, והיא סוגרת את הבאר כל אימת שמתחשק לה, כדי להפגין את כוחה.

נוסף לשני הברנשים הלוטשים עיניהם אל הבת ואל המים, נמצא במקום בעל האחוזה־השכנה, השחקן ג׳ון וורנון. זהו שחקן קנאדי מעולה שכיכב בשובר־קופות אמריקני נשונל למפון אנימל האוז (סאטירה מטורפת על ההווי של הקולג׳ האמריקני בתחילת שנות ה־60) ושבסרט יום מיוחד גילם את תפקידו של הבעל הבהמי של סופיה לורן. בין חמש הדמויות הללו נקשרים יחסים היוצרים תסבוכת, שלדעת

סאלי קלרמן וטוני קרטיס נהנים מתחביב משותף
היריבים בתסריט — ידידים במציאות

לוגוסט גיוניור משמיע סרנדה לליזה לנגלואה
בעיקבות המים והאהבה

הבמאי, גסנר, אם זו תהיה צפופה דיה, סופה לרתק את הצופה לכיסאו.

בינתיים נעשית המלאכה בעליזות רבה. מישפחות עולים חדשים מאילת גוייסו להיות ילידי אפריקה. וזה לא היה קל. סוזנה אטיאס, הממלאה תפקיד מרכזי בהפקה, במקהלת השחקנים (ניצבים מבני המקום המשתכרים לפי עבודה יומית) סיפרה כיצד ניסתה לשכנע מישפחה בת שבע נפשות מעולי הודו החדשים, להופיע בסרט: „הם כמעט גירשו אותי מהבית כשבאתי ודיברתי על ליבם שיופיעו בסרט. הם פשוט לא יכלו לתפוס שהם יופיעו בסרט ועוד יקבלו על כך תשלום. הם השבו שהם עניים מכדי שיוכלו לשלם עבור הופעתם בסרט... אחרי יומיים, כשכל אחד מהם קיבל 250 לירות עבור יום של צילומים, ואין צורך להסביר, שעבודתם לא היתה קשה ביותר, יחסית למושגיהם על עבודה, כשתפסו את העניין שאלו אם אפשר לבוא מחר שוב...״

אפשר לסמוך על השמש. לצידם של חובבים, נהנים המיקצוענים בשיזוף מלטף של השמש האילתית, המשכיחה את החורף האירופי. מי יכול לזכור שזהו נובמבר — מצטחק טוני קרטיס המאושר מכל רגע נוסף, שהוא יכול לבלות רכוב על סוס. כמוהו גם סאלי קלרמן, חובבת רכיבה, מבלה את שעות הפנאי שלה על גבו של סוס. שמש ומרחבים יש בשפע וגם 60 סוסים המשתתפים בסרט.

הבמאי גסנר מוכן להסביר מדוע הוא מרוצה כל־כך מאתרי הצילום הישראליים: „האמת היא שבתחילה לא ידעתי שנצלם בישראל. יום אחד הודיע לי המפיק הישראלי שבחבורה, שלמה מוגרבי, שיש לו בשבילי אתרים אידיאליים בישראל. באתי — ירדתי לאל עריש — ראיתי את הדיונות, אמרתי — יופי! ביום השני — ירדתי לאילת — מצויין, יותר טוב מזה לא יכול להיות! מדוע? ובכן זה פשוט מאד: זה נראה כמו סוף העולם, למרות שזה לא רחוק מדי ממקום ישוב. אין כאן נווה פורה מדי והשיחים המידבריים היבשים הללו, מתאימים בדיוק לסוג הנוף שאנחנו צריכים. והעיקר: השמש הנפלאה הזאת המאפשרת לנו לחשב בדיוק תיזמונו של יום צילומים. השמש גבוהה ואינה מצליפה ישירות, כי אם שולחת קרניה מן הצד, בצורה כזו שהיא אפילו מחמיאה עוד יותר לפניה של סאלי קלרמן, שתוויהם עם עיניה העמוקות והשקועות יכולים להוות בעייה לתאורה לא מתאימה. בקיצור — אם יש בתוכניתנו לצלם סצנה מסויימת בדיוק בשעה אחת בצהריים, אפשר לסמוך על השמש שתהיה שם במקום הנכון ובשעה הנכונה״. ואם השמש נענית להוראותיו של במאי קולנוע מה עוד אפשר לבקש?

סרטים

אופנה של רצח

עיניה של לורה מארס הוא מותחן חדש המשלב אופנה עם אלימות, מין פאראפסיכולוגיה ומיסתורין. זהו סרט ציבעוני מאד,
(המשך בעמוד 44)

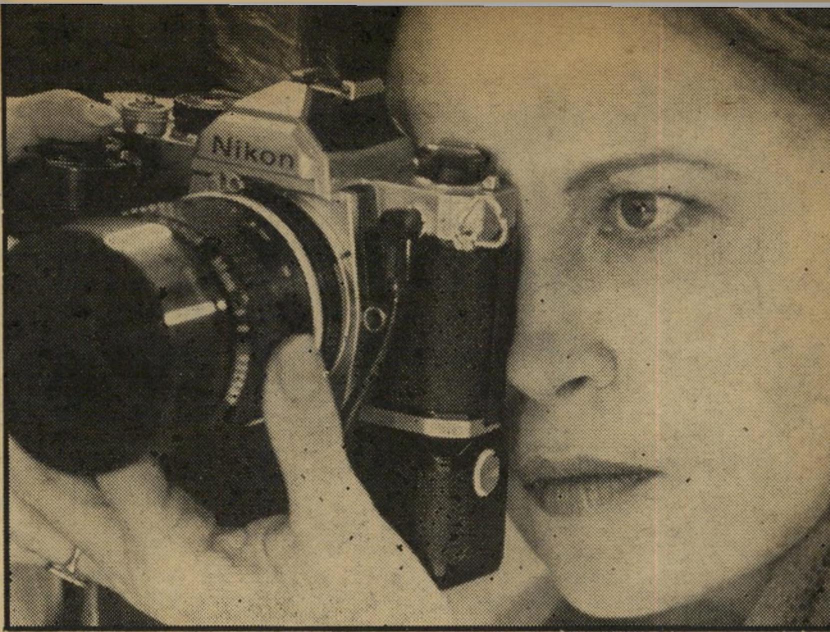

פיי דאנאווי בתפקיד לורה מארס
רצח בעין השנייה

קולנוע

(המשך מעמוד 43)

מתוחכם מאד, מפחיד ודי חולני. במילים אחרות — קופתון (סרט קופה).

„זהו סרט המיועד לאנשים העובדים כל השבוע, והולכים לקולנוע בשבת, כדי למצוא מיפלט בעולם אחר, מרתק יותר מזה שהם חיים בו", מסביר מפיק הסרט, ג'ון פיטרס. פיטרס הוא ספר הצמרת ששימש השראה לרוברט סאון ולוארן באיטי, כשעשו את שמפו. נוסף לכך, הוא גם נער השעשועים הקבוע, מזה חמש שנים, של ברברה סטרייסנד, האיש שכולם צחקו לו כשנטל על עצמו את הפקת כוכב נולד, אך צוחק מי שצוחק אחרון. את המיליונים גרף פיטרס. וזאת, למרות שהמבקרים התחרו בינם לבין עצמם, בהש־מצות על הסרט ועל יוצריו, ולמרות ה־סיפורים שסיפר הבמאי פרנק פירסון, עליו ועל זוגתו שכפתה רצונה על הכל, בשעת ההסרטה.

החיוכים דאז הופכים היום מבטי הש־תוממות והערכה. ג'ון פיטרס, שעשה רו־שם כאילו אינו יודע אלא לטפח שערן של נשים במיספרה, ו„אגו" של נשים במיטה, עומד בראש סידרת חברות־מיס־חריות מצליחות. כאמרגן הוא מטפל ב־זמרי רוק ידועים, כמו"ל הוא מדפיס את הלהיטים שלהם, וכספר, מחזיק ברשת סאלונים ברחבי ארצות־הברית. נוסף על כך, הוא גם הפיק את עיניה של לורה מארס, כאשר העזרה היחידה שקיבל מזו־גתו המפורסמת, הוא הקלטת השיר המלווה את כותרות הסרט.

להכות בהלם. פיטרס טוען שה־רעיון המקורי לסיפור היה שלו. התבו־ננות בצילומי אופנה ופירסומת המנסים למכור מוצרים אינטימיים בעזרת מראות אלימים ומיניים שצולמו על־ידי הצלם הגרמני תושב פאריס, הלמוט ניוטון, היא שהציתה את דמיונו. כדי להלביש אותו עור וגידים, פנה לתסריטאי צעיר, ש־בינתיים הפך במאי, בשם ג'ון קרפנטר, ומאוחר יותר שיתף תסריטאי נוסף, הידוע בטעמו המיוחד לאלימות קיצונית, בשם דייוויד זילג גודמן, מחבר כלבי הקש.

„את התוצאות הראינו לכמה פסיכיאט־רים בניו־יורק והם ממש יצאו מדעתם", טוען פיטרס בהנאה מרובה, מבלי לפרט אם הסיבה היתה התלהבות או זעזוע. עולמה של גיבורת הסרט, לורה מארס, צלמת האופנה, נשטף בנחלי דם של רוצח פסיכופת המתקשט במניעים פסיכולוגיים נוסח מארני של היצ'קוק, בעיצוב פנים חדשני, ולעומת זאת בזוהמה ובטינופת של „מטבח הגהינום" (כפי שמכונה האי־זור העני ביותר של ניו־יורק).

אוסף זה של מראות קיצוניים חייב להכות בהלם את הצופים, וזאת מטרתו המוצהרת של פיטרס. הרי את טעם הקהל הוא למד מן המקור הטוב ביותר, לדבריו, המיספרה. „שם אתה יכול לשמוע על איזה ספרים מדברים, אתה יכול לראות איזה ספרים מביאים כדי לקרוא מתחת

דוגמניות ליזה טיילור ודארלן פלוגל ב„עיניה של לורה מארס"
פרוות ותחתונים במראות של דם

למכונת הייבוש, זה פשוט מחקר חברתי ממדרגה ראשונה."

תוכן דרמתי. תוצאת המחקר, היא סיפור על צלמת אופנה הדולה מדמיונה מראות של אלימות קיצונית, מעשי חנק, תאונות קטלניות, רציחות בחדרי מדרגות, וכיוצא באלה, כרקע להצגת האביזרים המוצעים למכירה. אם לא די לה בדמיונה העשיר, סובלת הצלמת מצרה נוספת. מדי פעם בפעם היא חודרת לתת־ההכרה של רוצח ורואה כיצד מחוסלים האנשים ה־קרובים אליה. אך זה אינו דמיון שווא, שכן, מסתבר. שהרצח אמנם מתבצע, בדי־יוק בזמן שהיא הוזה אותו.

מלבד הלמוט ניוטון, שאותו ביקש פי־טרס, לתרום מצילומיו לדגמים שלורה מארס, כאילו מצלמת בסרט, הוא פנה גם אל אחת הצלמות האופנתיות ביותר באח־רונה בניו־יורק, רבקה בלייק, שסיפקה את מרבית הצילומים הדוממים הנראים בסרט. „הם ביקשו ממני צילומי אופנה עם תוכן דרמתי," מספרת הצלמת, שקודם לכן העדיפה סיגנון רומנטי יותר. המשימה ריתקה אותה, מה עוד שראתה בדמות של לורה מארס, בגילומה של פיי דאנאווי, מעין השתקפות שלה.

היא ניסתה ליצור באולפן את האווירה הדחוסה ומלאת המתח של הסרט. ניגנה את פס־קול הסרט קזנובה והדריכה את הדוגמניות כאילו מדובר בסרט עצמו.

פיי דאנאווי היססה זמן רב לפני שהס־כימה לקבל את התפקיד, שהוא הראשון מאז פרס האוסקר שלה. אולי, כדברי פי־טרס, מפני שהכתוב קובע פחות מן ה־נראה לעין. אבל בסופו של דבר, לא זו בלבד שנכנסה לדמות, אלא גם למדה את רזי תורת הצילום.

אך הכוכב האמיתי של סרט זה, הם הצילומים, ודרכם, שתי דוגמניות המופי־עות כמעט בכולם. השתיים, ליזה טיילור ודארלן פלוגל, מרבות אומנם להופיע מעל דפי ירחוני האופנה, אך זוהי להן הופעתן הראשונה בסרט, וכושר העבודה שלהן הדהים את הצוות, הרגיל בכוכבות מפו־נקות.

האופנה היא ניוון. האיש האחראי ב־פועל לסרט, הוא במאי בשם אירווין קרשנר, שעשה בזמנו כמה סרטים מרשי־מים כמו מזלו של ג'ינג'יר קופי, שהוצג בישראל רק בטלוויזיה, או אהבה שירד מהר מדי מהמסכים בארץ, אבל הגיע כנירנאה ללורה מארס, הודות לעובדה ש־עשה פעם סרט עם ברברה סטרייסנד בשם על ארגז החול, עד היום הכשלון הקופתי היחידי בקאריירה שלה, אך משום מה, קרוב לליבה. קרשנר אינו חושש לומר מה הוא חושב על נושא הסרט. „בעולם המגוחך שלנו, פירוש האופנה הוא ניוון. מטרתה להעניק להמונים הרגשה שהם לא כל־כך יפים, עשירים או צעירים כמו ה־דוגמנים על הנייר." אבל אין צורך לחי־שוש. קרשנר אינו מתכוון להתעמק בנושא. „בראש וראשונה, זוהי מלודרמה המס־תייעת בעולם המיסתורין." ועם הרבה מאד מישחקים בתפאורה, בתאורה, ובצילום.

ג'ון פיטרס, הספר המיליונר הזריז, שמעמיד פני תם, אין לי שום השכלה בענייני קולנוע אבל אני יודע מה זה לספר סיפור" משפשף לעצמו את הידיים בהנאה גלויה. והוא כבר מכין את הסרט הבא, שייקרא הגברת והמתאגרף, מעשה באופנאית צמרת הפושטת את הרגל, וכל מה שנותר לה בקופתה הוא הבעלות על הקאריירה של מתאגרף כושל. את גבירתו הפרטית, ברברה סטרייסנד, הוא מתכוון להעמיד בסרט הזה מול שותפה ממה חדש דוק, רייאן אוניל. אם כי הסרט לא נעשה עדיין, המודעות כבר מוכנות: סטרייסנד ואוניל, במכנסי התעמלות, עם כפפות בוקס, שולחים אגרופים זה בזה.

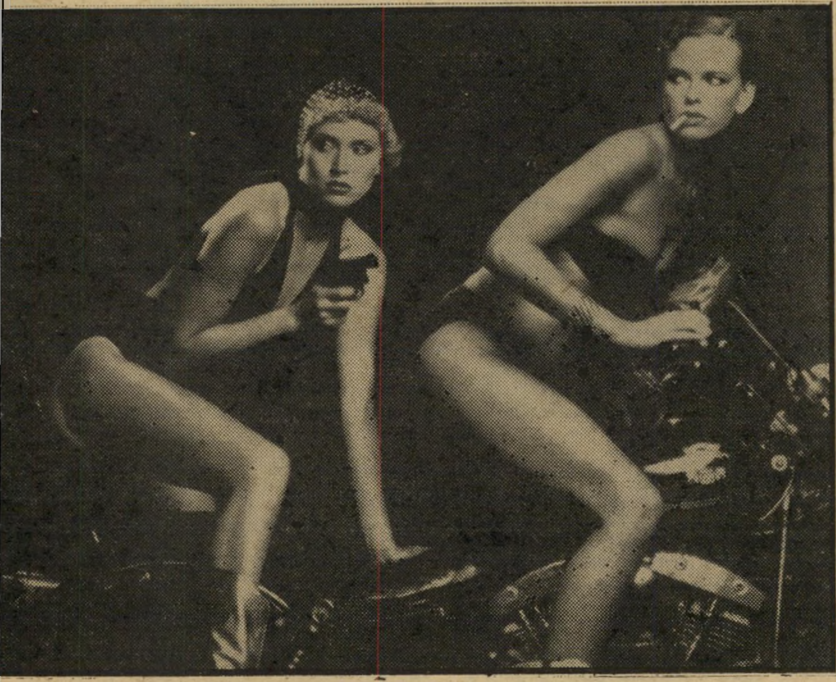

צילומי אופנה על רקע אדים
הפסיכיאטרים יצאו מדעתם

פסטיבלים

איך לא להשתתף בפסטיבל

מסע אלונקות הוא הסרט הישראלי הראשון שמוצג בפסטיבל הסרטים בלונדון. הישג מכובד, לכל הדעות.

אבל מסע אלונקות היה יכול להגיע גם לפסטיבלים אחרים, לולא התערבותם של כל מיני גורמים, ושתיקתם העיקשת של גורמים אחרים. הסרט הוזמן לפסטיבל הסרטים בסידני, שנערך בתחילת הקיץ הזה. אחד ממארגני הפסטיבל, גדעון בכמן, ישראלי לשעבר, התלהב ממנו מאד, והחליט להזמין אותו יחד עם שלום, תפילת הדרך של יקי יושע.

אלא שכאן קרה דבר מוזר. הבמאי יהודה „ג׳אד” נאמן פנה למכון הישראלי לקולנוע, שהוא הגוף שצריך לעודד ישירות השתתפויות בפסטיבלים בינלאומיים, וביקש שיעזרו לו לשלוח את הסרט לסידני שבאוסטרליה, מאחר שהדרך ארוכה ומחיר ההובלה האווירית, גבוה. המכון פנה למישרד־החוץ, כדי שזה יעמיד לרשותו את שירות הדואר הדיפלומטי, כפי שנהוג בהרבה ארצות המעוניינות לעודד את תעשיות הסרטים שלהן. מישרד־החוץ, או ליתר דיוק, יואל שר, איש מחלקת ההסברה, הודיע שאין לו כל כוונה לסייע במישלוח מסע אלונקות. כדבריו „אין לנו עניין לעשות שירותים לסרט שאינו עושה שירות למדינה” ולדעתו מסע אלונקות אינו עושה שירות כזה. המכון הישראלי לקולנוע הרהר רגע באפשרות שהוא עצמו יממן את המישלוח, אבל לבסוף, הרפו הכל מן העניין ובסידני הוצג רק שלום, תפילת הדרך.

סרט איכות. השיקול הפוליטי של מישרד־החוץ, עולה בקנה אחד עם לחצי הצנזור האחרים שהפעילו באחרונה בקולנוע ובטלוויזיה. שם סבורים שאנחנו מדינה דמוקרטית, אבל לא יותר מדי. אפשר להביע אצלנו כל מיני דעות, אבל צריך להצניע אותן בין הים־התיכון לירדן (עד שישתנו הגבולות). ואולי מוטב היה לקבל שעור קטן מאותו מישרד־חוץ צרפתי כל־כך בלתי אהוד אצלנו, שמעז להציג סרט כמו מדינת פרא (ראה „שבוע הסרט הצרפתי”) שמשמיץ את ממשלת פאריס הרבה יותר, מכפי שהיה מעז לעשות מסע אלונקות גם אילו צולם ללא שום כניעות לדרישות המימסד.

לא פחות חמור מן היחס של מישרד־החוץ, הוא יחסו של מכון הקולנוע ושל הבמאי נאמן עצמו. הם מילאו פיהם מים, לא סיפרו על כך לאיש, אולי מפני שלא רצו להסתכסך עם המימסד. הסיפור יצא לאור, דווקא בטיימס הלונדוני, כאשר גדעון בכמן הקדים להצגת הסרט בלונדון, מאמר ובו הצביע על ההתנגדות החריפה של המימשל הישראלי לסרט.

בכמן אף הפליא מכותיו במימשל, וסיפר במאמר, כי הופעלו לחצים גם על פסטיבל לוקארנו, כדי שיסרב לקבל את סירטו של נאמן לתחרות שם. במיקרה זה נראה שהוא כבר בדה דברים מליבו. לא זו בלבד שמישרד־החוץ מכחיש זאת, אלא שמנהל פסטיבל לוקארנו, ז׳אן פיאר ברוסאר, בכבודו ובעצמו, טוען שהסיפור כולו הוא בדיה שהומצאה על־ידי בכמן, כדי להוסיף לציביון המהפכני של הסרט. ברוסאר גם רמז שייתכן שלבכמן יש יותר מעניין אקדמי בפרשה.

המוזר הוא שהסרט זכה, מטעם מרכז הסרט הישראל, שליד מרכז המיסחר, התעשייה והתיירות, לפרס של „סרט איכות”. מעניין מה חושב על כך מישרד־החוץ.

תדריך

חובה לראות

תל־אביב — רוקמת התחרה, אשה לא נשואה.

ירושלים — רוקמת התחרה, אמריקאי בפריס, חייל בכחול.

חיפה — אשה לא נשואה, זוהר בדשא.

המישטר והקורבן

אנה והזאבים (תכלת, תל־אביב, ספרד) — אומנת זרה מוזמנת לעבוד בביתה של מישפחה ספרדית. היא צריכה לטפל בבניו של אחד משלושת האחים שגרים יחד באותו בית, אבל למעשה היא מתמודדת עם הילדים, עם האחים ועם אם המישפחה. כל נסיונותיה להבין את המניעים האמיתיים להתנהגותם וליצור הזדהות כלשהי עימם, נכשלים. בסופו של דבר, היא נופלת בעצמה קורבן לאווירה העכורה ולהפרעות הסמויות של המישפחה המהוגנת והמכובדת.

סרט זה, שייצג את ספרד בפסטיבל הסרטים של קאן לפני שש שנים, הוא בעיקרו משל פוליטי. המישפחה היא תיאור בזעיר־אנפין של ספרד בימי פראנקו, כאשר האם מייצגת את מעמסת המוסר, המסורת, והמינהגים שהפריעו לספרדים להתקדם, ואילו כל אחד משלושת הבנים מייצג רובד אחר של העם: אחד הוא מיליטריסט שמתקשט במדים, שבהם הוא מנסה לחפות על מיגבלותיו, השני הוא קנאי דתי, שמחפש באמונה את המיפלט מהתמודדות עם עצמו. השלישי, הוא הרגיש והאינטליגנטי לכאורה, אבל למעשה, הוא נמושה, שאינו מסוגל לעמוד על שלו, חסר חוט שידרה ועקרונות. הוא אינו מסוגל אלא ללכת עם הזרם, כדי שלא יאונה לו כל רע.

אם בתחילת הסרט עוד אפשר לקבל את הסיפור של קרלוס סאורה ורפאל אזקונה, שחברו גם את „קריאת העורב” גם כמעשה בבני־אדם ממש, הרי ככל שמתקדמת העלילה מתגבר המשל על הנמשל, עד שבסופו של דבר ברור כי מדובר באלגוריה בלבד. סאורה הדגיש את הדבר גם בבימוי. סצינות הטירוף הדתי, האוחז בפרננדו פרנן גומז, יכולות להזכיר את הסאטירה הצוננת האנטי־כנסייתית של בוניואל, בתחילת הסרט, אך לקראת הסוף זה כבר נראה כמו מינשר פוליטי מובהק, שאיבד את ממדיו האנושיים.

ג׳רלדין צ׳אפלין, בת זוגו של סאורה בחיים הפרטיים, מדגישה קצת יותר מדי את הקורבן שבדמותה, על חשבון הצדדים האחרים שבה, ובכך משתלבת בנטייה הכללית של הסרט — הוקעת הפראנקיזם בצורה מחוכמת. ב־1972 היה בעצם המעשה, משום העזה שהעניקה לסרט הילה, שדעכה במיקצת בעיקבות השינויים הפוליטיים בעולם.

צ׳פלין ופרנן — גומז: לא מכובדת

מושקף בצמרת

מאהב כיס (מקסים, תל־אביב, צרפת) — לצרפתים יש חיבה מיוחדת לסיפורי אהבה בין גברים צעירים מאד לנשים מבוגרות ומנוסות מהם. דוגמא קלאסית לכך יכול לשמש סיפורה של קולט החיטה בצמיחתה שהוסרט או אופנתי יותר, השעור הפרטי.

במה טמון קסמו של סיפור כזה, לא קשה לנחש. לגבי הצעיר, זה השעור הראשון ברזי המין, עם כל המיקסמים הקשורים בכך. לגבי הנשים, „זו הזדמנות להרגיש בבשר מוצק ובעור חלק, בבטן שטרם תפחח ובשרירים שטרם רפו.”

זה בערך מה שמושך את האשה הבשלה, מימסי פארמר, שהיא בעצם יצאנית צמרת, לפאסקל סליה, תלמיד תיכון ביישן וממושקף. כרגיל במקרים כאלה, הנער לוקח את הפרשה יותר מדי ברצינות, האשה יודעת לשמור על שיווי המשקל ולחתוך ברגע הנכון, עם כל הצער שהדבר גורם לה. ועוד, כרגיל, הורי הנער מודאגים מן הטירוף שאוחז בו, האם קצת יותר, האב קצת פחות, מפני שהוא ומאחר שסצינות ההתעלסות נועזות דיין, ומתרחשות מבין לרוח בנו. וכרגיל, הלחצים החברתיים מבחוץ הם ששמים קץ לסיפור היפה.

בכך למעשה נעוצה הבעייה העיקרית בסרט זה. יותר מדי דברים מתרחשים כרגיל, והשינויים המהותיים ביותר, הם למעשה בתיפאורת של דירת הגברת, שמצויידת בכל חשיכלולים האחרונים המקלים על עבודתה. מלבד זאת, אפשר למצוא הדים של השיעור הפרטי (במקום מכונית לאמבורגיני של האשה באותו הסרט, יש כאן יגואר), של הטלפון הוורוד (גם כאן מתאהב אחד הקליינטים בספקית התענוגות), של אסקימו לימון ודומיו (בהווי בית־הספר התיכון, כולל סצנת נערים בתחתונים). בקיצור, אפשר לבלות חלקים נכבדים מן הסרט בזכרונות נוגים.

אבל, העבודה כאן היא ציבעונית ונוצצת, וכמה שחקני מישנה כמו אנדראה פראול, המוזה הדשנה מהזלילה הגדולה, ומדלין רובינסון, מוסיפים ממד של אמינות ומאחר שסצינות ההתעלסות נועזות דיין, ומתרחשות בסביבה אופנתית די הצורך זה יכול להיות אפילו להיט קופה.

פארמר וסליה: לחתוך ברגע הנכון

תל אביב

★★★★ **רוקמת התחרה** (מוזיאון, צרפת־שווייץ) ספרית קטנה מתאהבת בסטודנט למדעי־הרוח, אך אינה יכולה לגשר על פני הפער החברתי המפריד ביניהם ועל הבדלי ההשכלה והמעמד. סרט רגיש ומפוכח עם מישחק מעולה של איזבל הופר.

★★★ **רצח על הנילוס** (שחף, אנגליה) תעלומת רצח של אגאתה כריסטי עם הרבה כוכבים ובליווי נופי הנילוס. סרט נוצץ ועשיר, שבו מגלם פיטר יוסטינוב גירסה עסיסית במיוחד של הבלש הרקול פוארו.

★★★ **דירה לשניים** (סטודיו, ארצות־הברית) שחקן שאפתן ורקדנית מובטלת, מטופלת בבת חדת־לשון, נאלצים לחלק דירה קטנה בניו־יורק. דיאלוגים מחוכמים של ניל סיימון ומישחק חביב של מארשה מייסון וריצ׳רד דרייפוס.

★★ **ילדה יפה** (סינמה 2, ארצות־הברית) שיחזור של איזור האורות האדומים בניו־אורלינס שלפני מילחמת־העולם הראשונה, בסרט יפה להפליא מבחינה חזותית, שבו מנסה הבמאי לואי מאל להראות עולם שבו כל מוסכמות החטא והעונש עומדים על ראשם.

★★★ **אשה לא נשואה** (פאר, ארצות־הברית) סרט מלא חום והבנה למין האנושי ובעיקר למין הנשי. אשה נשואה מגלה אחרי 17 שנות נישואין כי האושר והשאננות הם ממנה והלאה ועליה להתחיל לבנות עצמה כאדם עצמאי. השחקנית ג׳יל קלייברג נעזרת באלן בייטס, ויחד יוצרים את אחד הזוגות המשכנעים של השנה בקולנוע.

ירושלים

★★★★ **אמריקאי בפריס** (סינמה 2, ארצות־הברית) חוויותיו של צייר אמריקאי בפריס. מן הסרטים המוסיקליים המשובחים ביותר. מוסיקה של גרשווין, בימוי של וינסנט מינלי, ריקודים של ג׳ין קלי.

חיפה

★★★ **זוהר בדשא** (אורדן, ארצות־הברית) אהבה מול דעות קדומות והבדלי מעמדות בסרט של איליה קאזאן, שסיפק את התפקיד הטוב ביותר לנטאלי ווד וגילה את ווארן בייטי.

לחסוך עבודה כפולה לרבנות

מזמן־מזמן בישרתי לכם על נישואיו של **ג'וקי ארקין** לאחת מתלמידותיו, **בברלי**. כבר אז סיפרתי לכם שג'וקי יכול להיות אביה של הנערה. בקיצור, אז אמר לי ג'וקי „אנחנו מתחתנים!"

נו, אז אמרתי, „שיהיה לכם מזל־טוב", ומייד רצתי לספר לכם על־כך. אבל ראו זה פלא שני אלה כלל לא נישאו. הם רק עברו לחיות ביחד והשאירו את עניין הרבנים לאחרים. כך שהיום, כשבא אלי ג'וקי ואמר „אנחנו מתגרשים!" כבר לא התרגשתי. פשוט ידעתי ששוב הם חסכו לרבנות עבודה כפולה.

ובכן, בברלי ארזה את מטלטליה ובגדיה והוחזרה על־ידי ג'וקי הישר להוריה, שם אפשר למצאה עוד היום.

ג'וקי וברברלי
לא זה ולא זה

מעשה ביהלום

מיקרה זה קרה גם קרה, ולא מזמן, ושוב הא מופיע לפניכם באנונימיותו.

הבחורה, במיקצועה מוכרת בבוטיקים, מלצרית במועדוני־צמרת, ורקדנית פרסט־קלאס ממש, מתולתלת, דינאמית, עליזה ומשוחררת, ששום רומנים רציניים עדיין לא נדבקו לשמה.

ובכן, בחורה זו אוהבת־תכשיטים מושבעת, ובייחוד כל מה שמשובץ ביהלומים מוציא אותה מדעתה.

את חולשתה גילה **מחזר** אחד, שרצה אותה חזק מאד, והיא, שהיתה אדישה אליו לאורך כל הדרך המייגעת של חיזוריו, עיצבה אותו כהוגן.

ישב וחשב והגיע, בעזרת חבר, לשיא התיחכום האפשרי. בא אליה יום אחד, הראה לה יהלום בגודל של קאראט ורבע, ואמר לה: „שימעי, חביבתי, תמורת פעם אחת להיות איתך במיטה אני מוכן לתת לך את היהלום המתנה!"

לקחה המתולתלת את היהלום לידיה, הסתכלה בו עד שיצאו לה העיניים, אמרה „כן" וקיבלה את היהלום.

קם לו הגבר שבע־רצון, ורק בדרכם הביתה, מצא לנכון להגיד לה, שהיהלום אינו אלא זכוכית פשוטה, ובמקום ערכו הקודם, שהיה 10,000 דולר, הרי עכשיו שוויו אינו עולה על 25 לירות.

הבחורה נכנסה לשוק רציני, קיללה כהור־גן, אבל דבר לא יכול היה למחוק את חיוכו מלא־הסיפוק של הגבר הקרח.

מוסר־ההשכל: לא כל מה שנוצץ הוא יהלום.

או, באופן אלטרנטיבי: אל תהיי טמב־לית, לכי ליהלומן מוסמך ומסרי את האבן לבדיקה.

לפני.

מסיבה מהסרטים

מסיבת־הפתעה נוחתות על הבנאדם כמו מהשמיים, ועושות לו טוב על הלב. בזאת אין כל ספק, **אלי ישראלי**, שדרן־הרדיו ואיש הג'ינגלים, נכנס גם הוא לחוגגי ימי־ההולדת בהפתעה.

מעשה שהיה, החל כש**בתיה** אשתו, מדוגמניות־הצמרת בארץ, קמה ואמרה ל־כמה מחברותיה: מה עושים, לאלי יש יום־הולדת, איך נחגוג את העניין? בת־חילה התכוונה להזמין כמה חברים קרובים, הביתה לערב חמים ונעים.

אבל מערב־חמים־ונעים וממיספר מצומצם של חברים התעלתה על עצמה. ובסוף אירגנה ממש מישתה כיד המלך, וכאן בעצם מתחיל הסיפור.

ניגשה בתיה למנהל מלון גדול, ושאלה אותו כמה יעלה לה לשכור את הדיסקוטק שלו לערב־אחד. הסתכל עליה ההוא ושאל מה הסיבה, ואז הסבירה לו בתיה שהיא רוצה לעשות לאלי שלה מסיבת יום־הולדת ה־30 לחייו ולחיי מדינת־ישראל.

ישב האיש וחשב, ומאחר שהוא חבר טוב וקרוב של הזוג הישראלי, אמר ש־המתנה הטובה ביותר שיוכל לתת לאלי יהיה המקום לחגוג בו, וכך החלה החגיגה.

המלון הכין מישתה כיד המלך, בתיה מצידה היתה ממונה על ההזמנות, ותאמינו לי שהיא עשתה עבודה טובה מאד, כי שם היו רק יפים ויפות וידועים וידועות ומייד אכנס לרשימה הארוכה של מי היה עם מי.

אבל קודם ברצוני לספר לכם על אלי שבא ליום־ההולדת שלו עצמו בלי שבכלל ידע לאן הם הולכים. בתיה אמרה לו, בוא נצא הערב, ונלך למלון, יהיו שם כמה חברים שאיתם קבעתי להיפגש הערב. והוא, בלי להתווכח, התרחץ, התלבש ובא אחריה. נסו לתאר לעצמכם איזו הגיגה נפלה על ראשו, כשכל חבריו קיבלו אותו במחיאות־כפיים, איחולים ומתנות, המשקה נשפך כמו מים, ובהתאם עלה מצב־הרוח, ואנשים שכחו שיש להם בית, ושבבוקר צריכים לקום לעבודה.

מי היה שם? אז זוהי רשימה ארוכה. היתה שם הדוגמנית **תמי בן־עמי**, כשלצידה מקפץ על רחבת־הריקודים **אולסי פרי**. לשאלתי מה העניינים, האם חזרו לחיו תבשלום וביחד, ענתה לי תמי, כן, הכל בסדר, ואילו אולסי אמר שלא, ושהכל אותו הדבר, ועדיין אין לו אהבה בחייו. איתם הגיעה גם שותפתה של תמי לדירה, **רונית ברון**, והיא כמובן היתה בת־זוגתו של כוכב־הרכש החד ששל מכבי תל־אביב בכדורסל, מק־ראקן יפה התואר.

כן, היו עוד. אבל מה לעשות, הדף המיסכן הזה צר מלהכילם.

בתיה ואלי ישראלי
כולם עם כולם

המלך מת, יחי המלך

נו, סוף־סוף קם יורש גם לפליי־בוי מיספר אחד של הארץ, ז"ל, מי אם לא **פוקה הירש**.

החדש, המתהדר בנוצותיו של הישן, אינו אלא **ד"ר קרול גינזברג**, איל־מכוניות מרצדס בארץ, היבואן הבלעדי והסוכן הראשי.

מה צריך יותר מזה? שערות לבנות וכסופות? אז גם אלה יש לו בשפע — רעמה שאפילו ילדון בתיכון לא היה מתבייש בה. ומה גם שהבנאדם היה ממקורביו וחבריו של פוקה בכבודו ובעצמו.

הד"ר הגיע לו עבור לימודי־הכלכלה, ובקיצור האיש מאורגן לא רע, הוא אלמן חופשי, אב לבת, דיילת נחמדה, ואחרי כל זה מותר לי לספר לכם שהוא מכתיר את עצמו בתור המלך פוקה הירש השקט.

הוא גר בדירת־גג ברחוב נס־ציונה בתל־אביב, ומשם מנהל לעצמו את המערכה שלו עשרים וארבע שעות ביממה.

כולם במישפחה אחת

מהיום והלאה, כשאני כותבת ומספרת לכם על **מנדי־ריים־דייווים־שאולי־לה־פאוור**, אני כותבת רק מה שאני שומעת מאנשים קרובים, הסובבים אותה, ושלהם היא מספרת את האמת. כי אחרי התרגיל שהיא עשתה לי עם נישואי־לא־נישואיה כן־נישואיה וכן הלאה, קשה לדעת איך להתייחס לדבריה.

הסיפור שהיא משמיעה הפעם, גם הוא מעדות־שמיעה, אבל תאמינו לי, המקור מהימן. מנדי פלוס־שלוש־שמות־מישפחה, תודה לאל, עוזבת אותנו שוב, לא כדי להתגרש, חס־וחלילה, הפעם היא נוסעת לה כדי לקנות בית בלונדון וכדי לחתום

מנדי וז'אן־שארל
שם ועוד שם ועוד שם ועוד שם

על חוזה לשישה חודשים, להופיע שם בהצגה. מה בדיוק יהיה תפקידה בהצגה, ואת שמה של זו, לא ידעו לספר לי, אבל מה זה בעצם משנה?

בקיצור, בעלה, **ז'אן־שארל**, מנהל ל־בעלה־לשעבר **רפי שאולי** את המיסעדה שלו תל־אביב הקטנה. נראה ששם במישפחה כולם מסתדרים עם כולם לא־רע.

אהבה עזה מזהב

כולם באים אלי בטענות, שכל הסיפורים שלי הם סיפורים טובים על אנשים יפים, כולם נחמדים וכולם כישרוניים. אז מה לעשות, אני רואה אותם בצורה כזאת, אבל מה שנכון־נכון, לפעמים יש גם סיפורים של לא כל־כך יפים, נחמדים וטובים.

הפעם, ברצוני לספר לכם על בחורה בשם **ג'אנה קימחי**, הנשואה ל**יעקב קימחי**, שהוא יבואן של מנורות, חתיך שהסתדר טוב בחיים.

אז אצל הזוג קימחי הכל היה בסדר. ג'אנה, עוסקת במלאכת כפיים, עושה עבודות־יד שונות ומתמחה בסריגים. אבל אחרי תקופה מסויימת של טוב הגיעה תקופה ארוכה של לא־כל־כך־טוב. ג'אנה מצאה לה אהבה חדשה, בדמותו של חתיך בלונדי ששמו **סטיב לווינשטיין**, וגם הוא אינו זקוק לנדבות. הוא בעל האינטקרמרקט. בקיצור אלה אהבו זמן רב ונכבד, לא עשו חשבון לאף אחד, וגם לא לבעל השחרחר, יעקב. עד שזה התרגז, וכיום השניים נמצאים בהליכי גירושין.

אבל אפילו לפני שאלה נגמרו, כבר נראה שג'אנה ויתרה על סכומים רציניים מאד של זוזים, מה שמוכיח שאהבה עזה מזהב.

רחל מרחלת על כל העולם

מין מצא את מינו

רחל גרא וידיד במסיבה
יחד, בצורות שונות

אולי היו עוד מסיבות שבהן לא ביקרתי אבל אחרי זו, שבה ביקרתי, תאמינו לי, חוץ מאשר ללכת מייד לישון, לא יכולתי לעשות דבר. מזמן כבר לא התעייפתי כל־כך, או אולי, יותר נכון לומר שהוכיתי בהלם.

ובכן, המסיבה נערכה בביתה החדש של התכשיטאית היפואית **רחל גרא**, וכדאי לצייר לכם את הבית. זהו ארמון מיניאטורי, ברחוב עתיק ביפו החדשה והממוסחרת. רהיטים עדיין אין בו, אבל במקום הרהיטים, התמונות, השטיחים, המנורות וכל מה שיש בדרך־כלל בבית, היו אנשים. לזוז שם היה קשה מאד, ומרוב רעש, גם את המוסיקה אי אפשר היה לשמוע. אחרי שעמדתי במקום אחד כמו פסל, יותר מחצי שעה, הרגשתי שאני נעה עם הזרם לכיוון רחבת הריקודים, ואז בא הרגע, שבו קיבלתי את השוק הראשון.

על הרחבה התנועעו זוגות בריקודי סלו צמודים, אבל לא זוגות כמו שאתם בוודאי רגילים לראות במסיבות, במועדוני־לילה, או בדיסקוטקים. הזוגות שם היו שונים; גברים מבוגרים רקדו עם גברברים צעירים, צעירים מאופרים באיפור־עיניים בורלט רקדו עם גברים בעלי מראה יותר רציני. בקיצור, שם מין מצא את מינו. גם נשים רקדו שם על הרחבה, עם נשים, צעירות עם מבוגרות יותר, מצועצעות עם כאלה הלבושות מכנסיים, בעלות מראה גברי. איש לא עשה חשבון למי שרואה איך ומה. החגיגה ההמונית נסחפה במעגל הריקודים שעות אחדות, וחוץ מרחל גרא, בעלת הבית, שרקדה עם בלגי מתולתל ומאופר, כשנוצה מעטרת את ראשה, לא ראיתי זוגות מעורבים אחרים. התקהלות כזאת מעולם לא היתה בארץ, או שאני פשוט לא ראיתי.

המסיבה התקיימה לרגל ימי ההולדת של שני אנשים. הראשון בחור צעיר ויפה בשם **עמית הוינסון**, שהוא גם צלם וגם אסטרולוג, שחזר לא מכבר מטיול בחו"ל, והידוע בעיר כנחמד רציני ושקול; השנייה היא **חנה עדן**, הידועה בארץ בשל השתייכותה לחוגי הבוהמה והאמנות. חנה, שהיא בתו של מסינגר, הצייר בן ה־83, היתה בזמנו שחקנית בהוליבוד וגם שמעתי שהיתה נשואה בעבר לאמריקאי שממנו קיבלה גט. חנה, המתעסקת במכירת תמונותיו של אביה, חיה לה בדד בדירת־רווקות, נראית מצויין וכנהגית מחייה.

ובכן, אחרי שהזרם הדף אותי לדלת, מצאתי את עצמי בחוץ, נושמת הרבה אוויר נקי וצח ואומרת ברוך שפטרנו, החום במסיבה היה כבד מנשוא והלם החידוש שנפל עלי הוא גם היה קשה.

תמר לבית סלע

אחד הזוגות המקסימים ביותר בארץ הרחיב לאחרונה את המעגל המישפחתי.

הפרופסור **מיכאל סלע**, נשיא מכון וייצמן ומדען בעל שם עולמי, הכיר את אשתו, **שרה** (לשעבר **רמון**) בעת סעודת־צהריים בחוותם של **אריק ולילי שרון**. אומרים שפגישה זו, שהובילה ישר לחתונה, היתה הדבר הטוב ביותר שצמח אי־פעם בחווה זו.

האהבה בין האלמן והגרושה ליבלבה ממבט ראשון, כמו אצל זוג בני 16, ומאותו רגע הם אחד הזוגות הצמודים ביותר בארץ. קבלות־הפנים של שרה סלע בבית הנשיא במכון הפכו שם־דבר, והפרופסור מאושר ופורה כפי שלא היה מימיו.

החודש נולדה לזוג בת, בניתוח קיסרי. האב, שהוא כבר סבא, והאם, שיש לה בן בן 11, אומרים כי עכשיו „מתחיל הכל מחדש".

טוני והחתיך

תנחשו איפה ביליתי בשבת? נכון, כרגיל באילת, עברו כבר כמה שבועות, שבהם לא ראיתי את ההרים היפים והקרחים, והרגשתי צורך עז להשתלב בנוף הפראי הזה שוב. וכמו שאומר המישפט, כשיש רצון יש יכולת, וכך מצאתי את עצמי באילת, אחרי נסיעה מהירה ומהנה. ועל מי נפלתי מייד עם הגיעי למקום — נכון, **טוני קורטיס**. מי אם לא הוא?

טוני קרטיס
יחד, בחדר אחד

הבחור מסתובב באילת כבביתו. מייד נדלקו אצלי אורות הרכילות, ונדבקתי לשחקן הוותיק במשך השבת, לראות מה מריץ אותו ואיך. וכמה שאני התפלאתי, זה לא ייאמן, אז שבו, רבותי, כשתקראו מה עושה טוני זה בארץ־הקודש.

אבל קודם כל, מה הוא לא עושה? הוא לא מחפש חתיכות. מוזר, אני מודה, אבל עובדה, הן לא מעניינות אותו, ורק מפעם לפעם, כדי לצאת ידי חובה, הוא מפנה את הראש לעבר איזה ביקיני קטנטן, מספר בדיחה, ממצמץ בעיניים, ובזה נגמר העניין.

הבן־אדם המפורסם שוכן לו, אחר כבוד, במלון אילתי. לבחור יש חבר, שבא איתו במיוחד מאמריקה. לבחור קוראים **ג'ון** והוא חתיך קנדי גבוה, בלונדי, וגברי. השניים לא נפרדים לרגע. הם מבודדים משאר אנשי צוות־ההסרטה של הסרט סוויט סוזי, ומתגוררים באותו החדר. כל אנשי אילת ממשיכים לחיות תחת השפעת הכוכבים שהגיעו ממרחקים, לדבר בהם, לחפש אותם ולראותם בעיר־הסרטים החדשה, שנבנתה במייוחד לצורך הסרטת סרט זה באמצע ביקעת־הירח, הרחק בין החולות.

גם השחקנית החיננית **סאלי קלרמן** (האחות הסקסית מהסרט מאש) משתתפת בסרט, אבל היא אינה מעוררת רעש, ואיגה קשורה ברכילות ובבעיות. כשמגיעה שעת־הערב, מסתגרת לה זו בחדרה, מתקשרת מדי ערב ללוס־אנג'לס, לבית־ספר לנערות, מדברת עם בתה בת ה־15, אומרת לילה טוב לעקבה, לכוכבי אילת היפים ואינה נראית עוד עד למחרת בבוקר.

שרונה בלי לחץ

בסוף לא תהיה ברירה, ואני אסיים את חיי בקן הקוקיה שעל דרך פתח־תיקווה, כי מי שחי חיים של כל־כך הרבה אנשים מתבלבל בסוף, כולם אוהבים ואחר־כך פיתאום שונאים, מתחתנים ולבסוף מתגרשים, אומרים די ופיתאום עוד פעם, וכך הלאה. אולי הם נהנים לבלבל אותי ואתכם. או, שהם פשוט לא יודעים מה הם באמת רוצים בחיים.

ובכן, שוב יש לי בשבילכם סיפור על זוג, שחזרו וניפרדו כמה פעמים וכל פעם מחדש הצליחו להפתיע אותי. כוונתי הפעם **לשימעון הירן**, איש־העסקים, ולאישתו לשעבר ואהובתו היום, בת־הנעורים **שרונה מארש**, מי שהיתה בעבר אישתו של איש־הרדיו **עמק פרי**.

אתם בוודאי זוכרים כיצד קיבלו את הגט שלהם תוך פחות מ־24 שעות, אחרי שהחליטו סופית שאינם יכולים להמשיך לחיות יחדיו. אז נסעה שרונה להוריה בגרמניה, שם ניהל אביה את סניף אל על, ושם לא עיינו, חלתה שרונה, ומי אם לא שימעון המסור טס לבקרה והביאה חזרה לביתו ולתוך ורועותיו, כאילו לא קרה דבר. עד שכן קרה שם משהו, ושוב נסעה שרונה והפעם לאמריקה ללמוד מישחק בניו־יורק, אבל לא מצאה בית־ספר מתאים. ושוב חזרה לביקור. תנחשו איפה היתה, נכון, אצל בעלה לשעבר, שימעון. אבל רק לשבועיים ימים של ביקור־מולדת, ושוב חזרה לנכר. עד ששוב...

הרי כבר נמאס לחזור על זה. וכיום היא שוכנת קבע בביתו רב־התיפארת של שימעון בכפר־שמריהו. לדבריה, זה כבר לא זמן למישחקים.

לשאלתי אם הם מתכוונים להיכנס לחופה מחדש, ענתה שרונה שלא, נשואין מכניסים אנשים ללחץ, ואם מתחתנים אז זה בשביל להביא ילדים לעולם, כיוון שלה ולשימעון אין עדיין מטרות כאלה באופק, אין שום סיבה להיכנס ללחצים.

אז בשבת האחרונה ראיתי אותה מבלה עם חבר חדש, ולידה בילה שימעון עם חברה חדשה, ואף אחד לא היה בלחץ.

כלב נובח איננו שוכח

יש אנשים החיים מאה שנים ולא קורה להם כלום. לעומתם יש כאלה, שהכל קורה להם. לסוג השני שייכת **רחל טימור** הציירת הבלונדית הגבוהה. טימור, שעשתה שמונים יום מסביב לעולם, אספה לה מעריצים בכל מקום ופיזרה הבטחות, והנה ממש בימים אלה הגיע אליה **לני ויליאמס**, המעריץ מאוסטרליה, שהוא לא סתם אחד, כי אם, לדבריה, מיליונר אמיתי, בעל כוונות רציניות, והצעת־נשואין ממש בתוך השרוול.

רחל קצת התבלבלה, כי לפלרטט זה בסדר אצלה, אבל לנישואין יש לה נוגדנים חזקים, והיא עדיין לא מוכנה. בינתיים, היא מרגישה טוב מאד בדירת הגג הקטנה שלה, שאין בה מקום לשניים, מה עוד שעכשיו קנתה לעצמה אפילו מכונית, ובשבילה זה בהחלט לא הזמן המתאים לחתונות ולקשרים רומנטיים חזקים.

אז מה עושים? בשלב ראשון היא הציעה למיליונר שלה להתאכסן בהילטון ולהצטרף אליו שם לכמה ימים של החלטות ובילויים. כך הגיעה טימור, מלווה על־ידי הכלב הפרטי שלה, שהוא דוברמן ענקי ומפחיד העונה (אם בכלל) לשם **ספייה**, ומאותו הרגע התחילו הבעיות. בהילטון אין סידורי לינה לדוברמנים, והכלב המיסכן נאלץ לבלות את לילו, כשהוא סגור במכונית בחניון של המלון, אבל לא אחד כמו ספוייל יוותר בקלות. נביחותיו הרעידו את המלון והזיזו את עמודי החניון, ורחל נאלצה לוותר על הילטון ובילוי לילה בחברת המיליונר, לטובת הכלב. היא חזרה כלעומת שבאה לדירתה, שם ספוייל מאושר וטוב־לב, ולעומתה חזר האוסטרלי לאוסטרליה, ללא שינוי במצבו המישפחתי. רחל נשארה בדירתה חוגגת עם כלבה את חיי הרווקות.

רחל טימור
יחד, וגם כלב

דרכי חיים

דב במלכודת השלום

האיש עמד בכלוב באמצע הרחוב הסואן. הוא רצה להשיג משהו

אדם העומד בתוך כלוב של ברזל ב־מרכז רחוב דיזנגוף, בפינת רחוב גורדון, בוודאי שאינו בורח מפירסומת. להיפך, הוא רוצה למשוך תשומת־לב ולעורר עניין.

ואומנם, דב אור־נר, בן ה־50, שניצב בתוך הכלוב, עורר את העניין המייוחל. עוברים־ושבים עצרו להביט בו, שאלו שאלות, הגיבו במילים, ואפילו התחילו להתווכח.

על הכלוב צויירה הכתובת „מלכודת ה־שלום", ועל חולצת־הטי שלבש נכתב: „מוזיאון המוזיאונים".

זהו בדיוק מה שרצה אור־נר: למשוך תשומת־לב, לעורר ויכוחים. המוצר שרצה לפרסם הוא קצת בלתי־רגיל, אך מבוקש מאד — השלום.

עכשיו או בטוח? הקיבוצניק, איש חצור שבדרום הארץ, טרח והגיע לתל־אביב כדי להראות לאיש ברחובה של העיר הסואנת, כי איך שלא יביט על השלום — הוא במלכודת. הוא, איש תנועת „שלום עכשיו" בעצמו, רצה בסך הכל להסביר לאדם הפשוט כי כל שלום נמצא במלכודת. אם זה שלום עכשיו או שלום בטוח — המלכודת היא בלתי־נמנעת.

והמשונים שלו. לחדר קרא „מוזיאון המו־זיאונים".

מספר על־כך דב: „מכיוון שלצערי ה־מוזיאונים, במתכונתם העכשווית, ייעלמו בקרוב מהנוף, צריך שיישאר מוזיאון אחד, כעין המוזיאון האחרון, שיציג מוזיאונים שנעלמו.

„אני מחלק את המוזיאון הזה לשלושה חלקים. הראשון הוא מוזיאון המוזיאונים, המציג גלריות ומוזיאונים. השני הוא מוזיאון, העוסק באיכות הסביבה. הוא מת־ייחס למה שקשור עם החיים, כמו פעילות בתוך מיטבח של קיבוץ.

„החלק השלישי הוא מוזיאון השלום. זה התחיל אצלי קודם כמוזיאון על גלגלים. שמתי כמה מוצגים, כמו יונים, על משאית גדולה, ונסענו ממקום למקום. אל תוך המשאית יכלו להיכנס אנשים ולצייר ציו־רים העוסקים בשלום. אחר כך בנינו את הכלוב, ורציתי לבדוק תגובות של אנשים. לדעתי, הכלוב מציג שתי עמדות של ה־שלום, עכשיו ובטוח, והתגובות של האנ־שים משרתות בדיוק את מטרתי."

מישפט

כמה עולה רצח?

התעריף הקבוע לרצח הוא עתה בסך 15 אלף לירות

במישפט המתקיים בימים אלה בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, לפני השופטים דוב לוין, ישראל גלעדי ונחמיה בר, צויין

צייר אור־נר בכלוב ברחוב דיזנגוף
העיקר: לעורר ויכוח

אור־נר אינו מוכר בארץ כדמות פולי־טית. אין הוא איש־מיפלגה, אינו נמצא בקדחת של בחירות, ואינו מפרסם מאמרים של ביקורת בעד הממשלה או נגדה. הוא אמן הנוטל חלק בחייה הפוליטיים של ה־ארץ, כמו כל אדם אחר.

ההפגנה שלו היא שקטה מאד, אך ב־החלט יוצאת־דופן. בקיבוץ הוא חקלאי העובד בפרדס. בתל־אביב, לעומת זאת, הוא מציג תערוכה בגלריית הקיבוץ — ציור ופיסול. וכאשר אינו ניצב בתוך ה־כלוב, ברחוב, הוא עומד בתוכו בגלריה, כמוצג לכל דבר.

הוא עוסק באמנות מושגית, שהיא ה־היפך מאמנות שימושית, ומטרתה ליצור יש מאיין, כמו פסל או תמונה. האמנות המושגית מתייחסת למוצר המוגמר, וב־אמצעותו מביע האמן את דעתו על כך. השלום אומנם עדיין אינו מוצר מוגמר, אך לדב יש מה להראות. הוא רוצה לעורר ויכוח: האם כדאי השלום הבטוח או ה־שלום העכשווי? האם אדם בתוך כלוב מעורר זיכרונות מימי השואה?

מוזיאון למוזיאונים. השיגעון של השלום דבק בו כבר מזמן. בקיבוץ, מילבד עבודה בחקלאות, גילה דב עניין באמנות המושגית בשטח הקומוניקציה. אחרי הת־כתבות עם אמנים ברחבי העולם על ה־אמנות, הצטבר אצלו חומר רב.

הוא פנה למשק וביקש שיקציבו לו חדר קטן, להציג את המיסמכים השונים

במפורש תעריף לרצח. ישראל גרון, בעל משחטת־עופות מרחובות, נאשם כי שכר רוצח ושילשל לידיו 15 אלף לירות.

שמועות עקשניות, המהלכות מזה זמן בגדה המערבית, אומרות כי משתפי־הפעולה עם השילטונות הישראליים, שנר־צחו ברמאללה, נרצחו בידי רוצחים שכי־רים ושהתעריף היה גם שם 15 אלף ל"י לרצח.

במיקרה הנידון כעת, סחט הנרצח, מאיר אזולאי, כסף מישראל גרון. העילה ל־סחיטות אלה אינה מופיעה בכתב־האישום. לעומת זאת הסתבר כי אזולאי סחט גם את פועלו הראשי של גרון, בדוי בשם צבאח חסון. והעילה לסחיטה זו היתה שתיקתו של אזולאי, בעניין יחסים קבועים שקיים הבדוי עם אשת מעבידו, הנסחט השני, ישראל גרון.

שתי יריות בעוזי. כאשר סכומי ה־סחיטות עלו, הציע צבאח, לדברי כתב־האישום לגרון, כי ימציא לו רוצח שכיר, שיחסל את אזולאי. הרוצח המוצע היה עבד־אל־מונעים, ומחיר המלאכה היה 15 אלף ל"י. לדברי כתב־האישום, הסכים גרון.

לאחר סיכום התנאים והמחיר, החלו שני הבדווים, בעזרת עוד שניים מחבריהם, לתכנן את הרצח. הם הכינו אולרים מת־קפלים ותת־מיקלע עוזי, הסתובבו במכו־נית כדי למצוא מקום מתאים לרצח. לבסוף

(המשך בעמוד 50)

Adler
&
אתה

Adler־אתה ו
השלוב הכובש
של גבר אמיתי
ומוצר אירופאי
מובחר.

תכשירי Adler מבלגיה, עם סמל הנשר המוזהב – ניחוח משובח לפניך ולגופך – ניחוחם של המצליחים והאוהבים בפריס, בריסל, שטוקהולם וג'נבה.

לראשונה בישראל

AFTER SHAVE (אפטר שייב),
DEODORANT (דאודורנט),
COLOGNE (קולון) לגבר.

להשיג בפרפומריות המובחרות, בשק"ם, בכל-בו שלום ובמשביר לצרכן.

המפיצים: הלטים בע"מ
דרך פ"ת 154 · ת"א

Adler

פורום - יוסי צבור

קטע קטן ברחוב תל־אביבי הופך העתק של רחוב מס' 57 בניו־יורק

גורדון סטריט

מהפכה מתחוללת עתה ברחוב גורדון בתל־אביב. היא עשוייה להפוך את הרחוב השקט הזה למעין רחוב 57 המפורסם בניו־יורק, המכיל את מירב ומיטב הגלריות בעין ומהווה את עורק־החיים של חיי האמנות בכרך האמריקאי.

סיפורו של רחוב גורדון מתחיל בשכונת מגורים שלווה, שניבנתה על־ידי עולים מגרמניה בשנות ה־30, ונמשך בהתמזגותו עם רובע הבידור של רחוב דיזנגוף, כענף תרבותי שלו — כרחוב הגלריות. מעתה יוכלו לקרוא לו גורדון־סטריט.

שורשי ההתפתחות הזו נעוצים בימיה הראשונים של המדינה, כשברחוב דיזנגוף הסמוך נפתחה הגלריה הראשונה בתל־אביב, גלריה כ"ץ. אחריה נפתחה, לשימחת התושבים, גלריה צ'מרינסקי, ברחוב גורדון. היתה זו חגיגה, לטייל בבוקרי שבתות ולנהור מכל קצוות העיר, אל הגלריות ולבקר בתערוכות שהוצגו בגלריות כ"ץ וצ'מרינסקי. האינלטקטואלים של תל־אביב התמוגגו מנתח התרבות והאמנות שנחשף והוצג לפניהם.

ברבות השנים, נסגרה גלריה כ"ץ, אך גלריה צ'מרינסקי נשארה על תילה. היא קיימת עד היום הזה, אם כי באחרונה עברה שינוי בעלות ושיפוץ, כשאליה נוספות מדי פעם גלריות חדשות באותו רחוב — גורדון.

חיבוק לתלמיד

הצייר הוותיק מרסל ינקו, ממייסדי תנועת דאדא, מחבק בחיבוק חם את תלמידו לשעבר, הפסל סורל אתרוג, שהגיע לארץ, כדי לבקר בתערוכה של יצירותיו שהוצגה בגלריה **מבט**.

שני המאורות של רחוב גורדון, היו והינם גלריות גורדון ומבט. גלריות אלה, שלא כמו צ'מרינסקי, שהיתה גלריה להשכרה, שמרו על ציביונן ולא חדלו להציג את יצירותיהם של מיטב האמנים הישראלים. גלריה גורדון הממוסדת מציגה אך ורק יצירות של אמנים הקשורים אליה באופן קבוע, כמו יוסף זריצקי, יחיאל שמי, רפי לביא, אלימה, יאיר גרבוז, מיכאל דרוקס ואחרים. מבט לעומתה, נותנת אפשרות לאמנים צעירים וכישרוניים להציג את יצירותיהם בגלריה יוקרתית. ממנה ויחד עימה צמחו אמנים ידועים כמו יגאל תומרקין ויעקוב דורצ'ין.

אחד השינויים הרציניים המתחוללים ברחוב גורדון, הוא שיפוצה והרחבתה של מבט לשטח הכפול משיטחה הקודם, על־מנת להציג בה יצירות ענק. בימים אלה מוצגת שם תערוכת הפסל הישראלי סורל אתרוג, שזו לו התערוכה הראשונה בארץ, אחרי עשרים שנות הצלחה בעולם. בין השאר הציג את פסליו ליד אלה של ברנקוזי, וכן הציג בגלריות מרלבורו בניו־יורק ובובור בפאריס ובמוזיאונים שונים בעולם. בחודשים ינואר ופברואר תוצג תערוכת פיסול של בני אפרת — האמן הישראלי היושב בניו־יורק, שזכה להציג בוויטני מיוזיאום והגיע להכרה בינלאומית.

גלריה נוספת העוברת שינויים פיסיים ומהותיים היא גלריה צ'מרינסקי. איש־העסקים מנחם גורביץ קנה את הגלריה ואת הקומה שמעליה. הבניין כולו עבר שיפוץ פנימי וחיצוני וכל פינת הרחוב שהגלריה ממוקמת בה, הפכה פינת־חמד, במייוחד בגלל העצים והירק שנוספו לה. את הקומה התחתונה של הבניין, שבה שכנה בעבר גלריה צ'מרינסקי, השכיר גורביץ לחתנו של הצייר יוסל ברגנר,

(המשך בעמ' 50)

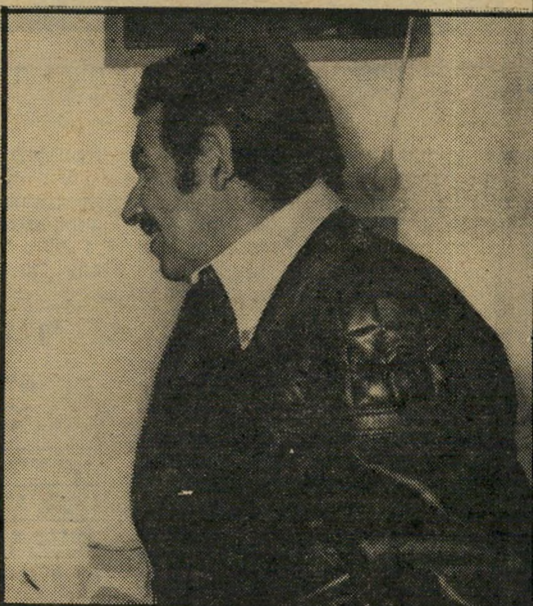

קו תומרקין

אפרים בן־יקיר, בעל הגלריה **מבט** ברחוב גורדון בתל־אביב, צמח עם תומרקין, שאת יצירותיו הירבה להציג.

קו בק

הדסה קלצ'קין, אשתו של שחקן **הבימה** רפאל קלצ'קין, שהיא בעלת הגלריה **הדסה ק.** אותה פתחה לפני 17 שנה, מציגה בלעדית את יצירותיו של הצייר שמואל בק.

קו ממוסד

מנחם גורביץ', איש עסקים שפתח לאחרונה את הגלריה המפוארת **פארק** מציג בעיקר אמנים יהודים ממוסדים.

גורדון סטריט

(המשך מעמוד 49)

אליעזר קולינסקי, בעל גלריה אסף, שנקראת על שם נכדו של הצייר. גם הגלריה החדשה נקראת בשם זה והיא תציג באופן קבוע מיצירותיהם של יוסל ואודרי ברגנר ואמנים נוספים.

בקומה השנייה שוכנת גלריה פארק ה־מפוארת, המנוהלת על־ידי האחים ברוריה וגרשון גורביץ. זוהי גלריה אכסקלוסיבית, הרוכשת ומוכרת יצירות מבלי לערוך תערוכות־יחיד. מטרת הגלריה, לדברי בעליה, להביא לארץ יצירות של אמנים יהודיים מפורסמים כמו ג'יל פסקין, ז'וזף ישראליס, מארק שאגל, חיים סוטין ואחרים. כמובן, מדובר בעבודות שמן על בד, שהן יקרות מציאות בארץ. כבר היום מוצגות בגלריה עבודותיהם של קיסלינג, מאנה כץ וראובן.

לשאלה מדוע בחר להשקיע דווקא, ב־שטח זה, ענה גורביץ, שהביקוש הגואה בארץ ליצירות אמנות, יחד עם גידול מיס־פר התיירים עד למיליון בשנה, יצרו תנ־אים הולמים לפתיחת גלריה ברמה גבוהה כזאת. לדבריו, יש כמה סיבות לגידול מיספר האספנים: הקהל הופך מקורב יו־תר לאמנות, בגלל החינוך בתחום זה; שיכבה מסויימת בארץ קונה בגלל צורך חברתי, והאספנות הוכחה כצורת השקעה מוצלחת, במיוחד בגלל האינפלציה. ה־הוכחה לכך: הקניינים הרציניים ביותר הם נציגי בנקים וחברות מסחריות.

גלריה הדסה קלצ'קין נחשבת גם היא, אחד מעמודי התווך של גורדון סטריט. לפני 17 שנה פתחה הדסה בביתה שב־רחוב פרוג פינת גורדון, את הגלריה ש־„עשתה" ציירים רבים כמו שמואל בק. באוסף הגלריות נמצאות יצירות של אמ־נים ותיקים ומעולים, וגן הפסלים שבחצר הפנימית מרהיב ומיוחד. גם הדסה עזרה רבות הן לציירים ופסלים, ביניהם בני קיבוצים, והן לעמיתיה למיקצוע, ורואה בחיוב את התפתחות הרובע כמרכז תר־בותי. לדעתה, האווירה השוררת בין בעלי הגלריות ברחוב, חיובית. היא נזכרת ב־נוסטלגיה, כיצד לפני 11 שנים התקינה את המזוזה על משקוף גלריה מבט. באח־רונה איפשרה לשרה קישון לפתוח גלריה בבניין השייך לה ולהפוך שכנתה.

גלריה גבעון, שהיא צעירה יחסית באי־זור, שייכת לשמואל גבעון, שהתחיל את דרכו באמנות כאספן ואחר־כך הפך בעל גלריה. את הגלריה שלו, המרווהטת בהי־דור רב, מנהלת בתו נעמי. הגלריה מת־רכזת בפרוייקט „ציירי ארץ־ישראל" — סטימצקי, קוסונוגי, שמוצג עתה ושמחירי ציורי־המים שלו נעים בסביבות 5,000 לירות, וציירים יהודיים כמו יענקל אדלר, שנפטר לפני שלושים שנה בלונדון, וש־

ז'ילים שמואל גבעון, בעל גלריית **גבעון** ברחוב גורדון, המת־רפקת על ציירי ארץ־ישראל הישנה, ש־רובם כבר אינם נמצאים בין החיים.

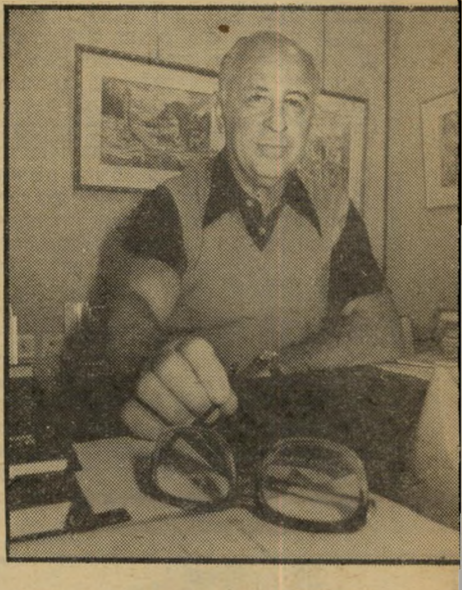

חלוץ סרג' שפיצר שיצירותיו הוצבו בגלריה **רוס** המנו־הלת על־ידי בתיה דונר. זוהי הגלריה היחידה ברחוב גורדון המציגה עבודות אוואנגרדיות בילבד, ללא שיקול מיסחרי.

סוהו בתיה דונר, מנהלת גלריה רוס, שהיא בעלת קו אמנותי דומה לגלריות של רובע הסוהו בניו־יורק. נציג האבנגארד המציג אצלה הוא סרג' שפיצר.

מחירי ציוריו מגיעים עתה ל־200 אלף לירות. הקהל המבקר בגלריה מורכב ב־עיקר מאספנים.

ומי מכתיב את הטון?

גלריה נוספת שנפתחה לא מכבר היא גלריה אוגרית, שתפסה את מקומה של גלריה קירשטיין. גם אוגרית שמרנית ב־אופיה ומכילה ציורים הנסחרים היטב, כמו אלה של צבי שור, נחום גוטמן, לוי־בין, פלדי ופרנקל. בעלת הגלריה, מישפ־טנית במיקצועה, התאהבה בשטח האמנות ופתחה גלריה בתל־ברוך. מאוחר יותר הרגישה שכדאי לעבור למוקד העניינים. ואכן, פתחה את הגלריה ברחוב גורדון, שלדעתה הפך לרחוב המכתיב את הטון בשטח האמנות.

שונה מכל אלה ובולטת בייחודה, היא גלרית רוס, המנוהלת על־ידי בתיה דונר. זוהי גלריה בסיגנון הסוהו בניו־יורק, ה־נותנת אפשרות ביטוי לאמני אבנגרד צעי־רים. בין השאר הציגו שם נחום טבת, קופפרמן ובאחרונה סרג' שפיצר. קשה למצוא שם „ציורים" או „פסלים". המו־צגים שם הם פרוייקטים. יוצריהם גור־סים, שהתאוריות מאחורי הפרויקט ו־תהליך היצירה עצמו, חשובים יותר מן המוצר המוגמר. הקרנות הווידאו של שפי־צר הם דוגמה לכך. הגלריה איננה מיס־חרית וחבל שאינה זוכה בתמיכה מצד מוסדות התרבות והקרנות למיניהם.

קיימות עוד שתי גלריות שאינן מיס־חריות — גלריה שרה לוי בצפון העיר וגלריה ג'ולי ליד כיכר דיזנגוף. אכן, רחוב גורדון פושט צורה ולובש צורה. אך תמיד בכיוון של התפתחות וגדילה. שינויים אלה הופכים את רחוב גורדון מרכז אמנותי בתל־אביב ויש לקוות ש־יהיה זה גם מרכז ברמה בינלאומית.

במדינה

(המשך מעמוד 48)

אף הכינו פתיון לקורבן, והזמינוהו לפגי־שה עם סוחר־חשיש. כאשר הגיע הקורבן למקום־הפגישה התנפלו עליו כל הבדווים והחלו דוקרים אותו בכל גופו באולרים. שותת דם וזועק מרה ניסה אזולאי להימלט. אז נזכר הרוצח השכיר בתפקידו, וירה בו שתי יריות עוזי.

סיגריות תוצרת־חוץ. כאשר היתה הגוויה מוטלת על הארץ, החלה חוליית המחסלים לחטט בבגדים, נטלה שעון ו־שרשרת. אנשיה הוציאו ארנק, שהכיל 3000 ל"י, ואף קופסת־סיגריות תוצרת־חוץ, ש־מצאו בכיס המכנסיים לקחו איתם.

את הגופה הכניסו למכוניתו של הקורבן, נהגו אותה לתוך נקיק, שפכו בנזין עליה ועל המושב, והציתוה.

הבדווים הסתלקו מהמקום במכוניתו של גרון. שניים מהם ירדו בדרך, ואילו צבאח ואל־מונעים נסעו, לדברי כתב־האישום, אל ישראל גרון כדי לדווח לו על הצלחת המיבצע ולמסור לו את הכסף שמצאו בבגדי הנרצח. גרון אף נסע עימם לעזה כדי לקנות להם חולצות חדשות, במקום חולצותיהם שהוכתמו בדם.

האיש הנעדר. כאשר החלו קרובי הנרצח מחפשים אחריו, בא גרון אל צבאח, שהיה גר בחצרו, הורה לו לברוח מה־מקום ואף נתן לו לשם כך את מכוניתו.

ישראל גרון לא היה נוכח כלל בעת ביצוע הרצח. לכן יהיה על התביעה להוכיח כי אומנם יש קשר בינו לבין הרוצחים, וכי הוא ששכר את אל־מונעים כדי לרצוח את אזולאי.

בינתיים מנהלת התובעת, עדנה ארבל, מישפט אחד. אולם בשלב מסויים יהיה עליה להפריד את הדיון, כדי שתוכל להש־תמש בעדויותיהם של הבדווים נגד גרון. עורך־הדין נתן קנת, שהוא סניגורו של גרון, יושב בינתיים בטל ממלאכה, בעוד סניגוריהם של שאר הנאשמים עובדים קשה ומנסים להוכיח כי ההודאות שנתנו שולחיהם במישטרה נמסרו תחת לחץ, מכות וטירטורים.

מוזר, אולם דווקא עבד־אל־מונעים, ה־רוצח השכיר, אינו אחד הנאשמים בתיק. הוא הצליח לברוח לירדן בעוד מועד, ו־השאיר את כל היתר מאחוריו, כדי שהם יתנו את הדין.

ישראלים בחו"ל

זהירות, דולרים מזוייפים

אתה יכול לקנות דולרים בבנק בישראל, ולהיעצר בחו"ל בעוון הפצת כסף מזוייף

שלושה בלשי המישטרה השווייצית לא נקשו בדלת, כשנכנסו לחדר במלון אינ־טרנאציונל המפואר בציריך. הם פתחו אותה בהפתעה וביקשו מאיש־העסקים ה־ישראלי שלום בלושטיין להרים ידיים ו־להפנות פניו לקיר. רק אחרי שערכו ב־בגדיו ובחפציו חיפוש מדוקדק ושלפו מאר־נקו חמישה שטרות בני 100 דולר, הם הסבירו לישראלי הנדהם: „אדוני, אתה עצור באשמת הפצת דולרים מזוייפים בשווייץ!"

איש־עסקים ישראלי נוסף, ששהה במלון, נעצר גם הוא. הוא הגיע יחד עם בלושטיין יום קודם לכן, בטיסה ישירה מתל־אביב לציריך.

קורבן בלושטיין
ידיים למעלה —

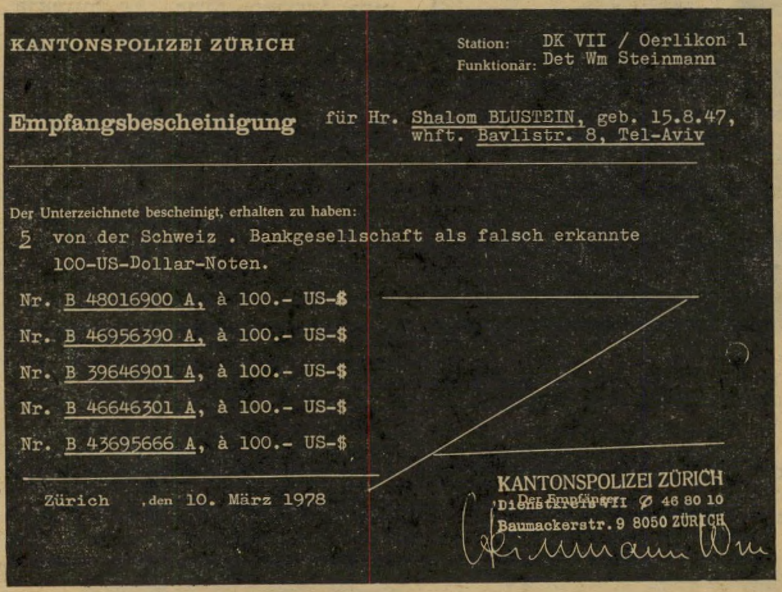

KANTONSPOLIZEI ZÜRICH

Station: DK VII / Oerlikon 1
Funktionär: Det Wm Steinmann

Empfangsbescheinigung für Hr. Shalom BLUSTEIN, geb. 15.8.47, whft. Bavlistr. 8, Tel-Aviv

Der Unterzeichnete bescheinigt, erhalten zu haben:

5 von der Schweiz . Bankgesellschaft als falsch erkannte 100-US-Dollar-Noten.

Nr. B 48016900 A, à 100.- US-$
Nr. B 46956390 A, à 100.- US-$
Nr. B 39646901 A, à 100.- US-$
Nr. B 46646301 A, à 100.- US-$
Nr. B 43695666 A, à 100.- US-$

Zürich .den 10. März 1978

KANTONSPOLIZEI ZÜRICH
Dienstkreis VII Ø 46 80 10
Baumackerstr. 9 8050 ZÜRICH
Der Empfänger:
Steinmann Wm

אישור המישטרה השווייצית על החרמת הדולרים
— פנים אל הקיר!

גילוי מאוחר. עשרה שטרות, בני 100 דולר כל אחד, הביא איתו בלושטיין מישראל. שלושה מהם המיר בפרנקים שווייציים בבנק שבנמל־התעופה של ציריך. את השטרות קנה יום קודם לכן, ב־סניף בבלי של בנק הפועלים בתל־אביב. כל עשרת השטרות היו מזוייפים.

במשך חמישה חודשים, החל בחודש נו־במבר אשתקד ועד חודש מרס השנה, קנה בנק הפועלים דולרים מזוייפים בסכום כולל של 11 אלף דולר. ולמרות שהקנייה נמ־שכה תקופה ארוכה, לא הצליחו פקידי ה־בנק להבחין בזיוף. עשרים שטרות מזו־ייפים בני 100 דולר נמכרו גם לבנק דיס־קונט, וגם בנק זה לא הבחין בזיופים אלא אחרי זמן רב.

ב־18 במרס עצרה המישטרה את זאב שדמי, תושב תל־אביב בן 34, כחשוד ב־הפצת דולרים מזוייפים ובהונאת בנקים. גירסתו של שדמי במישטרה היתה כי את הדולרים קנה אצל תייר, שהיה לקוחו ב־מיסעדה שבה עבד. לאחר שבועיים שבהם היה שדמי עצור, הוא שוחרר בערבות עצ־

★ היא היתה „ערימה של אומללות"
★ הסטודנט לפילוסופיה „הוציא אותה מחדר־החושך, אחרי הפיתות"
★ „ידידים בשם ניטשה, סוקראטס, אפלטון, טולסטוי"

כוכב (מיל) רוצה לחזור

אסתר עופרים חוזרת! זוהי הבשורה שמסר עיתון גרמני, המופיע במינכן, תחת הכותרת „אסתר חולמת על שיבה לתהי־לה — הכוכבת (מיל.) מתכננת".

וזו לשון הכתבה:

„אין לי מה לאמר, כעת אינני עושה ביכלל שוב דבר, ועל תוכניותי החדשות אני לא רוצה עדיין לדבר." באמתלה זו נמלטת אסתר עופרים, הכוכבת העולמית הישראלית (מיל.), אשתו־לשעבר של אבי עופרים, מן העיתונאים. כי הכל רוצים לדעת: מה הוביל את אסתר עופרים חז־רה למינכן?

בווילה שלה, בפרוור אוטוברון, היא מגלה את הדבר בכל זאת: „אני משוכ־נעת שאני אצליח בזה." היא מתכוונת לשיבתה לתהילה.

ההתמוטטות באה לפני חמש שנים. גם זה היה במינכן, בתיאטרון. כמו ערימה של אומללות, היא ישבה בחדר־ההלבשה: „כל חיי עברו לפני עיני. כבר בגיל שש הייתי צריכה לקפץ על הבמה בתפקיד מלאך..."

בגיל 17 כבר היתה נשואה לזמר ה־שאפתני אבי עופרים. הם זימרו ביחד, הגיעו לשבעה תקליטי־זהב. אך את המי־ליונים הם הרוויחו בעבודת־פרך. אסתר: „המתח הרס את נשואינו."

מזה ארבע שנים מרגישה אסתר סוף־סוף שהיא נולדה מחדש. יש לה חבר חדש, רוני ברגר, סטודנט לפילוסופיה מירושלים. באוזני ידידה במינכן היא הפ־ליגה בשיבחו: „הוא הוציא אותי מחדר־החושך, ופיתח אותי היטב..."

הוא הפגיש אותה עם אנשים, „שמעו־לם לא התעניינתי בהם: ניטשה, סוק־ראטס, אפלטון, טולסטוי."

הפילוסוף הצעיר (28) והכוכבת העול־מית הבשלה (38) מרבים לטייל בעולם כתיירים: ארצות־הברית, בראזיל, איט־ליה, צרפת.

הטיולים מרחיבים את האופק, אבל הם גם עולים כסף. לכן רוצה אסתר לחזור לעיסקי־הבידור. חלומות יש לה בשפע. סיבוב בגרמניה, הקלטות חדשות, מופעי־טלוויזיה. חלומות, כאמור. כי קודם כל היא צריכה למצוא חוזה להקלטה. אך עד כה לא גילתה שום פירמה עניין מייוחד בכך, כי כאשר היא מגישה את דרישות־השכר שלה, היא עדיין מאמינה שהיא מה שהיתה פעם: כוכבת עולמית.

אם תחזור להצלחה, היא לא תהיה מו־כנה להתפשר על התמליל, כמו פעם. „אני אשיר רק שירים שאני לא צריכה להת־חבא מאחוריהם."

מסתבר שהזמן שבילתה בחברת הפילו־סוף הצעיר נשא פרי. אומרת אסתר, ב־שפה פיוטית: „חיים בלי אהבה אינם חיים. שיר שאני צריכה לשיר אותו, מבלי שימצא חן בעיני, אין לו נשמה."

אסתר עופרים בעיתון הגרמני
„המתח הרס את נשואינו..."

מית, ואחרי כמה חודשי־חקירה עקרים, העבירה המישטרה את החומר שבידיה לפרקליטות המדינה וביקשה להעמיד את שדמי לדין באשמת הפצת דולרים מזו־ייפים.

השוטר לא הבחין. „איכות הזיוף של הדולרים היא ברמה גבוהה ביותר, ורק מומחה רציני יכול היה להבחין בו," אמר קצין־מישטרה שווייצי לבלושטיין, בתחנת־המישטרה של ציריך. „אני בעצמי לא הצ־לחתי לאתר את הזיוף ואמרתי לבנק ש־התלונן, כי טעות בידו. רק אחרי שבדקתי את הדולרים שוב ושוב, הבחנתי בזיוף, ואני רוצה להגיד לך שמי שזייף את ה־דולרים הוא מומחה מעולה, שעד כה לא הכרנו זייפן ברמתו."

אחרי שיחת־טלפון ארוכה שקיים בלו־שטיין עם סניף בנק־הפועלים בשיכון־בבלי בתל־אביב, בעודו במעצר, השתכנעו ה־שוטרים השווייציים, כי שני הישראלים אינם זייפנים. למזלו של בלושטיין רשמה איילה שפיגל, סגנית מנהל סניף בבלי, את מיספרי שטרות־הדולרים שמסרה ל־בלושטיין יום לפני שנעצר בציריך. את המיספרים היא רשמה מצידה השני של קבלת ההמרה. שפיגל הקריאה בטלפון את המיספרים ואלה התאימו לקבלה ולשטרות המזוייפים.

יום קודם לכן, בתל־אביב, שאל בלוש־טיין את שפיגל בצחוק, אם השטרות ש־קיבל מידיה הם כשרים או מזוייפים. ענתה שפיגל: „אנחנו בודקים את השטרות שלנו היטב. לא ייתכן שבנק־הפועלים יתן ללקו־חותיו שטרות מזוייפים".

השתלמות פקידים. בלושטיין וחברו נצטוו להפקיד את דרכוניהם במישטרת ציריך, וכעבור יומיים שוחררו. בלושטיין התחייב, כי מייד לכשיגיע לישראל יעביר 300 דולרים כשרים למהדרין לבנק ב־שווייץ.

ואכן כשהגיע לישראל הודיע שלום בלו־שטיין למנהל סניף בבלי של בנק הפו־עלים, מנחם זומר, כי הדולרים שנמסרו לו היו מזוייפים. הוא ביקש מזוהר למהר ולהעביר 300 דולר לבנק בשווייץ. אך בנק הפועלים לא הזדרז להיענות לבקשתו. רק חודשיים מאוחר יותר, לאחר שבלו־שטיין קיבל מיכתב־התראה מהבנק ומה־מישטרה השווייצית, ואחרי שחזר והודיע לבנק־הפועלים כי עליו להעביר את ה־סכום, קיבל הודעה מהבנק בתל־אביב כי 300 דולר אכן הועברו לבנק בשווייץ.

בנק הפועלים גם לא הזדרז להודיע ל־מישטרה על כך שברשותו נמצאים דולרים מזוייפים, שרכש במשך חמישה חודשים מלקוחו זאב שדמי. לא בנקל מוכן היה בנק הפועלים להודות בכך שבמשך זמן כה רב הלך שולל, ואנשיו לא הצליחו לגלות כי רכשו דולרים מזוייפים, ולא זה בילבד שלא הצליחו להבחין בכך, אלא גם מכרום ללקוחותיהם.

תגובתו הרשמית של הבנק: „הזיופים הם ברמה גבוהה, עד שפקידים בבנק אינם מסוגלים להבחין בהם." לשאלה האם יתכן שבנק הפועלים מחזיק בידיו שטרות מזוייפים, ענה דוברו בשלילה מוחלטת: „בדקנו היטב את הנושא, ומלבד הסכום של 11 אלף דולר שרכשנו משדמי, אין בידינו כל שטרות מזוייפים." לא כך סבו־רה המישטרה.

„אין לי כל צל של ספק שבידי הבנקים בארץ יש היום שטרות מזוייפים נוספים, בני 100 דולר, והכמות מגיעה לדעתי לכדי אלפים," אמר קצין מישטרה בכיר, „אם בנק הפועלים ודיסקונט הלכו שולל אחרי הזיוף, אני בטוח שגם אזרחים רבים קנו דולרים מזוייפים. למרות שלא קיבלנו פנייה מהמישטרה השווייצית ומהאינטר־פול לחקור בנושא, אנו פועלים ככל יכול־תנו לבדוק את מקור הדולרים ואני משער שבקרוב תועבר פנייה רשמית לכל מיש־טרות העולם בדבר הזיוף.

„השטרות יתגלו בוודאי בתוך תקופה ארוכה, ולכן חשוב שכל מי שבידיו שט־רות בני 100 דולר יבדוק אותם היטב. הייתי גם ממליץ כי פקידי הבנקים יעברו השתלמויות נוספות לזיהוי שטרות מזו־ייפים, כי הוכח שאין הם מסוגלים להבחין בזיוף מעולה."

סימפוזיון בינלאומי. ראש מחלקת חקירות במטה הארצי, תת־ניצב בנימין זיגל, סבור גם הוא כי כמות השטרות ה־מזוייפים הנמצאת בישראל היא גדולה. לדבריו, אין המדובר רק בדולרים מזו־ייפים, אלא גם בפראנקים צרפתיים ושווי־ציים, בלירות סטרלינג ואף בדינרים ירד־ניים: „בארץ פועלות עתה הרבה כנו־פיות העוסקות בהפצת שטרות מזוייפים. מאז שונה חוק מטבע־חוץ ומותר לכל אחד להסתובב עם כסף זר בכיס, עלתה כמות הכסף הזר המזוייף בארץ. רמת הזיופים היא גבוהה ביותר, ולכן קשה לדרוש מ־פקידי בנקים שיהיו מומחים לזיופים לכל סוגיהם."

תת־ניצב זיגל הקים בחודש מאי השנה צוות מייוחד, שתפקידו איתור מפיצי שט־רות מזוייפים. בצוות נמצאים אנשי־מיש־טרה שעברו השתלמויות מייוחדות לגי־לוי זיופי שטרות כסף. לפני כחודשיים נערך בישראל סימפוזיון בינלאומי של אנשי מישטרה בנושאי הזיוף. מדיווחם של אנשי מישטרה בחו"ל עולה, כי ממשלו־תיהם מודאגות ביותר מכמות הכסף ה־מזוייף הנמצא עתה בשווקי העולם.

מסתבר אומנם כי בישראל מגיפת ה־שטרות המזוייפים קטנה יחסית לנעשה בארצות אחרות, כמו גרמניה ואנגליה. אולם אין בכך כדי לנחם את זיגל: „הכנו־פיות העוסקות בזיוף ובהפצת כסף מאור־גנות היטב ומשתמשות במכשירים מודר־ניים. העבריינים מודעים לעונשים הכבדים הצפויים להם, ולכן הם נזהרים מאד. קיים קשר בין כנופיות הפועלות בארץ לאלה הפועלות בחו"ל, ולכן הדבר מקשה עלינו את המלאכה."

„אני תיקווה," אומר זיגל, „שהצוות ה־חדש שהקמנו במישטרת ישראל, בשיתופן של מישטרות אחרות בעולם, יקטין את כמות השטרות המזוייפים הנמצאת בארץ. אולם יש לזכור כי נושא זיוף השטרות אינו חדש. במילחמת־העולם השניה זייפו

(המשך בעמוד 54)

איפה הם היום

איש האגרוף

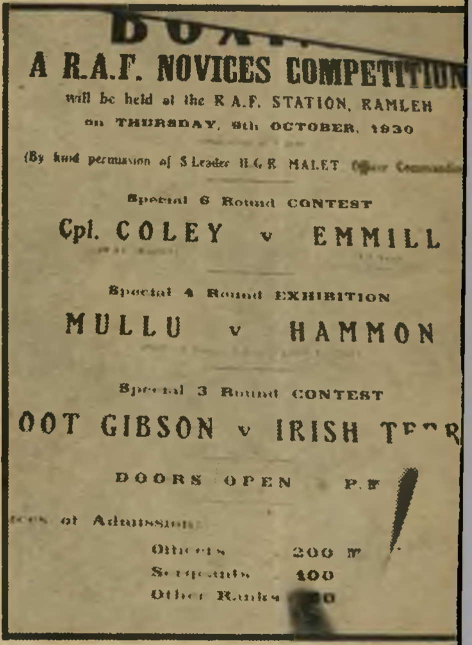

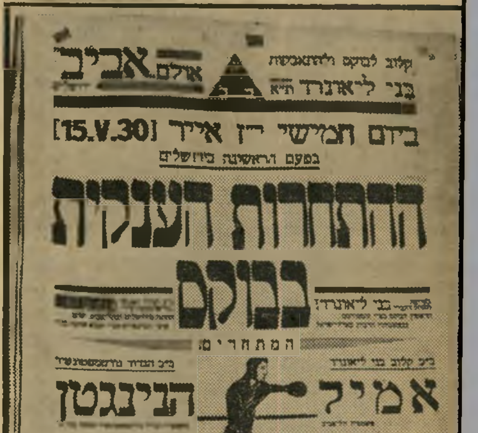

1930 שני פלאקאטים מלפני 50 שנה: למעלה של חיל־האוויר הבריטי, למטה, המועדון היהודי.

מדי בוקר פורץ אמיל (עמיאל) אבי־גרי (70) את דלת ביתו באגרוף, מזנק אל הרחוב הצדדי, בקירבת ביתו בכפר־שמריהו, ופותח בריצה קלה תוך ניפנוף אגרופיו באוויר.

העוברים והשבים שאינם מכירים אותו עוצרים ונועצים בו מבטי השתאות. אחרים מחייכים לעברו, מתחמקים מהאגרוף השלוח במשובה, וממשיכים בדרכם. אמיל מסיים את הריצה, פושט מעליו את הטרנינג ואת המכנסיים הקצרים ובזינוק מרהיב־עין צולל בבריכת־השחייה.

לפני חמישים שנה בדיוק געשה הארץ, כאשר ביצע אמיל את מה שנחשב אז כמשימה בלתי־אפשרית. בתחרות איגרוף ראשונה בין בריטים ויהודים, הביס אמיל את יריבו הבריטי. תבוסה כזו היתה אז טאבו חמור. המסורת הבריטית הנוקשה קבעה, שאל לו לבריטי להיות מנוצח על־ידי נייטיב, כלומר: יליד המקום. והנה, קם לו צעיר עז־רוח ופרץ את המחסום.

על כסא עור עתיק ישב אמיל, במכון האיגרוף שלו בכפר־שמריהו. גופו השרירי שזוף, פניו עטורות קמטים ועיניו נוצצות בחדוות נעורים.

כשהתחיל לתאר את התחרות היו עיניו כימעט מאיימות.

סיפר אמיל: ב־1928 הגיעו לארץ שתי אוניות מילחמה בריטיות, הוווליאנט והרויאל אוק. הבריטים, שהיתה להם קבוצה של 20 זוגות, החליטו לקיים תחרות איגרוף נגד כל הצבא הבריטי במיזרח־התיכון. לתחרות הוזמנו גם ערבים וגם יהודים. לערבים לא היה את מי לשלוח והם שלחו שני טבחים. הראשון היה סודאני ענק, שגובהו שני מטרים, והשני היה גמד. הם קרעו את הכפפות והתחילו להרביץ האחד בשני, למרות שערות, וכימעט הרגו איש את רעהו. ליהודים לא היה נציג. בסוף החליטו לשלוח אותי, כנציג של מכבי."

"תמות נפשי עם פלישתים"

אמיל היה אז אחד הבודדים בארץ שיכול לעמוד בתנאי התחרות. הוא החל להתאגרף בגיל 15. עד אז חי עם מישפחתו, ואביו, שהיה רב, הקפיד שבנו הקטן יתהלך חבוש כיפה ויגדל פיאות.

בברלין, לשם נסע ללמוד רפואת־שיניים, ראה אמיל בפעם הראשונה תחרות־איגרוף. בו במקום החליט להיות מתאגרף. וכך, במקביל ללימודי הרפואה, התחיל לבוא יום־יום אל המועדון הנוצרי שבמקום, ולהתאמן.

בשמו של מועדון מכבי, אליו עבר אחר־כך, התחרה אמיל 43 פעמים, וניצח במרבית התחרויות. מאמניו ניבאו לו עתיד מזהיר. כשעלתה מישפחתו לארץ, ב־1925, ייסד אמיל בעצמו את מועדון האיגרוף הראשון. הדבר עלה בידו בעיקבות נצחונו בתחרות נגד הבריטים.

"הייתי מוכן לתחרות, הייתי מאומן היטב," אמר אמיל כשהוא מתרווח בכיסאו ונועץ עיניו במדף הגביעים שממולו. מישקלי היה חצי־בינוני והבנתי שאני עומד להתחרות נגד יריב במשקל שווה."

כשהגיע אמיל לתחרות הוכה בהלם. באותם ימים היה הקהל הגדול ביותר המגיע לתחרויות כדורגל מונה כ־2000 איש, מיספר הצופים בתחרות האיגרוף היה 5000. רובם — מלחים משתי האוניות.

ההלם השני חיכה לו בדמות יריבו. "כשעליתי לזירה," סיפר אמיל, "אמר לי המשורר אלכסנדר פן, שהיה המאמן שלי: ,תראה איזה יריב יש לך.' הסתכלתי וראיתי מולי ענק בגובה שני מטר, שהתברר לי כי שקל 20 קילו יותר ממני. אמרתי לעצמי: תמות נפשי עם פלישתים ועליתי לזירה. כשראו אותי האנגלים, התחילו לצעוק לחברם: ,הכה בו!' אני הייתי כמו פישפש על־ידו.

"השתדלתי לא לתת לו להתרחק ממני. ניצמדתי אליו, ובסיבוב השני הכיתי בו, וכשהוא רצה להכות בי, התכופפתי ושוב הכנסתי לו."

הלך הרוחות באולם השתנה לטובת אמיל. כל הקצינים התחילו לעודדו בקריאות: "קדימה נער מכבי! קדימה!"

למרות נצחונו של אמיל בתחרות, לא רשמו זאת האנגלים לזכותו. היתה זאת בושה, לדבריו, שיהודי ינצח אנגלי. אך הוא זכה בפרס — שעון כסף שאותו הוא שומר עד היום.

שודד־ים ואיש־חוק

אחרי נצחונו ייסד אמיל את מועדון האיגרוף בני ליאונרד, על שמו של מתאגרף ידוע, והתחיל לארגן תחרויות נגד האנגלים.

"היתה זאת משימה כימעט בלתי אפשרית," סיפר אמיל בגעגועים. "היה קשה למצוא אנגלים שיהיו מוכנים להתחרות נגדנו. לא היה לנו מקום נוח להתאמן בו ולא היה לנו מספיק כסף כדי לקנות ציוד."

באותה תקופה התפרסם אמיל. הוא קיבל הצעה לחוזה, כשחקן בגרמניה. סגר את המועדון זמנית, נסע לגרמניה ובילה שלוש שנים בגרמניה, כשחקן סרטי־פעולה.

"זאת היתה התקופה היפה ביותר בחיי," חייך אמיל. "הופעתי בתפקידים ראשיים כשודד־ים, איש־חוק, מתאגרף, פושע, אהבתי את כל הקשור בקולנוע; את החזרות, הצילומים, המישחק. אבל התגעגעתי לארץ, וכשנגמר החוזה חזרתי."

בלי פרוטה בכיסו שב אמיל לארץ. את כל כספו הוציא בגרמניה, וכדי להתקיים עבד כפועל בניין והיה מזמין את החבר'ה לכוסית, על חשבונו. בקיץ 1933 התחיל לעבוד כמציל בחוף תל־אביב ובנה את החסקה הראשונה בארץ. החסקות ההן לא היו מותאמות להצלה, ואמיל ויוסקה, חברו, המציל, היו הראשונים שבנו את החסקה בצורת בננה, כפי שהיא היום, והגדילו את אורכה מ־3 מטר ל־5 מטר. את הראשונה בנו במשך שנתיים.

באותה תקופה אף הספיק אמיל לפתוח ולסגור מירפאת־שיניים. "היתה לי הרבה עבודה," נזכר אמיל, "כאגרופן הייתי שובר הרבה שיניים, אבל רציתי להמשיך להתאמן."

אמיל אז במקביל ללימודי רפואת־השיניים היה אמיל בן ה־17 עובר יום־יום אימונים מפרכים כדי להגיע לאליפות. תוך זמן קצר ניצח ב־30 תחרויות. מוריו ניבאו לו עתיד מזהיר, והוא הופיע בכל גרמניה.

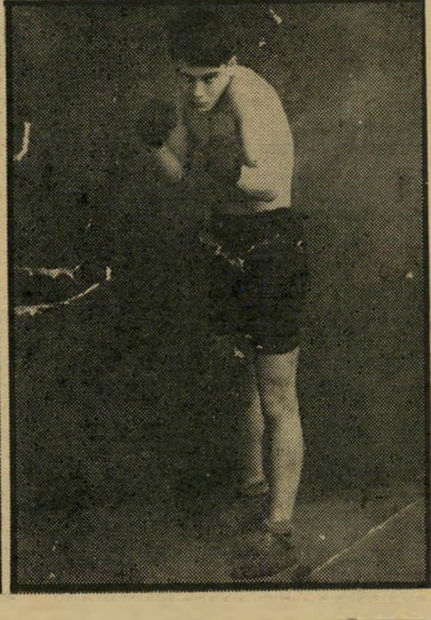

ברלין כך התחיל אמיל את דרכו כמתאגרף. את התמונה העניק להוריו, לכבוד יום הולדתו השבע־עשרה.

בארץ בקיץ היה אמיל עובד כמציל, בשפת־ימה של תל־אביב, ובחורף המשיך את אימוניו.

לפני חמישים שנה קרה דבר בלתי־אפשרי: נייטיב

יהודי בפלשתינה ניצח מייג'ר של הוד־מלכותו

אמיל בילה ערב ערב ברמלה, כדי למ־צוא מתאגרפים. במקביל המשיך לעבוד כמציל עם יוסקה. מחוסר מקום היו תל־מידיו של אמיל מתאמנים בחוף־הים, במקום שבו ניגנה תיזמורת מכבי־האש בשבתות.

לתחרות הבאה שאירגן, הגיעו צופים מכל הארץ. אנשים נדחפו בתור כדי להשיג כרטיס כניסה. היו מקומות ישי־בה רק ל־1,500 איש, ואילו מיספר הצו־פים הגיע ל־2,500. „אנשים שברו את ה־גדרות,” סיפר אמיל, „הם ניסו לשחד את הסדרן בחצי לירה, כדי שיתן להם להי־כנס לתחרות.”

אחרי התחרות, שבה ניצחו היהודים, ערך אמיל מסיבה בבית־קפה קטן, במקום שבו עומד היום מלון דן. בעל המקום הציע לו לקנות את בית־הקפה ב־140 לירות, אולם אמיל, שנזקק לציוד, סרב להצעה. הוא שכר מרתף קטן בדרום תל־אביב ושם היו החבר'ה מתאמנים.

כשהתחתן אמיל, התחילה אשתו ללחוץ עליו להפסיק את עבודתו כמציל. שכן בזפת. כאמצעי־לחץ, היתה האשה מציבה באותה תקופה התכסה חופה של תל־אביב בפניו, ערב ערב, קערה של ליזול והיתה מודיעה לו, כי לא ייכנס הביתה עד שלא ינקה את רגליו. אמיל נאלץ להפסיק להציל.

ב־1953 עבר לכפר־שמריהו, שם הוא גר עד היום. אחרי כמה שנים פתח מו־עדון איגרוף.

„בשיטת האימון שלי,” הסביר אמיל, „אני מסתכל על היופי. אומנם בזמן ה־בוקס יש לי רצח בעיניים — או שאני אגמור אותו או שהוא יגמור אותי, אבל תמיד לימדתי את כולם, שהשופט הוא כמו אלוהים. אפילו אם אתה בטוח שניצחת, והשופט אמר שלא — הוא צודק”.

„הטכניקה צריכה להיות מאד חופשית,” הדגים אמיל, „הגה, כך ההגנה. כל הזמן הגנה.” אמר והדגיש סידרת מכות והגנות, שלא תבייש מתאגרף צעיר ונמרץ.

„את הבוקס לומדים לאט לאט. לא צריך מייד להיות אלוף. אתה הורס את עצמך אם אתה ממהר ומתאמץ. תמיד לימדתי את החבר'ה להסתכל, לראות, להתאמן, ללמוד, ורק אז להיכנס לזירה.”

אמיל היום

בגיל 70 מוסיף אמיל להתאמן בדבקות. במועדון האיגרוף שפתח בכפר־שמר־יהו הוא מאמן את תלמידיו, ומדגים בעצמו את הדרך הנכונה להכות. הוא מתעמל, שוחה ורץ, כאילו היה בחור צעיר, ונזכר בימי זוהרו בהם הטיל חיתתו על גדולי המתאבקים בעולם. כיום הוא משמש דוגמא לצעירים ממנו בהצלחה לא מבוטלת.

„היום כולם אפנדים”

בין תלמידיו מזכיר אמיל את דן טולקובסקי, מי שהיה מפקד חיל־האוויר, את אלוף חיל־הים, שלמה שמיר, ואת בני ליאונרד, „הייתי אומר לו תמיד, ‚פוסטוק', קח את המטאטא ותנקה שם.' חיים ויין היה תלמיד שלי. הוא לא היה מתאמן, נתתי לו בעיטה ואמרתי לו ‚החוצה!' הוא לא שכח לי את זה עד היום.”

היום, כשלאמיל מכון קטן בכפר־שמר־יהו, שבו הוא מאמן כמה פעמים בשבוע, הוא אינו שוכח את העבר. המכון כולל חדר סאונה, שאותו בנה בעצמו, אולם אימונים עם שיכלולים משלו, מיזרנים, כפפות־איגרוף ומכשירים שונים. בחוץ — בריכת־שחייה. קירות האולם מכוסים תמו־נות ופלקטים מן העבר, המתארים תחרו־יות שונות שבהן השתתף ואותן יזם למען תלמידיו. חדר־הכניסה הקטן עטור מדפים עמוסים גביעי־כסף ואלבומים מכל שנות התחרויות ומעבודתו כמציל. בין השאר נראים תצלומיו בחברת גדולי המתאגרפים בעולם.

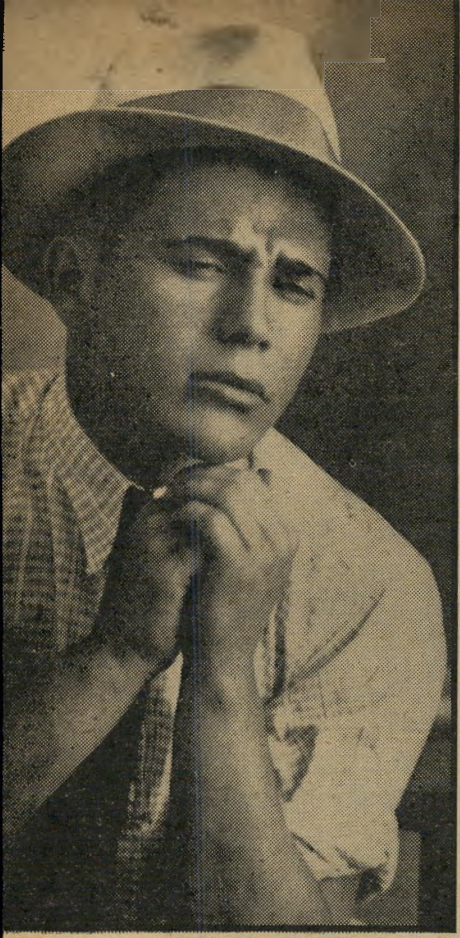

השחקן

יהודי אנגלי שראה את אמיל במסיבה (בתמונה) החליט להפכו שחקן, והחתימו על חוזה.

ואמיל מתגאה, ויש לו במה. בעיקר נזכר בתחרות מפורסמת עם הנמר סנחריב, אשו־רי תושב הארץ, משקל־כבד, שאותו הביס ב־6 סיבובים ב־1934. הוא נזכר במוחמד נגיב, אלוף מצריים, שאותו הביס ב־1932, במילר, אלוף המישטרה הגרמנית, ועוד ועוד. אולם אמיל מנסה להצטנע: „אף פעם לא החשבתי את הגביעים והמדלי־יות. היו לי המון, אבל לא שמרתי אותם. רק בארץ התחלתי לאסוף את הגביעים.”

אמיל נשוי ולו שלושה נכדים. בנו, מו־רה להתעמלות, הלך בעיקבות האב. אמיל גאה במישפחתו. היום הוא מקדיש לה זמן רב מבעבר, ועם זאת מטפח את המכון ושומר על כושר. הוא מתאמן יום־יום, שוחה, מתעמל, משחק בכדור־כוח.

„היום, עם כל הליכלוך הזה בעולם, עם הרצח, אני אוהב להיזכר רק בעבר,” נזכר אמיל, „אז היתה אדיבות. היו אנשים עוב־דים. היום כולם אפנדים כאן. כל אחד רוצה להיות מיליארדר. אז מה יותר טוב מאשר לחיות לי כאן בשקט את חיי, ולח־שוב על התקופה היפה ביותר בחיי — כששיחקתי בסרטים בברלין?”

המציל

אמיל (במרכז) עם יוס־קה המציל (משמאל) בתחילת דרכם כמצילים בחוף תל־אביב.

הפקחים העל־זים

אחרי שחזר מגרמניה נאלץ אמיל לעבוד בעבו־דות שונות: מציל ופקח בעיריית תל־אביב. בשעות הפנאי אימן את קבוצת האיגרוף שהקים. בתמונה אמיל (משמאל) עם חבר לעבודה.

(המשך מעמוד 51)

הגרמנים מיליונים רבים של לירות סטר־לינג. הזיוף היה ברמה כה גבוהה, עד שאנשי האוצר בלונדון לא הצליחו לאתרו. מאז השתכללו הזייפנים ושיפרו את רמתם. אך למזלנו אין בידיהם הכלים שהיו בידי הנאצים, אולם המודרניזציה מקלה עליהם. אך אני משוכנע שבישראל לא נגיע לרמת זיוף כזאת.״

תולדות

עשי לי ילד

איל עסקים יהודי־גרמני, שאיבד את מישפחתו בשואה, מחפש בחורה יהודיה שתעשה לו ילד

הפגישה הראשונה היתה במתכוון. אב־רהם זילברשץ, נציגו של איל־העסקים הגרמני שחיפש בחורה ישראלית שתלד לו ילד מחוץ למיסגרת הנישואין, נפגש עם כתבת העולם הזה, שהציגה את עצמה כמועמדת לתפקיד (העולם הזה 2145).

בעיקבות מודעה שפירסם אברהם ב־העולם הזה (2131) ביולי 1978, צילצלה כתבת השבועון לזילברשץ. השניים קבעו פגישה בבית קפה תל־אביבי, ושם סיפר לה האיש כי הוא מחפש בחורה יהודיה, שתיאות ללדת ילד ליהודי גרמני שאיבד את מישפחתו במילחמת־העולם השנייה. ה־ידועה בציבור שלו היא בת 50, ואינה מסוגלת ללדת לו ילדים. היהודי אינו מעוניין להוריש את הונו לחברתו, כי אם לילד מבשרו ומדמו.

בעיקבות המודעה צילצלו לזילברשץ כ־

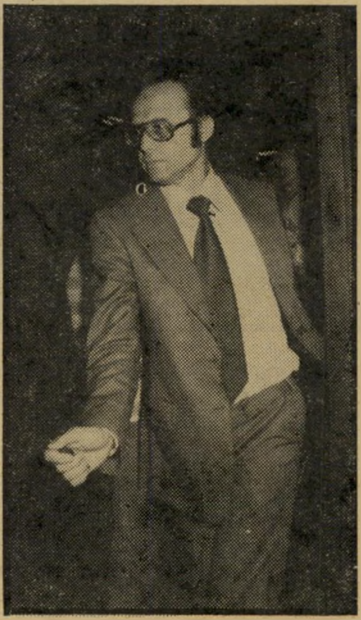

נציג זילברשץ
מאות ישראליות —

עשרים בחורות ישראליות, שהציגו את מועמדותן, אולם אף אחת מהן לא ענתה על הדרישות. אחדות באו כדי לשמוע את־הסיפור, אחרות היו עיתונאיות. היו גם בחורות שרצו לבצע עיסקה — לידה תמו־רת תשלום — ללא כל רגש. גם הן לא נמצאו מתאימות.

המיליון הראשון. השבוע נפגשה כתבת העולם הזה בשנית עם זילברשץ. היתה זו פגישה באקראי, בבית־המישפט בתל־אביב. הוא בא הפעם בלוויית איל־העסקים הגרמני והסתבר כי שמו של זה הוא פישל כץ.

כץ כסוף השיער, המרכיב משקפי־שמש כהים, איבד את אשתו ושני בניו בשואה. אחרי המילחמה היגר מפולין לגרמניה, שבה אף הקים מיפעל לטכסטיל בשם זייטקס.

הוא התחיל לצאת עם מזכירתו בת ה־50 טילה, ומאז היא הידועה־בציבור שלו. אחרי כמה שנים עשה כץ את המיליון הראשון שלו, ועבר להתגורר עם טילה בבד־זלץ שבצפון־גרמניה. הוא אינו אוהב בילויים, ואת מרבית זמנו הוא מבלה ב־מיפעל. אחרי שעות העבודה הוא חוזר לביתו ולחברתו.

כץ מבלה לסירוגין חודש בגרמניה וחודש בארץ, שכן הוא פתח שלושה מיפעלים בנתניה — אחד לקונפקציה, ליזה, שני לסריגה, טקס כץ, שאברהם הוא אחד מ־מנהליו, ושלישי לצביעה ולהשפרה בשם מולטיקולור.

כשבועיים לפני בואו לארץ מתקשר כץ לאחד ממנהליו והלה קונה לו מיצרכים וציוד ביתי לדירתו שבנתניה.

גם בארץ אין כץ נוהג לבלות. הוא שוהה עד שעה מאוחרת במיפעלים, וחוזר לדירתו. רק בזמן החיפושים אחרי ה־בחורה, שתלד את הילד, הירשה לעצמו מעט חופש מהעבודה ונפגש עם כמה מ־המועמדות.

מסתבר כי החיפושים אחרי הבחורה הופסקו, שכן בעיקבות פירסום הכתבה בהעולם הזה התקשרו לאברהם מאות בחורות. לאברהם לא היה די זמן כדי להיפגש עם כולן, ומאלה שפגש התאכזב.

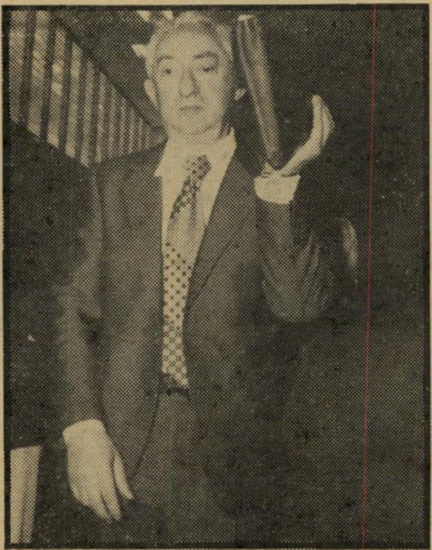

איל־עסקים כץ
— מוכנות לעשות ילד

עתה ישהה בארץ שבועיים, עד לסיום עסקיו, וכשיחזור לגרמניה ינסה אולי למ־צוא שם את הבחורה המתאימה, שתעשה לו ילד.

דרכי־חיים

קרב ב„כסית"

המחזאי התלונן על איום ברצח, והשחקן רצה לגמול לו על כך

המחזה שהתרחש ביום השישי האחרון בקפה האמנים כסית בתל־אביב נראה כאי־לו בויים על בימת התיאטרון. רק נכנס למקום המחזאי יוסף מונדי ומיד ציפו הכל במתח לסצנה העומדת להתחולל. כי ב־מקום ישב באותה שעה השחקן אשר (המרתף) צרפתי, נגדו הגיש מונדי החודש תלונה למישטרה על איום ברצח. עתה, כשנפגשו השניים במחיצה אחת, היה ה־עימות ביניהם בלתי נמנע.

איש־העסקים שימעון („צ׳פאי״) קדם, ש־נכח במקום, ניסה להקדים תרופה למכה. הוא ניגש אל מונדי, ביקש לערוך סולחה בינו לבין צרפתי. „אינני נאצר,״ אמר מונדי, „אני גמיש בדיעותי. אני מוכן לבטל את התלונה במישטרה אם צרפתי יתנצל בפני.״ אבל צרפתי לא היה מוכן לסולחה. הוא זינק לעבר מונדי ולולא עצרו בעדו חבריו ואחזו בו בכוח היתה מתפתחת במקום תיגרה כללית.

מונדי וצרפתי אינם מדברים זה עם זה מזה שבעה חודשים, ביגלל סיבות אישיות. אבל לפני כחודשיים הגיעו היחסים ביניהם עד למשבר. היה זה כאשר מונדי הגיש את מחזהו מחזור אלכוהולי להצגה לתיאט־רון הבימה, בהבימרתף, אחר שניסיונו להציגו באופן פרטי לא עלה יפה. כמה מהשחקנים שהיו צריכים להופיע במחזה קודם לכן, הוחלפו בשחקני הבימה.

אשר צרפתי נזעק ללחום. את מילחמתו של השחקן אברהם („בובי״) פלטה, שלא שובץ להצגת מחזהו של מונדי בהבימה.

"YOU"
הבושם המדליק...
עכשיו גם בדיאודורנט וסבון יופי.
הסוכן בישראל בלמון בע"מ המפיצים חברת נורית בע"מ

בלוטו
עכשיו תוכל להגיע
למיליון,
עם קצת מזל לשניים
רק שישה x נכונים והכסף שלך.
בלוטו המזל בא לקראתך!
בכל יום ג' ההגרלה.
מפעל הפיס

„רובקס"
חגיע מלאי חדש של הצלחות
חנספאות של „רובקס"

„רעים"
לנשואין מאושרים
בן יהודה 58, ת"א, 282932

indonesian specialties...
DISCOVER A NEW STYLE OF DINING
Indonesia
DINING ROOM
home of the „rijst-tafel" in israel
IN THE HOLLAND FRIENDSHIP CLUB
4 KEREN HAYESOD – HERZLYA PITUACH
EVENINGS 8:00 – EXCEPT MONDAYS
93 81 97
BACKGROUND MUSIC—HEATED / AIR CONDITIONED
CANDLE LIGHT
RESERVATIONS SUGGESTED

עבור ל"שרתון"
ENGLISH BLEND
היא נועדה לגברים כמוך.
"שרתון" היא סיגריה עם אישיות.
התערובת המשובחת שבה הוכנה בקפדנות
מעלי וירג'יניה מובחרים, כמיטב הסיגריות האנגליות.
אם עדיין לא ניסית-קח "שרתון" עוד היום.
מוקד/S1
Sheraton
20 KING SIZE FILTE
"שרתון"
סיגרית וירג'יניה אמיתית
ENGLISH BLEND
באריזה חדשה!

אתה עשוי להיות מיליונר

1.000.000

כשתרכוש דירה באחד ממשרדי המכירות של דירות גינדי

אברהם גינדי

הקניה הטובה ביותר 1978
מודיעין אזרחי, המרכז למחקרים שיטתיים
סכם לכלכלה ולחברה

אתה עשוי לזכות בסך של 1.000.000 ל"י (מליון ל"י) במזומן

בין* 300 רוכשי דירות החל מתאריך 19.5.1978 תערך הגרלה, בה יזכה אחד הרוכשים בסך של 1,000,000 ל"י (מליון לירות) במזומן.

ההגרלה תיערך בנוכחות ● נציג המכון למסחר הוגן ● עו"ד ונוטריון ● רואה חשבון החברה ● נציג מודיעין אזרחי

רמת-כוכב

פרוייקט יוקרתי בראשון-לציון

אזור מגורים אקסקלוסיבי על גבעה

דירות בנות 3½-4 חדרים ודירות גג

דגם מבני כוכב ברמת-כוכב

- הפרוייקט יכלול בניני כוכב ושכונת קוטג'ים
- פיתוח סביבתי ע"י אדריכלי צמרת הכולל: גני נוי, מדשאות, מרכז מסחרי מקומי ומתקני משחקים לילדים.
- כל בנין בעל תכנון ארכיטקטוני מרשים הכולל: חדר ארונות, שני חדרי רחצה, מטבח מפואר, חרסינה פרחונית במטבח ועוד.
- לובי מפואר, חדר תרבות הכולל שולחן פינג-פונג ועוד.
- תנאי רכישה נוחים ל-24 חודשים + משכנתא לא צמודה.

משרדי מכירות: **ראשון-לציון** משרד המכירות הראשי רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית ותחנת סונול) חניה פרטית למבקרים במשרד. • **פתח-תקוה** רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) • **רמת חשרון** רח' סוקולוב (יפתח בקרוב) •

* תום המבצע לאחר מכירת הדירה ה-300

נמר של נייר

„בזכות הספקנות, הציניות והמבוכה הרעה..." ✱ השדרנית, התיסכולים ו„מחברת הזהב" ✱ פינחס שדה ועמוס עוז על מיכה יוסף ברדיצ'בסקי ✱ נתן זך על יוסף חיים ברנר

מועד

לקראת

לפני 26 שנה נולדה מהפיכה בבית־קפה ירושלמי, שהביאה, בחלוף הזמן, לביסוסה של השירה והסיפרות הישראליים. קבוצת משוררים צעירים, ובראשה נתן זך, לא יכלה לשאת עוד את אזלת־היד וחוסר־המעש, שרווחו בסיפרות שלאחר מילחמת העצמאות.

מגבית שאותה ערכו הצעירים בין ידידיהם גייסה 12 לירות, ואלה איפשרו (בסיועו של קרוב־מישפחה של אחד מהם, בעל מישרד לשיכפול) להוציא לאור ב־40 עותקים את החוברת הראשונה של לקראת. זו הכילה 35 שירים, סיפור אחד ומאמר, שבו ניכתב, בין השאר: „דומה לנו שזה ניסיון ראשון ללכד חוג של אנשי־עט, שביכורי יצירתם הבשילו לאחר מילחמת־השיחרור, כלומר, בשלהי שנות הארבעים. המציאות של ימינו אינה המציאות המלהיבה של שנות המילחמה, שהעלתה חבורה מרובת־גוונים של יוצרים בשירה ובפרוזה... חלפה עברה מן הלב אותה תמימות, אותה אמונה של נעורים, שאותן ירשו הספקנות, הציניות והמבוכה הרעה. ניזהר, איפוא, מהכרזות מפוצצות ומהתחייבויות שסופן עלול להיות מפח נפש..."

החוברת הראשונה של לקראת זכתה ב־4 מאמרי התקפה חריפים בביטאוני הסיפרות המיפלגתיים, שדחפו את משתתפיה לפרסם חוברת שנייה, והפעם ב־100 עותקים. אחר־כך הודפסו חוברות נוספות, שתפוצתן הממוצעת הגיעה ל־800 עותקים *. הן נמכרו ברחובות ובבתי־הקפה על־ידי המשתתפים, שעליהם נימנו: גרשון שקד, אריה סיוון, יגאל אפרתי, בנימין הרושובסקי ואחרים.

בתשובה לשאלת כתב העולם הזה באורתם הימים, הסביר המשורר נתן זך, יוזמה

נתן זך
איננו יכולים לכוף את ראשינו

ומחוללה של לקראת: **„לא היצאנו את ,לקראת' משום שחסר לנו מקום להדפיס את יצירותינו. להיפך, רוב העיתונים מ,הארץ' עד ,על המשמר' מקבלים את כתבי־היד שלנו ברצון. אך איננו יכולים להשלים עם כך, שנאלץ להדפיס בביטאונים מיפלגתיים, לכוף את ראשינו להכתבה אידיאולוגית. . . "**

סמל להלך־רוח זה שימשו שם החוברת — לקראת — שנמנע במתכוון לפרש לקראת מה, ופסוקו של המשורר ריינר מאריה רילקה, שנידפס בראש אחת החוברות: **„כעת עליך לחיות את השאלות, ואז אפשר שביום מן הימים, מבלי לשים לב לכך, תחיה גם את התשובה."**

חלק מאנשי לקראת, שאליו הצטרפו משוררים כיהודה עמיחי ודויד אבידן, חי את התשובות, והטביע חותם חדש על הסיפרות הישראלית, בעיקר על השירה. אלא שמאז הוקמו עולמות כוזבים חדשים, ויצרו שוב מחיצות בין התרבות הישראלית למציאות הישראלית. במהלך תקופה בת חצי יובל שנים, לא קמה קבוצה תרבותית חדשה, שעוררה שאלות תרבותיות חדשות, ואת העיון החד שבזכות „הספקנות, הציניות והמבוכה הרעה", שהתמסדו מאז ועד עתה.

---

* תפוצה השווה כיום לתפוצתו של שנתון לסיפרות נוסח „עכשיו", שאינו מרכז מסביבו קבוצת יוצרים בעלות אידיאולוגיה תרבותית מוגדרת.

תולעי תרבות

מילים שמנסות לגעת

לפני כחודשיים הטריחה עצמה גברת אחת בשם דליה עמית, שנגיעתה היחידה בסיפרות היא הכשרתה כעורכת תוכניות־רדיו, לפרסם רשימת־בתולין פרי־עטה במוסף־לסיפרות של הארץ, תחת הכותרת „לקרוא לדברים בשמם". רשימתה (שאינה ניכללת בקטגוריה של ביקורת מעמיקה) עסקה במחברת הזהב של דוריס לסינג. פירסומה בהארץ היה מעין אתנן־סיפרותי עבור הכיסוי הנרחב שהעניקה מעל גלי האתר לספרו האחרון של עורך המדור לסיפרות.

רשימתה של עורכת תוכנית הרדיו מילים שמנסות לגעת מהווה מיסמך פסיכולוגי מדהים על המחברת, על יכולתה, ועל שדיפות־הבנתה בסיפרות והחד־מימדיות שבעזרתה היא בוחנת את עולם הנשים. מן הראוי להעיר כאן, שרשימתה של הגב' עמית היא נסיון מדהים לבקר ספר (או כל מעשה יצירה אחר) מבעד לפילטרים של תיסכוליה המיניים והנשיים של המחברת.

הגברת הנ"ל קובעת ברוב סמכותה הרדיופונית כי: „הכישלון האמנותי של הספר נעוץ בכך, שהדרמה של הקיים המודרני המורכב ושל מציאות חייה של האשה בפרט, הופכות בספר לשורה של בעיות פילוסופיות וקיומיות הזוכות בספר לניסוחים מעוררי מחשבה...". ניסוח מרוקן כל משמעות מעמיקה, שיש בכוחו להעלות חיוך של סלחנות על שפתי הקוראים.

בסמוך לקביעה זו למדו הקוראים, מפי הגב' עמית, ש„במקרים רבים יש גלישה להכללות בנאליות..." ודוגמה ל,הכללות בנאליות' כאלה היא אף מצטטת: „הרגש האופייני לאשה: התקוממות נגר עוול, ארס בלתי־אישי..." וכו'. באמת חכם!

עורכת תוכניות הרדיו מתרעמת על שגיבורת הספר קובעת, בין השאר: „שהחברה מלאה גברים ניפחדים, המעתיקים רגשות במידה, כשוקלים צרכי מכולת..." התרעומת המעידה על כך שמחברת הרשימה אטומה בראייתה את האמת של הגברים, כפי שהיא אטומה לאמת הנשית של עצמה. את רשימתה מסיימת עמית בנוסח הראוי יותר לרשת ג' ולא לרשת א', שלה היא מעניקה מתבונתה: „זהו, בסופו של דבר, רומן קונוונציונאלי, מכיוון שתחבולותיה הסיפרותיות של הסופרת לא עלו יפה..." ובמחי נשימה נופלת השדרת לפח שאותו טמנה לעצמה, ומוסיפה: „הצלחתו של הספר מקורה בגילוי־הלב שבו מטפלת הסופרת בעיקר בבעיות של יחס גברים־נשים בעולמנו, והאומץ שבו היא חושפת את התיסכול המיני: ולאו דווקא בשל סגולותיו הסיפרותיות של ספר זה..." מעניין, שנושא אחד נישמט (כנראה מסיבות אישיות) מרשימתה של הגב' עמית, והוא עיסוקה של דוריס לסינג בשמאל המערבי וסירוסו.

יצירתה של עמית מעוררת את השאלה, מדוע אין רשות־השידור דואגת לכך שעורכי־תוכניות, המופקדים על תוכניות־סיפרות, יבינו בסיפרות, ואם לא בסיפרות, שיבינו לפחות בתפוחי־אדמה — אבל שיבינו במשהו.

צאן ברזל

ניוון

לימוד הסיפרות העברית החדשה בבתי־הספר בישראל עובר תהליך של ניוון מתמיד. ראשית, בעזרת מיבחר החומר הסיפרותי הנילמד משניאים את הסיפרות העברית על התלמידים. ואחר, בעזרת שיטת־לימוד, שעיקרה שינון ולא הבנת הסיפרות, מצליחה מערכת החינוך ליצור דור אחר דור של בוגרים, שקשרם האחד והיחיד לסיפרות, העברית והכללית, מתמקד באי־היכולת לשאתה.

את המעוות שהמימסד החינוכי שוקד על הנצחתו ניתן לתקן אך בקושי, ולהביא בפני צרכני הסיפרות שבכוח את התלת־מימדיות, הערכים, והעולם הקיימים בסיפרות העברית החדשה וביוצריה. מיפעל ציבורי שעושה כן הוא סידרת קובצי המאמרים על סופרים שונים, בצירוף הקדמות נירחבות, המוצא לאור על־ידי עם עובד וקרן תל־אביב לסיפרות ולאמנות. יש בכוחה של סידרה זו להקטין את הנזק של מערכת החינוך, ולפתוח בחינוכו של דור שלם של צרכני סיפרות לאהבת סיפרות ולהבנתה. רצ"ב סיקור על שנים מבין סיפרי הסידרה, העוסקים ביצירותיהם של **מיכה יוסף ברדיצ'בסקי** (1865־1921), ו**יוסף חיים ברנר** (1881־1921).

מיכה יוסף

מיכה יוסף ברדיצ'בסקי, המכונה **מי"ב,** נחשב היום לאחת מן הדמויות שהטביעו רישום עמוק ביותר בסיפרות העברית המודרנית, כמספר וכהוגה־דיעות. ברדיצ'בסקי החל את דרכו הסיפרותית, כשהוא מגונה ומושמץ. הוא נפסל על־ידי המימסד הסיפרותי העברי של סוף המאה שעברה וראשית המאה הנוכחית. עתה הוא נחשב לאחד מגדולי הסיפרות העברית החדשה, ומראשוני „המקוללים" שבה.

הקובץ מיכה יוסף ברדיצ'בסקי * מציג בפני הקורא את התהליך שאותו עברה ביקורת ברדיצ'בסקי, לאורך הדורות הסיפרותיים, מראשית יצירתו ועד לימינו. בהקדמה לקובץ מביאה העורכת, **נורית גוברין,** סיקור ענייני וממצה על מיכלול הבעיות והמרכיבים ביצירתו של ברדיצ'בסקי, על עולמו הפרטי, על המימד האנושי של המערכת הסיפרותית, שפסלה את כתיבתו בשלביה הראשוניים, והחלה מרוממת אותו בדור האחרון.

בעשור האחרון של המאה הקודמת החל ברדיצ'בסקי לפרסם את מאמריו ואת סיפוריו בעיתונות העברית של אותם הימים. כל פירסום שלו עורר מחלוקת, הביא לו

מיכה יוסף ברדיצ'בסקי
הדור מוצא כך את אויבו

שונאים וקירב אליו ידידים. אחד שהעריך את יצירת ברדיצ'בסקי מראשיתה היה **י"ל פרץ,** שכתב אליו: „אדוני, לך כישרונות — אהוב את העתיד, את העם, ואל תביא לידי שיממון ושיעמום...". ב־1897, לאחר שסיים את לימודיו וקיבל תואר דוקטור בפילוסופיה, עבר ברדיצ'בסקי להתגורר בברלין, שם נעשה לעוזרו של **אחד העם** בעריכת השילוח, ובהדרגה למנהיגה של קבוצת סופרים „צעירים" ו„מערביים" בסיפרות העברית. סופרים אחרים לא נשאו אותו, ו**מ.ז. פאיירברג** כתב אליו: „הדור הצעיר הזה החולב כמותך... אותו הדור מוצא כך את איביו היותר נורא, והוא יילחם איתך בכל כוחותיו ויכולתו...".

כעבור זמן לא רב התייצב אחד־העם בראש מחנה מתנגדי ברדיצ'בסקי ודרכו הסיפרותית. **ח"נ ביאליק** סייע לאחד־העם, למרות שכאשר קרא את הקובץ מעירי הקטנה, הוא כתב על ברדיצ'בסקי לידידו, **י.ח. רבניצקי**: נחמד ונעים! כישרון אמיתי! לולא השפחות * הַמשמשות אצלו יותר מדי. כמעט כל זכר שבציוריו חושק בשפחה, רחמנא ליצלן. ובכל זאת כל ציור וציור, הנוצר מטיפת דיו אחת, הנהו מעשה אמנות נפלאה..."

ביקורת יצירות ברדיצ'בסקי מתמקדת בשלבים הראשונים שלה בעימות הקיים ביצירותיו, בין התרבות היהודית לתרבויות האירופיות, וישנם מבקרים המטיחים בו ש„המוח פועל בו יותר מן הלב..." (פאפירנא). או סופרים, דוגמת **א.א. קבק,** הכותבים על סיגנונו: „מטורף, מבולבל, לקוי בחסר ויתר, שלשונו אינה מלוטשת, והעיקר — אינה מדוייקת..." נוסח זה

---

* „מיכה יוסף ברדיצ'בסקי" — מיבחר מאמרים על יצירתו הסיפרותית, ליקטה וצירפה מבוא וביבליוגרפיה נורית גוברין, הוצאת עם־עובד ו„קרן תל־אביב לסיפרות ולאמנות", 286 עמודים (כריכה קשה).

* נשים, בלשונו של ח"נ ביאליק.

על ברדיצ'בסקי

ציטוטון

מי"ב נתן ביטוי לכוחות־מעמקים שיבקשו להם ערוץ. גיבוריו הם שליחי האל המביא אותם למעשי הרס. סיפוריו אינם בנויים אלא צומחים כעץ־זית, מסוקס, שענפיו הם גידולי פרא. כוחו של מי"ב להצמיח סיפור ולא לבנותו. שעל כן מכריע בהם כוח האיתנים של האמת העירומה ללא כחל ושרק. מי"ב הוא מעצב דמויות של מרוחקים, התובעים עלבונם מן הדת ומן החברה. זעקתם מפוצצת את הקרום הדק שעליו מושתתות תבניות חיים מיושנות...

עמוס עוז

הרי סיגנונו של מי"ב הוא מוסיקה צרופה, ומישפט אחד מתוך סיפוריו מכריע 90 קילו של הסיפרות הישראלית העכשווית... בדמותו של ברדיצ'בסקי לפנינו, גילוי רוחני נהדר — יוצר שסיגנונו חצוב מתוך המעמקים האמיתיים של השפה, שסיפוריו לא ליטרטורה הם אלא ביטוי למגע ישיר עם החיים... שהוא התגלמות של אבטיפוס היוצר: כלומר, מצד אחד הוא אדם בודד, זר ומייוחד, ומצד שני הריהו גילוי הגניוס של הגזע, יורש המורשת הקדומה והמנחיל אותה להבאים אחריו...

פנחס שדה

על ברנר

רצינות עמוקה, טוהר מוסרי, יושר ללא פשרה, הם המעניקים לכל דברי ברנר, אפילו לאכזריים ביותר, ואפילו למסקנותיו הבלתי צודקות, את מישקלם. יש ומשהו מהוד האצילות שנסתלקה, שרישומה עוד ניכר, אופף את גיבוריו, ואפילו הם מופיעים לפנינו במערומיהם הנפשיים ובעניותם הפיסית. ויש ומתוך עיניהם הקודרות, הגדולות והעייפות, רוויות סבל ויאוש, מנצנץ זיק של תיקווה גאה, זכר פתאומי ממרחקי מרחקים של קיום אנושי ראוי לשמו, שהוא מעין איתות מגן־העדן האבוד. התביעה המוסרית המוחלטת היא המפעמת מתוך כל כתביו, והלקאתו היא בראש ובראשונה הלקאה עצמית. צורות־היסוד המכריעות שבאמצעותן קולטת נשמתו את רישומי העולם, מראות שתיה של ילדותו, הם הקובעים אחת ולתמיד את יחסו לעולם. ומכאן שלכל סיפוריו, לכל מאמריו, יש באיזו צורה שהיא אופי אוטוביוגרפי מובהק. אבל משום שגדולה ועשירה היתה אישיותו באפשרויותיה, ונשמת אמן פצועה אבל אמיתית היתה מקננת בה, הסובייקטיבי שבכתביו מגיע במידה רבה לתוקף אובייקטיבי. וכך חיי האיש ברנר ומיפעלו הם גם ביטוי לאחת האפשרויות הטרגיות שבחיי היהודי בכלל; אפשר והם אחת ההתגבשויות הקיצוניות והאכזריות ביותר של הגורל היהודי...

נתן זך

(המשך מעמוד 57)

היה מקובל במשך שנים, בהערכת יצירתו של ברדיצ'בסקי.

מיפנה חשוב בהערכת ברדיצ'בסקי חולל הסופר י"ח ברנר, אף הוא „מקולל" של הסיפרות העברית והביקורת של תקופתו. ב־1906 הוא כתב לברדיצ'בסקי: „קראתי ברביעית או בחמישית את כל סיפוריך ו־שיריך וחזיתי עוד פעם פני גודל ההשגה ועומק ההשגה... וחזיתי עוד פעם את אותו העצב ואת אותו הצער..."

אלא שהשנים הביאו את העדנה הבי־קורתית על יצירתו של ברדיצ'בסקי. בי־קורת הסיפרות העברית מאז ועד עתה נוהגת יושר עם המתים ורמייה עם החיים. המבקר **משה קליינמן** כתב עליו: „כל הנפשות המוצגות הן רק גילויים שונים של נפש אחת — הנפש שלו...". ממרחקים של הזמן אין ספק היום, שמיכה יוסף ברדיצ'בסקי הינו סופר בעל שיעור קומה עולמי.

השנים נקפו, ורק בשנות ה־50' החלה התעוררות מחודשת לבחינת יצירתו של ברדיצ'בסקי וניתן היה לאתר את השפעתו על סופרים צעירים מסוגו של **עמוס עוז** (ראה: ציטוטון). דומה שהשפעתו של ברדיצ'בסקי על הסיפרות העברית תמשיך ותגדל. כמאמרו של **פרופ' שמעון הל־קין**: „תפיסתו ברציפות ההיסטורית ה־ישראלית, לא מבחינה מופשטת, כי אם מבחינת תפיסת המאבק האנושי שביהודי, שאינו מתחיל בזמן החדש, אלא הוא נעוץ בכל תולדות האומה מראשיתה... גדולתו של העם במאבק... אותו מאבק שבין הטוב ובין הרע, בשביל ברדיצ'בסקי, מתלבש בדמויות חיות..." והלקין מדגיש כי הוא „הגדול מכל אצלנו..."

יוסף חיים

יוסף חיים ברנר, יליד רוסיה, נהרג ב־2 במאי 1921, בפרעות ביפו. דמותו הפכה בדור האחרון סמל למעורבותו של הסופר העברי בנעשה בסביבתו. נימנה גם הוא על ה„מקוללים" בידי ביקורת הסיפרות העברית של זמנו, מצב שניתן לראותו בבהירות יתרה בקובץ מיבחר ה־מאמרים* העוסק ביצירתו הסיפורית. ב־דומה לברדיצ'בסקי דבק בברנר תו של „מורד", מבלי שנעשה נסיון ממשי להעמיד אותו ואת יצירתו במקום הראוי להם ב־סיפרות העברית החדשה.

בדומה לברדיצ'בסקי, גונה ברנר, בחייו ולאחר מותו, על סיגנון כתיבתו ועל לשונו. לאחר מותו המשיכו מבקרים „מגמתיים" לטעון, שיצירותיו עמוסות סיג־נון „מרושל". אומנם אם כי באליק כתב עליו בשנת 1903 כך: „ברנר הריהו כי־שרון מכושל כל צרכו — ובאחריתו בוודאי ישיגה מאד. לפי שעה איני רואה סופר כמותו בישראל..."

ראשית ביקורת יצירותיו של ברנר נחלקה בין שלילה מוחלטת לבין התלה־בות. אחד המבקרים כינה אותו „גורקי עברי". אורי ניסן גנסין כתב עליו: „כמה הוא מזכירני את דוסטויבסקי במקומותיו היותר נזהמים מתוך ,יאוש'...".

אלא ששבר מעמיק בינו לבין המימסד הסיפרותי של אותם ימים התרחש כאשר הוא החל לערוך, ב־1906, בלונדון, את כתב־העת שלו המעורר. בכך הביא ל־מבול של „חיסול חשבונות". מבקרים כמו **ש.ב.** (מקסימון) **מקסימובסקי** כתב עליו שהחל „לדבר עברית־אשדודית, להוציא פרי־כזפר...". המצב החמיר כאשר עלה לארץ־ישראל, ב־1909. כתב אז **יצחק בקון**: „אך פרק את כלי הדרך וכבר העמיד מול הארץ את מצלמת ה,קודק' ה־ז'ורנליסטית שלו, על־מנת לגלות ברבים את כיעורה ועליבותה...".

ברנר תקף את המימסד הסיפרותי ב־ארץ, טרם מילחמת־העולם הראשונה, על שהוא מייפה את המתרחש. ניפתח כנגדו ציד מכשפות, כאשר באחת מרשימותיו בהפועל הצעיר הוא גיאץ את התנ"ך, ו־הביע הערכה כלפי הברית־החדשה (בדומה ל**פינחס שדה** בימינו). ברנר העלה על עצמו את חמת הביקורת העברית כפורק עול. הביקורת חדלה לבחון את יצירותיו בכלים שנועדו לכך, והחלה בוחנת את יצירתו בהתאם למאמרי ההתפלמסות שלו. וכך היה עד שנרצח.

לאחר מותו החלו להופיע בעיתונות רשי־מות שלא תרמו לעיון מחודש ביצירותיו, רשימות שנטו לעסוק בכתביו, כבשורות של נביא מתפלש, או „נזיר מסדה", כבי־טויו של **יצחק למדן**. ביקורת הסיפרות של ארץ־ישראל העובדת קבעה באותם ימים, שפגמיו הלשוניים נבעו מתוך הת־כחשותו העקרונית לעולם הבורגני, לכלליו ולערכיו, והם הרחיקו, כמאמר יצחק בקון, „את הקורא מהבחנה במשמעות האסתטית של יצירותיו... וכימעט סילקה את ברנר המספר־האמן מתודעת הקורא..."

כעשור לאחר מותו היה זה הסופר **יעקב פיכמן** שהציע גישה חדשה, בטענה ש־ברנר יצר „סיגנון של אמן גדול, בעל אחדות לשונית — ניב ריתמי, רב קולות, לשון־חול שנשתחררה מן הכתב הקפוא..." זה היה מהפך שלם בהערכת ברנר, כ־קביעת יצחק בקון. בעיקבות פיכמן היה זה **דב סדן**, שהניח את היסוד לתפיסה הביקורתית החדשה של יצירות ברנר, ש־

יוסף חיים ברנר

לשון חול שנשתחררה מן הכתב הקפוא

התפתחה בשנים האחרונות. ולפיה יש לראות אותו כ„מספר מודרניסט מובהק". היעדרה של גישה זו בימי פריחתם של סופרי שנות ה־40' (שמיר, מגד, ברטוב, יזהר) אילצה אותם לחפש אחר סופרים „מודרניסטים" בתרבויות זרות.

ראשון המבקרים הצעירים, שהחל במסע למען הצבתו של ברנר במקום הראוי לו, היה **דן מירון**, שכתב בשנת 1955, כי היתה „תקופת ליקוי ממושכת לחמתו של ברנר..." במגמה זו היה עקבי גם **פרופ' ברוך קורצוויל**, שקבע כי יצירת ברנר מבטאת את המשבר של התרבות היהודית המסורתית בדורות האחרונים. קורצוויל העמיד את ברנר בשורה אחת עם אוטו וייגינגר, פרנץ קפקא וקארל קראוס, כ־מבטאי „משבר הקיומיות היהודית..."

ברדיצ'בסקי וברנר, בדומה לסופרים עבריים חשובים אחרים, נירצחים בשיט־תיות על־ידי מערכת הלימודים בבתי־הספר התיכוניים, מבלי שאיש קם לתבוע את עלבונם ממערכת החינוך. באמצעות יצירותיהם, בדומה ליצירות אחרות מתקו־פת ההשכלה ולאחריה, ניתן היה להק־נות לתלמיד את עולם הערכים היהודי־חילוני, שהתפתח תוך השתחררות מחשכת ימי־הביניים של הרבנות הדתית. אלא ש־משרד־החינוך, מסיבות השמורות עמו, מעוניין בהחנקת הוויכוח התרבותי שתחי־לתו בתקופת ההשכלה והוא נמשך עד ימינו.

* „יוסף חיים ברנר" — מיבחר מאמ־רים על יצירתו הסיפורית, ליקט וצירף מבוא וביבליוגרפיה יצחק בקון, הוצאת עם־עובד ו„קרן תל־אביב לסיפרות ולא־מנות, 236 עמודים (כריכה קשה).

בחטף

ווזנסנסקי לתל־אביב - אבידן למוסקבה ★ אמנון ברזל משמיץ את יעקב אגם ★ זיווה שמיר מחייה את חנה ארנדט ★ „שבוע היצירה" הפורה של בנימין תמוז

● מתוך סידרת שיחות טלפון שנערכה בין תל־אביב למוסקבה, בין המשורר **דויד אבידן** לדירתו של המשורר הסובייטי **אנדריי ווזנסנסקי**, מסתבר שבמיסגרת ההפשרה ההדרגתית ביחסה של ברית־המועצות לישראל עשוי המשורר ווזנסנסקי לבקר באביב בישראל, כאורחה של אוניברסיטת תל־אביב. בו־זמנית יבקר כנראה המשורר אבידן במוסקבה. שיריו של אבידן, שראו אור לפני למעלה משנה ברוסית וכמה מהם אף נישלחו לרוסיה, הם שהביאו להזמנתו ● סימן נוסף להפשרה התרבותית שבין ישראל למזרח־אירופה תהא הזמנתה של משלחת סופרים לבקר בפולין, כאורחת אגודת הסופרים הפולנית ● בשבוע הבא עומד לראות אור הגליון הראשון של הירחון למדע בדיוני פנטסיה 2000, בעריכתו של **אלי טנא**. החוברת תכלול עשרה סיפורים, ביניהם שניים מאת **איזק אסימוב**, וסיפורים פרי עטם של **ארתור סי. קלארק** ו**רוברט סילברברג**, וכן מאמר מדעי פרי עטו של אסימוב, תחת הכותרת: „מיפגשים מן הסוג השלישי, האומנם?" חידוש מקורי נוסף בחוברת זו יהיה המדור מיבזקים קוסמיים ● יועץ־האמנות **אמנון ברזל**, שרואיין בתוכנית שאלות אישיות על־ידי **יעקב אגמון**, הישווה את עבודותיו של האמן **יעקב אגם** ל„טפטים שתולים על הקיר". קביעה תמוהה במיקצת לגבי הגדרתה של „אמנות מצליחה" היתה בניסוחו הבא של ברזל: „אמנות מצליחה היא אמנות שמצליחה לבלוט באמצעי התיקשורת..." ● הבלשן ד"ר **עדו אבינרי** סיפר לי, שהסופר **אביגדור המאירי** כתב שח"נ **ביאליק** אמר על אחד הסופרים: „החזיר בטלית ותפילין?... רק לגזירה־שווה איתו קראו הרומאים לטיטוס ששון האנושות". כאשר שאל אבינרי את החוקר **פרופ' דויד תמר** למי התכוון ביאליק במילים „החזיר בטלית ותפילין", נענה: „אי אפשר לדעת, יש כל כך הרבה..." ● בורות מדהימה הציגה הגב' **זיווה שמיר** במדור הסיפרות של מעריב, במדור הסיקור שלה על הנעשה בסיפרות בעולם, תחת הכותרת: „חנה ארנדט: ,היהודים מוכשרים יותר'", שאותו החלה במילים: „בראיון שהעניקה חנה ארנדט, מחברת הספר אייכמן בירושלים לעמיתה הצרפתי **רוז'ה ארר**, נשאלה הסופרת לפשר טיבו של ,הכישרון היהודי' המפורסם..." אלא, שאליה וקוץ בה, הגב' שמיר, שבנוסף לעיסוקה העיתונאי היא חוקרת סיפרות בשכר באוניברסיטת תל־אביב, אינה יודעת ש**חנה ארנדט** אינה בין החיים מזה כמה שנים מספר ● בתוכנית הסיפרות של הרדיו גילה הסופר **בנימין תמוז** מדוע כתב את ספר הילדים החדש שלו המלך ישן 4 פעמים ביום: „**חיים באר**, שהוא חבר שלי, ועורך דן חסכן, שמע שמסרתי ספר להוצאת ספרים אחרת. הוא פנה אלי ואמר: אני מצווה עליך לכתוב לי ספר. כעבור שבוע מסרתי לו את הספר..." אגב, בימים אלה מפנה תמוז את מקומו כעורך הדף־לסיפרות של הארץ ומוסרו ל**יורם ברונובסקי** ●

מאת דן עומר

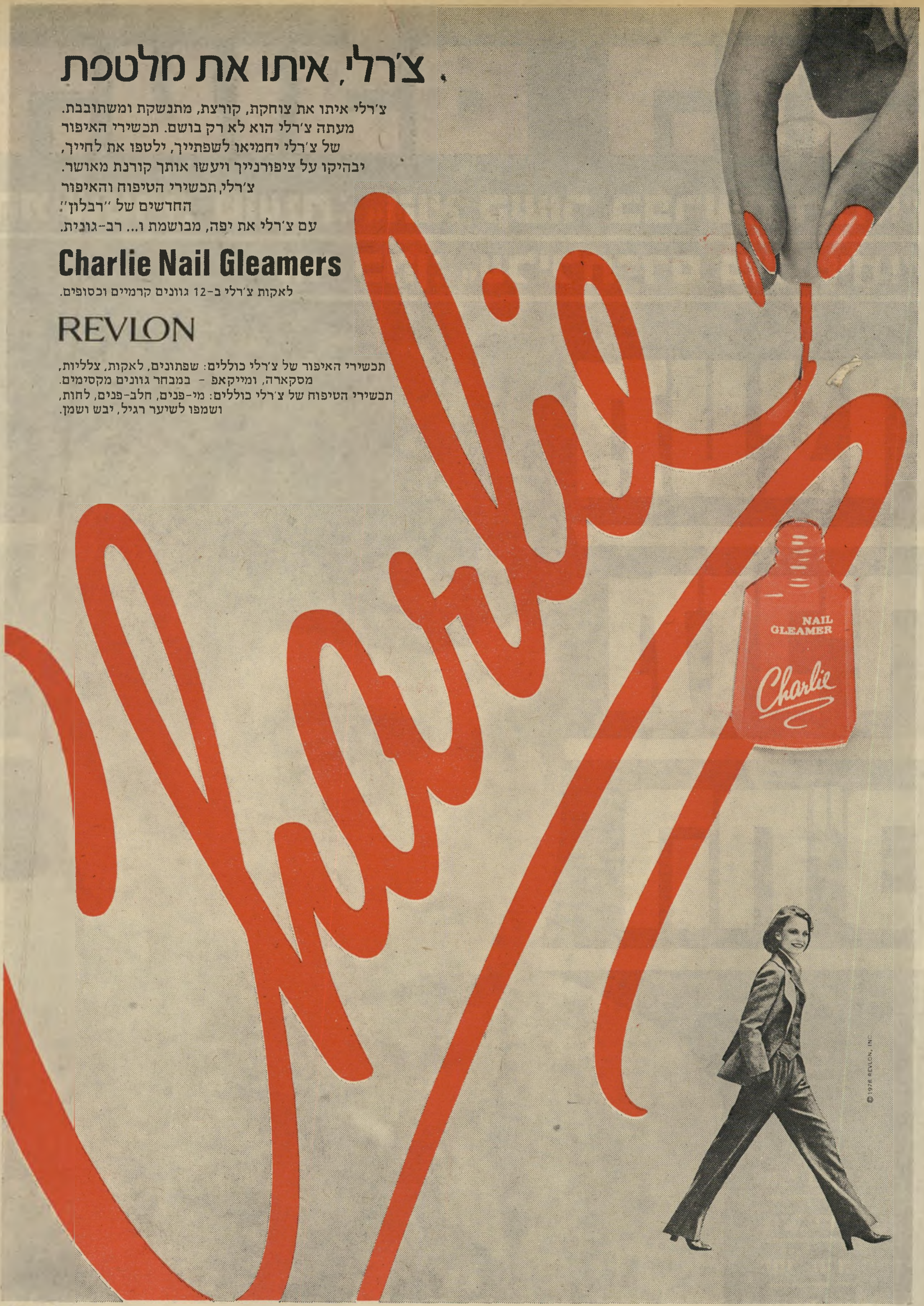
צ׳רלי, איתו את מלטפת
צ׳רלי איתו את צוחקת, קורצת, מתנשקת ומשתובבת.
מעתה צ׳רלי הוא לא רק בושם. תכשירי האיפור
של צ׳רלי יחמיאו לשפתייך, ילטפו את לחייך,
יבהיקו על ציפורנייך ויעשו אותך קורנת מאושר.
צ׳רלי, תכשירי הטיפוח והאיפור
החדשים של ״רבלון״.
עם צ׳רלי את יפה, מבושמת ו... רב-גונית.
Charlie Nail Gleamers
לאקות צ׳רלי ב-12 גוונים קרמיים וכסופים.
REVLON
תכשירי האיפור של צ׳רלי כוללים: שפתונים, לאקות, צלליות,
מסקארה, ומייקאפ - במבחר גוונים מקסימים.
תכשירי הטיפוח של צ׳רלי כוללים: מי-פנים, חלב-פנים, לחות,
ושמפו לשיער רגיל, יבש ושמן.
Charlie
NAIL
GLEAMER
Charlie
© 1978 REVLON, INC.

אדמון

ו' בכסלו תשל"ט, 6.12.78 שנה 43 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2153

העולם הזה

המישטרה טוענת: „הוא קשור בפרשת רצח!"

מני כהן: „עלילת־דם פוליטית!"

מעצר מזכיר הח"כ

מני כהן
מזכירו
של ח"כ
צ'רלי ביטון